

Innehållsförteckning

II Icke-lagstiftningsakter

BESLUT

2014/882/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 20 november 2013 Om det statliga stöd SA.16237 (C58/02) (f.d. N118/02) som Frankrike har genomfört till förmån för SNCM** [delgivet med nr C(2013) 7066] ⁽¹⁾ 1

2014/883/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 11 februari 2014 om åtgärd SA.35388 (13/C) (f.d. 13/NN och f.d. 12/N) - Polen - Upprättandet av Gdynia-Kosakowo flygplats** [delgivet med nr C(2014) 759] ⁽¹⁾ .. 51

2014/884/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 11 mars 2014 om det statliga stöd SA.34445 (12/C) som Danmark har genomfört för överföring av fastighetsrelaterade tillgångar från FIH till Finansiell Stabilitet A/S** [delgivet med nr C(2014) 1280] ⁽¹⁾ 89

2014/885/EU:

- ★ **Kommissionens beslut av den 29 april 2014 om det statliga stöd SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/NN), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN), SA.31155 (2013/C) (2013/NN) (ex 2010/N) som Grekland har genomfört till förmån för Eurobank Group: rekapitalisering och omstrukturering av Eurobank Ergasias SA., rekapitaliseringsstöd till Proton Bank genom skapande och kapitalisering av Nea Proton och ytterligare rekapitalisering av New Proton Bank genom HFSF, resolution av Hellenic Postbank genom skapande av en bro-bank** [delgivet med nr C(2014) 2933] ⁽¹⁾ 112

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fet stil och föregås av en asterisk.

II

(Icke-lagstiftningsakter)

BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 20 november 2013

Om det statliga stöd SA.16237 (C58/02) (f.d. N118/02) som Frankrike har genomfört till förmån för SNCM

[delgivet med nr C(2013) 7066]

(Endast den franska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2014/882/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 ⁽¹⁾ första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med ovannämnda artiklar ⁽²⁾ ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) I en skrivelse av den 18 februari 2002 anmälde Frankrike till kommissionen ett förslag till omstruktureringsstöd till förmån för Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (nedan kallat SNCM). Anmälan kompletterades den 3 juli 2002 ⁽³⁾. Omstruktureringsförslaget följde på de franska myndigheternas anmälan den 20 december 2001 av ett likviditetslån till SNCM på 22,5 miljoner euro i undsättningsstöd, som godkännts av Compagnie Générale Maritime et Financière (nedan kallat CGMF) ⁽⁴⁾. I sitt beslut av den 17 juli 2002 ⁽⁵⁾ (nedan kallat 2002 års beslut), godkände kommissionen undsättningsstödet till SNCM inom ramen för förhandsgranskningen av stöd enligt artikel 88.3 i EG-fördraget. Det anmälda omstruktureringsstödet bestod av ett kapitaltillskott på 76 miljoner euro till SNCM via CGMF.

⁽¹⁾ Från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget blivit artiklarna 107 respektive 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). I båda fallen är bestämmelserna identiska till innehållet. I detta beslut ska hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget där så är lämpligt förstås som hänvisningar till artikel 87 respektive 88 i EG-fördraget. I EUF-fördraget införs dessutom vissa ändringar av terminologin, exempelvis att gemenskapen ersätts med unionen, den gemensamma marknaden med den inre marknaden och förstainstansrätten med tribunalen. Det är terminologin i EUF-fördraget som används i detta beslut.

⁽²⁾ EUT C 303, 13.12.2006, s. 53.

⁽³⁾ Registrerad under TREN A/61846.

⁽⁴⁾ CGMF är ett finansiellt holdingbolag som till 100 % ägs av den franska staten och som av denna har getts i uppdrag att ansvara för all statlig sjöfart, rederiverksamhet och befraktning av fartyg i Medelhavet.

⁽⁵⁾ EUT C 148, 25.6.2003, s. 7.

- (2) I en skrivelse av den 19 augusti 2002 underrättade kommissionen de franska myndigheterna om sitt beslut att genom tillämpning av artikel 88.2 i EG-fördraget inleda ett formellt granskningsförfarande ⁽⁶⁾ enligt artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 ⁽⁷⁾.
- (3) Den 8 oktober 2002 ⁽⁸⁾ översände de franska myndigheterna sina synpunkter på kommissionens beslut av den 19 augusti 2002 ⁽⁹⁾.
- (4) På de franska myndigheternas begäran hölls arbetsmöten med kommissionen den 24 oktober 2002, 3 december 2002 och 25 februari 2003.
- (5) Inom ramen för inledandet av förfarandet har kommissionen erhållit synpunkter från två företag, nämligen Corsica Ferries France (nedan kallat CFF) den 8 januari 2003 ⁽¹⁰⁾ och STIM d'Orbigny-koncernen Stef-TFE (nedan kallad STIM) den 7 januari 2003, samt från olika franska lokala och regionala myndigheter den 18 december 2002 och den 9 och 10 januari 2003. I skrivelser av den 13 och 16 januari och den 5 och 21 februari 2003 översände kommissionen dessa synpunkter till Frankrike för kommentarer.
- (6) De franska myndigheterna översände sina kommentarer om synpunkterna från CFF och STIM till kommissionen den 13 februari 2003 ⁽¹¹⁾ och 27 maj 2003 ⁽¹²⁾.
- (7) Den 16 januari 2003 översände kommissionen en begäran om kompletterande upplysningar. De franska myndigheterna svarade den 21 februari 2003.
- (8) I en skrivelse av den 10 februari 2003 ⁽¹³⁾ redogjorde de franska myndigheterna för varför stödprojektet till fullo uppfyllde gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ⁽¹⁴⁾ (nedan kallade 1999 års riktlinjer).
- (9) Den 25 februari 2003 ⁽¹⁵⁾ översände de franska myndigheterna på kommissionens begäran en kopia av aktieägaravtalet mellan SNCM och STIM.
- (10) I sitt beslut 2004/166/EG ⁽¹⁶⁾ (nedan kallat 2003 års beslut) godkände kommissionen, under vissa villkor, beviljandet av ett omstrukturingsstöd till förmån för SNCM i form av två kapitaltillskott, ett kapitaltillskott på 66 miljoner euro och ett kapitaltillskott på högst 10 miljoner euro beroende på nettobehållningen från den avyttring av anläggningstillgångar som skulle ske efter antagandet av 2003 års beslut. Utbetalningen av det första kapitaltillskottet godkändes genom 2003 års beslut.
- (11) Den 13 oktober 2003 väckte CFF talan om ogiltigförklaring av 2003 års beslut vid Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (numera *tribunalen*) (mål T-349/03).

⁽⁶⁾ EGT C 308, 11.12.2002, s. 29.

⁽⁷⁾ Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i EG-fördraget (EGT L 83, 27.3.1999, s. 1). Den 11 september 2002 begärde de franska myndigheterna att vissa faktafel i beslutet av den 19 augusti 2002 skulle rättas till. Den 27 november 2002 antog kommissionen ett beslut om ändring av beslutet av den 19 augusti 2002 (offentligtgjort i EGT C 308, 11.12.2002, s. 29). Berörda parter uppmanades samtidigt att inkomma med synpunkter på det planerade stödet.

⁽⁸⁾ Den 11 september 2002 begärde de franska myndigheterna en förlängning av den tidsfrist inom vilken de måste inkomma med synpunkter på beslutet av den 19 augusti 2002, vilket kommissionen beviljade den 17 september 2002.

⁽⁹⁾ Registrerad under SG(2002) A/10050.

⁽¹⁰⁾ Registrerad den 15 januari 2003 under DG TREN A/10962.

⁽¹¹⁾ Registrerad under SG(2003) A/1691.

⁽¹²⁾ Registrerad under TREN A/21531.

⁽¹³⁾ Registrerad under SG(2003) A/1546.

⁽¹⁴⁾ EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

⁽¹⁵⁾ Registrerad under TREN A/21701.

⁽¹⁶⁾ Kommissionens beslut 2004/166/EG av den 9 juli 2003 om det omstrukturingsstöd som Frankrike har för avsikt att lämna till Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (EUT L 61, 27.2.2004, s. 13).

- (12) I sitt beslut 2005/36/EG⁽¹⁷⁾ (nedan kallat 2004 års beslut) beslutade kommissionen att tillåta de ändringar som Frankrike hade begärt den 23 juni 2004, dvs. att fartyget Aliso skulle bytas ut mot fartyget Asco i den förteckning över fartyg som SNCM hade tillstånd att använda enligt 2003 års beslut, och att försäljningen av fartyget Aliso i stället för Asco inte innebar att det omstruktureringsstöd som beviljades i 2003 års beslut var oförenligt med den gemensamma marknaden.
- (13) I sitt beslut av den 16 mars 2005⁽¹⁸⁾ (nedan kallat 2005 års beslut) godkände kommissionen en andra utbetalning av omstruktureringsstöd på 3,3 miljoner euro, vilket gjorde att det totala beviljade omstruktureringsstödet uppgick till 69,3 miljoner euro.
- (14) I sin dom av den 15 juni 2005 i mål T-349/03⁽¹⁹⁾ ogiltigförklarade tribunalen (dåvarande förstainstansrätten) 2003 års beslut på grund av en felaktig bedömning av vad som ska anses utgöra absolut nödvändigt stöd.
- (15) Den 25 oktober 2005⁽²⁰⁾ översände de franska myndigheterna upplysningar om företagets finansiella situation efter anmälan av förslaget till omstruktureringsplan den 18 februari 2002.
- (16) Den 17 november 2005⁽²¹⁾ översände de franska myndigheterna upplysningar om uppdateringen av 2002 års omstruktureringsförslag och rekonstruktionen av SNCM:s egna kapital⁽²²⁾.
- (17) Den 15 mars 2006 översände de franska myndigheterna en marknadsöversikt, affärsplanen (intäktsdelen) och den preliminära resultaträkningen till kommissionen⁽²³⁾. Ytterligare handlingar översändes till kommissionen den 28 mars 2006 och 7 april 2006⁽²⁴⁾. I den sistnämnda skrivelsen uppmanade de franska myndigheterna dessutom kommissionen att beakta att en del av 2002 års omstruktureringsstöd, nämligen det belopp på 53,48 miljoner euro som påstås utgöra ersättning för trafikplikten, inte skulle anses utgöra en åtgärd inom ramen för en omstruktureringsplan utan att det enligt rättspraxis från domen i målet Altmark⁽²⁵⁾ över huvud taget inte skulle ses som ett stöd eller som en åtgärd som ska betraktas separat och oberoende av omstruktureringsplanen i enlighet med artikel 86.2 i EG-fördraget.
- (18) Den 21 april 2006 mottog kommissionen en anmälan om en föreslagen koncentration i enlighet med artikel 4 i rådets förordning (EG) nr 139/2004⁽²⁶⁾, genom vilken företagen Veolia Transport⁽²⁷⁾ (nedan kallat VT) och Butler Capital Partners (nedan kallat BCP) hade fått gemensam kontroll över företaget SNCM⁽²⁸⁾. Kommissionen beslutade att inte invända mot den föreslagna koncentrationen och förklarade att den var förenlig med den gemensamma marknaden genom ett beslut av den 29 maj 2006⁽²⁹⁾.
- (19) Den 21 juni 2006⁽³⁰⁾ översände de franska myndigheterna utlåtandet av den 26 maj 2006 från ministeriet för ekonomi-, finans- och industrifrågor, i vilket SNCF:s (*Société nationale des chemins de fer français*) ekonomiska verksamhet godkändes, och dekret nr 2006-606 av den 26 maj 2006 om överföring av SNCM till den privata sektorn.
- (20) Upplysningarna om den allmänna trafikplikten och socialt stöd till Korsikatrafikerna översändes till kommissionen den 7 juni 2006⁽³¹⁾.

⁽¹⁷⁾ Kommissionens beslut 2005/36/EG av den 8 september 2004 om ändring av beslut 2004/166/EG om det omstruktureringsstöd som Frankrike har för avsikt att lämna till Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (EUT L 19, 21.1.2005, s. 70).

⁽¹⁸⁾ EUT C 16, 21.1.2006, s. 20.

⁽¹⁹⁾ Se förstainstansrättens dom av den 15 juni 2005 i mål T-349/03, Corsica Ferries France SAS mot Europeiska kommissionen, REG. 2005 s. II-2197.

⁽²⁰⁾ Registrerad under TREN A/27546.

⁽²¹⁾ Registrerad under TREN A/30842.

⁽²²⁾ Kompletterande upplysningar översändes i skrivelser av den 30 november 2005 (SG(2005) A/10782), 14 december 2005 (SG(2005)A/11122) och 30 december 2005 (TREN A/10016).

⁽²³⁾ Registrerad under TREN A/16904.

⁽²⁴⁾ Registrerad under TREN A/19105.

⁽²⁵⁾ Domstolens dom av den 24 juli 2003, Altmark Trans GmbH e. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, (280/00, REG. s. 7747).

⁽²⁶⁾ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer ("EG:s koncentrationsförordning") (EUT L 24, 29.1.2004, s. 1).

⁽²⁷⁾ Veolia Transport var ett dotterbolag som till 100 % ägdes av Veolia Environnement. Under namnet Connex bedrev det passagerarbefordran i offentlig regi (kollektivtrafik i storstadsområden, kollektivtrafik mellan städer och regiontrafik) på landsväg och järnväg och, i mindre omfattning, sjötransporter.

⁽²⁸⁾ EUT C 103, 29.4.2006, s. 28.

⁽²⁹⁾ EUT C 148, 24.6.2006, s. 42.

⁽³⁰⁾ Registrerad under TREN A/25295.

⁽³¹⁾ Registrerad under TREN/A/24111.

- (21) I en skrivelse av den 13 september 2006 underrättade kommissionen de franska myndigheterna om sitt beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget och artikel 6 i förordning (EG) nr 659/1999 avseende de nya åtgärder som vidtagits till förmån för SNCM och den omstruktureringsplan som anmäldes 2002 ⁽³²⁾ (nedan kallat *2006 års beslut*).
- (22) Den 16 november 2006 översände Frankrike sina synpunkter på 2006 års beslut ⁽³³⁾.
- (23) Eftersom vissa berörda parter begärde en förlängning med en månad av den tidsfrist inom vilken de måste inkomma med sina synpunkter ⁽³⁴⁾ beslutade kommissionen att förlänga denna frist för samtliga berörda parter ⁽³⁵⁾.
- (24) Kommissionen har erhållit synpunkter från CFF ⁽³⁶⁾ och STIM ⁽³⁷⁾, vilka vidarebefordrades till de franska myndigheterna i en skrivelse av den 20 februari 2007. En tredje berörd part har också inkommit med synpunkter, som också vidarebefordrades till de franska myndigheterna, men drogs tillbaka den 28 maj 2008.
- (25) De franska myndigheterna översände sina synpunkter på den tredje berörda partens kommentarer den 30 april 2007 ⁽³⁸⁾.
- (26) Som komplettering till sina upplysningar av den 15 juni 2007 och 30 november 2007 ingav CFF den 20 december 2007 ett klagomål till kommissionen mot SNCM. Klagomålet rörde artikel 3 i det nya avtal om allmän trafikplikt som undertecknades i juni 2007 mellan Korsika och företagsgruppen Compagnie Méridionale de Navigation–SNCM för 2007–2013. Enligt CFF skulle denna klausul ge SNCM nya ekonomiska resurser i storleksordningen 10 miljoner euro för 2007. Eftersom kapitaltillskottet till SNCM för att uppfylla trafikplikten inte har anmälts till kommissionen anser CFF dessutom att det utgör ett olagligt statligt stöd.
- (27) Kommissionen underrättade de berörda parterna om sitt beslut att förlänga fristen för synpunkter från tredje part till den 14 mars 2008.
- (28) Den 26 mars 2008 översände kommissionen berörda tredje parters synpunkter till Frankrike som inkom med sina kommentarer den 28 mars 2008, 10 april 2008 och 28 april 2008.
- (29) I sitt beslut av den 8 juli 2008 ansåg kommissionen att de nya åtgärderna 2006 inte var statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget och att de åtgärder som anmäldes 2002 var statligt stöd som var förenligt med den gemensamma marknaden.
- (30) Detta beslut upphävdes delvis genom tribunalens dom av den 11 september 2012 ⁽³⁹⁾. Tribunalen ansåg att kommissionens slutsatser om de åtgärder som vidtogs 2006 baserades på uppenbart oriktiga bedömningar. I fråga om omstruktureringsåtgärderna 2002 ansåg tribunalen att analysen borde göras om eftersom det upphävda beslutet byggde på att åtgärderna 2006 inte innehöll något stöd.
- (31) Den enda punkt som inte upphävdes var förklaringen om att stödet på 53,4 miljoner euro som ersättning till SNCM för den allmänna trafikplikten under perioden 1991–2001 var förenligt med den gemensamma marknaden. Den punkten kommer därför inte att tas upp i detta beslut.

⁽³²⁾ Se fotnot 2.

⁽³³⁾ Registrerad under TREN/A/37907.

⁽³⁴⁾ Koncernen Stef-TFE den 28 december 2007 (A/20313) och Corsica Ferries den 27 december 2006 (A/20056).

⁽³⁵⁾ Skrivelser av den 4 januari 2007 till koncernen Stef-TFE (D 2007 300067) och till koncernen Corsica Ferries (D 2007 300068).

⁽³⁶⁾ Den 11 januari, 16 januari och 9 februari 2007, registrerade under TREN/A/21142, A/21669 och A/23798.

⁽³⁷⁾ Den 13 februari 2007, registrerad under TREN/A/24473 och TREN/A/23981.

⁽³⁸⁾ Registrerad av kommissionen under TREN/A/30979. De franska myndigheterna begärde och fick två förlängningar på en månad av fristen för att inkomma med skriftliga kommentarer, vilka inkom genom skrivelser av den 15 mars 2007 och 19 april 2007, registrerade under TREN/A/27002 och A/29928.

⁽³⁹⁾ Se tribunalens dom av den 11 september 2012 i mål T-565/08, Corsica Ferries France SAS (nedan kallad *domen av den 11 september 2012*), ännu inte publicerad i rättsfallssamlingen.

- (32) Kommissionen bör därför anta ett nytt slutgiltigt beslut. Det är inte nödvändigt att undersöka förhållandena efter dagen för antagandet av det upphävda beslutet. Det kommissionen måste bedöma efter upphävandet är dels om vissa av de berörda åtgärderna motsvarar agerandet hos en privat investerare i en marknadsekonomi, dels huruvida villkoren för förenlighet med den gemensamma marknaden enligt de aktuella riktlinjerna var uppfyllda, i den mån de undersökta åtgärderna utgör statligt stöd. För båda dessa undersökningar gäller enligt tribunalens rättspraxis⁽⁴⁰⁾ att kommissionen inte får ta hänsyn till uppgifter som den har fått tillgång till efter dagen för antagandet av det upphävda beslutet, det vill säga den 8 juli 2008⁽⁴¹⁾.
- (33) Den 13 november 2012 hölls ett möte mellan företrädare för kommissionen, de franska myndigheterna och SNCM.
- (34) De franska myndigheterna begärde i skrivelser av den 6 december 2012 och 5 februari 2013 ett beslut om att återuppta förfarandet av följande skäl: Genom att förtydliga kriterierna för testet med en försiktig investerare i en marknadsekonomi har tribunalen fattat ett beslut som påverkar rättspraxis och som gör det nödvändigt att inleda det kontradiktoriska förfarandet. Kommissionen avlog begärandena genom skrivelser av den 15 januari och 13 februari 2013 och underströk att förfarandet kunde återupptas från och med den tidpunkt då olagligheten inleddes och påminde om att 2006 års beslut om att inleda förfarandet inte i sig var rättsstridigt. Kommissionen meddelade dessutom de franska myndigheterna att det stod dem fritt att ge kommissionen alla kompletterande upplysningar, överväganden, analyser eller andra handlingar som de ansåg var lämpliga.
- (35) De franska myndigheterna överlämnade en informerande not till kommissionen den 16 maj 2013.
- (36) Genom en skrivelse av den 19 juni 2013 begärde även SNCM ett beslut om att återuppta det formella granskningsförfarandet av liknande skäl som de franska myndigheterna. Kommissionen avlog begäran genom en skrivelse av den 10 juli 2013. Kommissionen meddelade dessutom SNCM att det stod dem fritt att ge kommissionen alla kompletterande upplysningar, överväganden, analyser eller andra handlingar som de ansåg var lämpliga.
- (37) SNCM överlämnade en informerande not och en ny rapport om försäljningen av SNCM den 27 augusti 2013.

II. BESKRIVNING

2.1 MOTTAGAREN AV DE ÅTGÄRDER SOM OMFATTAS AV DETTA BESLUT

- (38) Mottagaren av de åtgärder som omfattas av detta beslut är SNCM. Företaget består av flera dotterbolag inom sjöfartssektorn och bedriver sjöfartstransport av passagerare, fordon och tungt gods mellan Frankrike och Korsika, Italien (Sardinien) och Nordafrika (Algeriet och Tunisien).
- (39) SNCM är ett aktiebolag som bildades 1969 genom sammanslagningen av Compagnie Générale Transatlantique och Compagnie de Navigation Mixte, vilka båda bildades 1850. När det bildades fick företaget namnet Compagnie Générale Transméditerranéenne, men 1976 bytte det namn till Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée, efter det att Société Nationale des Chemins de Fer (SNCF) gått in med kapital. Den franska regeringen hade valt ut företaget för att knyta Korsika närmare till fastlandet, vilket innebar att man anpassade sjöfartspriserna till SNCF:s priser för järnvägstrafiken, på grundval av ett avtal som ingicks den 31 mars 1976 för en period på 25 år. Compagnie Générale Transatlantique hade redan, genom ett avtal som ingicks den 23 december 1948, fått i uppdrag att sköta trafiken till och från Korsika.
- (40) När kapitaltillskottet anmäldes 2002 ägdes SNCM till 20 % av SNCF och till 80 % av CGMF. Vid det första kapitaltillskottet till SNCM den 30 maj 2006 (se punkt 18 i detta beslut) förfogade BCP och VT över 38 % respektive 28 % av SNCM:s kapital, medan CGMF förfogade över 25 % (9 % av kapitalet har avsatts till löner).

⁽⁴⁰⁾ Se förstans dom av den 9 juli 2008 i mål T-301/01, Alitalia mot kommissionen, REG. 2008 s. II-01753, punkterna 137 och 146.

⁽⁴¹⁾ Se även domstolens dom av den 5 juni 2012 i mål C124/10 P, EDF mot kommissionen, ännu inte publicerad i rättsfallssamlingen, punkterna 83–85 och 104–105, i fråga om de förhållanden som ska beaktas för att avgöra om en stat har agerat som en försiktig privat investerare i en marknadsekonomi.

- (41) År 2008 var SNCM:s viktigaste dotterbolag Compagnie Méridionale de Navigation (nedan kallat CMN)⁽⁴²⁾, Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie (CGTH)⁽⁴³⁾, Aliso Voyage⁽⁴⁴⁾, Sud-Cargos⁽⁴⁵⁾, Société Aubagnaise de Restauration et d'Approvisionnement (SARA)⁽⁴⁶⁾, Ferrytour⁽⁴⁷⁾ och Les Comptoirs du Sud⁽⁴⁸⁾.
- (42) Efter avyttringen av höghastighetsfartygen Aliso i september 2004 och Asco⁽⁴⁹⁾ i maj 2005 består SNCM:s flotta av tio fartyg (fem bilfärjor⁽⁵⁰⁾, fyra kombinerade last- och passagerarfartyg⁽⁵¹⁾) och ett höghastighetsfartyg som huvudsakligen används på turer från Nice⁽⁵²⁾), varav SNCM äger sju⁽⁵³⁾.
- (43) För att ge hela bilden bör det framhållas att den reguljära sjöfarten mellan det franska fastlandet och Korsika sedan 1948 ombesörjs genom allmän trafikpakt. SNCM och CMN var koncessionshavare av denna tjänst mellan 1976 och slutet av 2001, enligt ett ramavtal som ursprungligen slöts för en period på 25 år. Enligt gällande gemenskapsbestämmelser⁽⁵⁴⁾ och efter ett anbudsförfarande på EU-nivå⁽⁵⁵⁾, som Korsika tog initiativ till⁽⁵⁶⁾, tog SNCM och CMN tillsammans hem kontraktet, enligt vilket de mot ekonomisk ersättning skulle uppfylla den allmänna trafikplikten för trafiken mellan Marseille och Korsika under perioden 2002–2006.
- (44) Eftersom trafikplikten upphörde i slutet av 2006 genomfördes en ny upphandling på EU-nivå⁽⁵⁷⁾ av ovanstående allmänna sjöfartstjänster. Kontraktet tilldelades konsortiet SNCM–CMN från och med den 1 maj 2007 till och med den 31 december 2013, mot en ersättning på ca 100 miljoner euro per år.
- (45) Samtidigt ålades samtliga företag som trafikerade ön från Toulon och Nice en viss turtäthet. Från 2002 och fram till 2013 omfattas på dessa linjer den korsikanska befolkningen och även andra kategorier passagerare av socialt stöd som har införts i enlighet med kommissionens beslut av den 2 juli 2002⁽⁵⁸⁾ och 24 april 2007⁽⁵⁹⁾.

2.2 KONKURRENSSITUATIONEN

- (46) SNCM:s huvudsakliga verksamhet är att bedriva passagerar- och godstrafik inom två distinkta områden: dels mellan franska fastlandet och Korsika och mellan Frankrike och Nordafrika, dels en viss trafik till Italien och Spanien.

⁽⁴²⁾ SNCM äger en direkt minoritetsandel på 45 % av CMN och en indirekt minoritetsandel på 24,1 % via Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie (CGTH). Den egentliga kontrollen över CMN överläts 1992 till koncernen Stef-TFE, som äger 49 % av Compagnie Méridionale de Participations (CMP). SNCM och CMN bedrev tillsammans den allmänna trafikplikten under perioden 2001–2006 och tilldelades tillsammans det nya kontraktet för den allmänna trafikplikten för perioden 2007–2012/2013.

⁽⁴³⁾ CGTH är ett finansiellt holdingbolag som till 100 % ägs av SNCM.

⁽⁴⁴⁾ Aliso Voyage är SNCM:s egen distributionskanal. Företaget består av 17 kontor utspridda över hela Frankrike och sköter biljettförsäljning för sjöfartstrafik, varav 49,9 % är biljettförsäljning för SNCM.

⁽⁴⁵⁾ När 2003 års beslut antogs 2003 ägde SNCM, tillsammans med transportföretaget Delmas, hälften av aktierna i Sud-Cargos. Sud-Cargos är ett franskt rederi som bedriver godstransport och som är baserat i Marseille och specialiserat på trafiken till Marocko. Detta aktieinnehav avyttrades i slutet av 2005 till ett belopp av 3,3 miljoner euro till följd av den investeringsplan från 2005 som de franska myndigheterna översände den 28 mars 2006.

⁽⁴⁶⁾ SNCM äger 100 % av detta företag, som förser SNCM:s fartyg med proviant.

⁽⁴⁷⁾ Ferrytour är ett handelsbolag som ägs till 100 % av SNCM och som är verksam som researrangör. Företaget arrangerar sjöresor till Korsika, Sardinien och Tunisien, men även flygningar till ett stort antal destinationer. Därutöver erbjuder företaget också minikryssningar och andra tjänster riktade till affärsturister.

⁽⁴⁸⁾ Comptoirs du Sud är ett dotterbolag som bildades 1996 och som ägs till 100 % av SNCM. Det driver samtliga butiker ombord på fartygen.

⁽⁴⁹⁾ Se fotnot 16.

⁽⁵⁰⁾ Napoléon Bonaparte (kapacitet: 2 150 passagerare och 708 bilar, effekt: 43 MW, hastighet: 23,8 knop), stor bilfärja med lyxstandard; den nya Danielle Casanova, levererad i maj 2002 (kapacitet: 2 204 passagerare och 700 bilar, effekt: 37,8 MW, hastighet: 23,8 knop), stor bilfärja med lyxstandard; l'île de Beauté (kapacitet: 1 554 passagerare och 520 bilar, effekt: 37,8 MW, hastighet: 21,5 knop), togs i drift 1979 och renoverades 1989–1990; Méditerranée (kapacitet: 2 254 passagerare och 800 bilar, effekt: 35,8 MW, hastighet: 24,0 knop) och Corse (kapacitet: 2 150 passagerare och 600 bilar, effekt: 27,56 MW, hastighet: 23,5 knop).

⁽⁵¹⁾ Paglia Orba, (kapacitet: 500 passagerare, 2 000 löpmeter gods och 120 bilar, effekt: 19,7 MW, hastighet: 19 knop); Monte d'Oro (kapacitet: 508 passagerare, 1 615 löpmeter gods och 130 bilar, effekt: 14,8 MW, hastighet: 19,5 knop); Monte Cinto (kapacitet: 111 passagerare, 1 200 löpmeter gods, effekt: 8,8 MW, hastighet: 18,0 knop); sedan maj 2003, Pascal Paoli (kapacitet: 594 passagerare, 2 300 löpmeter gods och 130 bilar, effekt: 37,8 MW, hastighet: 23 knop).

⁽⁵²⁾ Höghastighetsfartyget Liamone (kapacitet: 1 116 passagerare och 250 bilar, effekt: 65,0 MW, hastighet: 42 knop), som även trafikerar Toulon.

⁽⁵³⁾ Alla utom Danielle Casanova, Pascal Paoli och Liamone som leasas.

⁽⁵⁴⁾ Rådets förordning (EEG) nr 3577/92 av den 7 december 1992 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet inom medlemsstaterna (cabotageförordningen) (EGT L 364, 12.12.1992, s. 7).

⁽⁵⁵⁾ EGT S 2001/10 – 007-005.

⁽⁵⁶⁾ Koncessionsgivare för den allmänna trafikplikten sedan 1991 enligt den franska lagen nr 91–428 av den 13 maj 1991.

⁽⁵⁷⁾ EUT 2006/S 100-107350.

⁽⁵⁸⁾ Statligt stöd N 781/2001, godkänt genom kommissionens beslut av den 2 juli 2002 (EGT C 186, 6.8.2002, s. 3).

⁽⁵⁹⁾ Statligt stöd N 13/2007, godkänt genom kommissionens beslut av den 24 april 2007, offentliggjort på kommissionens webbplats: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/transports_2007.htm

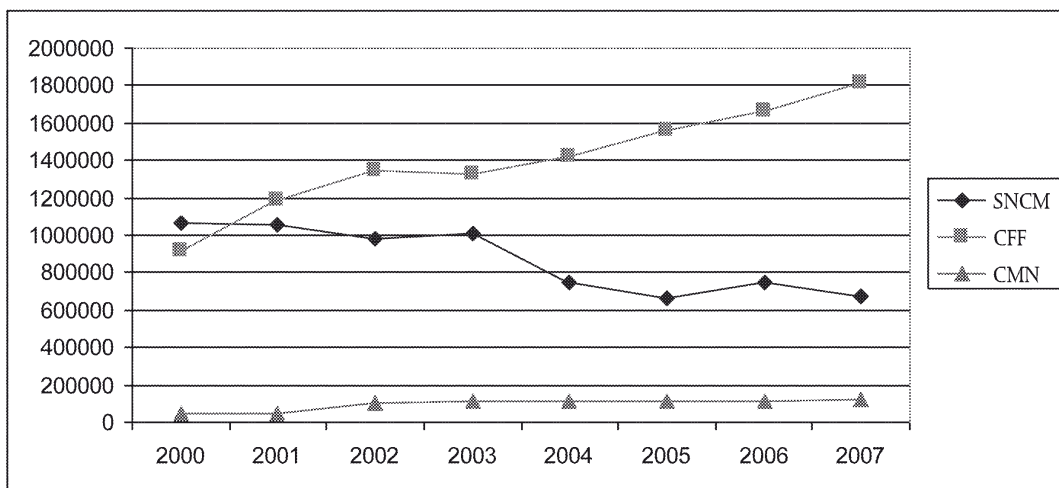
2.2.1 Förbindelsen med Korsika

2.2.1.1 Passagerartrafik

- (47) Passagerartrafiken till och från Korsika karakteriseras av att den är starkt säsongbunden. Turtätheten under högsäsong är tio gånger högre än under den minst trafikerade månaden, vilket kräver att rederierna har en flotta som kan klara sådana toppar. Juli och augusti står för hälften av alla intäkter. Även under högsäsongen råder det obalans när det gäller vilken riktning passagerarna reser i. I juli är avgångarna från kontinenten fulla, men fartygen går nästan tomma tillbaka. Det gör att fartygens genomsnittliga beläggning utslaget på hela året är relativt låg.
- (48) SNCM är den operatör som traditionellt sett har bedrivit trafik mellan Korsika och det franska fastlandet. Två tredjedelar av trafiken sker mellan Marseille och Korsika inom ramen för den allmänna trafikplikten, medan den återstående tredjedelen av verksamheten består av trafik från och till andra destinationer (Nice–Korsika, Toulon–Korsika och internationella förbindelser till Sardinien eller Nordafrika).
- (49) SNCM hade länge en monopolställning inom sin huvudverksamhet. Sedan 1996 har företaget dock utsatts för en konkurrens som har utvecklats mycket snabbt. Företaget CFF är i dag faktiskt den dominerande aktören när det gäller förbindelserna mellan det franska fastlandet och Korsika, och dess marknadsandel fortsätter att växa. Trots att man bara har funnits på marknaden sedan 1996 har CFF:s passagerartrafik ökat med 44 % per år mellan 2000 och 2005, och denna tillväxt fortsätter. År 2008 tog nästan [...] (*) % av de passagerare som färdades mellan det franska fastlandet och Korsika en av CFF:s färjor, medan endast [...] (*) % använde en av SNCM:s färjor. Resterande [...] (*) % av passagerarna reste med CMN.
- (50) Den ställning på marknaden som CFF har uppnått sedan 2000 kan också åskådliggöras genom antalet passagerare som varje år transporteras mellan det franska fastlandet och Korsika. I diagrammet nedan framgår det att CFF:s marknadsandel har gått från 45 % 2000 till 70 % 2007 och SNCM:s marknadsandel från 53 % till 26 % under samma period, med en skillnad på över en miljon passagerare.

Diagram

Antalet transporterade passagerare per säsong (maj–september) mellan det franska fastlandet och Korsika – säsongerna 2000–2007

Källa: Korsikas regionala transportobservatorium.

- (51) Övriga mindre konkurrenter till SNCM som trafikerar Korsika är Compagnie Méridionale de Navigation (CMN), Moby Lines, Happy Lines och TRIS.

(*) Konfidentiella uppgifter.

- (52) Sedan 2006 har SNCM:s utbud och marknadsandel för förbindelserna med Korsika minskat. Utbudet har minskat med 8 % (– 20 % för avgångarna från Nice och – 3 % för avgångarna från Marseille).
- (53) Den fortsatta minskningen av företagets marknadsandel visar emellertid att det går mycket långsamt att återupprätta passagerarnas förtroende, som allvarligt skadades av strejkerna och arbetsmarknadskonflikterna 2004 och 2005, framför allt i samband med privatiseringen av företaget.
- (54) Marknaden för passagerartrafiken mellan det franska fastlandet och Korsika har ökat med i genomsnitt 4 % sedan 1993 och denna tillväxt ser ut att fortsätta. Trafiken spås öka med [...] (*) % även under 2008 (den period som omfattas av granskningen), medan ökningen de följande åren spås bli något lägre. Ändå verkar inga nya aktörer vilja in på marknaden. När Korsikas transportkontor gick ut med sitt anbudsförfarande om tilldelning av den allmänna trafikplikten för förbindelsen med vissa hamnar i Korsika under perioden 2007–2013 kom det inte in anbud från några andra än CFF och SNCM-CMN, trots att det gick att lämna in anbud för en enskild linje.
- (55) SNCM:s huvudsakliga konkurrent, CFF, har kraftigt ökat sitt utbud från 500 000 till 4,5 miljoner platser mellan 1999 och 2007 (varav en ökning med 30 % mellan 2006 och 2007), vilket gjort det möjligt för bolaget att öka sin trafik (från 1,3 miljoner 2005 till 1,6 miljoner 2007) och sin marknadsandel. Med den strategin har dock CFF strukturellt sett en lägre belägningsgrad än SNCM, med en skillnad på tio procentenheter 2007. För SNCM ökade belägningsgraden 2007 till 48 %, vilket är normalt med tanke på hur starkt säsongsbetonad marknaden är (se ovan).

2.2.1.2 Godstrafiken

- (56) När det gäller godstrafiken till och från Korsika stod SNCM 2005 för ca 45 % av marknaden Marseille/Toulon till Korsika.
- (57) När det gäller godstrafiken i allmänhet (icke beledsagat gods), har SNCM och CMN i praktiken ett monopol. Inom ramen för avtalet om allmän trafikplikt upprätthåller de två företagen frekventa förbindelser mellan Marseille och samtliga korsikanska hamnar.
- (58) När det gäller beledsagade släpvagnar som lastats på färjorna, och som totalt svarar för 24 % av den allmänna godstrafiken mätt i löpmeter, råder konkurrens mellan samtliga företag som bedriver passagerartrafik. SNCM och CMN innehar även majoriteten av denna förarbundna trafik. De andra företagen, särskilt Corsica Ferries, har 10 %, dvs. 2 % av den totala marknaden.
- (59) När det gäller beledsagade lastbilar⁽⁶⁰⁾ som lastats på färjorna (cirka 24 % av godstrafiken i allmänhet 2003), har SNCM och CMN också en majoritet av marknaden. Från och med 2002 ingår denna typ av trafik emellertid även i CFF:s utbud och CFF har nu cirka 15 % av marknaden.

2.2.2 Förbindelserna med Nordafrika

- (60) Tunisien och Algeriet utgör en viktig marknad med cirka 5 miljoner passagerare. Flyget dominerar men sjötransporterna står för cirka 15 % av trafiken. Algeriet är med sina 560 000 passagerare en betydelsefull sjöfartsmarknad, medan Tunisien med sina 250 000 passagerare är en betydligt mindre marknad.
- (61) Marknaden för sjötransporter mellan Frankrike och Nordafrika har vuxit kontinuerligt och ökningen uppgår till 13 % mellan 2001 och 2005. Med tanke på den ökande turismen i denna region förutspås det (vid den tidpunkt som berörs av granskningen) att sjötransporterna kommer att ha en årlig ökningstakt på 4 % fram till 2010.
- (62) I Algeriet är SNCM den näst största aktören på marknaden efter det statliga algeriska företaget Entreprise Nationale de Transport Maritime de Voyageurs (ENTMV). SNCM:s andel av marknaden har gått från 24 % 2001 till 35 % 2005.

⁽⁶⁰⁾ Föraren följer med fordonskombinationen under överfarten. I vissa fall lastar föraren fordonet på fartyget vid avresan, och en annan förare lastar av det vid ankomsten. Detta betraktas som förarbunden trafik, till skillnad från ro-ro-trafik, där släpvagnen transporteras utan dragbil.

- (63) I Tunisien är SNCM den näst största aktören på marknaden efter Compagnie Tunisienne de Navigation (CTN). Även om SNCM sedan 2001 har förlorat marknadsandelar till CTN, och gått från 44 % till 39 % 2004, förbättrades ändå situationen 2005 (40 %).

2.3 BESKRIVNING AV DE ÅTGÄRDER SOM OMFATTAS AV DETTA BESLUT

2.3.1 Kapitaltillskottet till SNCM 2002

- (64) Efter kommissionens beslut av den 17 juli 2002 om att tillåta undsättningsstöd till SNCM⁽⁶¹⁾ anmälde de franska myndigheterna den 18 februari 2002 ett förslag till omstruktureringsstöd till förmån för SNCM, via dess moderbolag CGMF, på 76 miljoner euro, varav 46 miljoner euro för omstrukturering⁽⁶²⁾. Syftet med kapitaltillskottet var att öka SNCM:s egna kapital från 30 miljoner euro till 106 miljoner euro.
- (65) I enlighet med 1999 års riktlinjer översände de franska myndigheterna en omstruktureringsplan⁽⁶³⁾ för SNCM som bestod av fem punkter:
- i) Minskning av antalet överfarter och omställning av företagets fartyg till andra linjer (minskade förbindelser med Korsika och ökade förbindelser med Nordafrika). Omstruktureringsplanen omfattar en minskning av antalet överfarter från 4 138 under 2001 (3 835 för SNCM och 303 för Corsica Marittima) till 3 410 under 2003, med följande ändringar av trafiken:
 - Anpassning av trafiken mellan Marseille och Korsika till de krav som ställs i specifikationerna i avtalet om allmän trafikplikt för 2001–2006.
 - Indragning av delar av trafiken mellan Toulon och Korsika.
 - Minskning av trafiken mellan Nice och Korsika.
 - Nedläggning av linjen Livorno–Bastia med tillhörande anläggningar 2003.
 - Ökning av trafiken från Algeriet och Tunisien med fartygen Méditerranée, Ile de Beauté och Corse och ett tillfälligt avbrott i trafiken mellan Genua och Tunisien.
 - ii) Minskning av företagets flotta med fyra fartyg som skulle ge 21 miljoner euro i likvida medel.
 - iii) Avyttring av vissa anläggningstillgångar.
 - iv) Personalnedskärningar⁽⁶⁴⁾ med cirka 12 %, som tillsammans med en rimlig lönepolitik skulle göra det möjligt att minska kostnaderna för ombordpersonalen från 61,8 miljoner euro 2001 till i genomsnitt 54,8 miljoner euro under perioden 2003–2006, samt minska kostnaderna för landpersonalen från 50,3 miljoner euro 2001 till 45,8 miljoner euro under samma period.
 - v) Nedläggning av två av företagets dotterbolag, Compagnie Maritime Toulonnaise och Corsica Marittima, vars kvarvarande verksamhet kommer att övertas av SNCM.
- (66) Efter kommissionens synpunkter i beslutet av den 19 augusti 2002 beskrev de franska myndigheterna i en skrivelse av den 31 januari 2003 hur följande punkter i omstruktureringsplanen hade förbättrats:
- Fastare åtaganden avseende lönepolitiken.

⁽⁶¹⁾ Se fotnot 5.

⁽⁶²⁾ Detta belopp fördelas på följande sätt: 20,4 miljoner euro för det sociala åtgärdspaketet för själva omstruktureringen, 1,8 miljoner euro för kostnader för uppläggning av fartyg för försäljning, 14,8 miljoner euro för nedskrivning av Liamone och 9 miljoner euro för kostnader för omläggning av trafiken till Nordafrika.

⁽⁶³⁾ SNCM:s bolagsstyrelse antog planen den 17 december 2001.

⁽⁶⁴⁾ Personalstyrkan kommer att minskas genom naturlig eller förtida avgång i enlighet med ålderskriterier (förtida avgång), genom tjänstledighet för kompetensutveckling och genom att visstidskontrakt inte förlängs. Minskningarna beräknas kosta SNCM omkring 20,4 miljoner euro.

— En plan för att minska kostnaderna för insatsförbrukningen.

— Ett åtagande om att SNCM inte tänker starta ett priskrig med sina konkurrenter om trafiken till Korsika.

- (67) När det gäller den sista punkten preciserade de franska myndigheterna att "SNCM gör detta åtagande utan förbehåll, eftersom företaget anser att ett priskrig varken skulle vara förenligt med företagets strategiska ställning, ligga i företagets intresse (eftersom det skulle minska dess intäkter), eller överensstämma med företagets normala praxis och know-how".
- (68) I sin omstruktureringsplan presenterade de franska myndigheterna en mer detaljerad finansiell modell för perioden 2002–2007, grundad på det valda medianscenariot, genom att utgå från en rad olika variabler⁽⁶⁵⁾. De finansiella prognoserna indikerar bland annat en återgång till positiva rörelseresultat från och med 2003.

Tabell 1

Finansiell modell för perioden 2002–2007

(miljoner euro)	2000 Resultat	2001 Resultat	2002 Plan	2002 Resultat	2003 Plan	2004 Plan	2005 Plan	2006 Plan	2007 Plan
Omsättning	204,9	204,1	178	205,8	190,4	192,9	195,2	197,1	193,9
Driftstöd	85,4	86,7	74,5	77,7	69,9	68,8	68,4	67	68,5
Rörelseresultat	- 14,7	- 5,1	1,2	- 5,8	6,8	10,6	10,7	8,1	9
Nettoresultat	- 6,2	- 40,4	23	4,2	12	14	1	3	3
Eget kapital	67,5	29,7	119	33,8	124	134	145	160	169
Finansiella nettoskulder (utom leasing)	135,8	134,5	67,7	144,8	55,2	38,2	57,1	115,7	228,1
Finansiellt resultat									
Rörelseresultat/omsättning+bidrag	- 5 %	- 2 %	0 %	- 2 %	3 %	4 %	4 %	3 %	3 %
Eget kapital/skuld i balansräkningen	50 %	22 %	176 %	23 %	225 %	351 %	254 %	138 %	74 %

Siffrorna för 2000 och 2001 har hämtats från SNCM:s årsredovisning för 2001 och 2002.

- (69) Kapitaltillskottet på 76 miljoner euro och den återställning av lönsamheten som förväntas från och med 2003, torde enligt de franska myndigheterna göra det möjligt att på kort sikt (2003) öka det egna kapitalet från nuvarande 30 miljoner euro till 120 miljoner euro, och därefter till 160–170 miljoner euro i slutet av den period som omfattas av planen (2006–2007). Därmed kommer det att vara möjligt att minska den finansiella skulden från 145 miljoner euro 2002 till 40 respektive 55 miljoner euro mellan 2003 och 2005. Under planens sista år beräknas företagets skuldsättning öka, beroende på att ett eller två självägda fartyg byts ut.

⁽⁶⁵⁾ T.ex. trafiken, bruttonationalproduktens beräknade tillväxttakt (1,5 %), utlåningsränta (5,5 %), ränteavkastning (4,5 %) och kortfristiga skulder (5 %).

- (70) De franska myndigheterna har även överlämnat en känslighetsanalys av de förväntade resultaten baserat på olika arbetshypoteser för trafiken på de olika linjerna. De olika simuleringarna visade att SNCM i samtliga tre fall borde kunna bli lönsamt igen.
- (71) De franska myndigheterna lade först fram två alternativa metoder som de har övergett på grund av att de var för dyra.
- i) I den första metoden beräknades finansieringsbehovet genom att man adderade kostnaderna för samtliga omstruktureringsåtgärder. Finansieringsbehovet uppgick till 90,9 miljoner euro om man tog hänsyn till följande:
- Samlade förluster under perioden 1991–2001: 41,7 miljoner euro (dvs. 29 miljoner euro som kommissionen godkände i sitt beslut 2002/149/EG av den 30 oktober 2001 (EGT L 50, 21.2.2002, s. 66), 6,1 miljoner euro under år 2000 och 6,6 miljoner euro under 2001, före avdrag för omstruktureringskostnader).
 - Minskning av de medel som utgörs av överavskrivningar: 24 miljoner euro (denna post minskar från 86 till 62 miljoner euro i balansräkningen för den aktuella perioden, vilket återspeglar förlängningen av avskrivningsperioden från 12 till 20 år, den minskade användningen av denna resurs och leasingen av de senast levererade fartygen).
 - Realisationsvinst vid försäljning i samband med omstruktureringen: 21 miljoner euro, som kan dras av från finansieringsbehovet.
 - Kumulativ effekt av omstruktureringskostnaderna: 46,2 miljoner euro (se fotnot på s. 58).
- ii) Den andra metoden gick ut på att man bestämde vilket eget kapital som bankerna skulle kräva för hela flottan, mot bakgrund av att de, för att finansiera inköpet av ett fartyg, i allmänhet kräver ett eget kapital motsvarande 20–25 % av fartygets värde. De franska myndigheterna har vid sin beräkning utgått från att den ursprungliga anskaffningskostnaden för flottan är 843 miljoner euro, och då kommit fram till att det skulle behövas ett eget kapital på mellan 157 och 196 miljoner euro. Om man därifrån drar det befintliga egna kapitalet i slutet av 2001, kommer man fram till att det behövs ett kapitaltillskott på 101–140 miljoner euro.
- (72) Den metod som de franska myndigheterna slutligen använde sig av för att fastställa kapitaltillskottets storlek innebär att finansieringsbehovet beräknas utifrån den genomsnittliga andelen eget kapital i förhållande till de finansiella skulderna för fem europeiska rederier under år 2000. Även om balansräkningarna för dessa företag skiljer sig kraftigt åt, har de franska myndigheterna utgått från ett medelvärde på 79 %. De franska myndigheterna hävdar att den finansiella modellen leder till ett medelvärde på 77 % under perioden 2002–2007 med ett eget kapital som kommer att uppgå till 169 miljoner euro 2007. En sådan nivå på det egna kapitalet bör uppnås genom ett kapitaltillskott på 76 miljoner euro och naturligtvis genom att åtgärderna i omstruktureringsplanen lyckas.

2.3.2 Åtgärder efter kapitaltillskottet 2002

2.3.2.1 Preliminära anmärkningar

- (73) Kapitaltillskottet och 2002 års omstruktureringsplan gav inte de förväntade resultaten, och från och med 2004 förvärrades SNCM:s ekonomiska och finansiella situation ytterligare. Till detta bidrog både interna faktorer (konflikter på arbetsmarknaden, produktivitetsmål som inte uppfylldes i tillräcklig grad och för sent, samt förlorade marknadsandelar) och faktorer utom SNCM:s kontroll (att Korsika blev mindre attraktivt som resmål, att CFF tog marknadsandelar, att staten brast i sin styrelse av företaget ⁽⁶⁶⁾) samt ökade bränslekostnader.
- (74) Således uppgick SNCM:s rörelseresultat till – 32,6 miljoner euro 2004 och – 25,8 miljoner euro 2005. Nettoresultatet uppgick till – 29,7 miljoner euro 2004 och – 28,8 miljoner euro 2005.
- (75) SNCM:s försämrade ekonomiska och finansiella situation tvingade de franska myndigheterna dels att avyttra fler anläggningstillgångar än vad som angavs i 2002 års omstruktureringsplan eller krävdes i 2003 års beslut, dels att inleda ett förfarande för att söka privata partner.

⁽⁶⁶⁾ Se nedan.

Tabell 2

Förteckning över anläggningstillgångar som SNCM har avyttrat sedan 2002

	Nettobehållning	Datum
Avyttringar som föreslogs i anmälan 2002 (i tusen euro)	25 165	
Aliso (ersätts av Asco, enligt kommissionens beslut av den 8 september 2004)	(315)	30.9.2004
Napoléon	6 396	6.5.2002
Monte Rotondo	591	31.7.2002
Liberté	10 088	27.1.2003
Hela fastigheten Schuman	8 405	20.1.2003
Ytterligare avyttringar som kommissionens föreskrev i sitt beslut av den 9 juli 2003 (i tusen euro)	5 022	
SCI Espace Schuman	765,7	24.6.2003
Southern Trader	2 153	22.7.2003
Someca	1 423,9	30.4.2004
Amadeus	680	12.10.2004
CCM	— ⁽¹⁾	—
Ytterligare avyttringar efter beslutet i juli 2003 (i tusen euro)	12 600	
Asco	7 100	24.5.2005
Sud Cargos	4 300	15.9.2005
Försäljning av SNCM:s fastighetsinnehav (tidigare använt av SNCM:s personal)	1 200	september 2003 till 2006
Totalt (tusent euro)	42 385	

⁽¹⁾ SNCM har inte hittat någon som varit villig att ta över dess ägarandel i CCM.

2.3.2.2 Åtgärder efter 2002 års kapitaltillskott

- (76) Processen för att utse de privata partnerna genomfördes mellan den 26 januari 2005 och slutet av september 2005.
- (77) Den 26 januari och 17 februari 2005 tillkännagav den franska regeringen att den hade börjat leta efter en privat partner som kunde ge ett kapitaltillskott till SNCM för att stärka företagets finansiella struktur och utveckla det i rätt riktning.
- (78) Efter att ha utsett en oberoende person att övervaka processen gav kontoret för statligt ägande (APE) en rådgivande bank (HSBC) i uppdrag att kontakta potentiella köpare.

- (79) 72 investerare kontaktades i syfte att definiera de finansiella villkoren i ett anbud som skulle kunna stärka företagets industriprojekt med bibehållen sysselsättning och fortsatt bra utförande av den allmänna trafikplikten. Av dessa visade 23 ett betydande intresse, 15 sekretessavtal ingicks och 15 uppsättningar informationsmaterial skickades. Sex företag lämnade in sina anbud vid första anbudsomgången den 5 april 2005 och tre anbud (Connex, som sedan omvandlades till Veolia Transdev (VT), Caravelle och BCP) mottogs vid den andra omgången den 17 juni 2005, liksom en avsiktsförklaring om minoritetsinnehav (Comanav). Tre anbud lämnades in vid den tredje omgången den 28 juli 2005.
- (80) Den 14 september 2005 uppmanades varje företag att lämna ett fast och slutgiltigt anbud senast den 15 september 2005. Detta datum drog företaget Connex tillbaka sitt anbud. Statsförvaltningen mottog två fasta anbud om kapitaltillskott och uppgifter om hela kapitalet från grupperna BCP och Caravelle.
- (81) Den 27 september 2005 skickade Frankrike ut ett pressmeddelande om att man efter noggrann granskning av de två anbuderna hade valt anbudet från koncernen BCP, eftersom detta anbud inte bara var det bästa rent finansiellt utan också bäst motsvarade företagets intressen i fråga om den allmänna trafikplikten och sysselsättningen. I BCP:s ursprungliga anbud föreslogs ett negativt försäljningspris på 113 miljoner euro och detta var det anbud som hade det minst negativa priset.
- (82) I detta ursprungliga anbud från den potentiella köparen angavs uttryckligen att det ursprungliga anbudet kunde ändras efter revisionen. De franska myndigheterna har meddelat att det ursprungliga negativa priset höjdes efter revisionen den 16 december 2005 på grund av objektiva aspekter som påverkade de bestämmelser och ekonomiska ramar som SNCM bedriver sin verksamhet under och som uppkommit efter inlämnandet av anbudet den 15 september 2005. Det negativa priset reviderades därför till 200 miljoner euro.
- (83) Förhandlingarna mellan de franska myndigheterna och de framtida köparna, dvs. BSP som var associerat till gruppen Connex och sedermera blev Veolia Transdev, ett dotterbolag till Veolia, bidrog till att återställa priset till 142,5 miljoner euro och höja beloppet för att ta över ansvaret för en del av SNCM:s pensionsutgifter (15,5 miljoner euro).
- (84) Efter detta öppna och villkorslösa anbudsförfarande ingicks slutligen ett avtal mellan staten, BCP och VT den 13 oktober 2005, under en mycket svår social och ekonomisk period. VT bedriver själva trafiken för SNCM (aktieinnehav på 28 %), medan BCP är referensaktieägare med ett aktieinnehav på 38 %. Staten har åtagit sig att behålla 25 % av aktierna i företaget, främst för de anställdas skull⁽⁶⁷⁾. BCP och VT upprättade en affärsplan för SNCM som överlämnades till Europeiska kommissionen den 7 april 2006.
- a) Innehållet i samförståndsavtalet
- (85) Den 16 maj 2006 ingicks ett samförståndsavtal mellan parterna (BCP, VT och CGMF), enligt vilket 75 % av SNCM:s kapital skulle överlätas till privata investerare).
- (86) I avsnitt II i samförståndsavtalet föreskrivs att CGMF åtar sig att godkänna, teckna och helt frigöra en ökning av SNCM:s kapital med totalt 142,5 miljoner euro.
- (87) Utöver att öka kapitalet åtar sig CGMF att ställa 38,5 miljoner euro till SNCM:s förfogande i form av ett förskott till företagets löpande konto. Detta förskott till företagets löpande konto, som ska överföras till SNCM via en förvaltare (banken CIC), är avsett att finansiera den del av kostnaderna som benämns "sur-générosité" (ung. 'av välvilja') och som utgör ett komplement till de lagstadgade och avtalsmässiga beloppen om de privata förvärvarna skulle besluta sig för att genomföra personalnedskärningar. Utbetalningen av kompensationen kommer att ske utöver de ersättningar som erhålls till följd av tillämpade lagar och avtal. Den kommer att utbetalas på individuell basis och till ett nominellt värde som motsvarar den personal som har lämnat företaget och vars anställningsavtal har sagts upp.

⁽⁶⁷⁾ SNCM:s interna förfarande för att genomföra kapitaltillskottet och privatiseringen inleddes formellt den 12 april 2006 och skulle avslutas den 31 maj 2006. Det bör understrykas att den 27 november 2007 hade de anställdas andel av kapitalet fortfarande inte realiserats.

- (88) Denna mekanism föreskrivs i artikel II.2 i protokollet till avyttringen av den 16 maj 2006. Där anges att detta konto är avsett att finansiera den del av kostnaden för eventuella frivilliga avgångar eller uppsägningar av anställningsavtalet som går utöver de belopp som arbetsgivaren är skyldig att stå för i enlighet med lagstadgade och avtalsmässiga skyldigheter. Förvaltaren har i uppdrag att frigöra medel allteftersom de anställda som inte omplaceras inom koncernen SNCM verkligen lämnar företaget samt att frigöra kontot för det förvaltade beloppet när förvaltningsuppdraget har avslutats. Kontots funktion fastställs i ett avtal om förvaltning som bifogas samförståndsavtalet. För att få använda de förvaltade medlen måste SNCM ge ordföranden för CGM en förteckning över de namngivna personer som har blivit uppsagda och för vilka man gör anspråk på att använda de förvaltade medlen, samt månatliga redovisningar över de sammanlagda nettokostnaderna för de avgångsvederlag och avgifter som har betalats ut till de berörda personerna. Samtidigt ska SNCM redovisa för förvaltaren den faktiska ytterligare månatliga kostnaden per anställd som motsvarar kompletteringen utöver de belopp av alla slag som arbetsgivaren ska betala ut i enlighet med rättsliga och avtalsenliga bestämmelser. Det sammanlagda beloppet för de kompletterande statliga åtgärderna ("sur-générosité") får under inga omständigheter överskrida 38,5 miljoner euro och om de kompletterande sociala åtgärderna inte uppnår detta tröskelvärde inom tre år efter avyttringen ska överskottet betalas tillbaka till staten.
- (89) Utöver detta anges i avsnitt III i samförståndsavtalet att CGMF till de privata förvärvarna ska avyttra aktier motsvarande 75 % av bolagets totala aktiekapital och det spärrade kontot för att finansiera den del av den sociala åtgärdsplanen som går utöver avtalsmässiga och lagstadgade skyldigheter.
- (90) I avsnitt III i samförståndsavtalet föreskrivs också att BCP/VT ska stå för ett kompletterande kapitaltillskott på 8,75 miljoner euro som ska ställas till SNCM:s förfogande för att möta dess likviditetsbehov. I punkt III.2.7 i samförståndsavtalet föreskrivs att värdet på CGMF:s aktier alltid ska vara lika med det initiala nominella värdet ökat med [...] (*) % av deras nominella frigjorda värden multiplicerat med $J/365$, där J är antalet dagar sedan realiseringen, med avdrag för eventuella uttagna belopp (exempelvis utdelningar). Dessa villkor gäller inte om företaget saneras eller tvingas till likvidation.
- (91) Samförståndsavtalet (avsnitt III.5) innehåller en klausul om att häva avyttringen av SNCM, som även förvärvarna kan åberopa, om en av följande händelser gör att man kan ifrågasätta trovärdigheten i deras affärsplan och att de ska kunna återställa lönsamheten för företaget:
- Inget kontrakt tilldelas för den allmänna trafikplikten för förbindelsen med Korsika från och med den 1 januari 2007, eller tilldelas på betydligt sämre villkor.
 - Ett negativt beslut fattas av Europeiska kommissionen eller tribunalen eller domstolen, t.ex. i form av en vägran att tillämpa eller införande av villkor som får avsevärd inverkan på företagets värde inom sex år från och med dagen för parternas förvärv av rättigheterna till företaget.
- (92) I avsnitt VII i samförståndsavtalet anges att CGMF ska överta en del av SNCM:s sociala åtaganden för pensionskostnader med ett belopp som beräknas till 15,5 miljoner euro räknat från övertagandet av företagets egendom.
- (93) Hur företaget ska styras preciseras i avsnitt IV i samförståndsavtalet. Det sätt som SNCM leds på ska ändras så att företaget omvandlas till ett aktiebolag med begränsat personligt ansvar. Bolagsstyrelsen ska bestå av 10, därefter 14 ledamöter. Under en övergångsperiod ska staten tillsätta styrelsens ordförande. Om SNCM tilldelas ansvaret för den allmänna trafikplikten ska styrelsens ordförande bytas ut mot en företrädare för BCP. Vd:n ska ansvara för den operativa ledningen av SNCM.
- (94) Den 26 maj 2006 fastställde den franska regeringen avyttringen av SNCM i enlighet med ovanstående villkor.
- b) Åtgärderna
- (95) Mot bakgrund av ovanstående innehåller samförståndsavtalet tre typer av statliga åtgärder som motiverar en undersökning av huruvida åtgärderna är förenliga med unionens regler inom området för statligt stöd:

- Avyttringen av 75 % av SNCM till ett negativt pris på 158 miljoner euro (kapitalinsats på 142,5 miljoner euro och övertagande av socialförsäkringsavgifter på 15,5 miljoner euro).
- Förskottet till företagets löpande konto från CGMF med 38,5 miljoner euro till förmån för personal som sägs upp från SNCM.
- Ökningen av kapitalet med 8,75 miljoner euro som tecknas av CGMF gemensamt och parallellt med en insats på 26,25 miljoner euro från VT och BCP.
- Uppsägningsklausulen för avyttringen ⁽⁶⁸⁾.

2.4 DETTA BESLUTS RÄCKVIDD

- (96) Detta slutliga beslut omfattar de åtgärder som Frankrike har vidtagit till förmån för SNCM sedan den 18 februari 2002, närmare bestämt följande:
- Resten av det kapitaltillskott på 76 miljoner euro från CGMF till SNCM som beviljades 2002, dvs. 15,81 miljoner euro.
 - Det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro när CGMF sålde SNCM.
 - Förskottet till företagets löpande konto från CGMF med 38,5 miljoner euro till förmån för personal som sägs upp från SNCM.
 - Kapitalökningen på 8,75 miljoner euro som CGMF tecknat.
- (97) Detta beslut gäller inte den ersättning för SNCM:s allmänna trafikplikt under perioden 1991–2001 som tribunalen konstaterade var förenlig med den gemensamma marknaden i sin dom av den 11 september 2012 ⁽⁶⁹⁾.
- (98) Det omfattar inte heller någon undersökning av den ekonomiska ersättning som SNCM har fått eller kommer att få för den allmänna trafikplikten under perioden 2007–2013, vilket är föremål för ett separat förfarande ⁽⁷⁰⁾.
- (99) Dessutom bör det påpekas att domen av den 11 november 2012 har överklagats till domstolen av SNCM respektive Frankrike i de förenade målen C-533/12 P och C-536/12 P. Det här beslutet antas dock enligt den angripna domen endast i den utsträckning den domen upphäver beslutet av den 8 juli 2008. Om granskningen av överklagandena skulle leda till att domen av den 11 november 2012 helt eller delvis upphävs och om vissa delar i beslutet av den 8 juli som upphävts genom den domen återställs, blir det här beslutet ogiltigt till följd av de överklagandena i fråga om åtgärder som återställs.

2.5 SKÅL TILL ATT DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET INLEDDES 2002 OCH FÖRLÄNGDES 2006

2.5.1 Inledandet av det formella granskningsförfarandet 2002

- (100) I sitt beslut av den 19 augusti 2002 om inledande av det formella granskningsförfarandet uppmärksammade kommissionen att SNCM var ett företag i svårigheter, men uttryckte sina tvivel på att den anmälda åtgärden var förenlig med punkt 3.2.2 i 1999 års riktlinjer, som gällde vid det aktuella tillfället.
- (101) Kommissionen uttryckte vissa tvivel om omstruktureringsplanen, däribland avsaknaden av en analys av företagets förluster. Kommissionen frågade sig framför allt vilka kopplingar det fanns mellan förlusterna och den allmänna trafikplikten, inverkan på rörelseresultatet av SNCM:s fartygsförsäljning samt de planerade åtgärderna för att öka företagets produktivitet.

⁽⁶⁸⁾ Denna klausul kommer att granskas inom ramen för undersökningen av kapitaltillskottet, eftersom denna klausul i sig har ett betydande värde.

⁽⁶⁹⁾ Tribunalens dom av den 11 september 2012 i mål T-565/08, Corsica Ferries France SAS mot Europeiska kommissionen, ännu ej offentliggjort i rättsfallssamlingen.

⁽⁷⁰⁾ Beslut C(2013) 1926 final av den 2 maj 2013.

- (102) Kommissionen framhöll vissa luckor i omstruktureringsplanen, framför allt avsaknaden av konkreta åtgärder för att minska insatsförbrukningen och avsaknaden av uppgifter om SNCM:s framtida prispolitik.
- (103) Kommissionen ifrågasatte även lämpligheten i den beräkningsmetod som de franska myndigheterna använt för att komma fram till kapitaltillskottets storlek och vissa av de hypoteser som använts för att skapa finansiella simuleringar.

2.5.2 Utvidgning av det formella granskningsförfarandet 2006

- (104) I sitt beslut av den 13 september 2006 beslutade kommissionen att utvidga 2002 års formella granskningsförfarande till de åtgärder som vidtagits inom ramen för avyttringen av SNCM till den privata sektorn.
- (105) Om detta belopp skulle klassificeras som statligt stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 86.2 i EG-fördraget anser kommissionen att det bör bedömas mot bakgrund av gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (nedan kallade 2004 års riktlinjer)⁽⁷¹⁾. Om omstruktureringsstödet skulle vara avsevärt lägre än det belopp som anmäldes 2002 och godkändes 2003 angav kommissionen att den tvivlade på att det gick att behålla alla de motprestationer som ålagts SNCM enligt 2003 års beslut.
- (106) Kommissionen uttryckte även sina tvivel över om villkoren i 2003 års beslut verkligen hade uppfyllts, närmare bestämt principen om att inte vara prisledare samt antalet turer till Korsika.
- (107) När det gäller det negativa priset vid avyttringen av SNCM angav kommissionen att den tvivlade på om statens kapitaltillskott före avyttringen av SNCM var förenligt med principen om en försiktig investerare i en marknadsekonomi. Kommissionen angav att den särskilt tvivlade på beräkningen av de likvidationskostnader som staten skulle tvingas betala vid en likvidation av SNCM.
- (108) Kommissionen betvivlade att de finansiella åtgärderna kunde motiveras utifrån 2004 års riktlinjer.
- (109) Kommissionen betvivlade även att det andra kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro uppfyllde principerna om parallella privata och offentliga investeringar och de villkor för att teckna ett sådant tillskott som anges i rättspraxis.
- (110) Kommissionen hyste slutligen tvivel angående de kompletterande sociala åtgärderna på 38,5 miljoner euro till förmån för enskilda personer och huruvida de skulle kunna utgöra en indirekt fördel för företaget. Kommissionen har framhållit att det finns en risk att detta kan vara oförenligt, eftersom det att tvingas stå för kompletterande avgångsvederlag är en av de risker en förnuftig investerare måste räkna med.

III. DE FRANSKA MYNDIGHETERNAS SYNPUNKTER PÅ BESLUTET OM ATT INLEDA FÖRFARANDET

3.1 KAPITALTILLSKOTTET 2002

- (111) Den omstruktureringsplan som anmäldes 2002 omfattade ett kapitaltillskott på 76 miljoner euro, varav 53,48 miljoner euro utgjorde ersättning för allmän trafikplikt. Om man tar hänsyn till den avyttring av tillgångar som SNCM⁽⁷²⁾ har gjort, uppgår det faktiskt utbetalade stödet till 69 292 400 euro. De franska myndigheterna anser att om beloppet på 53,48 miljoner euro är ett stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden bör det stödbelopp som ska betraktas som omstrukturingsstöd enligt anmälan 2002 slutligt uppgå till 15,81 miljoner euro.

3.2 ÅTGÄRDERNA EFTER KAPITALTILLSKOTTET 2002

- (112) Frankrike påpekar till att börja med att svårigheterna på arbetsmarknaden 2004–2005 och SNCM:s försämrade ekonomiska och finansiella situation drev den statliga ägaren till att i januari 2005 inleda ett förfarande för att utse privata investerare och vidta akuta åtgärder (framför allt avyttringen av Asco och sin andel i Sud Cargos⁽⁷³⁾).

⁽⁷¹⁾ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽⁷²⁾ Se tabell 2.

⁽⁷³⁾ De franska myndigheterna försvarade 2002 den strategiska karaktären hos SNCM:s aktieinnehav i Sud-Cargos. Utvecklingen av godstrafiken (containertrafik i stället för ro-ro-trafik), CMA CGM:s återköp av Delmas, den andra ägaren av Sud-Cargos, och Sud-Cargos ekonomiska svårigheter är några av de faktorer som förklarar varför aktieinnehavet inte längre betraktades som strategiskt och varför SNCM kunde avyttra innehavet 2005.

3.2.1 SNCM:s negativa försäljningspris

- (113) Med tillämpning av den gemenskapsrättspraxis som gällde på området vid den tidpunkten uppmanar de franska myndigheterna kommissionen att inte på något sätt betrakta SNCM:s negativa försäljningspris på 158 miljoner euro som en åtgärd som kan anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget, eftersom den franska staten agerade som en privat investerare i en marknadsekonomi.
- (114) Till att börja med konstaterar Frankrike att slutpriset på 158 miljoner euro, vilket är lägre än det negativa försäljningspris som ursprungligen begärdes av förvärvarna efter deras revision av SNCM, är ett resultat av en kontrollerad förhandling om överlåtelse inom ramen för öppen, tydlig och icke-diskriminerande konkurrens och därmed utgör ett marknadsmässigt pris.
- (115) Frankrike anser att eftersom detta sökande efter en privat partner till SNCM bedrevs inom ramen för ett öppet, tydligt och icke-diskriminerande konkurrensutsatt förfarande, efter vilken det bästa anbudet valdes, ska försäljningspriset anses vara marknadsmässigt.
- (116) Enligt de franska myndigheterna skedde avyttringen till det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro under mycket fördelaktiga villkor för staten och i enlighet med gemenskapsrättspraxis vid den tiden och kommissionens beslutspraxis. Det innehåller därför inget inslag av stöd. Frankrike anser att det negativa försäljningspriset är lägre än de likvidationskostnader som staten hade varit tvungen att bidra till om företaget hade tvingats i likvidation.
- (117) Detta blir slutsatsen både vid tillämpning av det synsätt som följer av EG-domstolens rättspraxis (nedan kallat *rättspraxis från domen i målet Gröditzter*⁽⁷⁴⁾) och vid tillämpning av ett synsätt som bygger på analys av de faktiska kostnaderna för SNCM:s likvidation (i enlighet med "ABX-beslutet"⁽⁷⁵⁾).
- (118) När det gäller den första metoden som grundar sig på rättspraxis från domen i målet Gröditzter har Frankrike meddelat att denna dom bekräftar kommissionens bedömning av den 8 juli 1999 enligt vilken "endast [...] likvidationsvärdet av tillgångarna, [...], [kan] beaktas som likvidationskostnader"⁽⁷⁶⁾.
- (119) I rapporterna från CGMF⁽⁷⁷⁾ och Oddo-Hastings⁽⁷⁸⁾ beräknas likvidationsvärdet av tillgångarna till minst 190,3 miljoner euro den 30 september 2005⁽⁷⁹⁾.
- (120) Eftersom staten som aktieägare i ett företag bara är ansvarig för detta företags skulder i förhållande till likvidationsvärdet av tillgångarna (rättspraxis från domen i målet Hytasa⁽⁸⁰⁾) bekräftar Frankrike att likvidationsvärdet av företagets tillgångar, som har beräknats till minst 190,3 miljoner, överstiger det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro.
- (121) När det gäller den andra metoden påpekar Frankrike att den bygger på kommissionens beslut om det statliga stöd som Belgien har genomfört till förmån för ABX Logistics, i vilket kommissionen har undersökt ett negativt försäljningspris, som i likhet med det aktuella ärendet presenterades som ett marknadsmässigt pris, och jämfört det med de faktiska kostnader som den statliga ägaren har haft inom ramen för en frivillig likvidation eller tvångslikvidation enligt ett utlåtande från en tredje part. Enligt Frankrike erkänner kommissionen i detta beslut framför allt giltigheten i att vissa kostnader kan leda till att fordringsägarna kan väcka talan om skuldreglering eller likvidation av andra grenar av en koncern som lägger ned sitt dotterbolag.

⁽⁷⁴⁾ Domstolens dom av den 28 januari 2003 i mål C-334/99, Tyskland mot kommissionen, REG 2003, s. I-1139.

⁽⁷⁵⁾ Kommissionens beslut av den 7 december 2005 om det statliga stöd som Belgien har genomfört till förmån för ABX Logistics (nr C 53/2003 (f.d. N 62/2003)) (EUT L 383, 28.12.2006, s. 21).

⁽⁷⁶⁾ Kommissionens beslut av den 8 juli 1999 om det statliga stöd som Tyskland beviljat Gröditzter Stahlwerke GmbH och dess dotterföretag Walzwerk Burg GmbH (EGT L 292, 13.11.1999, s. 27).

⁽⁷⁷⁾ Denna rapport överlämnades till kommissionen i mars 2006 och hade upprättats av CGMF med hjälp av Ernst & Young, SNCM:s revisor (nedan kallad *CGMF:s rapport*).

⁽⁷⁸⁾ Den rapport som upprättades den 29 mars 2006 av Oddo Corporate Finance och medarbetarna vid Paul Hastings (Oddo-rapporten) överlämnades till kommissionen den 7 april 2006. Rapporten består av en kritisk granskning, beställd av det franska kontoret för statligt ägande (APE), CGMF:s rapport och en metod för att beräkna vilka likvidationskostnader som kan godtas på gemenskapsnivå.

⁽⁷⁹⁾ Med hänsyn tagen till anläggningstillgångar (161,9 miljoner euro), finansiella tillgångar (32,7 miljoner euro), kundfordringar (0,8 miljoner euro), övriga fordringar (9,4 miljoner euro) och ett kassaunderskott på - 14,5 miljoner euro. Frankrike har angett att med en mer realistisk beräkning, som tar hänsyn till framtida ekonomiska faktorer, uppgår detta värde till 330 miljoner euro.

⁽⁸⁰⁾ Domstolens dom av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103.

- (122) På grundval av ovannämnda rapporter från CGMF och Oddo-Hastings anser de franska myndigheterna att den totala faktiska kostnad som Frankrike som ägare hade varit tvungen att stå för uppgick till mellan 312,1 och 361 miljoner euro den 30 september 2005.
- [70–80] (*) miljoner för den avtalsbaserade sociala åtgärdsplanen, vilket innefattar samtliga kostnader i samband med uppsägning av anställningsavtal som företaget enligt avtal ansvarar för.
 - [30–40] (*) miljoner euro för den sociala åtgärdsplanen som går utöver avtalen, vilket innefattar samtliga kostnader för åtgärder kopplade till SNCM:s lagstadgade och avtalsmässiga skyldigheter vid uppsägningar och de kostnader som är indirekt kopplade till den avtalsbaserade åtgärdsplanen.
 - Mellan [200–210] (*) och [250–260] (*) miljoner euro för kompletterande avgångsvederlag som staten ansvarar för enligt domstolen, som komplettering till de vederlag som betalats ut inom ramen för den avtalsbaserade sociala åtgärdsplanen och den sociala åtgärdsplan som går utöver avtalen, enligt rättspraxis som följer av domen av den 22 mars 2005 i appellationsdomstolen i Rouen i Aspocomp-målet.
- (123) Denna metod tar framför allt hänsyn till risken för att det väcks en talan om skuldreglering mot Frankrike om en domstol har funnit att staten de facto ansvarar för styrelsen av SNCM. De franska myndigheterna anser att risken för en talan om skuldreglering inte kan uteslutas, framför allt med hänsyn till en tidigare dom i den franska kassationsdomstolen⁽⁸¹⁾. I flera skrivelser till kommissionen har därför de franska myndigheterna hävdade att en eventuell dom i en nationell domstol om att staten måste reglera skulderna i det företag det leder är ett ytterst troligt scenario och att detta måste ingå i beräkningen av de faktiska kostnaderna vid en eventuell likvidation av SNCM.
- (124) Den 30 september 2005 uppgick restvärdet på SNCM:s tillgångar (190,3 miljoner euro), efter betalning av prioriterade skulder, till 36,5 miljoner euro. De andra kostnader som man tar hänsyn till vid en talan om skuldreglering mot företaget omfattar bland annat kostnaderna för att säga upp de viktigaste trafikavtalen, kostnader kopplade till uppsägningen av de leasade fartygen och betalningen av oprioriterade skulder. Detta skulle ge ett tillgångsunderskott på 134,4 miljoner euro. De franska myndigheterna anser att staten, om den hade ålagts att stå för kostnaderna, hade varit tvungen att stå för mellan 85 och 100 % av detta belopp.
- (125) Beroende på statens beroendeband till SNCM och i enlighet med annan fransk rättspraxis⁽⁸²⁾ anser de franska myndigheterna dessutom att en likvidation av företaget skulle ha kunnat leda till att det hade utdömts ett skadestånd till de anställda. Med stöd av denna rättspraxis anser de franska myndigheterna att det är ytterst troligt att en domstol skulle ha fastställt kompletterande ersättningar på grundval av de ersättningar som redan hade betalats ut inom ramen för en social åtgärdsplan som lagts fram före likvidationen.
- (126) Enligt detta synsätt visar analysen av de faktiska kostnader som den statliga ägaren hade varit tvungen att stå för, att statens kostnader för att sälja SNCM till ett negativt pris på 158 miljoner euro är lägre än de faktiska kostnader staten hade varit tvungen att stå för om företaget hade tvingats till likvidation.
- (127) Sammanfattningsvis anser de franska myndigheterna att detta belopp inte ska betraktas som statligt stöd.

3.2.2 Aktieägarnas gemensamma kapitaltillskott

- (128) De franska myndigheterna anser att de under hela förfarandet har agerat som en försiktig investerare eftersom de dels har ingripit samtidigt som och i mindre grad än BCP och VT, dels har ökat det fasta kapitalet med [...] (*) % per år, vilket befriar staten från risken med att genomföra affärsplanen. Frankrike konstaterar att denna lönsamhetsgrad är mycket tillfredsställande för en privat investerare⁽⁸³⁾. Frankrike anger dessutom att ingen ersättning skulle ha utgått om SNCM hade rekonstruerats eller tvångslikviderats eller om förvärvarna hade åberopat uppsägningsklausulen.

⁽⁸¹⁾ Kassationsdomstolens dom nr 98-15129 av den 6 februari 2001. Detta mål rörde ett offentligt företag, BRGM (Bureau de Recherches Géologiques et Minières), som dömdes att stå för hela tillgångsunderskottet i dotterbolaget Mines de Salsignes, med motive-ringen att BRGM, som de facto styrde bolaget, trots vetskap om att verksamheten gick allt sämre och trots varningar hade brustit i sin styrelse genom att låta verksamheten fortsätta.

⁽⁸²⁾ Mål Aspocomp Group Oyj, dom vid appellationsdomstolen i Rouen av den 22 mars 2005.

⁽⁸³⁾ Som en jämförelse låg avkastningsnivån för trettioåriga, tioåriga, femåriga och tvååriga OAT (Obligation Assimilable du Trésor, en obligation som ges ut av den franska staten) på 3,95 %, 3,82 %, 3,75 % respektive 3,72 % den 31 oktober 2006.

3.2.3 Kompletterande sociala åtgärder (stöd till enskilda personer)

- (129) Med stöd av kommissionens beslutspraxis, bland annat i ärendet SFP, Société Française de Production⁽⁸⁴⁾, anser Frankrike att denna finansiering utgör ett stöd till enskilda personer och inte gynnar företaget. Att med hjälp av offentliga medel genomföra kompletterande sociala åtgärder till förmån för uppsagda personer, utan att detta fråntar arbetsgivaren dennes sedvanliga skyldigheter, faller inom ramen för medlemsstaternas socialpolitik och utgör följaktligen inte något statligt stöd.

3.2.4 Avlägsnandet av de restriktioner som infördes genom 2003 års upphävda beslut

- (130) De franska myndigheterna framhåller att alla de villkor som infördes i och med 2003 års beslut har genomförts och uppfyllts under perioden 2003–2006. Dessutom anser de franska myndigheterna att dessa åtgärder inte längre behövs för att förhindra en snedvridding av konkurrensen och att ett behållande av dem skulle strida mot proportionalitetsprincipen när det gäller begränsningen av omstruktureringsstödet storlek, hädanefter minskat till 15,81 miljoner euro. De franska myndigheterna anser framför allt att man måste ta bort de villkor som fortfarande gäller, närmare bestämt de villkor som rör förbudet mot att modernisera SNCM:s flotta, principen om att SNCM inte får vara prisledare på biljettområdet och bevarandet av en viss turtäthet.

3.3 SLUTSATS

- (131) Om kommissionen ändå skulle anse att en del av eller samtliga nya åtgärder utgör statligt stöd uppmärksammar Frankrike kommissionen på att de nya åtgärderna, genom att de åter gör SNCM lönsamt, upprätthåller konkurrensen på de aktuella marknaderna, särskilt på marknaden för förbindelsen med Korsika. Detta är enligt Frankrike en av principerna i riktlinjerna för undsättning av ett företag i svårigheter, vilket även har påpekats i föreliggande ärende av kommissionen (punkt 283 i dess upphävda beslut) och av tribunalen i dess dom T-349/03 av den 15 juni 2005 (punkt 117). Särskilt i sistnämnda dom påpekas det att kommissionen, inom ramen för utövandet av sina omfattande granskningsbefogenheter, kan anse att närvaron av ett visst företag var nödvändig för att undvika tendenser till oligopol på de aktuella marknaderna.
- (132) När det gäller att fastställa vilka kompensationsåtgärder SNCM eventuellt ska vidta föreslår Frankrike att kommissionen tar hänsyn till hur marknaden ser ut. Om SNCM:s kapacitet minskas leder detta därför till en förstärkning av CFF:s framdeles dominerande ställning på marknaden för trafiken till och från Korsika⁽⁸⁵⁾.
- (133) Enligt de franska myndigheterna uppfyller den uppdaterade omstruktureringsplanen de kriterier för förenlighet som kommissionen angav i sina riktlinjer från 1999 och 2004. Enligt de franska myndigheterna gör samtliga åtgärder som har presenterats inom ramen för privatiseringen av SNCM det också möjligt att från och med slutet av 2009 återställa SNCM:s långsiktiga lönsamhet och åtgärderna är begränsade till vad som är absolut nödvändigt för att återupprätta denna lönsamhet.

IV. SYNPKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

4.1 2002 ÅRS BESLUT ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET

4.1.1 Synpunkter från Corsica Ferries (CFF)

- (134) För det första förnekar CFF att SNCM är ett företag i svårigheter enligt den betydelse som ges i riktlinjerna⁽⁸⁶⁾. CFF ifrågasätter SNCM:s förmåga att uppnå lönsamhet på sina icke-subventionerade linjer. CFF konstaterar att tvärtom vad som meddelats i omstruktureringsplanen⁽⁸⁷⁾ trafikeras fortfarande Livorno.
- (135) När det gäller frågan om sänkta kostnader beklagar Corsica Ferries att man inte har tillgång till vissa delar av omstruktureringsplanen, vilket deras företrädare har kritiserat⁽⁸⁸⁾.

⁽⁸⁴⁾ Kommissionens beslut av den 17 juli 2002, franskt tillverkningsföretag K(2002) 2593 slutlig (EUT C 71, 25.3.2003, s. 3).

⁽⁸⁵⁾ Enligt en marknadsundersökning som Frankrike har översänt har CFF nästan 60 % av passagerarmarknaden, medan SNCM har gått från 82 % av marknaden 2000 till 33 % 2005 och har vuxit mycket kraftigt på fraktmarknaden, där SNCM fortfarande är den största transportören tack vare sitt ägande i CMN.

⁽⁸⁶⁾ CFF påpekar att i avtalet om allmän trafikplikt försäkras bolaget ett offentligt stöd på 64,3 miljoner euro i genomsnitt per år, dvs. sammanlagt 321,5 miljoner euro under fem år. Enligt skrivelsen garanterar artikel 5 i avtalet om trafikplikt SNCM ett betalningsflöde på 72,8 miljoner euro. Corsica Ferries understryker dessutom att av de 40,6 miljoner euro i förluster som SNCM registrerade 2001 kommer 15 miljoner euro från en nedskrivning av höghastighetsfartyget Liamone.

⁽⁸⁷⁾ 90 I beslutet om inledande av förfarandet anges att man i omstruktureringsplanen bland annat föreskriver att linjen Bastia–Livorno med tillhörande material ska avvecklas.

⁽⁸⁸⁾ CFF:s kritik avser följande punkter: I planen föreskrivs inte någon reell nedskärning av arbetsstyrkan, SNCM:s aktieinnehav har inte tagits i anspråk för omstruktureringen och realisationsvinsterna för fartygen har inte tagits med i beräkningen.

- (136) Enligt Corsica Ferries är den beräkning som kommer fram till beloppet 76 miljoner euro helt och hållet fiktiv⁽⁸⁹⁾ eftersom andelen eget kapital i förhållande till de finansiella skulderna på 79 %, som beslutats av de franska myndigheterna, verkar överdriven⁽⁹⁰⁾. När det gäller SNCM:s aktier framhåller Corsica Ferries att vissa av dotterbolagen inte lämpar sig för rederiet⁽⁹¹⁾.
- (137) Sammanfattningsvis anser CFF att stödprojektets syfte är att kringgå reglerna för kustfart och att urholka den anbudsinfordran som inletts för förbindelsen Korsika-Marseille. CFF betonar att det planerade stödet inte får möjliggöra mer aggressiva kommersiella erbjudanden från SNCM:s sida. Man föreslår att omstruktureringsstödet ska beviljas först 2007 och endast om SNCM förlorar anbudsinfordran 2006, vilket är den enda situation där företaget verkligen skulle hamna i svårigheter.

4.1.2 Synpunkter från STIM

- (138) Enligt STIM, som är delägare i CMN, ska SNCM:s aktier i CMN klassas som rena ekonomiska tillgångar. Enligt STIM är CMN och SNCM oberoende av varandra och konkurrerar på andra linjer än de som utgår från Marseille, även om bägge har ingått avtal om allmän trafikplikt.
- (139) I skrivelsen anges att STIM åtar sig att helt eller delvis, företrädesvis helt, återköpa SNCM:s aktier i CMN, vars värde uppskattas till mellan 15 och 17 miljoner euro, om kommissionen skulle bedöma att detta, på de villkor som ingår i det slutliga beslutet, är nödvändigt för en god balans i omstruktureringsplanen.

4.1.3 Synpunkter från företrädare för lokala organisationer

- (140) Borgmästaren i Marseille, ordföranden i regionala rådet för Bouches-du-Rhône och ordföranden för regionala rådet Provence-Alpes-Côte d'Azur framhåller den betydelse som SNCM har för den regionala ekonomin.
- (141) Ordföranden för regionala rådet Provence-Alpes-Côte d'Azur tillägger att villkoren för att omstruktureringsplanen för SNCM ska kunna garantera lönsamhet för företaget tycks vara uppfyllda.
- (142) Ordföranden för verkställande rådet för Korsikas folkvalda församling har översänt ett protokoll från den folkvalda församlingen från den 18 december 2002, där den yttrar sig positivt över förslaget till kapitaltillskott till SNCM.

4.1.4 Synpunkter från Korsikas transportkontor

- (143) Transportkontoret uppgav dessutom att eftersom SNCM i dag är det enda företag som kan uppfylla kontraktets krav avseende persontrafik, skulle trafiken minska avsevärt om SNCM inte längre fanns kvar. Man underströk också SNCM:s betydelse för Korsikas ekonomi.

4.2 2006 ÅRS BESLUT OM ATT UTVIDGA FÖRFARANDET

4.2.1 Synpunkter från Corsica Ferries (CFF)

- (144) CFF framhåller de aktuella beloppens storlek, deras oproportionerliga karaktär i jämförelse med SNCM:s lönsamhetssiffror och att de har betalats ut till SNCM innan kommissionen har yttrat sig över om kapitaltillskottet uppfyller villkoren i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (145) CFF uppmärksammar kommissionen på att den franska statens stöd till SNCM är en medveten strategi för att hämma CFF:s utveckling. Dessa otillåtna åtgärder gör det möjligt för SNCM att föra en betydligt aggressivare prispolitik på de linjer som CFF trafikerar sedan tio år tillbaka och där företaget för första gången sedan det startade sin trafik skulle förlora marknadsandelar.

⁽⁸⁹⁾ Enligt CFF motsvarar beloppet 76 miljoner euro de 500 miljoner franska franc (FRF) som företaget skulle förlora på stödet för territoriell kontinuitet under den nya perioden 2002–2006.

⁽⁹⁰⁾ Jämfört med de andelar som framkommer i en förteckning över tio rederier. Andelarna varierar från 23,69 % (Moby Lines) till 55,09 % (Grimaldi) och CMN ligger däremellan på 49,7 %.

⁽⁹¹⁾ CFF nämner 50 % av aktierna i rederiet Sud-Cargos, aktier på 13 % i Amadeus, ett företag som specialiserar sig i bokningssystem i flygtransportsektorn, aktieinnehav i CMN och fastighetsförvaltning inom CGTH.

- (146) När det gäller konkurrensförfarandet vid avyttringen av företaget anser CFF att förfarandet inte medgett fullständig insyn, eftersom det utvalda företaget, dvs. BCP, har lämnat sin plats i företagsgruppen VT och inte längre har någon kontroll över SNCM. Dessutom frågar sig CFF om de finansiella villkor som har tagits fram för att göra företaget attraktivare för köpare är förenliga med den princip om lika behandling av investerare som måste genomsyra förfarandet.
- (147) När det gäller det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro ifrågasätter CFF tillämpningen i det aktuella ärendet av kriteriet om en försiktig investerare i en marknadsekonomi. Dels frågar sig CFF om man kan anse att den aktuella verksamheten bedrivs av staten parallellt med en betydande och samtidig intervention av berörda privata aktörer under jämförbara villkor/förhållanden, då staten har gett företaget ett kapitaltillskott före aktieägarnas gemensamma kapitaltillskott och den nya omstruktureringsplanen, dels anser CFF att mot bakgrund av SNCM:s finansiella svårigheter skulle en försiktig investerare ingripa mycket tidigare för att hindra sin investering från att minska i värde⁽⁹²⁾.
- (148) CFF anser att hänvisningen till domen i målet ABX Logistics inte är relevant. Utöver att omständigheterna i detta mål inte kan överföras på det aktuella ärendet framhåller CFF att stödmottagaren i målet ABX Logistics själv stod för ett betydande bidrag, vilket inte tycks vara fallet med SNCM. Enligt CFF tar man i kommissionens beslut från 2006 dessutom inte hänsyn till de kostnader som är förknippade med de rättsliga riskerna vid en likvidation av det berörda företaget. CFF anser att den nationella rättspraxis som Frankrike åberopar för att motivera de kostnader som är kopplade till SNCM:s likvidation inte är tillämplig i det aktuella fallet. Enligt CFF prövade kassationsdomstolen i målet rörande företaget Mines et produits chimiques de Salsignes på intet sätt den statliga aktieägarens ansvar vid en likvidation av ett företag som det var aktieägare i, utan snarare möjligheten att väcka talan mot en offentlig industriell eller kommersiell verksamhet om betalning av sociala skulder, och att det inte var möjligt för företagsledningen att undslippa sina åtaganden genom att åberopa en intervention från statsmakten.
- (149) När det gäller huruvida rättspraxis från appellationsdomstolen i Rouen var tillämplig i målet rörande Aspocomp har CFF gjort gällande att det fall som avses i denna rättspraxis rör ett moderbolag som dömdes att betala ut sociala ersättningar till personalen i sitt dotterbolag på grund av avtalsbrott från moderbolagets sida. Detta ligger långt ifrån omständigheterna i SNCM:s fall. Det finns således ingen risk för att CGMF eller staten ska dömas att betala avgångsvederlag vid en tvångslikvidation. CFF ifrågasätter dessutom beräkningarna av övriga sociala kostnader eftersom dessa verkar skilja sig åt mellan de anlitade experterna.
- (150) CFF anser att tillämpningen av EG-domstolens rättspraxis med stöd av domen i målen Gröditzer och Hytasa i föreliggande fall bara kan leda till slutsatsen att staten inte har agerat som en privat investerare i den mening som avses i denna rättspraxis. Statens kapitaltillskott har kopplats till försäljningen av 75 % av dess ägarandel i SNCM och chansen till avkastning har minskat i motsvarande grad.
- (151) CFF anser slutligen att man i jämförelsen mellan likviditetskostnaderna och kostnaderna för ett kapitaltillskott måste ta hänsyn till värdet på tillgångarna, vilka i bägge fallen övergår till förvärvarna. CFF beräknar att värdet på de övertagna tillgångarna uppgår till mellan 640 och 755 miljoner euro⁽⁹³⁾, med hänsyn till marknadsvärdet på SNCM:s flotta, som CFF beräknar till mellan 644 och 664 miljoner euro i augusti 2006.
- (152) När det gäller bedömningen av de åtgärder som har vidtagits i form av omstruktureringsstöd efter 2002 års kapitaltillskott anser CFF att även om SNCM uppfyllde villkoren för ett företag i svårigheter i 2004 års riktlinjer under den period som föregick kapitaltillskottet på 142,5 miljoner euro, är det ytterst tveksamt om detta villkor uppfylldes under den period som föregick det andra kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro där företagets egna kapital rekonstruerades.

⁽⁹²⁾ CFF påpekar i detta sammanhang att under andra halvan av 2005 inleddes ett varningsförfarande vid handelsdomstolen i Marseille och det hade inte varit otänkbart med en konkursansökan under hösten 2005 för de förluster som 2005 uppskattades till 30 miljoner euro.

⁽⁹³⁾ CFF anser därför att man borde ha tagit hänsyn till det verkliga värdet på de fartyg som SNCM anger i presentationen av sitt anbud vid den beräkning av SNCM:s tillgångar som gjordes i rapporterna från Oddo och CGMF.

- (153) När det gäller företagets lönsamhet understryker CFF att avyttringen av SNCM endast är partiell och inte oåterkallelig, eftersom man har avtalat med förvärvarna att avyttringen ska omfattas av en uppsägningsklausul. Detta innebär en viktig osäkerhetsfaktor när det gäller förvärvarnas vilja och förmåga att rekonstruera SNCM och följaktligen företagets eventuella långsiktiga lönsamhet. Dessutom anger CFF att de franska myndigheterna i strid med kraven i riktlinjerna från 2004 inte ens efter rekonstruktionen planerar att upphöra med de olönsamma verksamheterna ⁽⁹⁴⁾. CFF är dessutom skeptiskt till planen för att minska kostnaderna samtidigt som SNCM:s flotta skulle växa ⁽⁹⁵⁾, och planen för att minska personalstyrkan, framför allt i ljuset av den misslyckade sociala åtgärdsplanen från 2002.
- (154) CFF betvivlar att de nya stöden kommer att begränsas till vad som är absolut nödvändigt, dels för att det inte framgår vem som ska stå för de sociala kostnaderna, dels på grund av innehållet i protokollet från SNCM:s bolagsstämma den 28 april 2006, där det framgår att en del av detta stöd kommer att användas för att täcka företagets förluster under 2006 och 2007. CFF anser dessutom att förvärvarna av SNCM inte på något avgörande sätt bidrar till omstruktureringen av SNCM.
- (155) För att undvika att konkurrensen snedvrids anser CFF att det är nödvändigt att förlänga och precisera de kompensationsåtgärder som SNCM ålades att vidta 2003 samt lägga till nya åtgärder för att minska SNCM:s närvaro på marknaden ⁽⁹⁶⁾. CFF anser dessutom att vissa av de åtgärder som vidtogs gentemot SNCM i 2003 års beslut inte har respekterats. SNCM köpte in nya fartyg i strid med artikel 2 i kommissionens beslut från 2003. I strid med artikel 3 i kommissionens beslut avyttrade dessutom SNCM inte sitt aktieinnehav i CCM. Slutligen har SNCM sedan 2003 tillämpat en aggressiv prispolitik och tagit ut lägre priser än CFF, vilket strider mot artikel 4 i nämnda beslut (upp till 30 % billigare biljetter för identiska eller jämförbara tjänster).
- (156) När det gäller det andra kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro anser CFF att det utöver att de offentliga och privata investeringar måste ske parallellt måste röra sig om en betydande privat intervention på liknande villkor som de som gäller vid statlig intervention. I det aktuella fallet uppfylls inte dessa två villkor. Dels är förvärvarnas aktieinnehav, strikt kopplat till det första kapitaltillskottet på 142,5 miljoner euro, inte betydande, dels har förvärvarnas intervention inte skett på ett sätt som kan liknas vid en statlig intervention, framför allt genom uppsägningsklausulerna och den förväntade avkastningen på CGMF:s minoritetsinnehav.
- (157) När det gäller de sociala åtgärderna på 38,5 miljoner euro motsätter sig CFF att detta belopp ska räknas som stöd till enskilda personer. Även om det är sant att detta belopp riktar sig till direkt till SNCM:s anställda betonar CFF att denna åtgärd kan skapa positiva indirekta effekter för SNCM, framför allt när det gäller att lugna ned det sociala klimatet.

4.2.2 Synpunkter från STIM

4.2.2.1 Åtgärderna efter kapitaltillskottet 2002

- (158) När det gäller det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro anser STIM att detta pris inte är ett marknadsmissigt pris vid ett öppet och villkorslöst anbudsförfarande eftersom kapitaltillskottet har skett på andra villkor än dem som normalt vägleder en privat investerare. STIM anser att de omvärderade nettotillgångarna i värsta fall möjliggör en likvidation utan kostnad för staten, vilket skulle ge en realisationsvinst, att försäljningspriset är för lågt i förhållande till företagets värde (beräknat av STIM till 350 miljoner euro) och att stödet är oproportionerligt i förhållande till företagets behov.
- (159) STIM uppmärksammar även kommissionen på uppsägningsklausulens överdrivna karaktär när det gäller överföringen till den privata sektorn.
- (160) Slutligen bestrider STIM den motivering till försäljningen till ett negativt pris som vilar på antagandet att en likvidation skulle ge stora sociala problem, vilket inte verkar särskilt realistiskt.

⁽⁹⁴⁾ Enligt CFF insisterar Frankrike på att förbindelsen från Nice utgör en viktig del av helheten, att flottan måste behållas på nuvarande nivå och att SNCM:s aktieinnehav i CMN är av strategisk karaktär.

⁽⁹⁵⁾ Från och med den 1 januari 2007 då Superfast X förvärvades.

⁽⁹⁶⁾ CFF föreslår att man ska begränsa utbudet till 2005 års nivå på var och en av de konkurrensutsatta marknaderna (Nice, Tunisien och Algeriet), avstå från att starta nya linjer och göra om förbindelsen Marseille–Korsika till en kombinerad last- och passagerarlinje för att sänka kostnaderna.

- (161) När det gäller det andra kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro anser STIM att detta kapitaltillskott inte respekterar de principer som gäller för en privat investerare i en marknadsekonomi med tanke på att det saknas garantier för att investeringen ska ge avkastning. STIM bestrider påståendet om att den privata och offentliga investeringen har skett parallellt och bestrider således att det rör sig om statligt stöd. Även om det går att fastställa att investeringarna har skett parallellt utgör detta bara ett indicium och kan inte i sig vara ett kvalifikationskriterium⁽⁹⁷⁾. STIM bekräftar slutligen att detta tillskott utgör en garanti från de franska myndigheterna till förvärvarna om att SNCM är väl lämpat att utföra trafikplikten för förbindelsen med Korsika.
- (162) När det gäller stödet på 38,5 miljoner euro till enskilda personer anser STIM att detta belopp i verkligheten har till syfte att ge SNCM medel till att uppfylla vissa grundläggande aspekter i den rekonstruktionsplan som har överlämnats till kommissionen men som ännu inte genomförts, framför allt personalnedskärningarna.

4.2.2.2 Förenlighet med riktlinjerna från 2004

- (163) STIM anser att det stöd som SNCM har erhållit inte har begränsats till vad som är absolut nödvändigt. SNCM:s och förvärvarnas bidrag till omstruktureringsplanen uppfyller inte villkoren i riktlinjerna från 2004 och visar inte att SNCM har befunnit sig i en sådan exceptionell situation att det var motiverat med ett lägre eget bidrag. STIM betonar vidare hur oproportionerligt det stöd som beviljades 2006 är eftersom det gör det möjligt för SNCM att upprätta en reserv för att täcka framtida förluster. Att SNCM inte tänker avyttra de av sina tillgångar som inte är nödvändiga för företagets överlevnad strider slutligen mot kraven i 2004 års riktlinjer.
- (164) STIM beräknar att det utbetalade beloppet strider mot den enhetsprincip som fastställs i riktlinjerna från 2004. Företagets försämrade finansiella situation och konflikterna på arbetsmarknaden kan inte betraktas som exceptionella och oförutsebara förhållanden som företaget inte ansvarar för.
- (165) Följaktligen kräver STIM tilläggsersättning uppgående till halva stödet, dvs. 98,25 miljoner euro genom avyttring av ett extra fartyg och SNCM:s direkta och indirekta aktieinnehav i CMN. STIM bekräftar att detta aktieinnehav inte är strategiskt i den mening som avses i 2004 års riktlinjer om omstruktureringsstöd eftersom det varken är "oundgängligt för företagets överlevnad" eller kan anses vara en oförytterlig tillgång.
- (166) STIM påpekar också att de påstådda synergieffekterna mellan SNCM och CMN inte existerar eftersom SNCM inte spelar någon reell roll i ledningen och utvecklingen av CMN. STIM understryker slutligen att det aktieägaravtal som förbinder de båda företagen slutade gälla den 15 mars 2006, då det sades upp av CMN och uppsägningen fastställdes av appellationsdomstolen i Paris.

4.2.3 SNCM:s synpunkter

- (167) SNCM har översänt material till kommissionen i vilket man redogör för företagets ekonomiska situation och konkurrenssituationen, åtföljt av ett juridiskt utlåtande som inom ramen för ett likvidationsförfarande bedömer risken för att staten ska tvingas gå in i egenskap av den som de facto styr företaget under perioden före privatiseringen.
- (168) Efter samråd med SNCM kom advokatbyrån Baker & McKenzie fram till slutsatsen att på grundval av de sociala dokument som företaget färdigställde under skriftväxlingen, interventionerna och kontrollorganens protokoll har staten [...] (*) beslut⁽⁹⁸⁾ [...] (*) organ⁽⁹⁹⁾, [...] (*) bolagsorgan⁽¹⁰⁰⁾. I rapporten understryks dessutom att [...] (*) SNCM⁽¹⁰¹⁾. Det påtalas slutligen att [...] (*) SNCM.
- (169) På grundval av detta kom SNCM:s expert fram till att det är ytterst troligt att handelsdomstolen i Marseille skulle ha funnit att staten de facto styrde företaget.
- (170) Framför allt av de uppgifter som anges i revisionsrättens rapporter framgår det dessutom att de brister i styrelsen av företaget som den franska staten bär ansvaret för eftersom staten de facto styrde SNCM, kan tillskrivas SNCM:s konstaterade brist på tillgångar. I rapporten framhålls bland annat följande exempel på bristfällig förvaltning: det kommersiella valet [...] (*). Skadorna på grund av att staten brustit i ledningen av företaget uppgår till [...] (*).

⁽⁹⁷⁾ Domstolens dom av den 8 maj 2003 i de förenade målen C-328/99 och 399/00, Italien och SIM 2 Multimedia mot kommissionen, REG 2003, s. I-4035.

⁽⁹⁸⁾ Av de uppgifter som tas upp i rapporten framgår att SNCM:s bolagsstyrelse [...] (*) föregående tillstånd.

⁽⁹⁹⁾ Med stöd av en rapport från revisionsrätten nämns det exempelvis i rapporten att staten har beslutat [...] (*) kan diskuteras.

⁽¹⁰⁰⁾ Av de uppgifter som tas upp i rapporten framgår att staten [...] (*) industriplan.

⁽¹⁰¹⁾ Staten har till exempel [...] (*) av företagsledningarna i SNCM.

- (171) SNCM:s expert anser att det inte råder någon tvekan om att staten var tvungen att helt eller delvis täcka bristen på tillgångar inom ramen för en talan om skuldreglering, med tanke på den mycket starka roll som staten hade i ledningen av SNCM, de allvarliga bristerna i ledningen av företaget och dess knappa finansiella resurser.
- (172) På grundval av gällande rättspraxis kom SNCM:s expert fram till att om SNCM hade tvingats i likvidation hade staten utan tvekan varit tvungen att ta på sig SNCM:s sociala skulder. Det skulle ha inneburit att det statliga bolaget skulle ha tvingats stå för mellan 85 % och 100 % av det konstaterade tillgångsunderskottet (mellan 316,6 och 385,7 miljoner euro). Genom beslutet att privatisera SNCM och samtidigt stärka det egna kapitalet med 158 miljoner agerade staten följaktligen som en klok privat investerare.

V. DE FRANSKA MYNDIGHETERNAS KOMMENTARER TILL DE BERÖRDA PARTERNAS SYNPUNKTER

5.1 DE FRANSKA MYNDIGHETERNAS KOMMENTARER TILL DE BERÖRDA PARTERNAS SYNPUNKTER OM BESLUTET ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET 2002

5.1.1 CFF:s synpunkter

- (173) De franska myndigheterna anser att vissa av de uppgifter som CFF har lagt fram om SNCM:s utbud inte stämmer.
- (174) Staten anser till skillnad från CFF att omstruktureringsplanen har utformats för att göra det möjligt att så snabbt som möjligt återetablera SNCM och skapa förutsättningar för dess lönsamhet på medellång och lång sikt. De franska myndigheterna förklarar att en viktig del av programmet för att minska kostnaderna redan har genomförts. Antalet fartyg har minskats och programmet för avyttring av tillgångar fortgår enligt industriplanen. Förbindelserna har omstrukturerats och handlingsplanen för minskad insatsförbrukning har gett sina första resultat. Avslutningsvis håller anställningsdelen av industriplanen på att genomföras. År 2002 avsatte SNCM dessutom 21,3 miljoner euro för att finansiera omstruktureringsåtgärder, särskilt planen för att rädda arbetstillfällena.
- (175) När det gäller fastställandet av stödets storlek bekräftar de franska myndigheterna att en andel eget kapital på 0,79 av det totala skuldbeloppet är normalt för de flesta rederiers balansräkningar, utom i speciella situationer. Den andel på 0,497 som Corsica Ferries uppger för CMN för 2001 är inte korrekt enligt de franska myndigheterna, eftersom man inte tar hänsyn till tillgångar i balansräkningen. Om man korrigerar detta blir CMN:s andel 0,557. Enligt de franska myndigheterna är denna nivå under alla omständigheter otillräcklig för CMN, vilket CMN:s svåra likviditetskris 2002 visar. Enligt STIM skulle CMN ha behövt låna upp till 8 miljoner euro för att finansiera ett kassaunderskott som inte täcktes av dess banker.

5.1.2 Om STIM:s synpunkter

- (176) De franska myndigheterna vidhåller att SNCM:s del i CMN:s tillgångar inte kan anses vara rena finansiella tillgångar, som STIM vill hävda. Frankrike försvarar åsikten att SNCM:s andelar i CMN i allra högsta grad är av strategisk karaktär. En överlåtelse av dessa skulle inte bara vara oförnuftig ur industriellt hänseende, utan också utgöra ett stort strategiskt misstag.

5.1.3 Synpunkter från företrädare för lokala organisationer

- (177) Även om Frankrike godkänner innehållet i skrivelsen från ordföranden för regionen Provence-Alpes-Côte d'Azur i dess helhet, anser man, tvärtemot vad som hävdas i punkt 2 i skrivelsen⁽¹⁰²⁾, att utbudet på linjen mellan franska fastlandet och Korsika inte är överdimensionerat jämfört med efterfrågan och att SNCM:s prispolitik följer de åtaganden som företaget har gjort om att inte starta ett priskrig och inte vara någon prisledare.

5.2 DE BERÖRDA PARTERNAS SYNPUNKTER OM BESLUTET FRÅN 2006

- (178) Rent allmänt konstaterar Frankrike att ett stort antal av STIM:s och CFF:s synpunkter är identiska med de kommentarer som de lämnade in till kommissionen 2003. De betonar särskilt att CFF:s kommentarer har lagts fram inför tribunalen inom ramen för ett överklagande och upphävande av kommissionens beslut av den 9 juli 2003, och redan till största delen avvisats av såväl kommissionen som tribunalen.

⁽¹⁰²⁾ 104 I sin skrivelse av den 9 januari 2003 citerade det regionala rådet för Provence-Alpes-Côte d'Azur den marknadsundersökning som skickades till kommissionen inom ramen för anmälan och som rådet hade en kopia av med följande påstående: "Utbudet [för linjen Korsika-franska fastlandet] är överdimensionerat jämfört med efterfrågan. Fartygen har i genomsnitt 20 % beläggning på vintern och 50 % på sommaren."

5.2.1 Det förtida genomförandet av de åtgärder som angavs i den första omstruktureringsplanen och ändringarna av dessa

- (179) På den allmänna kommentaren om Frankrikes förtida genomförande av de åtgärder som skulle kunna utgöra stöd svarar de franska myndigheterna att genomförandet motiveras av förfarandets speciella särdrag, dvs. 2005 års upphävande av kommissionens godkännandebeslut av den 9 juli 2003, och inte av att de franska myndigheternas inte vill fullgöra sina skyldigheter enligt EG-fördraget. För övrigt anger Frankrike att man alltid har hållit kommissionen underrättad om ärendets gång och de olika åtgärder som har vidtagits sedan januari 2005, i enlighet med principen om lojalt samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen.
- (180) När det gäller de sistnämnda åtgärderna anser de franska myndigheterna att eftersom ingen av dessa utgör stöd är artikel 88.3 i EG-fördraget över huvud taget inte tillämplig och följaktligen finns det inte någon skyldighet att skjuta upp genomförandet av dessa åtgärder.

5.2.2 Åtgärderna efter kapitaltillskottet 2002

- (181) När det gäller avyttringsprocessen gör Frankrike klart att man redan från början utgick ifrån traditionella urvalskriterier, som huvudsakligen baserades på det föreslagna priset för SNCM:s värdepapper, och i andra hand på andra parametrar (det industriella projektet, det sociala projektet etc.), däribland det belopp som kandidaterna var beredda att investera i företaget i form av ett kapitaltillskott. Frankrike bestrider starkt påståendet från tredje part om att försäljningsprocessen inte har präglats av öppenhet och påpekar att i det aktuella fallet har staten till och med gått längre än sina lagstadgade och avtalsmässiga skyldigheter, som gäller vid avyttring av statligt aktieinnehav och som är både starka och tvingande. Frankrike påpekar att utvecklingen efter BCP:s erbjudande om att ta över 100 % av aktierna i SNCM utspelade sig under mycket besvärliga ekonomiska och sociala omständigheter och att VT:s deltagande i BCP:s anbud inte har ändrat affärens handelsmässiga och finansiella villkor (förutom fördelningen av kapital).
- (182) När det gäller det negativa priset på 158 miljoner euro påpekar de franska myndigheterna att med hänsyn till SNCM:s finansiella situation den 30 september 2005 såldes företaget till ett marknadsmässigt pris och att försäljningen av företaget var ekonomiskt fördelaktigare än en likvidation. I detta sammanhang gör de franska myndigheterna klart att tillämpningen av samma kriterier som för privata investerare vid avyttringen av ett företag som håller på att försättas i likvidation inte bör betraktas som ett sätt att försöka göra en statlig intervention lönsam utan som ett sätt att undvika stora förluster för aktieägarna vid en kostsam likvidation.
- (183) När det gäller det pris som betalades bestrider Frankrike att SNCM avyttrades till ett pris som inte motsvarar dess verkliga värde. Frankrike bestrider framför allt STIM:s beräkning av företagets värde till nästan 350 miljoner euro, där man bara tar hänsyn till de delar av balansräkningen som förbättrar värderingen räknat utifrån eget kapital (överavskrivningar, kvarstående realisationsvinster från fartygsförsäljning) och inte tar hänsyn till de skulder som kommer att minska värdet. Denna rent räkenskapsmässiga beräkningsmetod motsvarar inte den ekonomiska verkligheten för ett rederi som SNCM, som har tillgångar till det värde som anges i balansräkningen men som även har en begränsad lönsamhet och betydande skulder utanför balansräkningen.
- (184) De franska myndigheterna bestrider även CFF:s påstående om att de har underskattat marknadsvärdet på SNCM:s flotta, som CFF har beräknat till mellan 406,5 och 426,5 miljoner euro. De franska myndigheterna meddelar att de fartyg som ingick i CFF:s beräkningar inte motsvarar de fartyg som SNCM verkligen förfogade över den 30 september 2005. Marknadsvärdet har inte beräknats med hänsyn till värdeminskningen, vilket innebär att en eventuell obligatorisk avveckling av dessa anläggningstillgångar inte har beaktats, och slutligen är det datum som användes för att beräkna marknadsvärdet, dvs. augusti 2006, inte SNCM:s potentiella likvidationsdatum, som i stället är den 30 september 2005. Frankrike konstaterar för övrigt att om man använder den beräkning som CFF föreslår skulle det negativa priset bli tre gånger lägre än det likvidationsvärde av tillgångarna som krävs enligt domen i målet Gröditzer, vilket skulle vara mycket fördelaktigare än de antaganden som de franska myndigheterna har lagt fram för kommissionen.
- (185) För att bemöta CFF:s ifrågasättande av tillämpningen av rättspraxis från domen i målet Gröditzer hänvisas till att statens kapitaltillskott till SNCM kopplades till försäljningen av 75 % av dess aktieinnehav, vilket i motsvarande grad minskade avkastningsmöjligheterna. De franska myndigheterna påpekar att det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro mycket väl motsvarar överlåtelsen av hela SNCM:s kapital, följt av en nyinvestering från statens sida på 25 % med en avkastning på [...] (*) % om året. Frankrike anser följaktligen att avkastningen på investeringen garanteras av dess innehav av 25 % av aktierna i företaget eftersom detta aktieinnehav garanterar en mycket hög avkastning.

- (186) Frankrike ifrågasätter dessutom CFF:s påstående om att man i det aktuella fallet inte kan tillämpa samma synsätt som i ärendet ABX. CFF framhåller särskilt analysen av de faktiska kostnaderna för SNCM:s likvidation och risken för att staten kan komma att bli ansvarig för företagets skulder i form av en talan om skuldreglering, i enlighet med de förfaranden som gäller för franska myndigheter och som har bekräftats av nationell rättspraxis (domen vid appellationsdomstolen i Rouen av den 22 mars 2005). Även om de franska myndigheterna anser att de inte har brustit i styrelsen av SNCM inom ramen för en sådan talan framhåller de att staten löper en betydligt högre risk att dömas i en nationell domstol för att SNCM saknar tillräckliga tillgångar, i enlighet med de flexibla kriterierna för misskötsel i artikel L-651-2 i den franska handelslagen och med stöd av ovan nämnda rättspraxis, som skulle kunna tillämpas i det aktuella fallet.
- (187) När det gäller kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro påpekar Frankrike att tvärtemot CFF:s och STIM:s påståenden utgör detta tillskott inte ett statligt stöd eftersom det sker parallellt med, under liknande villkor som och till ett högre belopp än statens belopp via CGMF.
- (188) De franska myndigheterna gör framför allt klart att principen om investerarnas jämlikhet inte ifrågasätts av uppsägningsklausulen eftersom denna har införts inom ramen för avyttringen av 100 % av SNCM och inte inom ramen för kapitaltillskottet på 35 miljoner euro som följde på detta.
- (189) Frankrike påpekar dessutom att dess investering är klart lägre än förvärvarnas eftersom det endast är beloppet 8,75 miljoner euro som kan jämföras med förvärvarnas investering (26,25 miljoner euro). Vid undersökningen av det första kapitaltillskottet på 142,5 miljoner euro borde man egentligen bara jämföra med likvidationspriset.
- (190) Frankrike ifrågasätter slutligen STIM:s påstående om att detta tillskott utgör en garanti till de privata förvärvarna om att SNCM verkligen kommer att tilldelas den allmänna trafikplikten för förbindelsen med Korsika. De franska myndigheterna påstår att kapitaltillskottet är förnuftigt och oberoende av företagets resultat och att tilldelningen av den allmänna trafikplikten till SNCM inte skulle göra det möjligt att öka avkastningen från denna investering.
- (191) När det gäller den sociala åtgärdsplanen på 38,5 miljoner euro upprepar Frankrike att dessa åtgärder är stöd till enskilda personer och att den omständighet att staten tar hand om dem inte kan betraktas som att staten ger företaget en indirekt fördel, eftersom det tillkommer rättsliga och avtalsmässiga skyldigheter som SNCM ansvarar för. Dessutom påpekar Frankrike att avsaknaden av dessa åtgärder inte skulle göra det möjligt att överlåta ansvaret för kvarvarande personal på SNCM.
- (192) Tvärtemot CFF:s påstående gör de franska myndigheterna klart att beloppet på 38,5 miljoner euro inte motsvarar genomförandet av den minskning av personalstyrkan som anges inom ramen för den sociala åtgärdsplanen från 2003 eftersom dessa nedskärningar, tyvärr för sent, redan har ägt rum. Den nya sociala åtgärdsplanen kompletterar därför de första sociala åtgärder som vidtogs 2003.

5.2.3 Förenlighet med riktlinjerna

- (193) Mot bakgrund av ovanstående anser Frankrike att det stödbelopp som ska bedömas uppgår till 15,81 miljoner euro.
- (194) När det gäller punkt 11 i riktlinjerna från 2004 anser de franska myndigheterna till skillnad från CFF att det första kapitaltillskottet, samtidigt som det gav SNCM möjlighet att rekonstruera sitt eget kapital, inte gjorde att företaget förlorade sin ställning som ett företag i svårigheter eftersom kapitaltillskottet hade som mål att bibehålla företagets verksamhet.
- (195) Frankrike bestrider CFF:s anklagelser om att man inte hade behövt tillföra finansiella medel till företaget eftersom SNCM hade kunnat få en bankkredit. I detta sammanhang påpekar de franska myndigheterna att den 24 augusti 2005 nekade bankerna att skjuta till nya medel till SNCM, och de enda alternativ som kvarstod var följaktligen privatisering eller likvidation av företaget.
- (196) Frankrike ifrågasätter CFF:s och STIM:s påståenden om att omstruktureringsplanen från 2002 misslyckades eftersom denna, tyvärr med viss försening, genomfördes och gjorde det möjligt att nå målen 2005. Det försämrade ekonomiska och finansiella läget för SNCM på grund av faktorer som företaget inte råder över tvingade senare företaget att förlänga den anmälda planen 2002 och införa nya åtgärder.

- (197) Frankrike anser att SNCM har goda utsikter att rekonstrueras och att de åtgärder som de nya aktieägarna planerar, framför allt genomförandet av den sociala åtgärdsplanen, omläggningen av linjerna och förnyandet av vissa fartyg, kommer att göra företaget lönsamt igen. Frankrike konstaterar i detta sammanhang att med tanke på intäkterna från den allmänna trafikplikten (ca [50–70] (*) % av SNCM:s omsättning), och med beaktande av de betydande fasta kostnaderna och svårigheterna att ställa om de sex fartyg som används på rutten Marseille–Korsika, så utgör den allmänna trafikplikten en viktig komponent i företagets strategi och dess lönsamhet.
- (198) När det gäller att begränsa stödet till vad som är absolut nödvändigt anser Frankrike att man begränsat omstrukturingskostnaderna till vad som är absolut nödvändigt för att kunna genomföra omstrukturen. De franska myndigheterna påpekar därför, vilket kommissionen uppmärksammade i sitt beslut från 2003, att företaget självt har bidragit tillräckligt mycket till planen för att rekonstruera sitt eget kapital på grund av avyttringen av anläggningstillgångar till ett värde av 30,2 miljoner euro. Tar man dessutom hänsyn till andra avyttringar som SNCM har gjort till ett värde av 12,2 miljoner euro, uppgår det totala tillskottet till företaget till 42,38 miljoner euro. Frankrike anser att detta belopp är klart högre än de bidrag som krävs för att godkänna stödet till omstrukturen, som till slut uppgick till 15,81 miljoner euro eftersom de övriga åtgärderna inte ansågs vara statligt stöd.

5.2.4 Villkoren i kommissionens beslut från 2003 och eventuella nya kompensationsåtgärder

- (199) Tvärt emot vad CFF och STIM påstår vidhåller de franska myndigheterna att de har uppfyllt alla villkor som angavs i beslutet från 2003 och som de måste respektera fram till slutet av 2006, särskilt behållandet av en flotta på 11 fartyg och tillämpningen av lägre priser än konkurrenterna.
- (200) Dessutom anser Frankrike att man måste anpassa nivån på de kompensationsåtgärder som åläggs SNCM inom ramen för det nya slutgiltiga beslutet, eftersom omstrukturingsstödet nu kommer att beräknas till 15,81 miljoner euro i stället för 69,3 miljoner euro.
- (201) Frankrike ifrågasätter STIM:s synpunkter om att kommissionen kan ålägga SNCM att som en kompensationsåtgärd avyttra sitt aktieinnehav i CMN. Frankrike ifrågasätter STIM:s påstående om att definitionen av strategiska tillgångar skulle ha ifrågasatts i riktlinjerna från 2004, till skillnad från i riktlinjerna från 1999.
- (202) När det gäller de åtgärder som CFF föreslår för att minska SNCM:s närvaro på marknaden påpekar de franska myndigheterna att det inte finns någon överkapacitet på de berörda marknaderna (Frankrike–Korsika och Frankrike–Nordafrika) och att en omstrukturering av de linjer som trafikerar Korsika inom och utanför den allmänna trafikplikten hotar företagets lönsamhet, vilket kommissionen också konstaterade i sitt beslut från 2003 (punkt 87).
- (203) På CFF:s påstående om att genomförandet av ovanstående åtgärder till förmån för SNCM innebär en allvarlig risk för att dess främsta konkurrent på linjen mellan det franska fastlandet och Korsika, dvs. CFF, ska försvinna, svarar de franska myndigheterna att mot bakgrund av den aktuella uppdelningen av denna marknad, där CFF numera innehar största andelen, är upprätthållandet av en konkurrensstruktur avhängig godkännandet av omstrukturingsplanen för SNCM och detta företags närvaro på den aktuella marknaden.

VI. BEDÖMNING AV ÅTGÄRDERNA

6.1 FÖREKOMSTEN AV STÖD ENLIGT ARTIKEL 107.1 I EG-FÖRDRAGET

- (204) I artikel 107.1 i EUF-fördraget anges följande: "Om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna."
- (205) För att ett stöd ska betecknas som statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget måste samtliga följande krav vara uppfyllda: 1. Åtgärden ger en selektiv ekonomisk fördel, 2. fördelen finansieras med statliga medel, 3. fördelen snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen, och slutligen 4. fördelen påverkar handeln mellan medlemsstaterna ⁽¹⁰³⁾.

⁽¹⁰³⁾ Se exempelvis domstolens dom av den 10 januari 2006 i mål C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze mot Cassa di Risparmio di Firenze, REG 2006, s. I-289, punkt 129.

- (206) Kommissionen konstaterar att SNCM har erhållit statliga medel på totalt 274,54 miljoner euro ⁽¹⁰⁴⁾ via CGMF, som till 100 % ägs av den franska staten.
- (207) Eftersom SNCM är verksamt inom sjöfartssektorn, som är öppen för konkurrens mellan medlemsstaterna, hotar den eventuella ekonomiska fördel som företaget har fått att snedvräda konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (208) Den omständighet att marknaden för kustfart med öarna i Medelhavet fram till den 1 januari 1999 tillfälligt undantogs från tillämpningen av förordning (EEG) nr 3577/92 gör inte att man på förhand kan utesluta att det stöd som har betalats ut för kusttrafiken med öarna i Medelhavet inom ramen för den allmänna trafikplikten har kunnat påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (209) Även om det beviljade stödet till kustfarten inte skulle ha kunnat påverka handeln mellan medlemsstaterna och inte snedvridit konkurrensen före den 1 januari 1999, har läget under alla omständigheter ändrats sedan dess, eftersom kustfarten, i enlighet med förordning (EEG) nr 3577/92, hädanefter är öppen för alla operatörer inom EU. Det bör dessutom understrykas att SNCM inte endast ägnar sig åt kustfart utan även är verksamt på den internationella sjöfartsmarknaden, som avreglerades genom rådets förordning (EEG) nr 4055/86 ⁽¹⁰⁵⁾.
- (210) I föreliggande fall anser kommissionen därför att de tre sista kriterierna i artikel 107.1 i EUF-fördraget, vilka anges i punkt 205 i detta beslut, är uppfyllda. Därför måste kommissionen för varje åtgärd undersöka huruvida det finns en selektiv ekonomisk fördel, i enlighet med tribunalens dom av den 11 september 2012.

6.1.1 Analysens tidsmässiga ram

- (211) Enligt tribunalens rättspraxis ⁽¹⁰⁶⁾ måste kommissionen efter en ogiltigförklaring av ett av sina beslut uteslutande basera sin nya analys på de upplysningar som den hade tillgång till när det ogiltigförklarade beslutet antogs, dvs. den 8 juli 2008 i det här fallet.
- (212) Händelser som eventuellt inträffat efter den 8 juli 2008 får alltså inte beaktas. Förändringar eller tendenser på marknaden eller sådana som rör det stödmottagande företags situation bör inte tas med i analysen. Kommissionen tar inte heller hänsyn till den period för verkställande av omstruktureringsplanen som inleddes efter juli 2008 ⁽¹⁰⁷⁾.
- (213) På samma sätt har kommissionen varken någon skyldighet att göra om den förberedande handläggningen av ärendet eller att komplettera det med ny teknisk sakkunskap ⁽¹⁰⁸⁾. Ogiltigförklaringen av en akt som i sin tur stoppar ett administrativt förfarande som består av olika etapper innebär inte nödvändigtvis att hela förfarandet ogiltigförklaras. När det (som i detta fall), trots att undersökningar utförts som möjliggjort en omfattande analys av stödets förenlighet, visar sig att kommissionens analys varit ofullständig vilket leder till att beslutet ogiltigförklaras, får förfarandet för att ersätta detta beslut baseras på de undersökningar som redan har utförts ⁽¹⁰⁹⁾.
- (214) Eftersom kommissionen dessutom måste basera sin nya analys uteslutande på de upplysningar som den förfogade över i juli 2008, sådana upplysningar som de franska myndigheterna och SCNM redan har tagit ställning till, behöver man inte konsultera dem igen ⁽¹¹⁰⁾. Slutligen har berörda tredjeparters rätt att lämna synpunkter till godsetts genom offentliggörandet i Europeiska unionens offentliga tidning av beslutet att inleda förfarandet ⁽¹¹¹⁾ och ingen bestämmelse i förordning (EG) nr 659/1999 föreskriver att man på nytt måste ge dem denna möjlighet om den ursprungliga omstruktureringsplanen ändras under prövningen ⁽¹¹²⁾.

⁽¹⁰⁴⁾ Detta belopp motsvarar det kapitaltillskott på 15,81 miljoner euro som anmäldes 2002 och ersättningen för den allmänna trafikplikten, det vill säga 53,48 miljoner euro, samt de tre nya åtgärder som de franska myndigheterna vidtog 2006, det vill säga avyttringen av 100 % av SNCM till ett negativt pris på 158 miljoner euro, kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro som tecknats av CGMF och förskottet till det löpande kontot till förmån för SNCM:s anställda.

⁽¹⁰⁵⁾ Rådets förordning (EEG) nr 4055/86 av den 22 december 1986 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredjeland (EGT L 378, 31.12.1986, s. 1).

⁽¹⁰⁶⁾ Domen i målet Alitalia mot kommissionen, se fotnot 40.

⁽¹⁰⁷⁾ Domen i målet Alitalia mot kommissionen, se ovan, punkt 137.

⁽¹⁰⁸⁾ Domen i målet Alitalia mot kommissionen, se ovan, punkterna 144 och 159.

⁽¹⁰⁹⁾ Se för detta ändamål domen i målet Alitalia mot kommissionen, se ovan, punkterna 99–101 och 142.

⁽¹¹⁰⁾ Domen i målet Alitalia mot kommissionen, se ovan, punkt 174.

⁽¹¹¹⁾ Se fotnot 29.

⁽¹¹²⁾ Se fotnot 110.

- (215) Detta beslut baseras alltså i först hand enbart på de uppgifter som fanns tillgängliga den 8 juli 2008. I andra hand kommer kommissionen dock att visa att slutsatserna inte skulle ändras av att hänsyn tas till de franska myndigheternas not av den 16 maj 2013 om de sakförhållanden som rädde före den 8 juli 2008 eller den information som lämnades av SNCM den 27 augusti 2013.

6.1.2 Avyttringen av SNCM till ett negativt försäljningspris på 158 miljoner euro

- (216) I det aktuella ärendet ska kommissionen undersöka om kapitaltillskottet från staten på 158 miljoner euro före avyttringen av SNCM till privata köpare, dvs. hela det negativa priset av försäljningen av företaget till motsvarande belopp, innehåller inslag av statligt stöd.
- (217) Ett villkorslöst och öppet anbudsförfarande där staten säljer företaget efter att först ha gett det ett kapitaltillskott (med ett belopp högre än försäljningspriset) behöver inte nödvändigtvis utesluta förekomsten av ett stöd som både gynnar det privatiserade företaget och dess köpare⁽¹¹³⁾.
- (218) För att undersöka om ett företag har fått en ekonomisk fördel genom ett kapitaltillskott från staten har kommissionen som princip använt kriteriet med en privat investerare i en marknadsekonomi (nedan kallat kriteriet *om en privat investerare*) i den mån mottagaren inte är skyldig att betala tillbaka andra statliga stöd och det går att analysera tillskottet utifrån detta kriterium. Kriteriet om en privat investerare härleds ur den princip om likabehandling av den offentliga och privata sektorn som följer av artikel 345 i EUF-fördraget. Enligt denna princip ska det kapital som en stat direkt eller indirekt ställer till ett företags förfogande på villkor som motsvarar normala marknadsförhållanden inte anses utgöra ett statligt stöd⁽¹¹⁴⁾.
- (219) I detta syfte kan kommissionen framför allt bedöma om tillhandahållaren av medel uppträder som en privat investerare som försöker genomföra en strukturpolitik – globalt eller inom en bransch – och som styrs av en långsiktig avkastning på det investerade kapitalet. EU-domstolen har i flera mål bekräftat att detta är ett riktigt tillvägagångssätt⁽¹¹⁵⁾.
- (220) Enligt fast rättspraxis utgör ett kapitaltillskott från en offentlig investerare utan några utsikter till vinst, inte ens på lång sikt, ett statligt stöd⁽¹¹⁶⁾.
- (221) EU-domstolen har även fastställt att en privat investerare som försöker genomföra en strukturpolitik – globalt eller inom en bransch – och som styrs av möjligheterna att uppnå vinst på lång sikt inte förnuftigt kan tillåta sig att, efter flera års oavbrutna förluster i företaget, göra ett kapitaltillskott som i ekonomiskt hänseende inte bara kostar mer än en likvidation utan dessutom är avhängigt av att företaget säljs, vilket avlägsnar varje utsikt till vinst, även på lång sikt⁽¹¹⁷⁾.
- (222) I sin dom i målet Gröditzer har domstolen angett att för att fastställa huruvida privatiseringen av ett företag till ett negativt försäljningspris bär drag av statligt stöd ”skall det bedömas huruvida, under liknande omständigheter, en privat investerare som till sin storlek kan jämföras med de organ som förvaltar den offentliga sektorn skulle ha gjort lika stora kapitaltillskott i samband med försäljningen av företaget eller om denne skulle ha valt att likvidera företaget”⁽¹¹⁸⁾.
- (223) Mot bakgrund av ovanstående måste kommissionen, för att fastställa den aktuella stödåtgärdens karaktär, ”bedöma om den lösning som staten valt i sig och jämfört med varje annan lösning, inklusive alternativet att inte alls intervensera, är den minst kostsamma, vilket om så var fallet skulle leda till slutsatsen att staten har agerat som en privat investerare”⁽¹¹⁹⁾.

⁽¹¹³⁾ Domstolens dom av den 28 januari 2003 i mål C-334/99, Tyskland mot kommissionen, REG I-1139, punkt 142.

⁽¹¹⁴⁾ Kommissionens meddelande till medlemsstaterna om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget och artikel 5 i kommissionens direktiv 80/723/EEG om offentliga företag inom tillverkningssektorn (EGT C 307, 13.11.1993, s. 3, se punkt 11). Meddelandet rör tillverkningssektorn men kan även tillämpas på andra ekonomiska sektorer.

⁽¹¹⁵⁾ Se särskilt förstainstansrättens dom av den 6 mars 2003 i mål T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale mot kommissionen, REG 2003, s. II-435.

⁽¹¹⁶⁾ Förstainstansrättens dom av den 21 januari 1999 i de förenade målen T-2/96 och T-129/95, Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH och Lech-Stahlwerke GmbH mot kommissionen, REG 1999, s. II-17, punkt 116.

⁽¹¹⁷⁾ Se fotnot 80.

⁽¹¹⁸⁾ Se fotnot 113.

⁽¹¹⁹⁾ Kommissionens beslut 98/204/EG av den 30 juli 1997 om ett villkorligt godkännande av Frankrikes stödåtgärder till förmån för GAN-koncernen (EGT L 78, 16.3.1998, s. 1).

- (224) Kommissionen måste alltså undersöka om valet att gå vidare med ett kapitaltillskott i den här omfattningen verkligen skulle vara mindre kostsamt än en likvidation.

6.1.2.1 Beräkningen av kostnaderna för en likvidation

a) Hänsyn till utbetalningen av ytterligare avgångsvederlag

- (225) Vid beräkningen av ägarens kostnader för en likvidation menar de franska myndigheterna att storföretag i dag, när de är i färd med att lägga ned anläggningar eller likvidera dotterbolag, inte alls är ointresserade av de sociala konsekvenser sådana nedläggningar eller likvidationer kan få. Följaktligen genomför företagen allt oftare sociala åtgärdsplaner som kan innehålla åtgärder för att skola om personalen, hjälp att leta efter ett nytt arbete eller avgångsvederlag, dvs. åtgärder på lokal ekonomisk nivå som går längre än vad som föreskrivs i lagen eller kollektivavtal.
- (226) I detta sammanhang anser de franska myndigheterna att på grundval av den sociala åtgärdsplanen från 2005, som i sin tur är baserad på den sociala åtgärdsplanen från 2002, bör spannet ligga på [90 000–100 000] (*) till [120 000–130 000] (*) euro per anställd, vilket ger ett totalbelopp på mellan [200–210] (*) miljoner euro och [250–260] (*) miljoner euro. De franska myndigheterna anger att riktmärket i ovannämnda spann tar hänsyn till att kostnaderna för den aktuella sociala åtgärdsplanen har ökat på grund av den betydande andel anställda som närmar sig pensionsåldern och vars avgång sker under särskilt förmånliga villkor. Dessutom tar man hänsyn till att likvidationen av företaget och uppsägningen av hela personalen inte kan jämföras med en justering av personalsyrkan för att fortsätta verksamheten, vilket är fallet i den aktuella sociala åtgärdsplanen.
- (227) Slutligen anser de franska myndigheterna att överlåtelsen av SNCM till ett negativt pris på 158 miljoner euro inte innehåller inslag av statligt stöd, ens om man tillämpar den analysmodell som tribunalen använde i sin dom av den 15 september 2012. De anser att kommissionen har tillgång till alla uppgifter som krävs för att besvara tribunalens kritik.
- (228) Kommissionen delar inte den analysen.
- (229) Enligt tribunalens dom ⁽¹²⁰⁾, kan det i princip anses vara legitimt och opportunt att en privat investerare betalar ut kompletterande avgångsvederlag, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Syftena med ett sådant avgångsvederlag är att främja en avslappnad social dialog och bibehålla ett bolags eller en bolagskoncerns goda namn. Enligt principen om likabehandling av privat och offentlig sektor har även medlemsstaterna därför en möjlighet att betala kompletterande avgångsvederlag då ett offentligt företag försätts i likvidation, trots att deras förpliktelser a priori inte får gå utöver vad såsom ett strikt minimum föreskrivs i lag eller kollektivavtal. Tribunalen förklarar dock att ”syftet med att på grund av legitima skäl ta på sig sådana kompletterande kostnader får emellertid inte vara uteslutande socialt eller ens politiskt. Annars finns det en risk att testet avseende en privat investerare tas ut ur sitt sammanhang (...). Om det inte finns någon som helst ekonomisk rationalitet – ens på lång sikt – bakom ett beslut att ta på sig kostnader som går utöver vad som föreskrivs i lag och kollektivavtal, måste en sådan åtgärd anses som ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG.” ⁽¹²¹⁾
- (230) När det gäller de franska myndigheternas argument angående statens goda namn, anser tribunalen följande: ”Åtgärder som vidtas för att inte skada en medlemsstats goda namn som en global investerare i en marknads-ekonomi kan inte, utom i särskilda fall och utan en särskilt övertygande motivering, anses vara tillräckliga för att visa att ett beslut att påta sig ytterligare kostnader – såsom kompletterande avgångsvederlag – är att anse som ett rationellt ekonomiskt beslut på lång sikt” ⁽¹²²⁾. I detta fall finns inga sådana särskilda omständigheter.
- (231) Kommissionen konstaterar att de franska myndigheterna efter förfarandets inledande inte kunde ange i förhållande till vilken statlig fransk ekonomisk verksamhet, särskilt inte geografiskt och sektoriellt, som de berörda åtgärderna kunde anses vara ett rationellt ekonomiskt beslut på lång sikt, även om myndigheterna slutligen i sin skrivelse av den 16 maj 2013 angav att statens agerande skulle jämföras med agerandet hos ett diversifierat holdingbolag som strävade efter att maximera sina vinster och skydda sitt goda namn som globalt företag, framför allt i fråga om sin personalpolitik.
- (232) När det gäller CGMF:s goda namn konstaterar kommissionen att de inte hade aktier i något annat företag än SNCM inom sektorn för sjötransporter. Därför är det argumentet inte tillämpligt på dem.

⁽¹²⁰⁾ Se fotnot 39, dom i mål Corsica Ferries France SAS mot kommissionen, punkterna 81–83.

⁽¹²¹⁾ Punkt 84 i ovannämnda dom.

⁽¹²²⁾ Punkt 85 i ovannämnda dom.

- (233) När det gäller statens goda namn har de franska myndigheterna hänvisat till den ökade risken för sociala konflikter inom statligt kontrollerade företag, inte bara i det geografiska närområdet för SNCM:s verksamhet utan även oavsett sektor och särskilt inom transportsektorn. Kommissionen noterar att de franska myndigheterna inte har visat att det verkligen förelåg en sådan spridningsrisk till alla offentliga företag och menar för övrigt att myndigheterna inte har visat att utbetalningen av kompletterande avgångsvederlag har kunnat minska förekomsten av nya strejker. Slutligen anser kommissionen att sociala hänsyn som motivering för statens finansiering av de kompletterande avgångsvederlagen inte är tillräckliga i sig för att det ska gå att utesluta förekomsten av statligt stöd.
- (234) För övrigt anser kommissionen att de franska myndigheterna inte har presenterat tillräckligt objektiva och verifierbara upplysningar som visar att utbetalningen av kompletterande avgångsvederlag under liknande omständigheter skulle vara etablerad praxis hos privata företag i samma sektor. Kommissionen konstaterar att en enkel hänvisning till ett begränsat antal sociala planer inte visar att det finns en tillräckligt etablerad praxis i jämförbara fall, att de sociala planer som de franska myndigheterna hänvisar till gäller planer för omstrukturering, inte likvidation, och att flera av dem berör sektorer som inte har något gemensamt med transportinfrastruktur, såsom kosmetik (Yves Saint-Laurent Haute couture), livsmedel (Danone) eller elektronik (Hewlett Packard). Den tabell över sociala planer som de franska myndigheterna lämnar i noten av den 16 maj 2013 avser för övrigt sex planer som inrättats efter privatiseringen av SNCM och kan alltså inte beaktas för att motivera att hänsyn tas till de kompletterande avgångsvederlagen.
- (235) SNCM lämnade in en ny förteckning över fem sociala planer i sin skrivelse av den 27 augusti 2013. Kommissionen anser att denna förteckning inte gör det möjligt att fastställa att det var etablerad praxis att betala ut kompletterande avgångsvederlag hos de privata företagen i samma sektor. I stället konstaterar kommissionen direkt att två av de fem planer som tas upp gäller SNCM, som är föremål för detta beslut. De båda planerna kan alltså inte användas som objektiva jämförelseobjekt av två skäl: Dels kan SNCM inte hänvisa till sin egen tidigare praxis på området för att styrka att denna praxis är tillräckligt etablerad, dels motsvarar den sociala planen från 2002 en period då SNCM fortfarande var ett offentligt företag, medan tribunalen kräver en jämförelse med privata företag inom samma sektor. Därför konstaterar kommissionen att den sociala planen för hamnen i Marseille inte kan användas, eftersom hamnen var en offentlig anläggning 2004, inte ett privat företag. När det slutligen gäller de två sista sociala planer som det hänvisas till, dvs. Air Lib och Eurostar, noterar kommissionen att dessa är omstruktureringsplaner, inte likvidationsplaner. Utöver detta konstaterar kommissionen att de genomsnittliga kompletterande avgångsvederlagen i dessa båda planer är mindre än hälften så stora som de genomsnittliga kompletterande avgångsvederlag som SNCM betalat ut.
- (236) Slutligen noterar kommissionen att de franska myndigheterna inte har visat att den franska statens beteende skulle vara motiverat av en rimlig sannolikhet för att göra en indirekt materiell vinst, ens på lång sikt, genom att undvika en ytterligare försämring av det sociala klimatet i företaget, eftersom en likvidation innebär att företaget kommer att försvinna. När det gäller tanken att det skulle uppstå en större fördel för de anställda vid andra offentliga företag, finns det inte tillräckligt med stöd för denna. Även om man använder det resonemang om en global investerare som de franska myndigheterna hänvisar till, skulle mycket höga avgångsvederlag till de anställda vid ett företag i själva verket riskera att försvåra en eventuell omstrukturering av andra företag som tillhör samma investerare. De franska myndigheterna har inte heller gjort någon kvantifiering av de eventuella betydande samhällskostnader som de hänvisar till som motivering för utbetalningen av kompletterande avgångsvederlag.
- (237) De franska myndigheterna har också hävdad att en likvidation skulle ha tagit längre tid och medfört större risk för staten än avyttringen av SNCM till ett negativt pris. Kommissionen konstaterar att de franska myndigheterna inte har lagt fram något bevis på denna risk och inte har förklarat varför en privat ägare skulle ha tagit hänsyn till längden på ett likvidationsförfarande. Frucona Košiče-målet⁽¹²³⁾, som de franska myndigheterna hänvisar till, är inte relevant i detta fall eftersom det gäller testet med en privat fordringsägare. Längden på ett likvidationsförfarande är relevant att undersöka om staten som fordringsägare hos Frucona Košiče har fått så stor ersättning som möjligt för sina fordringar genom att godta en mindre betalning direkt i stället för att invänta resultatet av företagets likvidation. I föreliggande fall är läget annorlunda, eftersom staten är ägare i SNCM och inte en privat fordringsägare. Eftersom tillgångarna vid en likvidation av SNCM helt uppenbart inte skulle räcka för att täcka skulderna, skulle det vara omöjligt för staten att få tillbaka sitt tillskott. Därför är det inte relevant att hänvisa till längden på ett likvidationsförfarande i detta fall.
- (238) De franska myndigheterna har alltså inte visat att staten agerade som privat investerare vid en likvidation när den tog över kostnaderna för de kompletterande avgångsvederlagen.

⁽¹²³⁾ Mål C-73/11 P, Frucona Košiče mot kommissionen.

(239) I detta skede av analysen måste kommissionen nu fastställa SNCM:s likvidationsvärde utan kompletterande avgångsvederlag.

b) SNCM:s likvidationsvärde

(240) Enligt metoden med uppskrivna nettotillgångar anses tillgångarna vara otillräckliga om de verkliga tillgångarnas ekonomiska värde (i allmänhet högre än nettovärdet) inte täcker det ekonomiska värdet av de verkliga skulderna.

(241) För att konstatera om det rör sig om otillräckliga tillgångar i det här fallet, har kommissionen, med hjälp av sin expert⁽¹²⁴⁾, i enlighet med nedanstående förklaringar, bekräftat att värdet på SNCM:s tillgångar den 30 september 2005 inte var tillräckligt för att hålla de prioriterade och oprioriterade fordringsägarna skadelösa.

(242) Kommissionen anser att värderingen av nettotillgångarna är en metod som för närvarande används för att värdera rederier. Den anger dessutom att denna metod är särskilt lämpad i SNCM:s situation eftersom dess referensaktieägare som alternativ till att avyttra företaget bara kan välja att likvidera det.

(243) När det gäller andra värderingsmetoder, framför allt metoden med fria kassaflöden, anser kommissionen att eftersom detta förutsätter fortsatt verksamhet i företaget, vilket inte skulle vara fallet för SNCM vid en likvidation, är denna metod inte relevant i det aktuella ärendet.

(244) Kommissionen håller fast vid att den 30 september 2005 bör användas som referensdatum för bedömningen av SNCM eftersom det från detta datum fanns ett faktiskt val mellan att godta förslaget till omorganisation eller likvidera företaget, eftersom valet av BCP hade fastställts den 27 september 2005.

i) Värdet på SNCM:s tillgångar

(245) Kommissionen noterar särskilt att SNCM:s ägare i samarbete med medarbetarna på Ernst & Young började räkna på kostnaderna för en likvidation av företaget (CGMF:s rapport ovan) den 30 september 2005, vilket Oddo Corporate Finance och medarbetarna på Paul Hastings hade avrått ifrån. Kommissionen påpekar att i den rapport från Oddo-Hastings som nämns ovan värderades SNCM:s tillgångar till 190,3 miljoner euro.

(246) När det gäller värderingen av den egna flottan⁽¹²⁵⁾ värderades bruttomarknadsvärdet på SNCM:s fartyg av den specialiserade fartygsmäklaren BRS till 224 miljoner euro den 30 september 2005, medan SNCM:s flotta i Oddos rapport värderades till 150,7 miljoner euro efter värdeminskning⁽¹²⁶⁾, mäklararvode⁽¹²⁷⁾ och rättslig risk⁽¹²⁸⁾.

Tabell 3

Scenarier för värderingen av SNCM:s tillgångar den 30 september 2005

	Tillgångarnas värde enligt Oddos rapport i miljoner euro	Tillgångarnas värde enligt kommissionens expert i miljoner euro
Immateriella anläggningstillgångar	—	—
Materiella anläggningstillgångar		
Egenägda fartyg	150,7	151,7

⁽¹²⁴⁾ Efter ett anbudsförfarande har kommissionen gett detta uppdrag till en oberoende expert, Moore Stephens, Chartered Accountants, vars slutrapport översändes den 25 januari 2008.

⁽¹²⁵⁾ Det rör sig om följande sju fartyg: Corse, Ile de Beauté, Méditerranée, Napoléon Bonaparte, Paglia Orba, Monte d'Oro och Monte Cino.

⁽¹²⁶⁾ Denna värdeminskning, som uppgår till 52,2 miljoner euro (mellan 25 och 30 % av bruttomarknadsvärdet) motiveras bland annat av särdragen hos SNCM:s fartyg, som är anpassade till de linjer som företaget trafikerar, fartygens skick och att hela flottan ska säljas (framför allt den svaga försäljningspositionen). BRS:s värdering bygger framför allt på antagandet om en försäljning av kompletta och driftklara fartyg i bra skick och som fungerar bra under vanliga kommersiella förhållanden.

⁽¹²⁷⁾ Beräknat till 4,6 miljoner euro.

⁽¹²⁸⁾ Den rättsliga risken motiveras av att konkursförvaltaren troligtvis får svårt att snabbt avyttra fartygen och av att marknaden snabbt blir mättad till följd av begränsad absorberingsförmåga.

	Tillgångarnas värde enligt Oddos rapport i miljoner euro	Tillgångarnas värde enligt kommissionens expert i miljoner euro
Fastigheter ⁽¹⁾	11,2	11,2
Finansiella anläggningstillgångar ⁽²⁾	32,7	38,3
Anläggningstillgångar	194,6	201,2
Varulager	—	—
Förskotts- och delbetalningar	—	—
Kundfordringar	0,8	0,8
Övriga fordringar ⁽³⁾	9,4	9,4
Nettokassaflöde	- 14,5	—
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	—	—
Övriga tillgångar	- 4,3	10,20
Totalt tillgångar	190,3	211,4

Källa: Rapport från Oddo-Hastings, rapport från kommissionens expert.

(1) När det gäller fastigheterna (bl.a. SNCM:s huvudkontor) anger de franska myndigheterna att likvidationsvärdet bygger på en fastighetsexperts värdering i november 2003, uppdaterat med +20 % för att ta hänsyn till de stigande priserna.

(2) De finansiella anläggningstillgångarna avser huvudsakligen SNCM:s aktieinnehav i Sud-Cargos, Aliso, CGTH, CMN och Ferrytour.

(3) Denna post avser huvudsakligen fordringar gentemot staten, framför allt ersättningen för den allmänna trafikplikten för september 2005 och Assedics återbetalning av arbetsgivaravgifter för räkenskapsåret 2004.

- (247) Vid läsningen av tabellen ovan konstaterar kommissionen att fartygsflottan utgör den viktigaste delen i värderingen av företagets tillgångar. Kommissionens expert har därför, efter att så långt som möjligt ha gjort en jämförande analys, funnit att den värdeminskning som tillämpas på fartygens bruttomarknadsvärde och den rättsliga risken hänger samman. På grundval av detta konstaterade experten att det inte fanns något som talade för att den värdering av flottan som staten hade upprättat borde aviseras.
- (248) När det gäller värdeminskningen anser kommissionen att nivån är i linje med de värdeminskningar som har observerats vid försäljningen av fartyg vid tvångslikvidationer. Enligt kommissionens expert avyttrade exempelvis Selon Régie des Transports Maritimes, det statliga belgiska bolag som trafikerar linjerna Oostende–Ramsgate, två bilfärjor 1997 med en värdeminskning beräknad till 35 respektive 45 %. Mer nyligen avyttrade företaget Festival Cruises tre kryssningsfartyg med en värdeminskning på i genomsnitt 20 %. De värdeminskningar som har observerats i liknande fall ligger således i linje med de värdeminskningar som de franska myndigheterna har tillämpat i det aktuella ärendet.
- (249) När det gäller den rättsliga risken anser kommissionen, eftersom det inte har skett någon jämförbar transaktion på marknaden, att de argument som förs fram som motivering till att tillämpa den rättsliga risken är i linje med den smala marknaden för denna typ av fartyg som har konstruerats för en tämligen specifik trafik.
- (250) Kommissionen konstaterar för övrigt att dess oberoende expert har granskat det höjda värdet av de finansiella anläggningstillgångarna, särskilt SNCM:s aktieinnehav i CMN (från 21,8 miljoner euro till 28 miljoner). Med tanke på det förslag från Stef-TFE om att förvärva detta aktieinnehav för 35,2 miljoner euro som översändes till kommissionen inom ramen för denna utredning anser kommissionen att värderingen av SNCM:s aktieinnehav i CMN till 28 miljoner euro är rimlig vid en likvidation av företaget.
- (251) När det gäller värderingen av de övriga tillgångarna hade kommissionens expert inga särskilda invändningar. Han hade inte behållit posten "nettokassaflöde" bland tillgångarna eftersom den uppvisar ett underskott. Kommissionen anser att denna post egentligen borde klassificeras om och tas upp under SNCM:s skulder.

- (252) Med förbehåll för justeringar värderar kommissionen SNCM:s tillgångar till 211,4 miljoner euro den 30 september 2005.
- ii) Värdering av SNCM:s skulder
- (253) Kommissionen konstaterar att de franska myndigheterna beräknar det belopp som är avsett för prioriterade fordringsägare till 153,8 miljoner euro och det belopp som är avsett för oprioriterade fordringsägare (utöver extra avgångsvederlag) till 170,9 miljoner euro.
- (254) Särskilt när det gäller de sociala skulderna uppskattar de franska myndigheterna kostnaden för den avtalsbaserade sociala åtgärdsplanen till [70–80] (*) miljoner euro. Kostnaderna för åtgärdsplanen har fastställts på individuell basis och tar hänsyn till typen av kontrakt (tillsvidareanställning och visstidskontrakt), gällande tjänsteföreskrifter och kollektivavtal (personal som arbetar till sjöss, markpersonal och personal i ledande befattningar), anciennitet, lönegrad och lön för varje anställd. Beloppet täcker ersättning under uppsägningstiden ([20–30] (*) miljoner euro), semesterersättning under uppsägningstiden ([0–10] (*) miljoner euro), och avtalsmässiga avgångsvederlag ([30–40] (*) miljoner euro) samt Delalandeskatten ([0–10] miljoner euro) ⁽¹²⁹⁾.
- (255) De kostnader för den sociala åtgärdsplanen som går utöver avtalen uppskattar de franska myndigheterna till [30–40]* miljoner euro. Den sociala åtgärdsplanen samlar alla åtgärder kopplade till SNCM:s lagstadgade och avtalsmässiga skyldigheter vid uppsägningar ⁽¹³⁰⁾ och de kostnader som är indirekt kopplade till den avtalsbaserade sociala åtgärdsplanen ⁽¹³¹⁾.
- (256) Kostnaden för att säga upp de viktigaste driftsavtalen innebär framför allt att bankgarantin på 7,4 miljoner euro för att garantera att SNCM fullgör den allmänna trafikplikten riskerar att gå förlorad. Till detta kommer de böter som anges i avtalet, motsvarande 2 % av den finansiella referensersättningen på 63 miljoner euro 2005, dvs. omkring 1,2 miljoner euro om den som ansvarar för trafikplikten försätts i konkurs.
- (257) När det gäller skulder i samband med de fartyg som leasas ⁽¹³²⁾ framhåller de franska myndigheterna att utifrån vissa antaganden ⁽¹³³⁾ värderade den specialiserade fartygsmäklaren BRS avyttringens nettobehållning till 144,8 miljoner euro den 30 september 2005 efter värdeminskning, mäklararvode och uppläggningskostnader. Då skattnedsättningar och bankkulder uppgick till 193,5 miljoner euro kvarstår ett saldo på 48,7 miljoner euro för bankkulder i samband med de leasade fartygen, som ska återbetalas.

Tabell 4

Värdering av SNCM:s skulder den 30 september 2005

	Värdet på skulderna enligt Oddos rapport i miljoner euro	Värdet på skulderna enligt kommissionens expert i miljoner euro
Prioriterade skulder:		
Sociala skulder och skatteskulder	[20–30]*	[20–30]*
Finansiella skulder med tillgångarna som säkerhet ⁽¹⁾	15,9	15,9
Kostnader för den avtalsbaserade sociala åtgärdsplanen	[70–80]*	[70–80]*
Pensionsinbetalningar ⁽²⁾	10,2	10,2

⁽¹²⁹⁾ Det rör sig om en skyldighet enligt artikel L.321-13 i arbetslagstiftningen enligt vilken en arbetsgivare ska betala avgångsvederlag när en anställd under 50 år sägs upp.

⁽¹³⁰⁾ Kostnad för att förnya sysselsättningsområdet ([0–10] (*) miljoner euro), kostnad för omskolning ([10–20] (*) miljoner euro), kostnad för stödenheter och omskolningsstöd under benämningen "rörlighet" ([0–10] (*) miljoner euro).

⁽¹³¹⁾ Kostnaden för uppsägning av personal anställd av SNCM men utstationerade till dotterbolag och personal vid likviderade dotterbolag ([0–5] (*) miljoner euro) samt kostnaden för rättsliga åtgärder i samband med uppsägningen av anställningsavtalen och ansökningar om ändrade anställningsavtal ([0–10] (*) miljoner euro).

⁽¹³²⁾ Den 30 september 2005 använde SNCM tre leasade fartyg: höghastighetsfartyget Liamone (ägt av GIE Véronique Bail), Danielle Casanova (GIE Joliette Bail) och Pascal Paoli (GIE Castellane Bail).

⁽¹³³⁾ Beräkningen baseras på följande underliggande hypoteser:

SNCM avslutar sina leasingavtal den 30 september 2005, vilket innebär att fartygen återgår till sina respektive ägare (GIE) och att ingen hyra betalas.

Köptionen får inte utnyttjas.

Fartygen avyttras av GIE:s långivande banker den 30 september 2005. Nettointäkterna från försäljningen av fartygen ska i första hand användas för att betala bank- och skatteskulder.

	Värdet på skulderna enligt Oddos rapport i miljoner euro	Värdet på skulderna enligt kommissionens expert i miljoner euro
Likvidationskostnader	4,7	4,7
Tillfälliga driftsförluster ⁽³⁾	26,5	26,5
Ersättning till prioriterade fordringsägare	153,8	153,8
Skulder utan säkerhet ⁽⁴⁾	69,7	84,2
Kostnader för extra sociala åtgärder	[30–40]*	[30–40]*
Uppsägning av de viktigaste driftsavtalen	[10–20]*	[10–20]*
Kostnader i samband med avyttringen av de leasade fartygen	48,7	48,7
Ersättning till oprioriterade fordringsägare	170,9	181,1

Källa: Rapport från Oddo-Hastings, rapport från kommissionens expert.

⁽¹⁾ Fartygen Napoléon Bonaparte och Paglia Orba används som säkerhet för att finansiera fartygslånen.

⁽²⁾ Denna post avser användningen vid den tidpunkt då SNCM åtog sig att stå för en del av de extra pensionskostnaderna.

⁽³⁾ Fram till dess att likvidationen har avslutats. De tillfälliga förlusterna utgår från utbetalningen av löner under en enda månad. De inkluderar även kostnaden för att lägga upp de egenägda fartygen, oräknat tillgångarnas värde. Denna kostnad motsvarar uppläggningskostnaden för fartygen i väntan på försäljning.

⁽⁴⁾ Skulderna utan säkerhet fördelar sig på följande sätt: medel för risker och åtaganden (3,3 miljoner euro), införlivade skulder/aktieinnehav (0,1 miljoner euro), tjänsteoperatörer (28,6 miljoner euro), allmän representation (23 miljoner euro), grupp- och föreningsskulder (7,8 miljoner euro), reglering av skulder (6,9 miljoner euro).

- (258) Kommissionen konstaterar att de sociala skulderna utgör en grundläggande del av SNCM:s skulder. När det gäller kostnaden för de avtalsbaserade sociala åtgärderna, har kommissionens expert bekräftat metoden för att beräkna alla kostnader som ingår i den sociala åtgärdsplanen och inte konstaterat några konstigheter eller fel. Mot bakgrund av detta anser kommissionen att det belopp på [70–80] (*) miljoner euro som de franska myndigheterna tar upp som kostnader för avtalsbaserade sociala åtgärder är rimligt.
- (259) När det gäller de tillfälliga driftsförlusterna anser kommissionen att uppskattningen är försiktig i förhållande till lagstiftningen, särskilt artiklarna L.622-10 i handelslagen och 119-2 i dekret nr 85-1388 av den 27 december 1985, enligt vilka SNCM efter beslut av den behöriga handelsdomstolen skulle kunna bli tvungen att fortsätta trafiken under två månader, en period som på den allmänna åklagarmyndighetens begäran kan förlängas för att uppfylla trafikplikten.
- (260) När det gäller skulderna utan säkerhet hade kommissionens expert inga särskilda invändningar. Han korrigerade emellertid beloppet på 69,7 miljoner euro till 14,5 miljoner på grund av överföringen av posten "nettokassaflöde". Kommissionen anser att denna flytt är i linje med den ändrade värderingen av SNCM:s tillgångar.
- (261) När det gäller kostnaderna för de delar av den sociala åtgärdsplanen som faller utanför avtalen (extra avgångsvederlag) anser kommissionens expert att kostnaden för rättsliga tvister bör minska till [0–5] (*) miljoner euro i stället för det belopp på [0–10] (*) som de franska myndigheterna har angett. Om kommissionen är säker på att fackföreningarna kommer att kräva en omförhandling av kontrakten för tillsvidareanställda och visstidsanställda ⁽¹³⁴⁾ anser experten däremot att beloppet bara ska avse tillsvidareanställd personal, där denna risk är mer eller mindre säker (150 tillsvidareanställda). Med en bruttomånadslön på [2 000–2 500] (*) euro och ett avgångsvederlag på 9 månaders lön för de [100–120] (*) första tillsvidareanställda och 6 månader för de [50–70] (*) följande skulle beloppet uppgå till [0–10] (*) miljoner euro.

⁽¹³⁴⁾ Med hänsyn till SNCM:s frekventa användning av upprepade visstidskontrakt.

(262) När det gäller nettoskulder i samband med avyttringen av de leasade fartygen anser kommissionen att de antaganden som beräkningen baseras på framför allt är motiverade utifrån GIE:s kontraktsformer, som begränsar varje möjlighet till stöd från tredje part till SNCM och fastställer skattelättnader för fartygstrafik under fransk flagg. De är dessutom motiverade eftersom den rättsliga risken inte gäller för de leasade fartygen då dessa avyttrades av GIE:s långivande banker. Kommissionen anser därför att det är motiverat att ta upp uppläggningskostnader för perioden mellan den 30 september 2005 och datumet för den faktiska avyttringen av fartygen.

(263) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att den 30 september 2005 uppgick SNCM:s prioriterade skulder till 153,8 miljoner euro och de oprioriterade skulderna till 181,1 miljoner euro.

iii) Konstaterandet av otillräckliga tillgångar

(264) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att värdet på SNCM:s tillgångar den 30 september 2005 (211,4 miljoner euro) inte var tillräckligt för att ersätta de prioriterade fordringsägarna (153,8 miljoner euro) och de oprioriterade fordringsägarna (181,1 miljoner), dvs. sammanlagt 334,9 miljoner euro. Tillgångsunderskottet uppgår alltså till ungefär 123,5 miljoner euro.

c) Hänsyn till en talan om skuldreglering

(265) Kommissionen har även undersökt de franska myndigheternas och SNCM:s påstående om att staten, som majoritetsägare, skulle ha ombetts att reglera skulderna vid en likvidation av företaget. En av de berörda parterna, CFF, har ifrågasatt tillämpningen av den nationella rättspraxis som de franska myndigheterna hänvisar till i detta fall. När det gäller den rättspraxis som införs av appellationsdomstolen i Rouen i målet *Aspocom Group Oyj* anser CFF att domstolen hade ådömt det finska moderbolaget att betala avgångsvederlag till de anställda vid dess franska dotterbolag som försatts i likvidation eftersom dessa avgångsvederlag var fastställda i en social plan som upprättats genom ett företagsavtal som moderbolaget godkänt och som inte hade betalats till fullo.

(266) De franska myndigheterna anser att de faktiska totalkostnader som Frankrike i egenskap av aktieägare skulle ha fått stå för gentemot CGMF den 30 september 2005 skulle ha uppgått till mellan 312,1 och 361 miljoner euro. De menar även att denna beräkning tar särskilt hänsyn till statens risk att tvingas "reglera skulderna" om en domstol hade funnit att staten de facto styrde SNCM, samt risken för att staten skulle ha dömts att betala kompletterande avgångsvederlag till den uppsagda personalen. De franska myndigheterna anser att dessa risker måste ingå i beräkningen av de faktiska kostnaderna vid en eventuell likvidation av SNCM.

(267) Frågan är därför hur man ska beräkna de faktiska kostnader som Frankrike som ägare troligtvis skulle ha behövt betala vid en likvidation av SNCM för att, med beaktande av risken att åläggas att betala dessa kostnader och med beaktande av dessa kostnaders omfattning, avgöra om en förnuftig privat aktieägare hellre skulle ha föredragit att genast sälja sitt dotterbolag till ett negativt försäljningspris på 158 miljoner euro snarare än att löpa denna risk.

(268) Enligt fransk rätt har konkursförvaltaren för ett företag som tvingas till likvidation möjlighet att i samband med en plan för att rädda eller rekonstruera företaget eller en likvidation inleda en ansvarstalan mot de tidigare företagsledarna för att tvinga dessa att reglera skulderna⁽¹³⁵⁾.

(269) Väckandet av en talan om skuldreglering mot de tidigare företagsledarna för det företag som har försatts i likvidation motiveras av nödvändigheten av att rekonstruera företagets tillgångar, vilket är en av konkursförvaltarens uppgifter.

(270) I flera skrivelser till kommissionen har de franska myndigheterna framhållit att antagandet att en nationell domstol skulle kunna ha ålagt staten att reglera skulderna i det företag det styrde utgör ett ytterst troligt scenario och att denna hypotes måste beaktas vid beräkningen av de faktiska kostnaderna vid en eventuell likvidation av SNCM.

⁽¹³⁵⁾ Lag nr 85–98 av den 25 januari 1985 om rekonstruktion och tvångslikvidation av företag, kodifierad i handelslagens artiklar L620-1 ff., och lag nr 2005-845 av den 26 juli 2005 om skyddande, rekonstruktion och likvidation av företag, kodifierad i artiklarna 620-1 till 670-8 i handelslagen.

- (271) I sin korrespondens av den 28 februari 2008 översände SNCM en rapport från Baker & McKenzie som bedömer de rättsliga konsekvenserna av en talan om skuldreglering mot den franska staten. Rapportens slutsats är att om ärendet hade hänskjutits till en handelsdomstol skulle denna troligtvis ha betraktat staten som ansvarig och ålagt denna att stå för alla SNCM:s sociala skulder.
- (272) I den relevanta lagstiftningen anges att den tidigare ledningen för det företag som har likviderats enligt lag, eller om fyra kumulativa villkor är uppfyllda, kan åläggas att betala företagets sociala skulder.
- i) Erkännande av staten som den som de jure eller de facto styr det tvångslikviderade företaget
- (273) Rapporten från Baker & McKenzie, som SNCM översänt, leder kommissionen att dra slutsatsen att [...] (*). Syftet med denna expertrapport är att visa att staten enligt gällande rättspraxis⁽¹³⁶⁾ upprepade gånger har [...] (*). Framför allt har staten enligt samma rapport fattat [...] (*) beslut. Vidare förefaller företagets ledning [...] (*). Slutligen skulle staten [...] (*).
- (274) Kommissionen konstaterar att de franska myndigheterna i sina skrivelser av den 28 mars 2008, 27 april 2007 och 28 mars 2008 inte har uttryckt reservationer [...] (*). I sin skrivelse av den 20 november 2006 anger de franska myndigheterna själva att domaren [...] (*) företaget.
- (275) Kommissionen anser emellertid att det är uppenbart att de franska myndigheternas förklaring av den 20 november 2006, avgiven inom ramen för ett förfarande om statligt stöd, inte räcker för att med säkerhet fastställa att en domstol skulle ha betraktat de nationella myndigheterna som de som de facto styrde det företag som omfattas av de berörda åtgärderna, och framför allt hur troligt detta skulle vara.
- (276) När det gäller de ifrågasatta besluten är det långt ifrån fastställt att statens slutliga beslut skiljer sig avsevärt från den förvaltning som staten brukar tillämpa i sina innehav. Även i rapporten från Baker & McKenzie framhålls den återkommande konflikten om hur mycket staten bör ingripa i förvaltningen av sina innehav och den generellt mycket omfattande roll som [...] (*) har.
- (277) Dessutom avser de exempel på nationell rättspraxis som staten och SNCM har lagt fram inte direkt den här typen av situation. De viktigaste fall som lyfts fram gäller lokala organisationer och domen i BRGM-målet av den 6 februari 2001 gäller en offentlig industriell och kommersiell anläggning.
- (278) Det är i varje fall långt ifrån bevisat att staten när den agerar som statsmakt kan betraktas som den som de facto styr företaget.
- ii) Ett eller flera exempel på att den statliga franska ägaren, som de facto styrde det företag som hotades av tvångslikvidation, har misskött företaget
- (279) I det aktuella ärendet konstaterar kommissionen att det i rapporten från SNCM:s expert, som baseras på en icke-uttömmande förteckning med faktauppgifter, anförs en rad uppgifter för att visa att staten, [...] (*), har misskött företaget.
- (280) Det anges framför allt att den franska staten skulle ha begått fel på investeringsområdet i samband med [...] (*) SNCM. Staten ska även ha gjort sig skyldig till flera fall av misskötsel på området för dimensioneringen [...] (*) SNCM.
- (281) I sin skrivelse av den 30 april 2007 bedömde de franska myndigheterna risken för att staten ska hållas ansvarig som mycket hög med tanke på kriterierna på misskötsel enligt artikel L. 651-2 i handelslagen.
- (282) Kommissionen anser återigen att denna förklaring av den 30 april 2007, avgiven inom ramen för ett förfarande om statligt stöd, inte räcker för att med säkerhet fastställa att en domstol skulle ha betraktat de nationella myndigheterna som de som de facto styrde det företag som omfattas av de berörda åtgärderna, och framför allt hur troligt detta skulle vara. Detta gäller särskilt eftersom de franska myndigheterna ifrågasätter att det förekommit misskötsel över huvud taget, vilket dock är en förutsättning för att det ska gå att väcka talan om skuldreglering.

⁽¹³⁶⁾ Enligt fransk rättspraxis måste en person, för att de facto anses styra företaget, visa prov på aktivt styre eller upprepade återkommande direktiv.

- (283) På ett mer grundläggande plan kan man konstatera att SNCM i likhet med de franska myndigheterna lägger stor vikt vid mycket gamla förvaltningsbeslut. Rapporten från Baker & McKenzie är inriktad på [...] (*) som genomförts fram till 2000. Där hänvisas det rentav till rapporter från revisionsrätten för budgetåren 1993–1999. De viktigaste påstådda fallen av misskötsel ska ha förekommit i mitten av 1990-talet. SNCM:s fordringsägare var dock informerade om denna förvaltning när de gick med på att ge företaget kredit. De godtog alltså underförstått risken med den formen av förvaltning. Inget pekar på att det skulle gå att åberopa statens ansvar vid en talan om skuldreglering i en liknande situation.
- (284) Dessutom kan dessa påstådda fall av misskötsel förklaras av politiska beslut som verkställts av offentliga myndigheter och inget tyder heller på att dessa politiska beslut kan betraktas som fall av misskötsel enligt rättspraxis för talan om skuldreglering.
- (285) Slutligen saknar rapporten från Baker & McKenzie framför allt trovärdighet när det gäller bedömningen att SNCM:s situation skulle bero på statens bristande externa kommunikation om läget för SNCM. Av rapporten framgår det endast att staten åberopat en situation som redan var välkänd. Statens beteende kan alltså inte betraktas om ett fall av misskötsel.

iii) Konstaterandet av otillräckliga tillgångar

- (286) I detta fall konstaterar kommissionen att det i rapporten från Oddo-Hastings anges framför allt att bristen på tillgångar uppgick till 134,4 miljoner euro den 30 september 2005, beräknat som skillnaden mellan dels värdet på SNCM:s tillgångar (190,3 miljoner), dels värdet på företagets skulder (skulder till prioriterade och oprioriterade fordringsägare, vilka beräknades uppgå till 153,8 miljoner euro respektive 170,9 miljoner euro).
- (287) Kommissionen har tidigare beräknat att SNCM saknade tillgångar på 123,5 miljoner euro den 30 september 2005 (se punkt 264).

iv) Koppling mellan exemplen på misskötsel och den brist på tillgångar som har konstaterats

- (288) Enligt de franska myndigheterna kan en fysisk person förklaras ansvarig, i enlighet med artikel L. 624–3 i handelslagen, även om misskötseln bara är en av orsakerna till att det saknas tillgångar, och denne kan åläggas att betala hela eller delar av bolagets skulder, även om de fel personen har begått bara ligger bakom en del av skulderna.⁽¹³⁷⁾ De franska myndigheterna anser att den franska staten skulle ha varit tvungen att ett betala en del beräknad till mellan 85 % och 100 % av de bristande tillgångar som har konstaterats, dvs. ett spann på mellan 114,3 miljoner euro och 134,4 miljoner euro.
- (289) Denna analys saknar grund. I den mån de påstådda fallen av misskötsel baseras på beslut som fattats i mitten av 1990-talet och lett till omedelbara merkostnader för SNCM är det mycket svårt att se hur dessa orsakat brist på tillgångar 2005, särskilt med tanke på den mängd händelser som inträffat mellan dessa båda tidpunkter.
- (290) Dessutom verkar det inte finnas någon automatisk koppling mellan det skadeståndsbelopp som hänförs till skuldregleringen och den ökning av skulder som ledningens misskötsel skulle ha orsakat (förutsatt att detta kan styrkas), vilket också innebär att domstolen kan besluta att fastställa företagsledningens ansvar till ett betydligt lägre belopp än det konstaterade underskottet i tillgångarna⁽¹³⁸⁾.
- (291) I motsats till vad de franska myndigheterna (och SNCM) vill göra gällande pekar inget på att dessa beslut skulle betraktas av skuldregleringsdomstolen som så allvarliga att de skulle innebära att de offentliga myndigheterna skulle åläggas ansvar för en stor andel av de konstaterade skulderna. En undersökning av påståendena visar att dessa i själva verket är protektionistiska beslut som har fattats av politiska skäl (dessutom tio år tidigare, i de flesta fall) eller nyare beslut för att skydda personalen mot krav på produktivitetssökningar eller försöka förbättra arbetsmiljön.

⁽¹³⁷⁾ Kassationsdomstolens dom av den 30 november 1993, nr 91–20.554, Bull. civ. IV, nr 440, s. 319.

⁽¹³⁸⁾ Se s. 46–48 i rapporten från Baker & McKenzie.

v) Fastställande av ansvar för kompletterande avgångsvederlag vid en eventuell likvidation av SNCM

- (292) Utöver bristen på tillgångar skulle en domstol, enligt de franska myndigheterna, med hänsyn till rättspraxis på området⁽¹³⁹⁾, med säkerhet ha varit tvungen att ålägga den franska staten att stå för kompletterande avgångsvederlag (mellan [200–210] (*) och [250–260] miljoner euro). Enligt de franska myndigheterna skulle det totalbelopp som den franska staten som aktieägare skulle ha varit tvungna att betala uppgå till mellan 212,1 miljoner euro och 361 miljoner euro.
- (293) De franska myndigheterna anger att i sina senaste domar har de franska domstolarna ålagt den som de jure eller de facto styr ett företag att, utöver de bristande tillgångarna, stå för de avgångsvederlag som har beräknats på grundval av en social åtgärdsplan som företaget upprättade före likvidationen.
- (294) De franska myndigheterna anger särskilt att i målet Aspocomp undertecknade det franska företaget Aspocomp SAS, till 99 % ägt av det finländska företaget Aspocomp Group Oyj, den 18 januari 2002 ett avtal om villkoren för ersättning på grundval av en social åtgärdsplan som rörde 210 av totalt 550 anställda. I avtalet beskrevs särskilt beloppen för kompensationsersättningen och den kompletterande ersättningen samt stöd till frivillig avgång. Till följd av en förändring av koncernens strategi beslutade moderbolaget Aspocomp Group Oyj den 21 februari 2002 att inte längre finansiera sitt dotterbolag Aspocomp SAS, vilket gjorde att detta var tvungen att ansöka om konkurs. Detta beslut hindrade de facto dotterbolaget från att uppfylla sina åtaganden inom ramen för företagets avtal och tvingade det att säga upp alla övriga anställda.
- (295) Appellationsdomstolen i Rouen har bekräftat domen från arbetsdomstolen i Evreux och ålagt företaget Aspocomp Group Oyj, som kontrollerade 99 % av aktierna i sitt dotterbolag, att betala i) till de anställda som berörs av företagsavtalet, hela den kompensationsersättning och kompletterande ersättning som anges i detta enda företagsavtal, plus skadeståndsränta för uppsägning utan giltigt skäl, och ii) till de anställda som sades upp inom ramen för Aspocomps konkursansökan, motsvarande ersättningar eftersom moderbolaget genom att inte uppfylla sina åtaganden visat prov på ett illojalt uppträdande och oaktsamhet.
- (296) Frankrike har också hänvisat till en dom av den 19 april 2005 från kassationsdomstolens handelsavdelning⁽¹⁴⁰⁾ som stöd för sin teori, men kommissionen anser inte att den domen innehåller några fakta som är avgörande för denna fråga. Kassationsdomstolen nöjer sig med att konstatera att en appellationsdomstol inte har fastställt bristande särskillnad av egendom mellan ett moderbolag och dess dotterbolag på ett tillräckligt sätt. Under alla omständigheter konstaterar kommissionen att sakförhållandena i Aspocompmålet inte är desamma som i det här fallet. I det här fallet har CGMF inte underlåtit att fullgöra sin skyldighet att betala ut kompletterande avgångsvederlag.
- (297) Såväl SNCM som de franska myndigheterna verkar lägga stor vikt vid att en social plan [...] (*). Det är ytterst tveksamt om [...] (*) kan betraktas som ett fall av misskötsel som kan göra staten ansvarig inför de anställda [...] (*). Även om man i undantagsfall skulle anta [...] (*) att staten kunde göras ansvarig för de anställda och ge dem rätt till ett skadestånd som skulle betalas av staten⁽¹⁴¹⁾, skulle beviljandet av en sådan rätt i sig innebära en fördel för företaget SNCM och alltså vara statligt stöd i analogi med de skäl som beskrivs nedan i fråga om stödet till enskilda personer på 38,5 miljoner euro. Sannolikt skulle en sådan åtgärd göra mycket lite för att förbättra arbetsklimatet på företaget.

vi) Slutsatser om hänsyn till en talan om skuldreglering

- (298) Det har inte i tillräcklig grad kunnat visas att de franska myndigheterna med tillräckligt hög sannolikhet skulle ha dömts av en nationell domstol att betala ut skadestånd med ränta för skuldreglering och framför allt inte att ett sådant åläggande skulle ha överskridit det negativa pris som SNCM "såldes" till.

⁽¹³⁹⁾ Se särskilt de två domarna från appellationsdomstolen i Rouen av den 22 mars 2005 – dom nr RG 04/02549, Aspocomp Group Oyj, och dom nr RG 01/02667 – 04/02675.

⁽¹⁴⁰⁾ Kassationsdomstolens dom av den 19 april 2005 i målet Métaleurop.

⁽¹⁴¹⁾ Eller att den vid det tillfället åtagit sig att betala ut skadestånd vid eventuella framtida nedskärningar i av antalet anställda..

- (299) Dessutom måste man ta hänsyn till att statens agerande, även förutsatt att det förekommit misskötsel i det berörda fallet, syftade till att skydda nationell industri och nationella tjänster, däribland SNCM och dess anställda, framför allt för att undvika en utveckling som skulle ha svår att få social acceptans för. Även om offentliga personer, däribland staten, under vissa omständigheter kan betraktas som dem som de facto styr ett företag, tyder inget på att det skulle ha gått att använda en talan om skuldreglering för att bestraffa statens politiska beslut, särskilt under sådana omständigheter. Detta skiljer sig mycket kraftigt från sakförhållandena i målet Aspocomp, som inte alls gällde en sådan problematik.
- (300) Kommissionen anser under alla omständigheter att de franska myndigheterna inte i dag kan återropa gamla politiska beslut för att motivera offentliga ingripanden i syfte att uppväga effekterna av äldre ingripanden. Tvärtom kan dessa båda ingripanden, det vill säga de tidigare insatserna och de nya offentliga ingripandena, tolkas som två kumulativa snedvridningar av konkurrensen. Genom att godta statens ansvar vid en talan om skuldreglering skulle staten i själva verket kunna erkänna att den har gjort sig skyldig till fall av misskötsel av företaget för att motivera det ekonomiska stöd som inte är statligt stöd, vilket i sin tur skulle utgöra ytterligare en snedvridning av konkurrensen. Staten skulle alltså återropa sina egna fall av misskötsel för att motivera ett kompletterande kapitaltillskott i strid med den allmänna principen att ingen får dra fördel av sina egna fel⁽¹⁴²⁾.
- (301) Det vore även onaturligt att skilja den del av statens agerande som utgör "misskötsel" (förutsatt att detta går att fastställa) från den del av statens som agerande som syftar till att rädda det företag som den har misskött. Misskötsel ingår dessutom inte i ett normalt beteende hos en försiktig privat investerare i en marknadsekonomi. Den räddningsmekanism som inte går att särskilja från misskötseln ingår alltså inte heller i ett normalt beteende hos en privat investerare.
- (302) Om man godtar de franska myndigheternas och SNCM:s teori skulle detta dessutom innebära att staten kan bevilja ett företag en garanti genom att medvetet "missköta" det, vilket knappast kan vara acceptabelt med hänsyn till disciplinen för stöd.
- (303) I det berörda fallet skulle det beteende som ledde till statens ansvar enligt den teori som lagts fram av SNCM och de franska myndigheterna i själva verket vara beteendet hos en stat som agerar som offentlig myndighet, inte som aktieägare. Eftersom en försiktig privat aktieägare inte skulle ha fattat beslut utifrån politiska och offentliga hänsyn kan risken för talan om skuldreglering till följd av sådana beslut inte beaktas vid testet om en försiktig privat investerare i en marknadsekonomi⁽¹⁴³⁾.
- (304) De franska myndigheterna påpekar att kommissionen i sitt beslut om ABX den 7 december 2005 övervägde att ta hänsyn till att "tredjeman i vissa medlemsstater kan väcka talan mot aktieägare i ett likviderat bolag i exceptionella fall, särskilt om aktieägarna kan anses som [...] eller om de har brustit vid styrelsen av bolaget⁽¹⁴⁴⁾."
- (305) Kommissionen påpekar dock att stödbegreppet måste bedömas objektivt och att det redan i beslutet om att inleda förfarandet i samma ärende konstaterades att även i det osannolika fall då samtliga villkor för att utlösa ansvar enligt den nationella rätten är uppfyllda, utesluter detta inte att ingripandena till dotterbolagets förmån är statligt stöd⁽¹⁴⁵⁾.
- (306) I detta fall anser kommissionen att de franska myndigheterna inte i tillräckligt hög grad har skingrat kommissionen tvivel om att SNCM:s aktieägare mer eller mindre säkert skulle ha fått ta sitt ansvar och fått betala avgångsvederlag på grundval av denna rättspraxis.
- (307) Mot denna bakgrund och eftersom den redan har avvisat kravet på att ta hänsyn till de kompletterande avgångsvederlagen (se punkt 225 och följande), konstaterar kommissionen att likvidationen av SNCM inte borde ha medfört några kostnader för staten. Kommissionen anser i själva verket att staten som aktieägare inte kan drabbas av några likvidationskostnader eftersom aktieägarens exponering är knuten till värdet på dess tillskott till företagets aktiekapital.

⁽¹⁴²⁾ Beslut 98/204/EG punkt 3.3.

⁽¹⁴³⁾ Se t.ex. domstolens dom av den 28 januari 2003 i mål C-334/99, Tyskland mot kommissionen (Gröditzer), REG 2003, s. I-1139, punkterna 133–141 och tribunalens dom av den 28 februari 2012 i de förenade målen T-268/08 och 281/08, Land Burgenland m.fl. mot kommissionen, publicerad i den elektroniska rättsfallssamlingen, punkterna 152–159.

⁽¹⁴⁴⁾ Se punkt 208 i beslutet.

⁽¹⁴⁵⁾ EUT C 142, 11.6.2005, s. 2, punkt 63.

6.1.2.2 *Slutsats*

- (308) Kommissionen anser därför att en privat investerare skulle ha föredragit den mindre kostsamma lösningen, dvs. en likvidation av SNCM. Följaktligen konstaterar kommissionen att det negativa priset på 158 miljoner euro är statligt stöd.

6.1.3 **CGMF:s kapitaltillskott på 8,75 miljoner euro**

- (309) I sina synpunkter på beslutet att inleda förfarandet anser de franska myndigheterna att statens kapitaltillskott på 8,75 miljoner euro har skett på samma sätt som de privata investerarnas tillskott. De hävdar att det faktum att investeringen har skett parallellt förstärks av att staten är minoritetsägare och att marknaden har skjutit till merparten av medlen. Dessutom anser de att avkastningsnivån på statens kapitaltillskott, dvs. [...] (*) % per år, utgör en adekvat långsiktig avkastning för det kapital som en privat investerare har investerat. Slutligen anser de även i sin skrivelse av den 16 maj 2014 att risken med uppsägningsklausulen uppvägs av en köption för de privata aktieägarna.
- (310) Det statliga tillskottet måste därför jämföras med de privata förvärvarnas tillskott, dvs. 26,25 miljoner euro. Som framgår av avsnitt 6.1.2 uppgår statens tillskott emellertid till 158 miljoner euro, till vilka man måste lägga de 38,5 miljoner euro som betalats i stöd till privatpersoner och de 15,81 miljoner euro som betalats ut enligt 2002 års plan, vilket kommer att visas i avsnitten 6.1.4 och 6.1.5.
- (311) Samtliga åtgärder från 2006 anges i samförståndsavtalet. Parterna till det protokollet, CGMF, BCP och VT har kommit överens om tillskottet på 158 miljoner euro, förskottet på 38,5 miljoner euro till det löpande kontot samt kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro i ett och samma dokument. Dessa tre åtgärder ingår alltså i en och samma insats – en insats som syftar till att privatisera SNCM. Tribunalen anger i punkt 125 i domen av den 11 september 2012 att "[d]etta kapitaltillskott [på 8,75 miljoner euro] ska nämligen ses utifrån en global försäljningspolicy som formulerats efter unika förhandlingar. De kapitaltillskott som lämnats av överlåtarna utgör vederlaget för de stora investeringar som franska staten låtit göra i olika former". Det är alltså de tre ovannämnda åtgärderna som ska betraktas gemensamt som ett statligt tillskott av medel till SNCM och som ska jämföras med de privata investerarnas tillskott, för att bedöma om deras intervention är betydande eller ej.
- (312) Mot bakgrund av det ovan anförda konstaterar kommissionen att de privata aktieägarnas tillskott, dvs. 10,6 % av det sammanlagda tillskottet, inte kan anses vara betydande.
- (313) Precis som konstateras i punkt 311 utgör de tre berörda åtgärderna en enda privatiseringsåtgärd. Kommissionen anser att de offentliga och privata kapitaltillskotten följaktligen bör förutsättas vara parallella.
- (314) När det slutligen gäller argumentet att tillskott som har gjorts under jämförbara förhållanden konstaterar kommissionen för det första att de berörda parterna, CCF och STIM, har ifrågasatt huruvida den privata interventionen var betydande och framför allt huruvida villkoren för den offentliga investeringen var jämförbara med villkoren för de privata investerarna, med tanke på att det fanns en uppsägningsklausul.
- (315) Kommissionen anser att villkoren för detta kapitaltillskott i sig visar att de privata investerarna hade samma risk som de offentliga. Förekomsten av och villkoren för uppsägningsklausulen för avyttringen visar att de privata investerarna och den offentliga investeraren inte löpte samma risk om de villkor som anges i klausulen skulle bli uppfyllda. Enligt samförståndsavtalet har de privata investerarna rätt att dra sig ur och få tillbaka sin insats om kommissionen, tribunalen eller domstolen fattar ett negativt beslut, eller om avtalet om allmän trafikplikt inte förlängs. Denna senare del av uppsägningsklausulen är desto hårdare för staten eftersom den gäller SNCM:s kärnverksamhet. SNCM är den operatör som traditionellt sett har bedrivit trafik mellan Korsika och det franska fastlandet. Två tredjedelar av trafiken sker mellan Marseille och Korsika inom ramen för den allmänna trafikplikten. De privata investerarna skyddas alltså genom uppsägningsklausulen mot den kommersiella risken för merparten av SNCM:s verksamhet. Denna risk täcks enbart av staten.
- (316) Om uppsägningsklausulen tillämpas skulle detta dels leda till att SNCM skulle bli skyldigt att betala tillbaka förvärvarnas investeringar i sin helhet, vilket gynnar dessa privata investerare, dels skulle CGMF på nytt bli innehavare av 100 % av SNCM:s kapital, vilket innebär att risken för likvidation och därmed en förlust av en betydande andel av de offentliga investeringarna, skulle öka avsevärt.

- (317) När det gäller de privata aktieägarnas inköpslöfte kan CGMF inte åberopa det om SNCM saneras eller tvingas till likvidation. Det här bekräftar att detta alternativ inte går att utnyttja om det uppstår svårigheter och att riskerna i huvudsak bärs av CGMF, dvs. staten. Därför anser kommissionen att inköpslöftet inte kan betraktas som en ersättning för uppsägningsklausulen.
- (318) För övrigt kan kommissionen inte godta de franska myndigheternas argument om att samförståndsavtalet innehåller en rad garantier för att skydda statens investering. De skyldigheter som införs för förvärvarna innefattar inte någon risk eller några kompletterande begränsningar som skulle försätta dem i en situation som kan jämföras med CGMF. De syftar endast till att säkerställa att de privata förvärvarna under den period som uppsägningsperioden kan tillämpas inte gör någon juridisk förändring i förhållande till SNCM och endast vidtar de åtgärder som krävs för att genomföra affärsplanen och den sociala överenskommelsen.
- (319) Precis som tribunalen understryker i domen av den 11 september 2012 är en enkel analys av den beräknade avkastningen inte tillräcklig för att konstatera att staten har gjort investeringen på marknadsvillkor, eftersom riskerna inte fördelas jämligt mellan offentliga och privata ägare.
- (320) Även om kravet på investering på lika villkor inte är uppfyllt kan åtgärden ändå vara förenlig med principen om en privat investerare i en marknadsekonomi. Då måste man visa att en försiktig privat investerare skulle ha betett sig på samma sätt som staten i en liknande situation, t.ex. genom en förhandsbedömning av avkastningen på investeringen. De franska myndigheterna har dock inte lämnat några belägg för sådana förhandsbedömningar. De franska myndigheterna har endast konstaterat i efterhand i sina synpunkter att den fasta ersättningen på [...] (*) % skulle vara tillräcklig för en privat investerare och jämfört den med avkastningen på en OAT (*Obligation Assimilable du Trésor*, en obligation som ges ut av den franska staten) som vid den tidpunkten var 3,72–3,95 %. De har dock inte lämnat några analyser som visar att en avkastning på 10 % skulle ha varit acceptabel för en privat investerare med hänsyn till statens risk, t.ex. till följd av uppsägningsklausulen och riskerna med företagets situation.
- (321) Framför allt gäller avkastningen på [...] (*) % endast kapitaltillskottet på cirka 8,75 miljoner euro, men analysen borde ta hänsyn till hela det statliga tillskott som godkänts i samförståndsavtalet. Eftersom det inte finns någon avkastning på det negativa priset på 158 miljoner euro, eller på förskottet till det löpande kontot på 38,5 euro bör avkastningen för statens sammanlagda investering i SNCM vid privatiseringen 2006 uppenbart ha varit lägre än avkastningen på en OAT. På grund av de åtföljande riskerna skulle en privat investerare i en marknadsekonomi inte ha gått med på den avkastningen.
- (322) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att kriterierna enligt rättspraxis för att utan vidare prövning undanta de berörda åtgärderna från att betraktas som statligt stöd inte har uppfyllts. Kommissionen anser följaktligen att statens kapitaltillskott på 8,75 miljoner euro ger SNCM en ekonomisk fördel och att detta kapitaltillskott har genomförts parallellt med ett kapitaltillskott från de privata förvärvarna under icke jämförbara förhållanden i enlighet med EU-domstolens rättspraxis. Därför utgör den berörda åtgärden statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget.

6.1.4 Stödåtgärderna till enskilda personer (38,5 miljoner euro)

- (323) De franska myndigheterna anser att denna finansiering är ett stöd till enskilda personer som inte gynnar företaget och alltså inte är statligt stöd. De berörda parterna, CCF och STIM, har ifrågasatt att denna åtgärd ska betraktas som stöd till enskilda personer eftersom de framför allt anser att åtgärden indirekt kan få positiva effekter för SNCM.
- (324) Att det är de anställda som direkt gynnas av stödet är enligt kommissionen inte i sig en tillräcklig omständighet för att anse att stödet inte kommit arbetsgivaren till godo. Tribunalen konstaterar följande: "Att det är arbetstagarna som direkt gynnas av stödet är inte i sig en tillräcklig omständighet för att det ska anses att stödet inte kommit arbetsgivaren till godo ⁽¹⁴⁶⁾."

⁽¹⁴⁶⁾ Punkt 137 i domen av den 11 september 2012.

- (325) I punkt 138 i domen av den 11 september 2012 anger tribunalen också att "[f]ör att avgöra om dessa stöd till enskilda personer utgör stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG, kommer tribunalen [...] att pröva om SNCM fått en indirekt ekonomisk fördel som inneburit att SNCM inte behövt betala sådana kostnader som normalt sett borde ha betalats av företaget, vilket i sin tur inneburit att marknadskrafterna satts ur spel."
- (326) Kommissionen konstaterar för övrigt att denna åtgärd enligt samförståndsavtalet är ett åtagande från staten gentemot de privata parterna om att finansiera "den del av kostnaden för eventuella frivilliga avgångar eller uppsägningar av anställningsavtalet som går utöver de belopp som arbetsgivaren är skyldig att stå för [...]". Att dessa stöd till enskilda personer tas upp i protokollet till avyttringen indikerar att det är fråga om en fördel, enligt tribunalen i punkt 145 i domen av den 11 september 2012. Stöden har beslutats av parterna eftersom de i viss utsträckning kunde komma parterna till godo.
- (327) Dessa stöd kan alltså ge SNCM en ekonomisk fördel eftersom de innebär att företaget inte kommer att behöva bära samtliga eventuella uppsägningskostnader och avgångsvederlag för vissa anställda. Om staten tar över sådana kostnader från ett företag innebär detta en fördel för företaget. Kommissionen påpekar att dessa kompletterande sociala åtgärder syftar till att underlätta genomförandet av de uppsägningsplaner som är nödvändiga för att uppnå företagets mål och att de inte följer av någon rättslig skyldighet. I det här fallet visar de många arbetsmarknads-konflikterna inom SNCM att det så gott som automatiskt förekom strejker och andra fackliga aktioner så snart företaget skulle genomföra en social plan. De kompletterande sociala åtgärderna innebär därför tveklöst en fördel för SNCM.
- (328) Därför anser kommissionen anser att denna åtgärd utgör statligt stöd enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget.

6.1.5 De återstående 15,81 miljoner euro som betalats ut som omstruktureringsstöd 2002

- (329) Åtgärderna 2006 innebar en betydande höjning av det omstruktureringsstöd som undersöktes i samband med planen 2002 och som uppgick till 69,29 miljoner euro, vilket beskrevs som en ändring av omstruktureringsplanen och kostnaden för den. Omstruktureringsplanen höll fortfarande på att genomföras när privatiseringen föreslogs. SNSM hade dock inte uppnått planens mål för återgång till lönsamhet. Tribunalen konstaterar "att 2006 års beslut uttryckligen anger att om det fanns omstruktureringsstödatgärder i 2006 års plan så borde dessa prövas tillsammans med omstruktureringsstödet i 2002 års plan (...)"⁽¹⁴⁷⁾. Tribunalen understryker att denna analys att gjorts "på goda grunder". Beloppet på 69,29 miljoner euro motsvarar de 66 miljoner euro som godkändes 2002 för den första delen av omstruktureringsplanen och de 3,29 miljoner euro som beviljades i stöd 2005 för den andra delen.
- (330) När det gäller det stödbelopp som godkändes inom ramen för omstruktureringsplanen 2002 avsåg 53,4 miljoner euro i själva verket den allmänna trafikplikten. Tribunalen bekräftade i sin dom av den 11 september 2012 att det stödet var lagligt. Därför måste kommissionen nu undersöka om stödet till själva omstruktureringen, dvs. 15,81 miljoner euro som beviljats vid omstruktureringen 2002 tillsammans med samtliga åtgärder 2006 är förenliga med 2004 års riktlinjer.

6.2 GRANSKNING AV FÖRENLIGHETEN I DET OMSTRUKTURERINGSSTÖD SOM BETALATS UT 2002–2006

6.2.1 Riktlinjer att beakta

- (331) Kommissionen konstaterar att omstruktureringsplanen 2002 bedömdes i förhållande till 1999 års riktlinjer. De nya åtgärderna 2006, som innefattade planen från 2002, infördes efter det att nya riktlinjer trädde i kraft 2004 och genomfördes innan kommissionen hade godkänt dem.
- (332) Enligt övergångsbestämmelserna för 2004 års riktlinjer⁽¹⁴⁸⁾ ska de tillämpas på olagligt stöd som har beviljats efter det att riktlinjerna har trätt i kraft.
- (333) I den mån åtgärderna 2006 är stöd ska de innefattas i de omstruktureringsåtgärder som inleddes 2002 och ska bedömas tillsammans med dem. Förenligheten i samtliga dessa stöd ska därför undersökas mot bakgrund av 2004 års riktlinjer.

⁽¹⁴⁷⁾ Punkt 150 i domen av den 11 september 2012.

⁽¹⁴⁸⁾ Punkterna 102–104 i 2004 års riktlinjer.

6.2.2 Företag ska vara i svårigheter

- (334) För att kunna komma i fråga för ett omstruktureringsstöd måste företaget anses befinna sig i svårigheter på det sätt som anges i riktlinjerna.
- (335) I det aktuella fallet påpekar kommissionen att den har konstaterat att detta villkor var uppfyllt, både i sitt beslut av den 17 juli 2002 om undsättningsstöd till förmån för SNCM ⁽¹⁴⁹⁾ och i sitt beslut av den 19 augusti 2002 om att inleda det formella granskningsförfarandet avseende förslaget till kapitaltillskott, på grundval av SNCM:s årsredovisning för 2001.
- (336) I detta beslut har kommissionen bekräftat att SNCM på grundval av företagets årsredovisning för räkenskapsåret 2002 uppfyllde detta villkor. Det egna kapitalet utom lagstadgade reserver ⁽¹⁵⁰⁾ är fortfarande negativt, – 26,5 miljoner euro 2002, jämfört med – 30,7 miljoner euro 2001. Att mer än hälften av företagets aktiekapital har försvunnit, varav mer än en fjärdedel har försvunnit under de senaste 12 månaderna efter anmälan, bekräftar följaktligen det villkor som anges i punkt 5 a i riktlinjerna.
- (337) Utöver utvecklingen av aktiekapitalet konstaterar kommissionen bland annat följande:
- Mellan 2001 och 2002 sjönk rörelseresultatet före skatt från – 5,1 miljoner euro 2001 till – 5,8 miljoner euro 2002 (nettoförlusten 2002 hade bara kunnat minskas genom försäljning av vissa fartyg).
 - SNCM:s förmåga till självfinansiering, som uppgick till 39,2 miljoner euro i slutet av 2001, sjönk till 35,7 miljoner euro i slutet av 2002.
 - De finansiella skulderna utom leasing ökade från 135,8 miljoner euro till 144,8 miljoner euro mellan 2000 och 2002.
 - De finansiella kostnaderna (räntor och liknande kostnader) ökade från 7,0 miljoner euro 2000 till 9,503 miljoner euro 2002.
- (338) De franska myndigheterna har dessutom bekräftat för kommissionen att bankerna därefter vägrade att låna ut några pengar till SNCM på grund av dess skulder, trots att företaget som säkerhet erbjudit sina senaste fartyg, där inteckningar och andra liknande servitut saknas.
- (339) Avtalet om trafikplikt förändrar slutligen inte på något sätt denna analys. Även om detta avtal visserligen gjorde det möjligt för SNCM att, i kombination med en framgångsrik omstruktureringsplan, på sikt uppnå ett positivt driftresultat, hindrar detta inte mer än i mindre omfattning att dess akuta brist på egna medel, dess stigande skulder och kostnaden för att verkställa åtgärderna i omstruktureringsplanen kommer att medföra att SNCM så småningom kommer att få ställa in betalningarna.
- (340) Eftersom omstruktureringsperioden sträcker sig från 2002 till 2006 måste det fastställas att SNCM uppfyllde detta villkor under den perioden, särskilt vid den tidpunkt då det beslutades om tillskott av nya offentliga medel.
- (341) I 2003 års beslut konstaterades att SNCM uppfyllde detta villkor under budgetåren 2001 och 2002 ⁽¹⁵¹⁾.
- (342) Därför måste det nu undersökas om SNCM fortfarande uppfyllde detta villkor under budgetåren 2003–2005, dvs. fram till det sista fullständiga budgetåret innan de nya åtgärderna för att privatisera SNCM infördes 2006.

⁽¹⁴⁹⁾ Se fotnot 5.

⁽¹⁵⁰⁾ De lagstadgade reserverna är kostnader som härrör från tillämpning av skatteregler.

⁽¹⁵¹⁾ Punkterna 209–297.

- (343) Som påpekats i punkterna 73 och följande försämrades SNCM:s situation kraftigt 2004 och 2005. Således uppgick SNCM:s rörelseresultat till – 32,6 miljoner euro 2004 och – 25,8 miljoner euro 2005. Nettoresultatet uppgick till – 29,7 miljoner euro 2004 och – 28,8 miljoner euro 2005. År 2005 hade det egna kapitalet (– 1,7 miljoner euro) minskat med 25,5 miljoner euro jämfört med 2004. Denna minskning motsvarar förlusten av mer än hälften av företagets aktiekapital, varav mer än en fjärdedel försvann under de tolv senaste månaderna, vilket bekräftar att det villkor som anges i punkt 10 a i 2004 års riktlinjer är tillräckligt.
- (344) Därför anser kommissionen att SNCM kan betraktas som ett företag i svårigheter i den mening som avses i 2004 års riktlinjer.

6.2.2.1 Eget bidrag

- (345) I punkt 43 i riktlinjerna anges följande: "Stödbeloppet och stödnivån skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att möjliggöra en omstrukturering med hänsyn till de finansiella resurserna hos företaget, aktieägarna eller den företagsgrupp som företaget tillhör. Vid sådana bedömningar kommer allt krisstöd som tidigare beviljats att beaktas. Därför skall de stödmottagande företagen i väsentlig utsträckning bidra till omstruktureringen med egna medel, inbegripet genom försäljning av tillgångar som inte är oundgängliga för företagets överlevnad, eller genom extern finansiering på marknadsmässiga villkor. Ett sådant bidrag är ett tecken på att marknaden tror på att lönsamheten verkligen kan återställas. Sådana bidrag skall vara reella, dvs. faktiska, exklusive alla väntade vinster såsom kassaflöden och de skall vara så stora som möjligt."
- (346) I punkt 44 i riktlinjerna förklaras följande: "Kommissionen kommer normalt att bedöma följande bidrag (19) till omstruktureringen som lämpliga: minst 25 % när det gäller små företag, minst 40 % för medelstora företag och minst 50 % för stora företag. I undantagsfall och i samband med särskilt svåra omständigheter som skall påvisas av medlemsstaten kan kommissionen godkänna ett mindre bidrag."
- (347) I punkt 7 i riktlinjerna anges även att det är "lämpligt att med större tydlighet betona principen att detta [avsevärda bidrag till omstruktureringen från stödmottagaren] måste vara reellt och fritt från stöd. Bidragstagarens insats tjänar ett dubbelt syfte: dels att visa att marknaderna (ägare, långgivare) tror på att företaget åter skall kunna bli lönsamt inom rimlig tid, dels att garantera att omstruktureringstödet begränsas till det minimum som krävs för att återställa lönsamheten och samtidigt begränsa snedvridningen av konkurrensen. [...]".
- (348) I rättspraxis betonas också att det egna bidraget bör visa att marknaderna tror på att företaget åter ska kunna bli lönsamt⁽¹⁵²⁾. Kommissionen betonar att detta krav är särskilt relevant i fråga om SNCM med hänsyn till företagets situation sedan 2002. Kommissionen påpekar att de ursprungliga omstruktureringsåtgärderna 2002 inte gav förväntat resultat. Vissa åtgärder genomfördes inte, andra var verkningslösa (se punkt 351). SNCM kunde alltså inte genomföra dessa första omstruktureringsåtgärder fullt ut och från 2004 fortsatte företagets ekonomiska och finansiella situation att förvärras (se punkterna 73–75).
- (349) År 2002 uppgick omstruktureringskostnaderna till 46 miljoner euro. När det gäller åtgärderna från 2006 anser kommissionen att beloppet för omstruktureringskostnaderna motsvarar stödbeloppet⁽¹⁵³⁾, dvs. 202,55 miljoner euro. Till detta belopp ska läggas kapitaltillskott från privata partner, dvs. 26,25 miljoner euro, vilket sammanlagt ger 274,8 miljoner euro. Det egna bidraget utgörs av 42,385 miljoner euro i avyttrade tillgångar och 26,25 miljoner euro i kapitaltillskott från privata partner, dvs. ett sammanlagt eget bidrag på 68,635 miljoner euro. Med hänsyn till de nya åtgärderna 2006 uppgår det egna bidraget alltså till 25 %, medan riktlinjerna kräver ett bidrag på minst 50 %. Kommissionen anser att de franska myndigheterna inte har åberopat exceptionella omständigheter eller särskilda svårigheter som skulle motivera ett lägre eget bidrag. Under alla omständigheter anser kommissionen att det inte föreligger några exceptionella omständigheter som kan motivera en sänkning av det egna bidraget enligt 2004 års riktlinjer.
- (350) Kommissionen anser följaktligen att SNCM:s eget bidrag till omstruktureringen är långt ifrån tillräckligt med hänsyn till bestämmelserna i riktlinjerna.

⁽¹⁵²⁾ Tribunalens dom av den 7 december 2010 i mål T-11/07, Frucona Košiče mot kommissionen, ännu ej offentliggjord i REG, punkterna 244 och 245.

⁽¹⁵³⁾ Åtgärderna 2006 utgörs av en privatisering av SNCM.

6.2.2.2 Återställande av den långsiktiga lönsamheten

(351) I sitt beslut om att inleda förfarandet uttryckte kommissionen tvivel på att SNCM skulle kunna återgå till långsiktig lönsamhet, framför allt på grund av följande:

— SNCM planerade inte att lägga ned all förlustbringande verksamhet.

— En viktig förutsättning för att omstruktureringsplanen skulle lyckas var att SNCM tilldelades den allmänna trafikplikten mellan Marseille och Korsika under perioden 1 januari 2007–31 december 2012.

— Den minskning av personalen som arbetar till sjöss som föreskrivs i 2002 års plan har inte genomförts och produktiviteten har inte höjts med 10 % som planerat.

— Neddragningen med 400 heltidsekvivalenter och de produktivetsåtgärder som anges i 2006 års plan är otillräckliga med tanke på avvikelserna från 2002 års plan.

(352) De franska myndigheterna svarade att förändringen i ägande och genomförandet av de tre åtgärderna i privatiseringsplanen skulle ge SNCM möjlighet att utveckla sin verksamhet på en bra grund och att de förlustbringande delarna av företagets verksamhet gick att åtgärda.

(353) Kommissionen konstaterar att de åtgärder som föreskrivs i omstruktureringsplanen 2002 inte har kunnat fullföljas, vilket har lett till en kraftig försämring av företagets resultat 2004 och 2005. Under 2006 ökade omsättningen med 20 miljoner euro och ersättningen för den allmänna trafikplikten höjdes med 9 miljoner euro, vilket dock inte har räckt för att återställa driftresultatet eftersom bränslepriserna och driftskostnaderna har ökat i ännu större grad. Kommissionens expert konstaterade att genomförandet av förvärvans affärsplan har försenats kraftigt på grund av flera omständigheter⁽¹⁵⁴⁾ och konstaterar att de kumulerade förlusterna hotar att bli mycket större än vad som ursprungligen väntades för 2007.

(354) Därför anser kommissionen att de franska myndigheternas svar inte har undanröjt alla dess farhågor. Att knyta återgången till lönsamhet till tilldelningen av den allmänna trafikplikten 2007–2013 och vidta de tre åtgärderna inom ramen för privatiseringsplanen utan att deras laglighet och förenlighet med den inre marknaden hade bekräftats, verkar riskabelt. För att en plan för att återställa den långsiktiga lönsamheten ska vara trovärdig måste den åtminstone utgå från realistiska antaganden. I det här fallet bygger planen dock nästan uteslutande på två hypotetiska händelser som SNCM inte kontrollerar. Med tanke på SNCM:s ekonomiska situation vid den tiden tvivlar kommissionen för övrigt på företagets finansiella förmåga att göra de nödvändiga renoveringarna av några av sina färjor. Ändå hävdar de franska myndigheterna att renoveringen kommer att hjälpa företaget att bli lönsamt igen.

(355) Därför anser kommissionen att riktlinjernas krav om återställd långsiktig lönsamhet inte är uppfyllt.

6.2.2.3 Förhindrande av otillbörlig snedvridning av konkurrensen (kompensationsåtgärder)

(356) I det upphävda beslutet från 2008 angavs fyra kompensationsåtgärder:

— Nedläggning av dotterbolaget Corsica Marittima (82 000 passagerare år 2000), som ansvarade för förbindelserna mellan Italien och Korsika, vilket innebär att SNCM-gruppen lämnar marknaden för trafik mellan Italien och Korsika.

— Nedläggning (i praktiken) av förbindelserna mellan Toulon och Korsika, en marknad som 2002 motsvarade 460 000 passagerare.

⁽¹⁵⁴⁾ Se rapporten från Stephens, *Etude sur la restructuration de la compagnie maritime SNCM*, s. 85, punkt 3: genomförandet av den allmänna trafikplikten i juli 2007 i stället för januari, flera tvister med CFF.

- Begränsning av det totala antalet platser och turer per år från och med 2003, särskilt på förbindelsen mellan Nice och Korsika.
- Försäljning av fyra fartyg.
- (357) Kommissionen påminner om att dessa åtgärder föreslogs av de franska myndigheterna i fråga om ett stödbelopp på 15,81 miljoner euro, vilket motsvarar det omstruktureringsstöd som beviljades 2002.
- (358) Efter det att beslutet från 2008 upphävdes genom domen av den 11 september 2012 uppgick det sammanlagda stödet till mer än 210 miljoner euro. Kommissionen anser att dess farhågor inte har kunnat undanröjas av följande skäl:
- (359) När det gäller den försäljning av fyra fartyg som föreskrevs vid omstruktureringen 2002 konstaterar kommissionen att dessa avyttringar delvis har uppvägs genom leveransen av Danielle Casanova i juni 2002, det kombinerade last- och passagerarfartyget Paglia Orba och det kombinerade last- och passagerarfartyget Pascal Paoli 2003.
- (360) När det gäller nedläggningen av Corsica Marittima anges särskilt följande i punkt 40 i riktlinjerna: "Avskrivningar och nedläggning av förlustbringande verksamhet som under alla omständigheter är nödvändiga för att återställa lönsamheten kommer inte att bedömas som en minskning av kapaciteten eller marknadsnärvaron vid bedömningen av kompensationsåtgärderna". Nedläggningen av Corsica Marittima som gått med förlust sedan bildandet 1990 kan alltså inte räknas som en kompensationsåtgärd utan snarare som en åtgärd för att återställa den långsiktiga lönsamheten.
- (361) Samma resonemang gäller också för trafiken mellan Nice och Korsika. Kommissionen konstaterar att SNCM har en minoritetsandel av marknaden och att Corsica Ferries France har 70 % av marknaden⁽¹⁵⁵⁾. Enligt Stephensrapporten finns det en stor efterfrågan på avgångar från Nice, särskilt under sommarperioden. Det finns också en efterfrågan utanför sommarperioden. Ändå gick denna linje med förlust mellan 2004 och 2007. Denna åtgärd kan alltså inte betraktas som en kompensationsåtgärd utan snarare en åtgärd som bidrar till återgång till långsiktig lönsamhet.
- (362) Dessutom konstaterar kommissionen att passagerartrafiken har ökat betydligt mellan Korsika och hamnen i Toulon, från mindre än 200 000 passagerare om året 1999 till nästan 1 miljon 2007⁽¹⁵⁶⁾. Att SNCM så gott som helt upphör med trafiken på denna linje skulle alltså kunna betraktas som en kompensationsåtgärd. Kommissionen konstaterar dock att linjen Toulon–Korsika är SNCM:s minst trafikerade i fråga om passagerare.
- (363) Även om denna åtgärd skulle betraktas som en kompensationsåtgärd anser kommissionen att den inte skulle vara tillräcklig. I punkt 40 i riktlinjerna anges att "[å]tgärderna skall stå i proportion till de snedvridande effekterna av stödet (...)". Som påpekas i punkterna 341 och 342 konstaterar kommissionen att dessa åtgärder föreslogs av de franska myndigheterna i fråga om ett stödbelopp på 15,81 miljoner euro, vilket motsvarar det omstruktureringsstöd som beviljades 2002. Det sammanlagda stödbeloppet uppgår emellertid till ungefär 218 miljoner euro, varför kommissionen anser att de föreslagna åtgärderna är otillräckliga i förhållande till den snedvridning av konkurrensen som stödet orsakar.
- (364) Följaktligen konstaterar kommissionen att dess tvivel på att dessa åtgärder kan betraktas som kompensationsåtgärder eller som nödvändiga åtgärder för återgång till lönsamhet inte har undanröjts. Under alla omständigheter är de föreslagna åtgärderna fortfarande långt ifrån tillräckliga.
- (365) De franska myndigheterna har tagit upp risken för monopol för CFF om SNCM försvinner. Kommissionen anser att de franska myndigheterna inte i tillräcklig grad har visat att det finns sådan risk och att den är betydande. Passagerar- och godstrafiken mellan det franska fastlandet och Korsika är en öppen och konkurrensutsatt marknad för alla aktörer i Medelhavsområdet. Marknaden har inte heller några hinder för inträde. Corsica Ferries situation är hur som helst inte sådan att det motiverar en snedvridning av konkurrensen genom omtvistade åtgärder.

⁽¹⁵⁵⁾ Se rapporten från Stephens, *Etude sur la restructuration de la compagnie maritime SNCM*, s. 96.

⁽¹⁵⁶⁾ Se konkurrensmyndighetens yttrande nr 12-A-05 av den 17 februari 2012, punkterna 124 och 125.

- (366) Därför konstaterar kommissionen att de föreslagna åtgärderna inte uppfyller de kriterier som anges i punkterna 38–42 i riktlinjerna.

VII. SLUTSATS

7.1 OFÖRENLIGHET OCH ÅTERKRAV PÅ DET KAPITALTILLSKOTT SOM DE FRANSKA MYNDIGHETERNA ANMÄLDE 2002 OCH DE TRE NYA ÅTGÄRDER SOM DE FRANSKA MYNDIGHETERNA VIDTOG 2006

- (367) Det kapitaltillskott på 15,81 miljoner euro som de franska myndigheterna anmälde 2002 och de tre nya åtgärder som de franska myndigheterna vidtog 2006, det vill säga avyttringen av 100 % av SNCM till ett negativt pris på 158 miljoner euro, kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro som tecknats av CGMF och förskottet på 38,5 miljoner euro till det löpande kontot till förmån för SNCM:s anställda är statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Detta stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden.
- (368) Kommissionen påminner om att i enlighet med artikel 14.1 i förordning (EG) nr 659/1999 ska allt stöd som är olagligt och oförenligt med marknaden återkrävas från mottagaren.
- (369) Vid återkravet ska de franska myndigheterna också till detta stödbelopp lägga ränta som löper från och med den dag då det berörda stödet ställdes till företagets förfogande till dess att det faktiskt återbetalats⁽¹⁵⁷⁾, i enlighet med kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004⁽¹⁵⁸⁾.

7.2 OFÖRENLIGHET OCH ÅTERKRAV AV UNDSÄTTNINGSTÖDET

- (370) Normalt sett skulle det undsättningsstöd som de franska myndigheterna beviljat SNCM och som omfattades av kommissionens beslut av den 17 juli 2002 återkrävas från och med den tidpunkt då de anmälda åtgärderna inom ramen för undsättningsstödet inte längre uppfyllde de villkor för förenlighet som anges i riktlinjerna
- (371) Den 19 november 2002 vidarebefordrade de franska myndigheterna en kopia av överenskommelser om likviditetslån mellan SNCM och CGMF samt bevis för att CGMF återbetalat lånet till SNCM genom två överföringar den 13 maj och 14 juni 2002.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Kapitaltillskottet på 15,81 miljoner euro och de tre nya åtgärder som de franska myndigheterna vidtog 2006, det vill säga avyttringen av 75 % av SNCM till ett negativt pris på 158 miljoner euro, kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro som tecknats av CGMF och förskottet på 38,5 miljoner euro till det löpande kontot till förmån för SNCM:s anställda, som Frankrike olagligen har genomfört till förmån för SNCM i strid med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är oförenligt med den inre marknaden.

Artikel 2

1. Frankrike ska från stödmottagarna återkräva det oförenliga stöd som har beviljats enligt den stödordning som avses i artikel 1.
2. Det stöd som ska återkrävas ska innefatta ränta från och med den dag då stödet ställdes till stödmottagarnas förfogande till och med den dag det har återbetalats
3. Röntan ska beräknas som sammansatt ränta enligt kapitel V i förordning (EG) nr 794/2004 och kommissionens förordning (EG) nr 271/2008⁽¹⁵⁹⁾ om ändring av förordning (EG) nr 794/2004.

⁽¹⁵⁷⁾ Se artikel 14.2 i förordning (EG) nr 659/1999.

⁽¹⁵⁸⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EUT L 140, 30.4.2004, s. 1).

⁽¹⁵⁹⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 271/2008 av den 30 januari 2008 om ändring av förordning (EG) nr 794/2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EUT L 82, 25.3.2008, s. 1).

Artikel 3

1. Återkravet av det stöd som har beviljats enligt den stödordning som avses i artikel 1 ska genomföras omedelbart och effektivt.
2. Frankrike ska säkerställa att detta beslut genomförs inom fyra månader efter den dag då detta beslut har delgivits.

Artikel 4

1. Under de två månader som följer på delgivningen av detta beslut ska Frankrike överlämna följande uppgifter till kommissionen:
 - a) Det totala belopp (kapitalbelopp och räntor) som ska återkrävas från stödmottagaren.
 - b) En detaljerad beskrivning av de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att rätta sig efter detta beslut.
 - c) Dokument som visar att stödmottagaren har anmodats att betala tillbaka stödet.
2. Frankrike ska hålla kommissionen underrättad om utvecklingen vad gäller de nationella åtgärder som har vidtagits för att genomföra detta beslut till dess att det stöd som avses i artikel 1 har återbetalats. Frankrike ska på kommissionens begäran omgående lämna uppgifter om de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att rätta sig efter detta beslut. Frankrike ska också lämna detaljerade uppgifter om de stöd- och räntebelopp som redan återkrävts av stödmottagaren.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Republiken Frankrike.

Utfärdat i Bryssel den 20 november 2013.

På kommissionens vägnar
Joaquín ALMUNIA
Vice ordförande

BILAGA

UPPGIFT OM STÖDBELOPP SOM BETALATS UT, KRÄVS TILLBAKA OCH ÅTERTAS

Stödmottagarens namn och adress	Totalt stödbelopp som tagits emot genom ordningen (*)	Totalt stödbelopp som ska återkrävas (*) (Kapitalbelopp)	Totalt stödbelopp som redan har återbetalats (*)	
			Kapitalbelopp	Räntor

(*) Miljoner i nationell valuta.

KOMMISSIONENS BESLUT**av den 11 februari 2014****om åtgärd SA.35388 (13/C) (f.d. 13/NN och f.d. 12/N) - Polen - Upprättandet av Gdynia-Kosakowo flygplats**

[delgivet med nr C(2014) 759]

(Endast den polska texten är giltig)**(Text av betydelse för EES)**

(2014/883/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar⁽¹⁾ ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 7 september 2012 anmälde Polen av rättssäkerhetsskäl sina planer på att finansiera omvandlingen av ett militärflygfält nära Gdynia i norra Polen till en civil flygplats till kommissionen. Åtgärden registrerades som statligt stöd med ärendenummer SA.35388.
- (2) Genom skrivelser av den 7 november 2012 och den 6 februari 2013 begärde kommissionen ytterligare upplysningar om den anmälda åtgärden. Den 7 december 2012 och den 15 mars 2013 inkom Polen med ytterligare upplysningar. Den 17 april 2013 hölls ett möte mellan kommissionen och Polen. Vid detta möte bekräftade Polen att den anmälda finansieringen redan oåterkalleligen hade beviljats.
- (3) Genom en skrivelse av den 15 maj 2013 meddelade kommissionen Polen att den förde in ärendet i registret över icke anmälda stöd (NN-ärende) eftersom den största delen av den finansiering som anmälts till kommissionen redan oåterkalleligen hade beviljats. Genom en skrivelse av den 16 maj 2013 lämnade Polen ytterligare upplysningar.
- (4) Genom en skrivelse av den 10 juli 2013 underrättade kommissionen Polen om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget)⁽²⁾ (nedan kallat *beslutet att inleda förfarandet*) i fråga om den finansiering som beviljats Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z o.o. (nedan kallat *Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag*) av staden Gdynia (nedan kallad *Gdynia*) och kommunen Kosakowo (nedan kallad *Kosakowo*). Polen lämnade sina synpunkter på beslutet att inleda förfarandet den 6 augusti 2013.
- (5) Kommissionens beslut att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*⁽³⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på åtgärden i fråga inom en månad från dagen för offentliggörandet.
- (6) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter. Polen informerades om detta genom en skrivelse av den 9 oktober 2013.

⁽¹⁾ EUT C 243, 23.8.2013, s. 25.

⁽²⁾ Med verkan från och med den 1 december 2009 har artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget ersatts av artikel 107 respektive 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Innehållet i bestämmelserna är dock i sak oförändrat. I detta beslut ska hänvisningar till artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget i tillämpliga fall förstås som hänvisningar till artikel 87 respektive 88 i EG-fördraget. Genom EUF-fördraget infördes också vissa ändringar i terminologin, t.ex. ersattes *gemenskapen* med *unionen* och *gemensamma marknaden* med *inre marknaden*. I detta beslut används EUF-fördragets terminologi genomgående.

⁽³⁾ Se fotnot 1.

- (7) Genom en skrivelse av den 30 oktober 2013 begärde kommissionen ytterligare information. Polen lämnade ytterligare information genom skrivelser av den 4 november 2013 och den 15 november 2013. Den 26 november 2013 hölls ett möte mellan kommissionen och Polen. Polen lämnade ytterligare information genom skrivelser av den 3 december 2013 och den 2 januari 2014.

2. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDERNA OCH SKÄL TILL ATT FÖRFARANDET INLEDS

2.1 BAKGRUND TILL UTREDNINGEN

- (8) Ärendet gäller finansieringen av en ny civil flygplats i Pommern (vojvodskapet Pomorskie), på gränsen mellan staden Gdynia och kommunen Kosakowo, 25 kilometer från Gdansk flygplats⁽⁴⁾. Den nya flygplatsen ägs och kommer att drivas av Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag (nedan även kallat *flygplatsförvaltaren* eller *Gdynias flygplats*). Flygplatsförvaltaren ägs helt av Gdynia stad och Kosakowo kommun.
- (9) Målet med investeringsprojektet är att skapa en andra flygplats för Pommern baserad på infrastrukturen för ett militärflygfält som ligger i Kosakowo⁽⁵⁾. Den nya flygplatsen kommer huvudsakligen att vara avsedd för allmän flygtrafik (t.ex. privata jetplan, segelflygplan/lätta sportflygplan), lågprisbolag och charterflyg. Vid tidpunkten för anmälan förväntades flygplatsen inleda sin verksamhet i början av 2014. En rapport som PricewaterhouseCoopers (nedan kallat PWC) sammanställde 2012 innehöll följande prognoser för passagerartrafiken under de första verksamhetsåren: cirka [...] 2014, [...] 2017, [...] 2020 och cirka [...] 2028.
- (10) Projektet tog sin början i april 2005, då olika regionala myndigheter, försvarsministeriet och företrädare för Gdansk flygplats⁽⁶⁾ undertecknade en avsiktsförklaring om att skapa en ny flygplats för Pommern baserad på infrastrukturen för militärflygfältet i Kosakowo. I juli 2007 grundade de lokala myndigheterna i Gdynia och Kosakowo Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag. I december 2009 fick Gdynia och Kosakowo transportministeriets godkännande om att Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag hädanefter skulle ansvara för den nya flygplatsen. På grundval av detta överförde den polska regeringen, enligt ett avtal av den 9 september 2010, det 254 hektar stora området där militärflygfältet ligger till Kosakowo under en period om 30 år. Kosakowo arrenderade sedan ut marken till Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag för samma period.

Investeringsprojektet

- (11) Eftersom det befintliga flygfältet Gdynia-Kosakowo (Gdynia-Oksywie) ursprungligen hade använts uteslutande för militära ändamål, bör förvaltaren av den nya flygplatsen kunna använda den befintliga infrastrukturen (till exempel en 2 500 meter lång start- och landningsbana, taxibanor, en platta och navigeringsutrustning). Den totala kostnaden för investeringen i omvandlingsprojektet beräknas uppgå till 164,9 miljoner zloty (41,2 miljoner euro⁽⁷⁾) i nominella termer och 148,4 miljoner zloty (37,1 miljoner euro) i reala termer. Tabellen nedan ger en översikt över flygplatsens successiva utveckling, som består av fyra faser. Enligt Polen omfattar de totala investeringskostnaderna

⁽⁴⁾ Beroende på vilken rutt man väljer är avståndet med bil mellan flygplatserna Gdynia och Gdansk 26–29 kilometer. *Källa:* Google maps, Bing maps. Gdansk flygplats ägs och drivs av Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy sp. z o.o., ett bolag som bildats av offentliga myndigheter. Bolagets aktiekapital fördelar sig enligt följande: staden Gdansk (32 %), Pomorskie Voivodskap (32 %), det statliga företaget "Polska flygplatser" (31 %), staden Sopot (3 %) och staden Gdynia (2 %). Lech Wałęsa-flygplatsen i Gdansk (nedan kallad *Gdansk flygplats*) är den tredje största flygplatsen i Polen, med 2,9 miljoner passagerare 2012 (2,7 miljoner i reguljär flygtrafik och 0,2 miljoner med charterflyg).

Följande åtta flygbolag erbjuder reguljärflygningar från Gdansk flygplats (januari 2014): Wizzair (22 destinationer), Ryanair (7 destinationer), EuroLOT (4 destinationer), LOT (2 destinationer), Lufthansa (2 destinationer), SAS (2 destinationer), Air Berlin (1 destination), Norwegian (1 destination). Sedan den nya terminalen öppnade i maj 2012 har Gdansk flygplats kapacitet för fem miljoner passagerare om året. Enligt information från Polen kommer en utvidgning av terminalen (planerad till 2013–2015) att leda till att flygplatsens kapacitet ökar till 7 miljoner passagerare per år. Investeringen i Gdansk flygplats finansierades också med hjälp av statligt stöd (se kommissionens beslut från 2008 i stödärende N 153/08 – 1,7 miljoner euro [EUT C 46, 25.2.2009, s. 7], kommissionens beslut från 2009 i statligt stödärende N 472/08, som ledde till att Polen beviljade cirka 33 miljoner euro för Gdansk flygplats [EUT C 79, 2.4.2009, s. 2]).

⁽⁵⁾ Det befintliga militärflygfältet Gdynia-Oksywie ligger på gränsen mellan staden Gdynia och kommunen Kosakowo.

⁽⁶⁾ Avtalet undertecknades av myndigheterna i Pommern, städerna Gdansk, Gdynia och Sopot, kommunen Kosakowo och företrädare för den polska regeringen (vojvoden i Pommern, försvarsministeriet och transportministeriet) och Gdansk flygplats.

⁽⁷⁾ Den växelkurs som används i detta beslut är 1 euro = 4 polska zloty, vilket motsvarar den genomsnittliga veckokursen 2010. *Källa:* Eurostat.

också investeringar som sammanhänger med utförandet av uppgifter som faller inom det offentliga verksamhetsområdet⁽⁸⁾. Dessa kostnader uppgår totalt till omkring [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro) (för alla fyra faserna).

Tabell 1

De totala nominella investeringskostnaderna för Gdynia-Kosakowo flygplats 2007–2030

Investeringsprojektet		
	Kostnader i miljoner zloty	Kostnader i miljoner euro
Fas I: 2007–2011	[...]	[...]
Förberedande arbeten (t.ex. sanering av området, rivning av gamla byggnader och borttagning av träd) och genomförbarhetsstudier, planering		
Fas II: 2012–2013	[...]	[...]
— Terminal (klar i juni 2013 och till en början använd för GF)		
— Byggnad för flygplatsadministration och brandkår		
— Renovering av plattan		
— Energiinfrastruktur, navigationsbelysning		
— Flygplatsunderhåll och säkerhetsutrustning		
— Justeringar av navigationsutrustningen		
— Tillfartsvägar, bensinstation och bilparkering		
Fas III: 2014–2019	[...]	[...]
— Investeringar som möjliggör trafik med större flygplan (t.ex. Boeing 737 eller Airbus A320), såsom utbyggnad av taxibanor, platta och flygplatsutrustning		
— Andra investeringar med inriktning på persontransporter (t.ex. utbyggnad		
Fas IV: 2020–2030	[...]	[...]
— Utbyggnad av terminalen		
— Utbyggnad av byggnaden för flygplatsadministration och brandkår		
— Utbyggnad av plattor, taxibanor och bilparkeringar		
Totala investeringskostnader	164,90	41,02

Källa: Information från Polen.

Finansieringen av investeringsprojektet

- (12) Investeringsprojektet finansieras genom kapitaltillskott från offentliga aktieägare (dvs. Gdynia och Kosakowo). Kapitaltillskotten är avsedda att täcka såväl investeringskostnader som driftskostnader för flygplatsen under den inledande verksamhetsfasen (dvs. under perioden fram till slutet av 2019). De offentliga aktieägarna räknar med att flygplatsförvaltaren kommer att börja generera vinst och därmed kunna finansiera all sin verksamhet med egna intäkter under 2020.
- (13) Innan projektet anmäldes till kommissionen (dvs. före den 7 september 2012) hade Gdynias flygplats offentliga aktieägare gått med på att bidra med totalt cirka 207,48 miljoner zloty⁽⁹⁾ (cirka 51,87 miljoner euro) i syfte att genomföra investeringsprojektet och täcka flygplatsens underskott under de första verksamhetsåren. Gdynia skulle bidra med 142,48 miljoner zloty (cirka 35,62 miljoner euro) i likvida medel under åren 2007–2019. Kosakowo tillhandahöll ett kontantbidrag på 0,1 miljoner zloty (25 000 euro) när bolaget grundades. Under åren 2011–2040 skulle Kosakowo dessutom bidra med apportegendom motsvarande 64,9 miljoner zloty (cirka 16,2 miljoner euro) genom att byta en del av den årliga hyra som Gdynias flygplats ska betala enligt hyreskontraktet mot aktier i flygplatsen (se tabell 2 nedan).

⁽⁸⁾ Polen anser att de investeringar som faller inom det offentliga verksamhetsområdet omfattar byggnader och utrustning för brandmän, tulljänsmän, säkerhetsvakter på flygplatser, poliser och gränsvakter, flygplatsstaket med videoövervakning etc.

⁽⁹⁾ I nominella termer.

Tabell 2

Finansiering av investeringsprojektet genom kapitaltillskott

	miljoner zloty	miljoner euro
Före den 18 juni 2012		
Kapitaltillskott, Gdynia	60,73	15,18
Kapitaltillskott, Kosakowo	0,10	0,03
Utbyte av skulder mot aktier, Kosakowo	3,98	1,00
Summa tillskott före den 18 juni 2012	64,81	16,20
Planerat efter den 18 juni 2012		
Kapitaltillskott, Gdynia:	81,75	20,44
varav:		
under 2013	29,90	7,48
under 2014	[...]	[...]
under 2015	[...]	[...]
under 2016	[...]	[...]
under 2017	[...]	[...]
under 2018	[...]	[...]
under 2019	[...]	[...]
Utbyte av skulder mot aktier, Kosakowo:	60,92	15,23
varav:		
under 2013-2039 (27*PLN [...])	[...]	[...]
under 2040	[...]	[...]
Summa planerade tillskott efter den 18 juni 2012	142,67	35,67
Summa planerat kapital i Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag	207,48	51,87

Källa: Baserat på information från Polen.

2.2 SKÅL TILL ATT INLEDA DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET OCH DEN FÖRSTA BEDÖMNINGEN

(14) I beslutet att inleda förfarandet togs följande frågor upp:

- För det första huruvida den offentliga finansieringen av investeringsprojektet är i linje med den marknads-ekonomiska investeringsprincipen (nedan kallad *Meip*), särskilt när det gäller i) tillämpningen av *Meip* över tiden, sättet som *Meip* tillämpas på och ii) frågan om de polska myndigheternas analys av *Meip* som leder till ett positivt kapitalvärde (nedan kallat *NPV*)⁽¹⁰⁾ bygger på realistiska och tillförlitliga antaganden.

⁽¹⁰⁾ Kapitalvärdet anger om avkastningen på ett visst projekt överstiger kapitalkostnaderna/alternativkostnaderna för kapital. Ett projekt anses vara en ekonomiskt lönsam investering om det genererar ett positivt kapitalvärde. Investeringar som ger en avkastning som är lägre än kapitalkostnaderna/alternativkostnaderna för kapital är inte ekonomiskt lönsamma. Kapitalkostnaderna/alternativkostnaderna för kapital återspeglas i diskonteringsräntan.

— För det andra huruvida drift- och investeringsstödet till Gdynias flygplats kan anses vara förenligt med den inre marknaden.

Tillämpningen av Meip

- (15) När det gäller den första frågan uttryckte kommissionen tvivel om huruvida den Meipstudie som genomfördes 2012, det vill säga efter att de offentliga aktieägarna fattat det oåterkalleliga beslutet att finansiera omställningen av flygplatsen, kan användas för att bedöma förekomsten av statligt stöd. Kommissionen var därför tveksam till om det kontrafaktiska scenariot, där investeringen antas ha upphört under 2012, var lämpligt.
- (16) Med tanke på att den affärsmodell som man avser att tillämpa för Gdynias flygplats (fokus på lågprisbolag, charterflyg och allmänflyg) liknar den affärsmodell som tillämpas för den befintliga Gdansk flygplats – som fortfarande har ledig kapacitet och planer på ytterligare utvidgning och som ligger bara 25 km bort – uttryckte kommissionen tvivel om huruvida intäktsprognosen för Gdynias flygplats byggde på realistiska antaganden, i synnerhet när det gäller nivån på flygplatsavgifterna och den förväntade passagerartrafiken. Kommissionen konstaterade särskilt att man i affärsplanen för Gdynias flygplats räknade med en högre passageraravgift än den som tillämpas efter rabatter/avdrag på Gdansk flygplats och andra jämförbara regionala flygplatser i Polen.
- (17) Kommissionen uttryckte också tvivel om huruvida man i affärsplanen tagit hänsyn till alla de planerade incitament (till exempel marknadsföringsstöd, rabatter och andra incitament för linjeutveckling) som kommer att erbjudas direkt av Gdynias flygplats, dess aktieägare eller andra regionala myndigheter för att få flygbolagen att etablera nya linjer från flygplatsen.
- (18) Eftersom ett företags tillväxttakt i allmänhet inte är högre än tillväxttakten för den ekonomi där det är verksam (dvs. BNP-tillväxten), uttryckte kommissionen även tvivel om huruvida den omsättningstillväxttakt på [...] som använts för att beräkna slutvärdet är lämpligt⁽¹¹⁾. Detta påverkar direkt bedömningen av investeringsprojektets lönsamhet, eftersom den nya flygplatsens egna kapital bara blir positivt i förhållande till projektets slutvärde 2040 (de ackumulerade diskonterade kassaflödena under prognosperioden 2010–2040 är negativa).
- (19) Kommissionen ansåg därför att den offentliga finansieringen av investeringsprojektet medför selektiva ekonomiska fördelar för förvaltaren av Gdynias flygplats. Den offentliga finansieringen gjordes också med statliga medel och kan tillskrivas staten. Dessutom snedvrider den eller hotar att snedvrider konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna. Eftersom alla kumulativa kriterier för begreppet stöd uppfylldes, ansåg kommissionen att den offentliga finansieringen utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.

Stödets förenlighet

- (20) När det gäller den andra frågan uttryckte kommissionen tvivel om huruvida investerings- och driftstödet till Gdynias flygplats kan anses vara förenligt med den inre marknaden.
- (21) När det gäller investeringsstödet betvivlade kommissionen att alla de kriterier för investeringsstöd till flygplatser som anges i 2005 års luftfartsriktlinjer⁽¹²⁾ var uppfyllda. Kommissionen betvivlade särskilt att investeringen i fråga uppfyller ett klart formulerat mål av allmänt intresse, att infrastrukturen är nödvändig och proportionerlig och att den har tillfredsställande framtidsutsikter i fråga om nyttjandet på medellång sikt. Dessutom betvivlade kommissionen att inverkan på utvecklingen av handeln var förenlig med det gemensamma intresset.
- (22) När det gäller driftstödet i form av finansiering av Gdynia-Kosakowo flygplatsbolags rörelseförluster under de första verksamhetsåren uttryckte kommissionen tvivel om huruvida det undantag som anges i artikel 107.3 a i EUF-fördraget kan tillämpas för stödet. Framför allt uttryckte kommissionen tvivel om huruvida driftstödet kunde anses vara förenligt med riktlinjerna för statligt regionalstöd för 2007–2013 (nedan kallade *regionalstödsriktlinjerna*)⁽¹³⁾.

⁽¹¹⁾ Slutvärdet är nuvärdet av alla efterföljande kassaflöden som erhålls vid en kontinuerlig stabil tillväxt (dvs. värdet av flygplansoperatörens egna kapital under det sista året i den inlämnade affärsplanen).

⁽¹²⁾ Meddelande från kommissionen – Riktlinjer för finansiering av flygplatser och för statliga igångsättningsstöd för flygbolag med verksamhet på regionala flygplatser (EUT C 312, 9.12.2005, s. 1).

⁽¹³⁾ Riktlinjer för statligt regionalstöd för 2007–2013 (EUT C 54, 4.3.2006, s. 13).

3. KOMMENTARER FRÅN POLEN

3.1 TILLÄMPNING AV MEIP OCH FÖREKOMSTEN AV STÖD

- (23) Polen håller fast vid sin ståndpunkt att den offentliga finansieringen av investeringen i Gdynias flygplats är i linje med Meip och därför inte utgör statligt stöd. I detta sammanhang hänvisar Polen till Meipstudier som har genomförts för investeringen under åren 2010–2012. Polen menar att alla Meipstudier visade på ett positivt kapitalvärde och en internränta ⁽¹⁴⁾ som överstiger kapitalkostnaderna.

3.1.1 Beslutsprocessen och Meipstudiens metodologiska tillförlitlighet

- (24) Polen förklarar att man redan 2005 inledde diskussionerna om och arbetet för att omvandla militärflygfältet Gdynia Kosakowo till en civil flygplats. Vid den tidpunkten var även andra partner involverade (t.ex. Gdansk flygplats). Polen förklarar också att Gdynia och Kosakowo bildade bolaget Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag 2007 och att bolaget har ansvarat för investeringen sedan dess.
- (25) Under förfarandets gång lämnade Polen in tre Meipstudier som hade genomförts av PWC. Den första Meipstudien (daterad den 16 juli 2010, nedan kallad *2010 års Meipstudie*) genomfördes i juli 2010. PWC utarbetade därefter två uppdateringar av Meipstudien: den första i maj 2011 (daterad den 13 maj 2011, nedan kallad *2011 års Meipstudie* eller *2011 års Meipuppdatering*) och den andra i juli 2012 (daterad den 13 juli 2012, nedan kallad *2012 års Meipstudie* eller *2012 års Meipuppdatering*). Dessa uppdateringar innehåller även nya prognoser för passagerartrafik, förändringar av projektets omfattning, förändringar av investeringsbeloppen och förändringar av den metodik och de viktigaste indata som används vid beräkningarna av kapitalvärdet (t.ex. betavärde och diskonteringsränta). I november 2013 inkom Polen med ytterligare information som tydde på att nya inkomstkällor (dvs. försäljning av bränsle och tillhandahållande av flygtrafiktjänster) skulle förbättra projektets kapitalvärde. Vid den tidpunkt då beslutet att inleda förfarandet fattades hade Polen endast lämnat in 2012 års Meipuppdatering.
- (26) Polen förklarar också tidsramen för Gdynias och Kosakowos projekt att investera i Gdynias flygplats. I detta avseende betonar Polen att investeringsprocessen kan delas in i två genomförandefaser för projektet:
- i) *Den första fasen (2007–2009) omfattade förberedande arbeten och genomförbarhetsstudier i syfte att inrätta den nya flygplatsen (och motsvaras av fas 1 i tabell 1)*
- (27) Polen förklarar att i den första fasen utförde det bolag som bildats av Gdynia och Kosakowo förberedande uppgifter (man upprättade t.ex. en övergripande plan för investeringen, de handlingar som behövs för att få status som en flygplatsoperatör, en rapport om miljökonsekvenserna av investeringen, konstruktionsdokumentation osv.).
- (28) Polen hävdar att det inte gjordes några betydande kapitalinvesteringar under den första fasen och att den offentliga finansiering som hade beviljats flygplatsförvaltaren följde reglerna om stöd av mindre betydelse ⁽¹⁵⁾. Polen anger att kapitaltillskotten till bolaget före den 26 juni 2009 uppgick till 1,691 miljoner zloty (cirka 423 000 euro).
- ii) *Den andra fasen (från och med 2010) gällde själva omvandlingen av flygplatsen (och motsvaras av faserna II–IV i tabell 1)*
- (29) Polen förklarar vidare att den första, förberedande, fasen avslutades 2010, då både den övergripande planen ⁽¹⁶⁾ och den första Meipstudien (2010 års Meipstudie) för Gdynias flygplats blev färdiga. Polen påpekar att 2010 års Meipstudie visade att de båda lokala myndigheternas investeringar skulle göras på marknadsmässiga villkor (dvs. inte utgör statligt stöd), vilket fick aktieägarna att öka bolagets aktiekapital till 6,05 miljoner zloty (cirka 1,5 miljoner euro).

⁽¹⁴⁾ Internräntan är ett mått på investerarens avkastning/vinst på det investerade kapitalet.

⁽¹⁵⁾ De bestämmelser som gällde vid tidpunkten fastställdes i kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse (EUT L 379, 28.12.2006, s. 5).

⁽¹⁶⁾ I den övergripande planen för investeringsprojektet identifierades de olika åtgärder som krävs för omvandlingen av flygplatsen.

- (30) I 2010 års Meipstudie beräknades kapitalvärdet för investeringsprojektet med hjälp av metoden för fritt kassaflöde till företaget (FCFF) ⁽¹⁷⁾. Denna beräkning av kapitalvärdet bygger på antagandet att alla kapitaltillskott i investeringsplanen kommer att göras för att genomföra investeringsprojektet ⁽¹⁸⁾. Denna värderingsmetod används för att beräkna kassaflöden till företagets samtliga kapitalägare (både aktieägare och obligationsinnehavare) under prognosperioden. De prognostiserade kassaflödena minskas sedan med den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden ⁽¹⁹⁾ för att beräkna företagets diskonterade kassaflöde under prognosperioden. Slutvärdet beräknas sedan med hjälp av metoden för beräkning av evig tillväxt (där man förutsätter en stabil tillväxt baserad på FCFF från den senaste prognosperioden). Kapitalvärdet är baserat på summan av det diskonterade kassaflödet under prognosperioden och slutvärdet. I detta fall innehåller 2010 års Meipstudie kassaflödesberäkningar för perioden 2010–2040, där en vägd genomsnittlig kapitalkostnad om [...] % används ⁽²⁰⁾. När dessa data användes gav studien ett diskonterat kassaflöde på cirka [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro) för perioden 2010–2040 och ett (diskonterat) slutvärde på cirka [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro) ⁽²¹⁾. Kapitalvärdet för hela projektet beräknas därför uppgå till [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro).
- (31) Följande figur (se figur 1) visar det förväntade ackumulerade diskonterade kassaflödet för prognosperioden 2010–2040 enligt beräkningen i 2010 års Meipstudie.

Figur 1

Ackumulerat (verkligt) diskonterat kassaflöde (i zloty)

(...)

- (32) Polen förklarar att det egna kapitalet i bolaget ökades till 6,052 miljoner zloty (cirka 1,5 miljoner euro) den 29 juli 2010. Polen tillägger samtidigt att trots att Meipstudien visade att investeringen inte utgjorde statligt stöd började aktieägarna förbereda en anmälan till kommissionen som skulle läggas fram endast av rättsäkerhetsskäl.
- (33) Polen förklarar vidare att en ny Meipstudie genomfördes i maj 2011. Polen anger att denna Meipstudie var en uppdatering av 2010 års Meipstudie som genomfördes mot bakgrund av att förberedelserna framskridit och att mer exakta uppgifter fanns tillgängliga beträffande investeringsplanen, tidplanen och finansieringen. Polen förklarar att följande inträffade under perioden mellan utarbetandet av 2010 års Meipstudie och 2011 års Meipstudie:
- Den 11 mars 2011 tecknade aktieägarna ett avtal som fastställde villkoren för finansiering för investeringar i starten av en civil flygplats. I detta avtal lovade Gdynia att bidra med totalt 59 miljoner zloty under perioden 2011–2013. Kosakowo å sin sida lovade att bidra med apportegendom i form av utbyte av skuld mot kapital (så som beskrivs i tabell 2) under perioden 2011–2040.
 - Samma dag, den 11 mars 2011, tecknade det företag som ansvarar för att upprätta Gdynias flygplats ett markarrendeavtal med Kosakowo (som innehöll närmare uppgifter om omfattningen av den arrenderade marken, villkoren för betalningen av arrendet, skattefrågor osv.).
 - Investeringskostnaderna i investeringsplanen preciserades och uppdaterades.
- (34) Polen förklarar att även 2011 års Meipstudie pekade på ett positivt kapitalvärde. Polen menar vidare att flygplatsförvaltarens offentliga aktieägare gjorde ytterligare kapitaltillskott utifrån detta, och framhåller att bolagets egna kapital ökades till 33,801 miljoner zloty (8,45 miljoner euro) i juli 2011 och till 64,81 miljoner zloty (16,20 miljoner euro) i april 2013.

⁽¹⁷⁾ FCFF används för att beräkna företagets resultat före finansiella poster och skatt varje år (Ebit). Av- och nedskrivningar (kostnader som inte påverkar kassaflödet) adderas och investeringsbehov, förändringar i rörelsekapital och skatter subtraheras (se tabell 5 i 2010 års Meipstudie).

⁽¹⁸⁾ FCFF-beräkningarna baseras på de förväntade kassaflödena (in i och ut ur företaget) för prognosperioden 2010–2040. Dessa kassaflöden baseras på affärsplanen och dess underliggande antaganden om trafik, avgifter, driftskostnader och kapitalutgifter. Det innebär att FCFF-beräkningarna tar hänsyn till alla kapitalutgifter som planerats för omvandlingen av flygplatsen.

⁽¹⁹⁾ Den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden anger hur mycket ett företag förväntas betala till alla sina värdepappersinnehavare för att finansiera sina tillgångar.

⁽²⁰⁾ Den är baserad på en riskfri ränta på [...] %, en kreditriskpremie på [...] %, en bolagsskattesats på 19 %, ett betavärde på [...], en marknadspremie på [...] % och en kapitalstruktur med [...] % skulder och [...] % eget kapital (se avsnitt 4.4 på sidan 21 i 2010 års Meipstudie). Kommissionen noterar att de beräkningar som Polen har lämnat in verkar tyda på att en vägd genomsnittlig kapitalkostnad med sjunkande räntesatser har använts för Meipstudien.

⁽²¹⁾ Slutvärdet baserades på en prognostiserad stabil tillväxt på [...] %.

- (35) I 2011 års Meipstudie beräknades det diskonterade kassaflödet utifrån det diskonterade kassaflödet för prognosperioden 2011–2040. Det uppdaterade diskonterade kassaflödet hamnade på (- [...]) miljoner zloty (- [...]) miljoner euro), vilket tyder på större förluster, medan slutvärdet minskade till [...] miljoner zloty (cirka [...] miljoner euro). Kapitalvärdet minskade därför till [...] miljoner zloty (mindre än [...] miljoner euro). Den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden minskade till [...] % ⁽²²⁾ och den stabila tillväxttakten för beräkningen av slutvärdet minskade från [...] % till [...] %.
- (36) Polen anger att en förändring av den makroekonomiska situationen (den finansiella krisen och den ekonomiska inbromsningen) ledde till en omprövning av projektet under 2012, vilken resulterade i en ny Meipstudie (det vill säga 2012 års Meipstudie). Polen anger att man för 2012 års Meipstudie gjorde följande ändringar av antagandena i de tidigare Meipstudierna:
- Prognosen för passagerartrafiken vid Gdynias flygplats skrevs ned.
 - Investeringarnas omfattning minskades, så att investeringskostnaderna minskade med [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro).
 - Man övergav tanken på att bygga en huvudterminal (och därmed även att bygga väginfrastruktur och parkeringsplatser för en sådan). Det beslutades i stället att man skulle utöka allmänflygterminalens kapacitet med [...] % under den andra investeringsfasen.
 - Mot bakgrund av situationen på marknaden tvingades man öka kostnaderna för säkerhetsrelaterade investeringar med [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro).
 - Minskningen av investeringarna ledde till en kortare återbetalningstid för investeringen (i nominella termer, med [...] år, från [...] år och [...] månader till [...] år och [...] månader).
- (37) Polen påstår också att den metod som använts för de föregående Meipstudierna modifierades i samband med 2012 års Meipstudie:
- För att bättre återspegla finansieringsstrukturen och kostnaderna för räntor och amorteringar ersattes metoden för fritt kassaflöde till företaget (nedan kallad *FCFF-metoden*) av metoden för fritt kassaflöde till eget kapital (nedan kallad *FCFE-metoden*) ⁽²³⁾.
 - Till följd av förändringar på finansmarknaden (värdepappersmarknaden) uppdaterades den riskfria räntesatsen och betafaktorn. Dessutom bortsåg man ifrån företag från länder utanför Europa i de jämförande analyserna. Detta resulterade i en ny diskonteringsränta.
 - Vid fastställandet av diskonteringsräntan för beräkning av kapitalvärdet utgick man ifrån en analys av jämförbara bolag, såväl flygplatsbolag som bolag som tillhandahåller tjänster på flygplatser (vilkas ekonomiska resultat är nära korrelerade till flygplatsbolagens resultat) ⁽²⁴⁾.
 - Det antogs att projektet i första hand skulle finansieras med medel från aktieägarna och först därefter från externa källor (rörelsekapitallån) och med rörelseintäkter.

⁽²²⁾ Den riskfria räntan höjdes till [...] % och betavärdet till [...]. Kapitalstrukturen förändrades genom att andelen skulder ökade ([...] %) och andelen eget kapital ([...] %) minskade.

⁽²³⁾ $FCFE = FCFF + \text{upptagna krediter och lån} - \text{återbetalade krediter och lån} - \text{ränta på krediter och lån}$. I jämförelse med FCFF är FCFE diskonterat med en avkastning på eget kapital som alltid är högre än den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden. Resultatet är att kapitalvärdet visar vilken del av avkastningen på investeringen som är tillgänglig för aktieägarna (investeringarna). Kapitalvärdet beräknat på grundval av FCFE återspeglar således inte den totala avkastningen på investeringen, det vill säga avkastningen för aktieägarna och avkastningen för långivarna.

⁽²⁴⁾ För att spegla skillnader i den typiska finansieringsstrukturen för flygplatsbolag och bolag som tillhandahåller flygplatstjänster jämnades avkastningen på eget kapital ut innan medelvärdena beräknades.

- (38) I 2012 års Meipstudie beräknades det diskonterade kassaflödet utifrån det diskonterade kassaflödet för prognosperioden 2012–2030 (den prognosperiod som användes för den tidigare studien förkortades alltså med 10 år). Det uppdaterade diskonterade kassaflödet uppgick till (– [...] miljoner) zloty (cirka (– [...]) miljoner euro), medan slutvärdet ökade kraftigt, till [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro). Det kapitaliserade värdet av redan gjorda investeringar ([...] miljoner zloty) drogs sedan av. 2012 års uppdaterade kapitalvärde uppgick till [...] miljoner zloty (eller [...] miljoner euro). För att beräkna kapitalvärdet användes kostnaden för eget kapital på [...] % ⁽²⁵⁾, och den stabila tillväxttakten för beräkningen av slutvärdet minskade ytterligare, från [...] % till [...] %.
- (39) Polen påpekar att resultaten av 2012 års Meipstudie fortfarande var positiva och ledde till ytterligare kapitaltillskott från aktieägarna. Polen uppgav att bolagets kapital hade ökats till 91,310 miljoner zloty (22,8 miljoner euro) i april 2013 och inte hade förändrats ytterligare under 2013, vilket sammanfattas i tabell 3.

Tabell 3

Ökning av förvaltarens av Gdynia flygplats kapital genom medel från Gdynia och Kosakowo

Datum för beslut om införande i det nationella domstolsregistret	Datum för beslut om kapitaltillskott	Aktieägarens namn	Beslutsärende	Aktievärde (miljoner zloty)	Aktiekapital (miljoner zloty)	Akkumulerad andel av de totala kapitaltillskotten fram till slutet av 2013
28.8.2007	23.7.2007	Gdynia	utgivning av nya aktier	0,030	0,030	0,03 %
28.8.2007	23.7.2007	Kosakowo	utgivning av nya aktier	0,020	0,050	0,05 %
4.3.2008	6.12.2007	Gdynia	utgivning av nya aktier	0,120	0,170	0,19 %
4.3.2008	6.12.2007	Kosakowo	utgivning av nya aktier	0,080	0,250	0,27 %
11.9.2008	21.7.2008	Gdynia	utgivning av nya aktier	0,500	0,750	0,82 %
28.7.2009	26.6.2009	Gdynia	404 aktier tillhörande staden Gdynia annullerades utan ersättning till aktieägaren	– 0,404	0,346	0,38 %
28.7.2009	26.6.2009	Gdynia	utgivning av nya aktier	1,345	1,691	1,85 %
8.12.2010	29.7.2010	Gdynia	utgivning av nya aktier	4,361	6,052	6,63 %
8.7.2011	7.6.2011	Gdynia	utgivning av nya aktier	25,970	32,022	35,07 %
1.9.2011	26.7.2011	Kosakowo	utgivning av nya aktier	1,779	33,801	37,02 %
25.4.2012	5.4.2012	Gdynia	utgivning av nya aktier	28,809	62,610	68,57 %
25.4.2012	5.4.2012	Kosakowo	utgivning av nya aktier	2,200	64,810	70,98 %
27.5.2013	8.4.2013	Gdynia	utgivning av nya aktier	4,269	69,079	75,65 %
27.5.2013	8.4.2013	Kosakowo	utgivning av nya aktier	2,200	71,279	78,06 %
17.6.2013	25.4.2013	Gdynia	utgivning av nya aktier	20,031	91,310	100,00 %

Källa: Information från Polen.

⁽²⁵⁾ Den riskfria räntan sänktes till [...] % och betavärdet sänktes till [...].

- (40) Sammanfattningsvis konstaterar Polen att även om de lokala myndigheterna vidtog preliminära åtgärder för att upprätta Gdynias flygplats redan 2005 fick projektet inte sin slutliga form förrän den övergripande planen och den första Meipstudien utarbetades, dvs. under 2010. Polen förklarar att de ursprungliga antagandena beträffande projektet ändrades drastiskt till följd av ändrade yttre omständigheter. Polen hävdar att de offentliga aktieägarnas slutliga beslut om projektets genomförande och slutliga form togs under 2012. Polen betonar också att alla tre versionerna av Meipstudien bekräftade att projektet var lönsamt och visade att en investerare i en marknads ekonomi skulle ha genomfört projektet.
- (41) Beträffande det kontrafaktiska scenariot hävdar Polen att Kosakowo enligt nationell rätt endast fick använda den mark som Gdynias flygplats ligger på för att upprätta en ny civil flygplats. I detta sammanhang förklarar Polen att flygplatsen arrenderades ut till Kosakowo för en period om 30 år. Polen anger att Kosakowo enligt hyreskontraktet måste arrendera ut marken till en enhet som ansvarar för att upprätta och/eller driva en civil flygplats. Polen menar att staten hade rätt att ta tillbaka marken om Kosakowo inte arrenderade ut den för att upprätta en civil flygplats inom sex månader, om marken användes för andra ändamål eller om flygplatsen inte startade sin verksamhet inom tre år. Eftersom marken där Gdynias flygplats ligger inte fick användas/arrenderas ut för andra ändamål än luftfart kunde man inte fastställa ett kontrafaktiskt scenario.

3.1.2 Tillförlitligheten hos de viktigaste antaganden som ligger till grund för 2012 års Meipstudie

Trafikprognoser och intäktsprognos

- (42) Polen förklarar att de planerade flygplatsavgifterna var baserade på de allmänt tillgängliga taxor som tillämpas av andra flygplatser, för att inte störa den befintliga marknaden och samtidigt säkerställa en lämplig lönsamhet för projektet utifrån den planerade volymen passagerartrafik. Enligt Polen avviker avgifterna inte nämnvärt från standardavgifterna vid små flygplatser. Två nyöppnade regionala flygplatser i Modlin och Lublin tillämpar standardflygplatsavgifter liknande dem som Meipstudien räknar med för Gdynias flygplats.
- (43) Som svar på kommissionens kommentar om att de avgifter som har beräknats för Gdynias flygplats (25 zloty [5,25 euro] per avresande passagerare under de första två åren och 40 zloty [10 euro] därefter) är högre än de rabatterade avgifter som tas ut på Gdansk flygplats (24 zloty [5 euro] per avresande passagerare för lågprisbolagsflygplan på en internationell rutt som trafikeras minst två gånger i veckan och 12,5 zloty [3,1 euro] för inrikesflyg) konstaterar Polen att avgifterna i affärsplanen utgör genomsnittet för hela prognosperioden (2014–2030) och att hänsyn tas till att avgifterna vid Gdansk flygplats kommer att öka på lång sikt, i takt med att standarden på de tjänster som erbjuds på flygplatsen förbättras.
- (44) Dessutom påpekar Polen att projektets vinstmarginal, den reviderade (något högre) beräknade mängden flygtrafik och det faktum att man delar vissa driftskostnader med militären innebär att Gdynias flygplats bör kunna tillämpa en lägre passageraravgift under en längre period (de lägre avgifterna skulle kunna tillämpas fram till slutet av 2021) samtidigt som kapitalvärdet förblir positivt för de offentliga aktieägarna.
- (45) Polen hävdar också att den uppdaterade trafikprognosen (från mars 2013) för Pommern visar på mer trafik än 2012 års Meipstudie. Enligt de senaste siffrorna skulle Gdynias flygplats hantera 1 149 978 passagerare 2030, inte 1 083 746. För hela Pommern beräknas antalet passagerare öka från 7,8 miljoner till 9 miljoner passagerare år 2030.
- (46) Polen anser att dessa siffror bekräftar att det är lönsamt för Gdansk flygplats och Gdynias flygplats att samexistera och verka tillsammans på den pommerska marknaden. De anser att även om Gdansk flygplats utökas så att man når den planerade kapaciteten på 7 miljoner passagerare finns det utrymme på Pommerns växande flygmarknad för ytterligare en liten regional flygplats (med en kapacitet på 1 miljon passagerare) som kan komplettera de tjänster som tillhandahålls av Gdansk flygplats.

Tabell 4

Jämförelse mellan trafikprognosen i 2012 års Meipstudie och den uppdaterade trafikprognosen (från mars 2013) för Gdynias flygplats

År	Kommersiell trafik		Kommersiell trafik		Allmänflyg	
	Passagerare (i tusental)		Flygplansverksamhet		Flygplansverksamhet	
	Prognos i 2012 års Meipstudie	Uppdaterad prognos	Prognos i 2012 års Meipstudie	Uppdaterad prognos	Prognos i 2012 års Meipstudie	Uppdaterad prognos
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
2009	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2010	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2011	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2012	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2013	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2014	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2015	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2016	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2017	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2018	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2019	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2020	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2021	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2022	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2023	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2024	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2025	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2026	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2027	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2028	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2029	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
2030	1 083 746	1 149 978	(...)	(...)	(...)	(...)

Källa: Baserat på information från Polen.

Driftskostnader (incitament till flygbolagen, kostnader för den militära verksamheten på flygplatsen)

- (47) Polen förklarar att Meipstudien tar hänsyn till flygplatsens marknadsföring och säljfrämjande åtgärder vid uppskattningen av
- i) driftskostnader, vilka beräknas utifrån de finansiella rapporter som finns att tillgå för Polens alla större flygplatser,
 - ii) övriga kostnader per typ, vilka för Gdynias flygplats beräknas på en försiktigt hög nivå, med beaktande även av motsvarande kostnader vid andra flygplatser.
- (48) Polen konstaterar också att Meipstudien utgår ifrån att alla driftskostnader ska bäras av investeraren, och därigenom inte tar hänsyn till att driftskostnaderna eventuellt kommer att delas med flygplatsens militära användare. Polen hävdar att fördelningen av driftskostnaderna för gemensam infrastruktur antogs vara [...] för de civila och militära flygningarna. Polen förklarar också att kostnaderna för renovering och reparationer kommer att vara [...]. Polen understryker att antagandet av bestämmelser om gemensam användning av flygplatsen (som man ännu inte formellt kommit överens om med den militära användaren av flygplatsen) kommer att leda till att kostnaderna för tjänster som tillhandahålls av tredje part och löner minskar med minst [...]. Enligt Polen skulle beaktandet av detta i Meipstudierna resultera i en högre prognostiserad lönsamhet för projektet.

Långsiktig tillväxttakt

- (49) Polen förklarar att den tillväxttakt på [...] % som användes i Meipstudien avser slutvärdet i nominella termer.
- (50) Polen konstaterar också att tillväxttakten på [...] % motsvarar det inflationsmål för Polen som har fastställts av det penningpolitiska rådet (ett beslutande organ inom Polens centralbank). Polen konstaterar att enligt Internationella valutafondens senaste prognos från juli 2013 kommer Polens BNP att växa med 2,2 % under 2014, 3 % under 2015, 3,3 % under 2017 och 3,8 % under 2018.

Uppdateringen från november 2013

- (51) I november 2013 meddelade Polen att flygplatsförvaltaren genom administrativa beslut av tullkontoret och energitillsynsmyndigheten fått rätt att sälja bränsle direkt till flygplan. Flygplatsförvaltarens försäljning av drivmedel skulle vara en extra inkomstkälla och förbättra det ekonomiska resultatet i affärsplanen.
- (52) Enligt Polen hade man i alla Meipstudier som genomförts hittills räknat med försäljning av bränsle via en extern operatör. Flygplatsförvaltarens försäljning av bränsle skulle öka företagets vinstmarginal för denna verksamhet från [...] zloty ([...] euro) per liter (då bränslet säljs av en extern operatör) till [...] zloty ([...] euro) (då bränslet säljs direkt av flygplatsförvaltaren).
- (53) Enligt Polen skulle dessa tillkommande intäkter förbättra resultatet i 2012 års Meipuppdatering. Polen påpekar att kapitalvärdet för projektet därmed förväntas öka från [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro) till [...] miljoner zloty ([...] miljoner euro). Polen förklarar vidare att internräntan skulle öka från [...] % till [...] %.
- (54) Polen menar att de tillkommande intäkterna alternativt skulle kunna användas för att hålla nere flygplatsavgifterna för flygbolagen på längre sikt.
- (55) Polen bekräftade att man hade tillämpat ett försiktigt förhållningssätt och man i Meipstudierna därför inte räknat med att flygplatsen själv skulle stå för försäljningen av bränsle. Vid den tidpunkt då dessa studier genomfördes hade flygplatsoperatören inte de tillstånd som krävdes eller någon garanti för att man skulle kunna få dessa tillstånd.
- (56) Dessutom uppgav Polen att bolaget avser att tillhandahålla flygtrafiktjänster till flygbolagen (i stället för den polska byrån för flygtrafiktjänster). Polen påpekar att detta skulle göra det möjligt att sänka flygbolagens terminalavgift (som för närvarande betalas till byrån) och därmed göra Gdynias flygplats mer attraktiv för flygbolagen. Flygplatsförvaltaren skulle därmed kunna erbjuda flygbolagen mer konkurrenskraftiga flygplatsavgifter än de närliggande flygplatserna.

3.2 FÖRENLIGHETSBEDÖMNING

3.2.1 Investeringsstöd

- (57) Enligt Polen är alla förenlighetskriterier som fastställs i 2005 års luftfartsriktlinjer beträffande investeringsstöd till flygplatser uppfyllda.

Uppfyllandet av ett klart formulerat mål av allmänt intresse

- (58) Polen hävdar att upprättandet av Gdynias flygplats som en del av Pommerns transportsystem optimerar användningen av tillgänglig infrastruktur och kommer att ha en positiv inverkan på den regionala utvecklingen, särskilt genom att fler arbetstillfällen skapas vid flygplatserna, genom att flygmarknadens leveranskedja genererar intäkter och genom utvecklingen av turismen.
- (59) Polen hänvisar till "Regional utvecklingsstrategi för transporter i Pommern för 2007–2020", som är baserad på flygtrafikprognoser för området. Därifrån framhålls behovet av att bygga upp ett nät av flygplatser som samarbetar nära för att tillgodose behoven hos befolkningen i Trestadsområdet ⁽²⁶⁾.
- (60) Enligt Polen är de viktigaste argumenten för att bygga ett flygplatsnät i Trestadsområdet den ökade flygtrafiken i Polen, bristen på utrymme för att öka Gdansk flygplats kapacitet ytterligare och tätortens utbredning över ett nästan 60 km långt område (eller 100 km om man räknar med städerna Tczew och Wejherowo). Polen hävdar att även om Gdansk flygplats för närvarande har kapacitet för cirka 5 miljoner passagerare förutspår vissa trafikprognoser att passagerartrafiken på denna flygplats kan överstiga 6 miljoner passagerare år 2035. Å ena sidan hävdade Polen i sina kommentarer att miljörestriktioner och bostadsbyggande i närheten av Gdansk flygplats begränsar utsikterna till en utbyggnad av flygplatsen. Å andra sidan åberopade Polen i sina synpunkter av den 6 december 2012 den övergripande planen för Gdansk flygplats för att hävda att det inte finns några begränsningar när det gäller utbyggnaden av Gdansk flygplats.
- (61) Polen menar att även flygsäkerheten motiverar byggandet av ett flygplatsnät i Trestadsområdet, där Gdynias flygplats skulle fungera som en reservflygplats eller akutflygplats (i ca 80 % av de fall då det inte går att landa på Gdansk flygplats på grund av molnens höjd eller dålig sikt går det att landa på Gdynias flygplats).
- (62) Slutligen menar Polen att utvecklingen av Gdynias flygplats stämmer överens med målen i de nationella och regionala strategidokumenterna för utvecklingen av luftfartsinfrastrukturen i Polen. Polen förklarar att utvecklingen av Gdynias flygplats förväntas ha en positiv inverkan på utvecklingen i Pommern och användningen av befintlig militär infrastruktur, och att flygplatsen är ett komplement till Gdansk flygplats.

Infrastrukturens nödvändighet och proportionalitet

- (63) Polen hävdar att infrastrukturen är nödvändig och proportionerlig i förhållande till målet på grund av flygplatsens ringa verksamhet (1,55 % av den polska flygmarknaden år 2030), de prognostiserade passagerartrafikvolymerna som överskrider Gdansk flygplats expansionsmöjligheter, regionens attraktionskraft för turismen och den höga utvecklingstakt som förutspås för Pommern.
- (64) Polen betonar den strategiska roll som militärflygfältet i Gdynia spelar i regionen och noterar att användningen av befintlig infrastruktur minimerar investeringskostnaderna och maximerar de positiva effekterna på den regionala utvecklingen.
- (65) Polen påpekar också att kostnaderna för investeringen har minimerats och dess effektivitet förbättrats genom tekniska lösningar, t.ex. genom att man bygger en allmänflygterminal för såväl den allmänna flygtrafiken som passagerartrafiken, inrymmer majoriteten av flygplatstjänsterna (gränsvakter, tullkontor, polis, brandkår och ledning) i en enda byggnad och anpassar andra befintliga byggnader så att användningen av dem optimeras. Dessutom kommer driftkostnaderna för infrastrukturen att delas med armén.

⁽²⁶⁾ Trestadsområdet är ett stadsområde som består av tre större städer i Pommern (Gdansk, Gdynia och Sopot). Det finns för närvarande tre flygplatser i Trestadsområdet: Lech Wałęsa-flygplatsen i Gdansk, militärflygfältet i Pruszcz Gdanski och militärflygfältet på gränsen mellan Gdynia och Kosakowo (Gdynia-Oksywie).

Tillfredsställande framtidsutsikter i fråga om nyttjande på medellång sikt

- (66) Polen påpekar att framtidsutsikterna i fråga om nyttjandet av Gdynias flygplats på medellång sikt är tillfredsställande tack vare BNP-tillväxten i Pommern, som förväntas överträffa genomsnittet för Polen och EU, regionens attraktionskraft för turister, dess status som centrum för utländska investeringar och flygtrafikens prognostiserade tillväxt.
- (67) Polen betonar att det planerade samarbetet med Gdansk flygplats och det faktum att de två flygplatserna erbjuder kompletterande tjänster (Gdynias flygplats kommer främst att användas för allmän flygtrafik) gör att utsikterna på medellång och lång sikt för Gdynias flygplats förbättras ytterligare.
- (68) Polen förklarar vidare att flygplatsen också planerar att utveckla specialiserade flygrelaterade verksamheter inom flygplatsområdet, till exempel tillverkning av enkla reservdelar, reparation av flygplansdelar eller produktion av andra komponenter/produkter som tillhandahålls enligt just-in-time-principen.
- (69) Som ytterligare ett bevis på att projektet är intressant framhåller Polen en avsiktsförklaring undertecknad av en affärsbank, vari banken förklarar sig beredd att inleda samtal om att finansiera investeringen i Gdynias flygplats.

Inverkan på utvecklingen av handeln i strid med det gemensamma intresset

- (70) Eftersom Gdynias flygplats kommer att vara en flygplats med en liten marknadsandel (avsedd för mindre än 1 miljon passagerare per år), anser Polen inte att projektet inverkar på handeln på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset. Mot bakgrund av den förväntade tillväxten i flygtrafiken räknar Polen med att flygplatserna i Gdansk och Gdynia ska bilda ett flygplatsnav för Pommerns Trestadsområde där flygplatserna samarbetar och erbjuder kompletterande tjänster.
- (71) Polen betonar att Gdynias flygplats inte kommer att konkurrera med Gdansk flygplats eftersom den kommer att fokusera på tjänster för den allmänna luftfartssektorn (underhåll, reparationer och översyn samt en flygkademi) och ett samarbete med hamnen i Gdynia.
- (72) Polen hävdar vidare att charter- och lågpristrafik på Gdynias flygplats inte kommer att ske på Gdansk flygplats bekostnad, utan kommer att vara ett resultat av större välstånd och mobilitet i största allmänhet. Polen påpekar att den hastighet med vilken Gdansk flygplats växer och den slags luftfartstrafik som bedrivs vid flygplatsen gör att antalet flygningar där förr eller senare kommer att behöva begränsas. Polen anger att dessa slutsatser presenteras i miljökonsekvensbeskrivningen för projektet "Utbyggnad av Lech Wałęsa-flygplatsen i Gdansk".
- (73) Polen förklarar att investeringen i Gdynias flygplats kan begränsa de ekonomiska och sociala kostnaderna för att verksamheten på Gdansk flygplats inskränks. Polen påpekar att om man flyttar över en del av flygtrafiken från Gdansk flygplats till Gdynias flygplats kommer detta att leda till ett bättre utnyttjande av de båda flygplatsernas kapacitet.

Stödets nödvändighet och stimulans effekt

- (74) Polen hävdar att bolaget inte skulle ha genomfört projektet utan offentlig finansiering. Polen konstaterar att stödet begränsades till ett minimum och att kostnaderna för projektet minskades och optimerades genom användandet av befintlig militär infrastruktur.
- (75) Polen menar att kapitaltillskotten till Gdynias flygplats är nödvändiga och begränsade till ett minimum, vilket framgår av

i) projektets internränta på [...] %, bara något högre än diskonteringsräntan (kostnaden för eget kapital) som ligger på [...] % (baserat på 2012 års Meipstudie),

- ii) behovet, enligt de finansiella prognoserna, att ta ett rörelsekapitallån för att finansiera flygplatsens verksamhet, då företaget annars kan förlora likviditet,
- iii) det faktum att den totala finansieringen med eget kapital är lägre än de totala kapitalutgifterna (finansieringen med eget kapital svarar för mindre än [...] av de totala rörliga kostnaderna under prognosperioden, inklusive de totala kapitalutgifterna).

(76) Polen redogör vidare för stödåtgärdens proportionalitet genom att jämföra dess offentliga finansiering (ca 148 miljoner zloty i reala termer) med finansieringen av en nyetablering (flygplatsen Lublin-Świdnik, där byggnads-kostnaderna var cirka 420 miljoner zloty netto) och en investering i ett militärflygfält (Modlinflygplatsen i Warszawa, som hittills har kostat nästan 454 miljoner zloty att bygga).

3.2.2 Driftstöd

(77) Polen hävdar att projektet uppfyller de kriterier för stöd som anges i regionalstödsriktlinjerna för driftstöd i ett område som omfattas av artikel 107.3 a i EUF-fördraget. Polen anser att driftstödet för projektet

i) är avsett att finansiera i förväg fastställda utgifter,

ii) är begränsat till ett nödvändigt minimum och beviljas tillfälligt (stödet för driftskostnaderna beviljas i den omfattning och under den tid som krävs för att få flygplatsen i drift, det vill säga fram till slutet av 2018),

iii) minskar med tiden, från [...] % av kapitalutgifterna 2013 till [...] % 2018,

iv) är avsett att uppfylla projektets mål avseende regional utveckling och minskning av befintliga begränsningar. Om man sätter stödbeloppet i relation till dess positiva effekter på utvecklingen i Pommern hävdar Polen att stödet måste anses vara proportionerligt.

(78) Polen betonar också att stödet är avsett för en liten flygplats med en maximal kapacitet på 1 miljon passagerare per år, vilket innebär att risken är minimal att det snedvrider konkurrensen och att det har en effekt som strider emot det gemensamma intresset, särskilt med tanke på det planerade samarbetet mellan flygplatserna i Gdynia och Gdansk och komplementariteten i detta samarbete.

(79) Polen påpekar också att det samarbete som för närvarande förhandlas fram med flygplatsens militära användare och dennes medverkan till att täcka flygplatsens driftskostnader kommer att minska bolagets förluster och driftskostnader.

4. SYNPKUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

(80) Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från berörda parter efter offentliggörandet av beslutet att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i EUF-fördraget i fråga om den finansiering som Gdynia och Kosakowo beviljat Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag.

5. BEDÖMNING

5.1 FÖREKOMSTEN AV STATLIGT STÖD

(81) Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget är "stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna".

- (82) De kriterier som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kumulativa. För att avgöra om åtgärden i fråga utgör stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget måste därför samtliga följande villkor vara uppfyllda. Det ekonomiska stödet måste
- i) beviljas av staten eller med statliga medel,
 - ii) gynna vissa företag eller viss produktion,
 - iii) snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen och
 - iv) påverka handeln mellan medlemsstaterna.

5.1.1 Ekonomisk verksamhet och begreppet företag

- (83) Enligt fast rättspraxis måste kommissionen först fastställa om Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag är ett företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Begreppet företag omfattar varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och sättet för dess finansiering⁽²⁷⁾. All verksamhet som går ut på att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad utgör ekonomisk verksamhet⁽²⁸⁾.
- (84) I sin dom om flygplatsen i Leipzig-Halle bekräftade domstolen att driften av en flygplats för kommersiella ändamål och byggandet av flygplatsens infrastruktur utgör ekonomisk verksamhet⁽²⁹⁾. När en flygplatsoperatör bedriver ekonomisk verksamhet genom att erbjuda flygplatstjänster mot ersättning, oavsett enhetens rättsliga form och sättet för dess finansiering, utgör den ett företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget, och reglerna i fördraget om statligt stöd kan därför tillämpas på förmåner som beviljats flygplatsoperatören av staten eller med statliga medel⁽³⁰⁾.
- (85) I detta avseende konstaterar kommissionen att den infrastruktur som är föremål för detta beslut kommer att drivas på kommersiell basis av flygplatsförvaltaren Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag. Eftersom flygplatsförvaltaren kommer att ta betalt av dem som använder infrastrukturen måste denna anses kunna utnyttjas kommersiellt. Av detta följer att den enhet som utnyttjar denna infrastruktur utgör ett företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.
- (86) All verksamhet som bedrivs av en flygplatsförvaltare är dock inte nödvändigtvis av ekonomisk natur⁽³¹⁾.
- (87) Domstolen⁽³²⁾ har slagit fast att verksamhet som normalt faller under en stats ansvar i dess myndighetsutövning inte är av ekonomisk natur och att sådan verksamhet inte omfattas av reglerna för statligt stöd. Det kan till exempel gälla säkerhet, trafikledning, polis, tull etc. Finansieringen av sådan verksamhet måste begränsas till att enbart kompensera för de kostnader som verksamheten i fråga medför, och den får inte användas för annan verksamhet av ekonomisk natur⁽³³⁾.
- (88) Därför utgör finansiering av verksamhet som ligger inom de offentliga myndigheternas ansvarsområde eller av infrastruktur direkt knuten till sådan verksamhet i allmänhet inte statligt stöd⁽³⁴⁾. På en flygplats anses aktiviteter som lufttrafikkontroll, polis, tull, brandbekämpning, verksamhet som är nödvändig för att skydda den civila

⁽²⁷⁾ Mål C-35/96, kommissionen mot Italien (REG 1998, s. I-3851), C-41/90, Höfner och Elser (REG 1991, s. I-1979), mål C-244/94, Fédération Française des Sociétés d'Assurances mot Ministère de l'Agriculture et de la Pêche (REG 1995, s. I-4013), mål C-55/96, Job Centre (REG 1997, s. I-7119).

⁽²⁸⁾ Mål C-118/85, kommissionen mot Italien (REG 1987, s. 2599), mål C-35/96, kommissionen mot Italien (REG 1998, s. I-3851).

⁽²⁹⁾ De förenade målen T-455/08, Flughafen Leipzig-Halle GmbH och Mitteldeutsche Flughafen AG mot kommissionen och T-443/08, Freistaat Sachsen och Land Sachsen-Anhalt mot kommissionen (REU 2011, s. II-1311), bekräftade av EU-domstolen i mål C-288/11 P, Mitteldeutsche Flughafen och Flughafen Leipzig-Halle mot kommissionen (REU 2012, ännu inte publicerat i REU). Se även mål T-128/89, Aéroports de Paris mot kommissionen (REG 2000, s. II-3929), bekräftat av EU-domstolen i mål C-82/01 P (REG 2002, s. I-9297) och i mål T-196/04, Ryanair mot kommissionen (REG 2008, s. II-3643).

⁽³⁰⁾ Målen C-159/91, Poucet mot AGV och Pistre mot Cancave (REG 1993, s. I-637).

⁽³¹⁾ Mål C-364/92, SAT Fluggesellschaft mot Eurocontrol (REG 1994, s. I-43).

⁽³²⁾ Kommissionens beslut N 309/2002 av den 19 mars 2003 om luftfartsskydd – ersättning för kostnader till följd av attentaten den 11 september 2001.

⁽³³⁾ Mål C-343/95, Cali & Figli mot Servizi ecologici porto di Genova (REG 1997, s. I-1547). Kommissionens beslut N 309/2002 av den 19 mars 2003. Kommissionens beslut N 438/02 av den 16 oktober 2002, Stöd till hamnförvaltningen för utförande av myndighetsuppgifter.

⁽³⁴⁾ Se fotnot 32.

luftfarten mot olagliga handlingar och de investeringar som avser den infrastruktur och utrustning som krävs för denna verksamhet i allmänhet vara av icke-ekonomisk natur⁽³⁵⁾.

- (89) Dock får offentlig finansiering av icke-ekonomisk verksamhet med nära koppling till genomförandet av en ekonomisk verksamhet inte leda till otillbörlig diskriminering av flygbolag och flygplatsförvaltare. I själva verket framgår det av fast rättspraxis att det är en fördel om offentliga myndigheter befriar företag från de kostnader som är förenade med deras ekonomiska verksamhet⁽³⁶⁾. Om det i ett givet rättssystem är normalt att flygbolag eller flygplatsförvaltare bär kostnaderna för vissa tjänster, medan vissa flygbolag eller flygplatsförvaltare som tillhandahåller samma tjänster på uppdrag av samma myndigheter inte behöver bära dessa kostnader, kan de senare därför åtnjuta en fördel, även om dessa tjänster i sig anses vara av icke-ekonomisk natur. Därför krävs en analys av den rättsliga ram inom vilken flygplatsoperatören verkar för att bedöma om flygplatsförvaltare eller flygbolag enligt den rättsliga ramen är skyldiga att stå för kostnaderna för att tillhandahålla viss verksamhet som kan vara icke-ekonomisk i sig, men som är förbunden med deras ekonomiska verksamhet.
- (90) Även om den verksamhet som anges i skäl 88 kan anses vara av icke-ekonomisk natur konstaterar kommissionen att flygplatsförvaltare enligt den polska lagstiftningen⁽³⁷⁾ måste finansiera anläggningar och utrustning som behövs för att utföra denna verksamhet med egna medel.
- (91) Därför anser kommissionen att den offentliga finansieringen till förvaltaren av Gdynias flygplats för de anläggningar och den utrustning som nämns ovan befriar förvaltaren från kostnader som är förbundna med förvaltarens ekonomiska verksamhet (se avsnitt 5.1.3). Kommissionen drar därför slutsatsen att det kapital som används för sådana anläggningar och sådan utrustning ska tas med i beräkningen av lönsamheten för investeringen i fråga. Kommissionen tillämpar därmed det tillvägagångssätt som Polen helt riktigt har använt sig av i Meipstudierna.

5.1.2 Statliga medel och statens ansvar

- (92) Begreppet statligt stöd omfattar alla förmåner som beviljas med statliga medel av staten själv eller av ett förmedlande organ på uppdrag av staten⁽³⁸⁾. Vid tillämpningen av artikel 107 i EUF-fördraget räknas lokala myndigheters medel som statliga medel⁽³⁹⁾. I detta fall kommer kapitaltillskottet till Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag från två lokala myndigheters, Gdynias och Kosakowos, budgetar. Kommissionen anser därför att resurserna från de två berörda enheterna är statliga medel.
- (93) Därför anser kommissionen att investeringarna finansieras med statliga medel och att de kan tillskrivas staten.

5.1.3 Ekonomisk fördel

- (94) Kommissionen har påpekat att Polen å ena sidan hävdar att kapitaltillskotten är i linje med Meip, men å andra sidan menar att stödet är förenligt, eftersom flygplatsoperatören inte skulle ha investerat utan offentlig finansiering.
- (95) För att avgöra om den aktuella åtgärden i det här fallet ger Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag en fördel som det inte skulle ha fått under normala marknadsförhållanden måste kommissionen jämföra flygplatsförvaltarens offentliga aktieägares beteende med beteendet hos en investerare i en marknadsekonomi som styrs av möjligheterna till långsiktig lönsamhet⁽⁴⁰⁾.

⁽³⁵⁾ Se särskilt mål C-364/92, SAT mot Eurocontrol (REG 1994, s. I-43, punkt 30) och mål C-113/07 P Selex Sistemi Integrati mot kommissionen (REG 2009, s. I-2207, punkt 71).

⁽³⁶⁾ Se bl.a. mål C-172/03 Wolfgang Heiser mot Finanzamt Innsbruck (REG 2005, s. I-1627, punkt 36) och där angiven rättspraxis.

⁽³⁷⁾ Luftfartslagen av den 3 juli 2002 (Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze [Polens officiella tidning 2002, nr 130, punkt 1112, i ändrad lydelse]). Se bl.a. artiklarna 74 och 84.

⁽³⁸⁾ Mål C-482/99, Frankrike mot kommissionen (REG 2002, s. I-4397).

⁽³⁹⁾ Dom av den 12 maj 2011 i de förenade målen T-267/08 och T-279/08, Nord-Pas-de-Calais (REU 2011, s. II-1999, punkt 108).

⁽⁴⁰⁾ Mål C-305/89, Italien mot kommissionen (Alfa Romeo) (REG 1991, s. I-1603), mål T-296/97, Alitalia mot kommissionen (REG 2000, s. II-3871).

- (96) Bedömningen bör inte ta hänsyn till eventuella positiva återverkningar på ekonomin i den region där flygplatsen är belägen, eftersom domstolen har förklarat att den relevanta frågan vid tillämpningen av Meipstudien är huruvida en privat investerare under liknande förhållanden och på grundval av en förväntad lönsamhet, utan sociala eller regionalpolitiska överväganden, skulle ha skjutit till samma kapital⁽⁴¹⁾.
- (97) Polen hävdar att de aktuella åtgärderna inte ger förvaltaren av Gdynia flygplats någon ekonomisk fördel eftersom de är i linje med den marknadsekonomiska investeringsprincipen. Som beskrivits i avsnitt 3.1 lämnade Polen som stöd för detta in tre Meipstudier som genomförts av PWC⁽⁴²⁾. I november 2013 hävdade Polen vidare att nya inkomstkällor skulle öka projektets kapitalvärde (dvs. försäljning av bränsle och flygtrafiktjänster). Vid tidpunkten för beslutet att inleda förfarandet hade Polen endast lämnat in 2012 års Meipuppdatering.
- (98) Trots att Gdynia och Kosakowo enligt 2011 års aktieägaravtal skulle tillhandahålla likvida medel och apportegendom för att finansiera investeringsprojekt fram till år 2040 hävdar Polen att endast 2012 års Meipuppdatering och senare information om ytterligare intäktströmmar är relevanta för bedömningen av om kapitaltillskotten är förenliga med den inre marknaden.
- (99) I domen i målet Stardust Marine slog domstolen fast att "[...] det är mot bakgrund av förhållandena vid tidpunkten då stödåtgärderna vidtogs som det skall bedömas huruvida staten har agerat som en försiktig investerare i en marknadsekonomi i syfte att fastställa om dess agerande var ekonomiskt förnuftigt. All bedömning som grundar sig på senare förhållanden skall undvikas"⁽⁴³⁾.
- (100) Vidare fastslog domstolen i domen i målet EDF att "Varken ekonomiska kalkyler som upprättats efter det att förmånen beviljats, retrospektiva rapporter som visar att den berörda medlemsstatens investering faktiskt blivit lönsam eller omständigheter som i efterhand visar att det var motiverat att fatta det beslut som faktiskt fattades kan däremot vara tillfyllest för att visa att medlemsstaten – innan eller samtidigt som den ekonomiska fördelen beviljades – fattat beslutet i egenskap av aktieägare"⁽⁴⁴⁾.
- (101) För att kunna tillämpa Meip måste kommissionen beakta de förhållanden som rådde under den period då de enskilda besluten beträffande omvandlingen av det tidigare militärflygfältet till en civil flygplats fattades. Kommissionen måste också grunda sin bedömning på den information och de antaganden som fanns tillgängliga för de offentliga aktieägarna vid den tidpunkt då beslutet om de ekonomiska arrangemangen för investeringsprojektet fattades.
- (102) Kommissionen anser att 2010 års Meipstudie är den första relevanta analys som kan användas för att fastställa huruvida Gdynia stad och Kosakowo kommun har agerat som en privat investerare. I själva verket bör bedömningen av om statliga ingripanden är i linje med marknadsförhållandena ske på grundval av en förhandsanalys, där hänsyn tas till den information och de uppgifter som fanns tillgängliga vid den tidpunkt då investeringen beslutades.
- (103) Kommissionen noterar att studier och förberedelser för den aktuella investeringen genomfördes fram till 2010. Dessa inbegrep framtagandet av den övergripande planen för investeringsprojektet, miljörapporten, konstruktionsdokumentation för allmänflygterminalen, konstruktionsdokumentation för administrationsbyggnaden och brandstationen, särskilda luftfartsdokument och andra studier. I slutet av 2010 uppgick kostnaderna för dessa studier till [...] miljoner zloty ([...] euro)⁽⁴⁵⁾. Detta visar att investerarna hade fattat beslutet att utveckla Gdynias flygplats redan före 2010. Gdynia och Kosakowo vidtog en rad förberedande åtgärder för att genomföra projektet (se skäl 10 ovan), och specifika studier beställdes i detta syfte.

⁽⁴¹⁾ Mål 40/85, Belgien mot kommissionen (REG 1986, s. 2321).

⁽⁴²⁾ Trots att kommissionen bad de polska myndigheterna att inkomma med de underliggande Excel-kalkylblad som hade använts för beräkningarna, inklusive formlerna, inkom de polska myndigheterna med Excel-kalkylbladen utan formlerna.

⁽⁴³⁾ Se fotnot 38.

⁽⁴⁴⁾ Mål C-124/10 P, kommissionen mot Electricité de France (EDF) (2012, ännu ej publicerat i rättsfallssamlingen, punkt 85).

⁽⁴⁵⁾ Se avsnitt 4.7.5 i 2012 års Meipstudie. Enligt Polens kommentarer uppgick kapitaltillskotten till Gdynias flygplats till 1,691 miljoner zloty (cirka 423 000 euro) den 26 juni 2009. Endast [...] miljoner zloty (cirka [...] euro) hade använts för att finansiera de olika undersökningar som gjordes i samband med förberedelserna av projektet.

(104) Såsom Polen uppger slutförde flygplatsförvaltarens offentliga aktieägare dessutom förberedelserna för investeringsprojektet i fråga 2010. Samma år ökade de offentliga aktieägarna bolagets aktiekapital till 6,05 miljoner zloty (cirka 1,5 miljoner euro) i syfte att genomföra investeringsprojektet. Det var planerat att man skulle börja med de huvudsakliga investeringarna i anläggningstillgångar (t.ex. byggandet av allmänflygterminalen) under 2011, men detta skedde faktiskt först 2012. Kommissionen anser att en privat investerare skulle ha bedömt den förväntade lönsamheten för projektet vid den här tidpunkten. Om investeringsplanen inte hade visat på en acceptabel avkastning eller om den hade varit baserad på osäkra antaganden skulle en privat investerare inte ha börjat genomföra planen och inte ha lagt ned ytterligare pengar på den utöver vad man redan hade lagt ned på de förberedande arbeten som nämns i skälet ovan.

a) Kapitaltillskott

(105) När det gäller kapitaltillskotten konstaterar kommissionen att beslutet om det första större kapitaltillskottet på 4,4 miljoner zloty (vilket nästan fyrdubblade det befintliga kapitalet på 1,7 miljoner zloty) fattades den 29 juli 2010, direkt efter det att 2010 års Meipstudie hade färdigställts den 16 juli 2010. Dessutom undertecknades avtalet om ytterligare kapitaltillskott (fram till 2040) för att finansiera omvandlingsprojektet (se skäl 33) i mars 2011 (redan innan den andra Meipstudien hade färdigställts den 13 maj 2011). Samtidigt med detta ingicks även det operativa avtalet med den militära användaren av flygplatsen (den 7 mars 2011) och arrendeavtalet för bolagets mark (den 11 mars 2011 [se skäl 33]).

(106) Kommissionen understryker också att Polen bekräftade att det kapitaltillskott som beslutades den 29 juli 2010 baserades på den ekonomiska bedömningen av projektet i 2010 års Meipstudie. Det är därför tydligt att de offentliga aktieägarna i detta skede hade beslutat sig för att engagera sig i investeringsprojektet i fråga, vilket skulle genomföras under 30 år. Även om det är möjligt för en privat investerare att anpassa sin investeringsplan under själva genomförandefasen om omständigheterna förändras står det klart att en privat investerare skulle ha bedömt fördelarna med investeringsprojektet i fråga redan 2010, innan denne började satsa stora resurser på projektet.

(107) När den första uppdateringen av Meipstudien genomfördes 2011 hade de offentliga aktieägarna redan tillskjutit 6,05 miljoner zloty till bolaget (se tabell 3). Bolaget hade redan arrenderat marken för flygplatsen från Kosakowo (arrendeavtalet mellan Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag och Kosakowo undertecknades den 11 mars 2011) och dessutom ingått ett driftavtal med den militära användaren av flygplatsen (den 7 mars 2011). Den 11 mars 2011 hade aktieägarna dessutom tecknat ett avtal om att öka bolagets aktiekapital fram till 2040 ⁽⁴⁶⁾. Och när den andra uppdateringen av Meipstudien slutfördes i juli 2012 hade de offentliga aktieägarna tillfört sammanlagt 64,810 miljoner zloty (dvs. ca 70 % av allt tillskjutet kapital). Kommissionen understryker att 2011 och 2012 års Meipstudier obestriddligen innebär justeringar av den ursprungliga investeringsplanen som låg till grund för det ursprungliga beslutet att inleda projektet att omvandla militärflygfältet. Så även om större kapitaltillskott gjordes efter den första Meipstudien från 2010 kan dessa tillskott inte prövas separat.

b) Kapitalutgifter

(108) I 2012 års Meipstudie delas investeringarna i anläggningstillgångar upp i fyra faser. Den första etappen av investeringsprojektet omfattade konstruktionsarbete, men även röjning av platsen (bortrensning av träd och buskar, rivning av ett antal hangarer och utjämning av marken). Dessa kostnader uppkom under 2011 och uppgick sammanlagt till [...] miljoner zloty ([...] euro). Den andra fasen av projektet, som omfattar byggandet av allmänflygterminalen, administrationsbyggnaden och brandstationen, hade påbörjats redan under 2012. Denna fas är den viktigaste när det gäller kapitalutgifter, eftersom [...] % av de nominella kapitalutgifterna uppkom under perioden 2012–2013. Enligt de uppgifter som har lämnats av Polen uppgick kapitalutgifterna under 2012 till [...] miljoner zloty (varav mer än hälften uppkom redan innan 2012 års Meipstudie hade påbörjats). Diagrammet nedan (figur 2) visar de (nominella) kapitalutgifterna för respektive investeringsfas enligt 2012 års Meipstudie.

⁽⁴⁶⁾ Enligt avtalet från den 11 mars 2011 ska Gdynia bidra med ett kontanttillskott på totalt 59,048 miljoner zloty (14,8 miljoner euro) under perioden 2011–2013 och Kosakowo med apportegendom (byta en del av den årliga hyran mot aktier) under perioden 2011–2040.

Figur 2

Kapitalutgifter per fas (2012 års MEIP-studie)

(...)

- (109) Mot bakgrund av skälen 103 och 108 anser kommissionen att vare sig 2011 eller 2012 års MEIP-studie genomfördes vid en lämplig tidpunkt för de offentliga aktieägarna och på grundval av den information som dessa hade tillgång till då det viktigaste beslutet om att finansiera omvandlingsprojektet fattades. Vidare kan kommissionen inte i efterhand ta hänsyn till de planerade ytterligare intäktskällorna på basis av uppgifterna från november 2013 för att motivera beslut som fattades av de offentliga aktieägarna under 2010 och 2011.
- (110) Kommissionen anser därför att den, för att bedöma om Gdynia och Kosakowo betedde sig som en försiktig privat investerare i en marknadsekonomi, i första hand måste grunda sin bedömning på 2010 års Meipstudie, utan att ta hänsyn till eventuell fortsatt utveckling eller information som de offentliga aktieägarna inte kände till vid den tidpunkt då de fattade sitt beslut att genomföra investeringsprojektet i fråga.
- (111) Å andra sidan behandlade 2011 och 2012 års Meipstudier endast förändringarna av det ursprungliga beslut att inleda investeringsprojektet som fattades under 2010, på grundval av 2010 års Meipstudie. I 2012 års Meipstudie anges också att ett antal investeringar (t.ex. allmänflygterminalen, administrationsbyggnaden och elsystemet) redan befann sig i ett framskridet genomförandeskede. De två senare studierna visar att aktieägarna styrdes av marknadens utveckling och anpassade projektets omfattning till denna (antingen uppåt eller nedåt, beroende på typ av investering). Dessa förändringar var emellertid marginella jämfört med det övergripande beslutet att omvandla militärbasen till en civil flygplats. Diagrammet nedan (figur 3) visar kapitalutgifterna enligt 2010, 2011 och 2012 års Meipstudier (uttryckt i reala termer 2010). Som synes uppdaterades tidpunkten för och omfattningen av investeringarna både 2011 och 2012, men dessa förändringar var inte betydande med tanke på den totala storleken på projektet. 2010 uppskattade man de reala kapitalutgifterna till cirka [...] miljoner zloty, och denna siffra steg [...] till cirka [...] miljoner zloty både 2011 och 2012 (dvs. [...] % under en investeringsperiod på nästan 20 år).
- (112) I praktiken innebär detta att kommissionen måste bedöma en rad investeringsbeslut som fattades av samma offentliga aktieägare under en kort tidsperiod, vilken inte kännetecknas av förekomsten av oförutsedda händelser, för att genomföra vad som i princip är samma investeringsprojekt. Därför kan 2011 och 2012 års Meipuppdateringar inte omvandla ett investeringsbeslut som inte överensstämde med Meip när det fattades till ett rationellt investeringsbeslut. Uppdateringarna kan på sin höjd visa att de polska myndigheterna betedde sig som en privat investerare endast om de kan visa att projektet, genom att man investerar ytterligare medel, kan ge en avkastning som på ett adekvat sätt ersätter det kapital som har investerats och kommer att investeras (eller som på lämpligt sätt skulle ersätta detta kapital även när man tar hänsyn till risken för att behöva betala tillbaka olagligt stöd som redan har mottagits).

Figur 3

Kapitalutgifter (i tusentals zloty) enligt prognoser i 2010, 2011 och 2012 års Meipstudier (i reala termer för 2010)

(...)

Tillämpningen av den marknadsekonomiska investeringsprincipen på grundval av 2010 års Meipstudie

- (113) 2010 års Meipstudie bygger på en affärsplan som innehåller en prognos över aktieinvesteringarnas framtida kassaflöden under perioden 2010–2040. Vid den tidpunkt då Meipstudien genomfördes räknade Polen med att flygplatsen skulle börja användas för allmän flygtrafik under 2011, charterflyg under 2013 och lågprisflyg under 2015. Detta skulle leda till en stadig ökning av antalet passagerare från [...] passagerare under 2013 till nästan [...] miljoner under 2024 och 1 753 000 under 2040 (som framgår av tabell 5 nedan).

Tabell 5

Trafikprognoser för Gdynias flygplats som används i 2010 års Meipstudie (i tusental)

Förväntad passagerarutveckling (MEIP 2010)										
År	2013	2014	2015	2016	2020	2024	2028	2032	2036	2040
Antal passagerare	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 752 835

- (114) Enligt 2010 års Meipstudie skulle bolaget vara lönsamt på EBITDA-nivå från och med 2018. Det årliga diskonterade kassaflödet skulle bli positivt från och med 2020, vilket framgår av figuren nedan (figur 4). Men kumulativt sett (dvs. när föregående års kassaflöden aggregeras varje år) förväntas det totala diskonterade kassaflödet under hela perioden 2010–2040 bli negativt (som framgår av figur 1). Med andra ord är de positiva kassaflöden som förväntas genereras från och med 2018 inte tillräckliga för att kompensera för de negativa kassaflödena under investeringsperiodens första år.

Figur 4

Diskonterat kassaflöde i tusentals zloty (2010 års Meipstudie)

(...)

Källa: Baserat på 2010 års Meipstudie.

- (115) Efter 2040 förväntades kontinuerlig tillväxt för flygplatsförvaltaren med en stabil tillväxttakt för det fria kassaflödet på [...] %. Utifrån detta antagande beräknade Polen slutvärdet för flygplatsoperatören för 2040. Det diskonterade slutvärdet uppgår till [...] miljoner zloty.
- (116) 2010 års Meipstudie ger ett positivt eget kapital⁽⁴⁷⁾ på [...] miljoner zloty (dvs. cirka [...] miljoner euro). Dessutom är investeringsprojektets internränta på [...] % högre än flygplatsförvaltarens prognostiserade kapitalkostnad ([...] %).
- (117) Kommissionen konstaterar att en viktig faktor som påverkar värdet av flygplatsförvaltarens framtida kassaflöden är de förväntade intäkterna, som beror på antalet passagerare och de flygplatsavgifter som betalas av flygbolagen. Intäkterna från lågprisbolag och charterflyg (passagerar-, landnings- och parkeringsavgifter) svarar enligt 2010 års Meipstudie för [80–90] % av de totala intäkterna under 2040 och för i genomsnitt [80–90] % av de totala intäkterna under hela den period som analyseras, det vill säga 2010–2040. Kommissionen konstaterar att detta faktum är i strid med Polens uttalanden om att verksamheten vid Gdynias flygplats skulle komplettera verksamheten vid Gdansk flygplats eftersom Gdynia skulle fokusera på verksamhet med anknytning till allmän flygtrafik. Som framgår av de uppgifter som presenteras ovan är i själva verket lågprisflyg och charterflyg den huvudsakliga inkomstkällan under de flesta prognosåren. Såsom förklaras närmare nedan härrör den största delen av Gdansk flygplats intäkter emellertid också från lågpris- och charterflyg (se skäl 121).
- (118) När det gäller passagerarnas och lufttrafikföretagens efterfrågan konstaterar kommissionen att Gdynias flygplats skulle ha samma upptagningsområde som Gdansk flygplats, som ligger bara cirka 25 km från Gdynias flygplats. Gdansk flygplats utökades under 2012 för kunna betjäna upp till 5 miljoner passagerare, och en ytterligare utökning är planerad till 2015 för att flygplatsen ska klara upp till 7 miljoner passagerare. Tidplanen för dessa utökningar var allmänt känd redan 2010, det vill säga vid tidpunkten för utarbetandet av 2010 års Meipstudie⁽⁴⁸⁾. Den offentliga finansieringen för utbyggnaden av Gdansk så att flygplatsen skulle få en kapacitet på 5 miljoner passagerare anmäldes dessutom till kommissionen den 24 september 2008 som statligt stöd nummer N 472/08 och godkändes av kommissionen den 5 februari 2009⁽⁴⁹⁾.
- (119) Polen meddelade kommissionen att enligt den övergripande planen för Gdansk flygplats som upprättades 2010⁽⁵⁰⁾ kommer start- och landningsbanan, plattorna och annan flygplatsinfrastruktur att byggas ut så att Gdansk flygplats i framtiden skulle kunna hantera över 10 miljoner passagerare per år.

⁽⁴⁷⁾ I detta egna kapital ingår kassaflödets kapitalvärde under perioden 2012–2040 och flygplatsoperatörens diskonterade slutvärde beräknat för 2040.

⁽⁴⁸⁾ Se till exempel kommissionens beslut nr C(2009) 4445 av den 3 juni 2009 om beviljande av gemenskapens finansiella stöd på området för transeuropeiska transportnät.

⁽⁴⁹⁾ Se fotnot 4.

⁽⁵⁰⁾ Den övergripande planen beställdes i februari 2010 och levererades i november 2010.

- (120) Kommissionen konstaterar vidare att Gdansk flygplats under 2010 betjänade 2,2 miljoner passagerare (dvs. den utnyttjade 45 % av sin kapacitet om man räknar med den kapacitet som håller på att skapas). Enligt prognoserna för Gdansk flygplats kommer endast 50 till 60 % av den tillgängliga kapaciteten att utnyttjas 2020 ⁽⁵¹⁾. Dessa prognoser tar inte hänsyn till verksamhet vid Gdynias flygplats (dvs. det antas att all efterfrågan inom upptagningsområdet kommer att tillgodose av Gdansk flygplats). Kommissionen konstaterar att Gdansk flygplats kommer att kunna tillgodose efterfrågan i regionen under en längre tid, det vill säga åtminstone fram till 2030, även om man räknar med en dynamisk tillväxt för passagerartrafiken.
- (121) Som redan påpekats utgår man i 2010 års Meipstudie för Gdynias flygplats ifrån att huvuddelen av flygplatsens intäkter ([80–90] % i genomsnitt för hela perioden 2012–2040) kommer att komma från lågprisbolag och charterbolag. I detta sammanhang konstaterar kommissionen att även Gdansk flygplats huvudsakligen hanterar trafik från lågpris- och charterflygningar. 2010 svarade lågpris- och charterflygningar för 72 % av alla passagerare på Gdansk flygplats ⁽⁵²⁾.
- (122) Med tanke på närheten till en annan etablerad och icke överbelastad flygplats som tillämpar samma affärsmodell och som har stor ledig kapacitet på lång sikt anser kommissionen att möjligheten för förvaltaren av Gdynias flygplats att locka trafik och passagerare till stor del kommer att bero på flygplatsavgifterna för flygbolagen, särskilt i jämförelse med de avgifter som tas ut av flygplatsens närmaste konkurrenter.
- (123) I detta sammanhang noterar kommissionen att man i 2010 års Meipstudie räknar med en passageraravgift för charter- och lågprisflyg på 25 zloty/passagerare (6,25 euro) fram till 2014 och 40 zloty/passagerare (10 euro) från 2015 (till 2040). Landningsavgiften för samma flygkategori fastställdes till 25 zloty/ton (6,25 euro) för hela perioden (genomsnittlig MTOW [högsta tillåtna startvikt] antogs vara 70 ton) medan parkeringsavgiften uppskattades till 4 zloty (1,0 euro) per 24 tim/ton (med en genomsnittlig MTOW på 70 ton). Enligt 2010 års Meipstudie låg priserna på nivåer jämförbara med dem för andra regionala flygplatser vid tiden för genomförandet av 2010 års Meipstudie. När dessa priser för Gdynias flygplats sattes utgick man också ifrån att det inte skulle finnas någon konkurrens från Gdansk flygplats.
- (124) Kommissionen noterar även att i den prislista som tillämpas av Gdansk flygplats sedan den 31 december 2008 fastställs standardpassageraravgiften till 48 zloty/passagerare (12,0 euro), standardlandningsavgiften för flygplan över 2 ton (dvs. inklusive alla charter- och lågprisflygplan) till 25 zloty/ton (6,25 euro) och parkeringsavgiften till 4,5 zloty/24 tim/ton (1,25 euro).
- (125) Kommissionen noterar dock att den prislista som tillämpas på Gdansk flygplats också innehåller olika rabatter och avdrag för bland annat lågprisflyg. Gdansk flygplats tillämpar en reducerad passageraravgift på 24 zloty/passagerare (6 euro) för alla nya förbindelser (per den 1 januari 2004) och för ökad trafikfrekvens med flygplan som har en maximal tillåten startvikt på mellan 50 och 100 ton (till exempel Airbus A320 och Boeing 737 och andra flygplan som används av lågprisbolag). Den landningsavgift som tillämpas för sådana förbindelser har också minskats med 50 % (dvs. till 12,5 zloty/ton) Om en viss sträcka trafikeras minst sex gånger i veckan tas ingen parkeringsavgift ut. Dessutom reduceras standardpassageraravgiften först med 23 zloty för alla avresande passagerare på reguljära inrikeslinjer. Därefter tillämpas en lämplig rabatt. Med hänsyn till de rabatter som tillämpas på Gdansk flygplats menar kommissionen att de genomsnittliga flygplatsavgifter som planeras för Gdynias flygplats är betydligt högre än de avgifter som tillämpas på den etablerade grannflygplatsen.

⁽⁵¹⁾ Passagerartrafik (i tusentals passagerare per år) för Gdansk flygplats:

Faktiskt antal passagerare									
År	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Antal passagerare	466	672	1 256	1 715	1 954	1 911	2 232	2 463	2 906
Förväntad ökning av antalet passagerare									
År	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Antal passagerare	3 153	3 311	3 477	3 616	3 760	3 911	4 067	4 230	

⁽⁵²⁾ 64,5 % lågprisbolag, 7,5 % charterflyg. Både 2009 och 2011 var den siffran 70 %.

- (126) Genom att tillämpa flygplatsavgifterna i fråga kommer Gdynias flygplats som ny aktör inte att kunna locka till sig någon större mängd trafik, med tanke på att det finns en etablerad flygplats med ledig kapacitet i samma upptagningsområde som tillämpar lägre nettoavgifter för nya förbindelser och för ökad trafikfrekvens för befintliga förbindelser. Kommissionen noterar också att de rabatterade avgifterna enligt listan över de flygplatsavgifter som tillämpas på Gdansk flygplats ska gälla till och med den 31 december 2028. Eftersom flygplatsförvaltarens främsta inkomstkälla enligt 2010 års Meipstudie (baserat på flygplatsoperatörens affärsplan vid den tidpunkten) utgörs av flygplatsavgifter anser kommissionen att denna lösning är ett bevis på att 2010 års Meipstudie inte är tillförlitlig och trovärdig nog för att visa att investeringsprojektet skulle ha genomförts av en privat investerare.
- (127) Med tanke på att både Gdynias flygplats och Gdansk flygplats skulle fokusera främst på lågpris- och charterbolag, att Gdansk flygplats inte utnyttjar sin fulla kapacitet, att de faktiska avgifterna på Gdansk flygplats är lägre än de som har antagits i Gdynias affärsplan och att de två flygplatserna ligger så pass nära varandra anser kommissionen dessutom att det inte går att anta att det inte skulle förekomma någon priskonkurrens mellan de båda flygplatserna.
- (128) Kommissionen noterar också att vid tidpunkten för utarbetandet av 2010 års Meipstudie var de nettoavgifter (standardavgifter efter tillämpliga rabatter) som tillämpades vid flygplatsen i Bydgoszcz (som ligger 196 kilometer eller 2 timmar och 19 minuter med bil från Gdynias flygplats) och flygplatsen i Szczecin (som ligger 296 kilometer eller 4 timmar och 24 minuter med bil från Gdynias flygplats) – dvs. den näst närmaste respektive tredje närmaste polska regionala flygplatsen – betydligt lägre⁽⁵³⁾.
- (129) Mot bakgrund av detta och med tanke på närheten till en annan icke överbelastad flygplats som tillämpar samma affärsmodell anser kommissionen inte att flygplatsavgifterna i 2010 års Meipstudie, som är högre än de som tillämpas på Gdansk flygplats och andra regionala flygplatser i närheten, är realistiska. Vidare anser kommissionen att trafikprognoserna i 2010 års Meipstudie är baserade på orealistiska antaganden, med tanke på den konkurrenssituation som Gdynias flygplats befinner sig i.
- (130) Det bör också noteras att det i 2010 års Meipstudie vare sig ingick någon känslighetsanalys eller någon bedömning av sannolikheten för olika utfall (till exempel ett värsta scenario, bästa scenario och grundscenario). Kommissionen drar därför slutsatsen att det scenario som presenteras i 2010 års Meipstudie bygger på alltför optimistiska antaganden om utvecklingen av passagerartrafiken och avgifternas storlek.
- (131) Kommissionen konstaterar att om de årliga intäkterna från passageraravgifter kopplade till lågpris- och chartertrafik minskar med bara [...] % (under prognosperioden 2010–2040) resulterar detta i ett negativt eget kapital för de offentliga aktieägarna. En sådan minskning av intäkterna skulle kunna inträffa vid lägre avgifter och/eller mindre trafik än vad som antagits. I detta sammanhang är det värt att notera att flygplatsavgifterna i den affärsplan som använts för 2010 års Meipstudie redan är [...] % högre än vid Gdansk flygplats⁽⁵⁴⁾. Mot denna bakgrund är det ytterst osannolikt att Gdynias flygplats skulle kunna locka till sig trafik utan att ge någon betydande rabatt på de 40 zloty (10 euro) som anges som avgift i affärsplanen. Att kapitalvärdet är så känsligt för en till synes marginell sänkning av flygplatsavgifterna (till följd av realistiska antaganden) gör den ursprungliga affärsplanens trovärdighet tämligen tvivelaktig.
- (132) Även om 2010 års Meipstudie baserades på de trafikprognoser som fanns att tillgå då och efterhandsinformation inte bör användas för att bedöma Meipstudien, noterar kommissionen att dessa prognoser var alltför optimistiska. Jämför man 2010 och 2012 års trafikprognoser kan man konstatera betydande skillnader. Dels försenades projektstarten och dels minskade trafikprognoserna med mellan [...] och [...] % per år, även under den period då EBITDA beräknades bli positivt. En sådan betydande korrigering efter bara två år och utan någon väsentlig förändring av

⁽⁵³⁾ Flygplatsen i Bydgoszcz: Standardavgiften för avresande passagerare är 30 zloty (7,5 euro), standardlandningsavgiften 45 zloty/ton (11,25 euro) för de första 2 tonnen MTOW, 40 zloty/ton (10 euro) mellan 2 och 15 ton MTOW, 35 zloty/ton (8,75 euro) mellan 15 och 40 ton MTOW, 30 zloty/ton (7,5 euro) mellan 40 och 60 ton MTOW, 25 zloty/ton (6,25 euro) mellan 60 och 80 ton MTOW och 20 zloty/ton (5 euro) för varje ton över 80 ton MTOW och standardparkeringsavgiften 8 zloty/ton/24 tim (2 euro, ingen avgift för de första 4 timmarna). Rabatter: Passageraravgifterna kan minskas med mellan 5 % (om ett lufttrafikföretag har 100–300 passagerare som reser från Bydgoszcz per månad) och 50 % (om ett lufttrafikföretag har mer än 8 000 passagerare som reser från Bydgoszcz per månad). Landningsavgift: 50 % rabatt under en förbindelses första 12 månader och 50 % rabatt för landningar som sker mellan kl. 14.00 och 20.00. Landnings- och parkeringsavgifter: 10 % rabatt för ett lufttrafikföretag med 4–10 flygningar per månad, 15 % för 11–30 flygningar per månad, 20 % för fler än 31 flygningar per månad. Flygplatsen i Szczecin: Standardavgiften för avresande passagerare är 35 zloty (8,75 euro), standardlandningsavgiften 70 zloty/ton (17,5 euro) och standardparkeringsavgiften 8 zloty/ton/24 tim (ingen avgift för de första 2 timmarna). Rabatter: mellan 20 % (om ett lufttrafikföretag erbjuder avresande passagerare fler än 800 platser per vecka) och 90 % (om fler än 1 300 platser erbjuds).

⁽⁵⁴⁾ Beräkning av passageraravgifter för lågprisbolag.

omständigheterna kan användas som en kontroll av om de ursprungliga antagandena håller. Den visar vidare att de känslighetskontroller som kommissionen har genomfört (vilka är marginella i jämförelse) är särskilt träffande när det gäller de orealistiska antaganden som ligger till grund för slutsatsen att projektet skulle vara värt att genomföra.

Tabell 6

Jämförelse mellan de prognoser över passagerartrafik som används i 2010 års Meipstudie och 2012 års Meipuppdatering

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt antal passagerare i 2010 års MEIP-studie	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Totalt antal passagerare i 2012 års MEIP-studie	—	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Skillnad		- 53	- 69	- 55	- 38	- 36	- 29	- 27	- 25
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totalt antal passagerare i 2010 års MEIP-studie	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 343 234
Totalt antal passagerare i 2012 års MEIP-studie	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	1 083 746
Skillnad	- 23	- 21	- 19	- 17	- 17	- 18	- 18	- 19	- 19

- (133) Ytterligare känslighetsanalyser tyder på att projektet skulle bli olönsamt om de totala intäkterna bara skulle bli [...] % lägre per år under hela prognosperioden eller om intäkterna blir [...] % lägre och rörelsekostnaderna [...] % högre. Investeringens lönsamhet är därför mycket känslig för marginella förändringar i de grundläggande antagandena. Kommissionen anser att sådana förändringar är marginella i jämförelse med de ändringar som gjordes i de efterföljande Meipstudierna.
- (134) De känslighetskontroller som kommissionen har genomfört framstår som än mer rimliga med tanke på att de polska myndigheterna mindre än ett år efter genomförandet av 2010 års Meipstudie erhöll en uppdaterad analys som visar att projektets kapitalvärde skulle vara betydligt lägre och uppgå till bara [...] miljoner zloty (cirka [...] euro). I maj 2011 hade projektets kapitalvärde minskat med [...] % i förhållande till det ursprungliga projektet.
- (135) Kommissionen konstaterar dessutom att de positiva resultaten i 2010 års Meipstudie också till stor del beror på investeringens slutvärde i slutet av den period som omfattas av affärsplanen (dvs. 2040). I själva verket är bolagets diskonterade kassaflöde negativt under perioden 2010–2040 och uppgår till (- [...] miljoner) zloty. Det diskonterade slutvärdet uppgår den 30 juni 2010 till [...] miljoner zloty.
- (136) Slutvärdet bygger på antaganden om att den årliga tillväxttakten för investeringens kassaflöde skulle vara [...] % efter 2040. Enligt gällande praxis bör ett företags tillväxttakt inte vara högre än tillväxttakten för den ekonomi där det är verksamt (dvs. BNP-tillväxten). Slutvärdet har beräknats för den tidpunkt då företaget väntas nå mognad och perioden med hög tillväxt för företaget därmed är över. Med tanke på att ekonomin förväntas bestå av företag med hög tillväxt och andra med stabil tillväxt förväntas tillväxten i mogna företag därför vara lägre än den genomsnittliga tillväxttakten för ekonomin i sin helhet. Det framgick inte av Polens synpunkter på vilka grunder man har valt en långsiktig tillväxttakt på [...] %, men Polen förklarade att den långsiktiga tillväxttakten är en nominell tillväxttakt. På basis av uppgifter från IMF fann kommissionen att de prognoser för den reella BNP-tillväxten i Polen som fanns tillgängliga i början av 2010 visade att den nominella tillväxten i den polska ekonomin skulle sträcka sig från 5,6 % 2011 till 6,6 % 2015. Med en inflation på 2,5 % skulle den reala BNP-tillväxten kunna förväntas vara 4 %. Därför kan valet av en nominell tillväxttakt för Gdynias flygplats på [...] % vid en första anblick anses

vara i linje med den information som fanns tillgänglig då, och med normal praxis att välja en tillväxttakt som är lägre än den ekonomiska tillväxten. Men genom att välja en långsiktig tillväxttakt som är högre än inflationen (som uppskattades till 2,5 % i april 2010), utgår man i affärsplanen från att flygplatsen ska fortsätta att växa varje år efter 2040.

Tabell 7

Uppgifter och prognoser om BNP och inflation som IMF tillhandahöll i april 2010

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BNP-tillväxt i % (fasta priser)	1,70	2,70	3,20	3,90	4,00	4,00	4,00
BNP-tillväxt i % (löpande priser)	5,50	4,40	5,60	6,20	6,60	6,50	6,60
Inflation, %	4,20	3,50	2,30	2,40	2,50	2,50	2,50

Källa: Internationella valutafonden, World Economic Outlook Database, april 2010 (hämtad från <http://www.imf.org/external/data.htm>)

- (137) Dessutom noterar kommissionen att det, med tanke på att prognosperioden är särskilt lång och att den dag som slutvärdet beräknades för ligger så långt fram i tiden, i det här fallet är särskilt komplicerat att bestämma den mest lämpliga tillväxttakten och att osäkerheten därför är särskilt stor. Prognoser över BNP-tillväxt sträcker sig sällan längre än fem år framåt i tiden, men i detta fall skulle modellen förutsäga en rimlig tillväxttakt för flygplatsen efter att den varit i drift i 30 år. Detta tyder på att en försiktig investerare skulle ha genomfört en rad känslighetsanalyser.
- (138) I detta sammanhang är det värt att notera att den stabila tillväxttakten minskade från [...] % till [...] % i senare uppdateringar av den ursprungliga affärsplanen. Polen har dock inte kommit med någon tydlig förklaring till minskningen. Slutvärdet är en funktion av den antagna kontinuerliga stabila tillväxten men också av den beräknade avkastning som förväntas under perioden med stabil tillväxt. Kommissionen genomförde ett antal känslighetsanalyser som bekräftar att slutsatsen i 2010 års Meipstudie är mycket känslig för små och realistiska förändringar i de grundläggande antagandena. För det första ligger den stabila tillväxttakt som gör att kapitalvärdet i 2010 års affärsplan blir negativt på cirka [...] %. Men om man antar att intäkterna är endast [...] % lägre än beräknat, ligger den stabila tillväxttakt som gör att projektet blir olönsamt på [...] %.
- (139) I den modell för stabil tillväxt som används för att beräkna slutvärdet i detta fall krävs det också att antaganden görs om vid vilken tidpunkt företaget kommer att börja växa med en stabil takt som det kan upprätthålla för alltid. I 2010 års Meipstudie hade denna satts till 2040, vilket innebär en prognosperiod på 30 år (2010–2040). I 2012 års Meipstudie hade prognosperioden förkortats till 18 år (2012–2030), och slutvärdet beräknades därför för 2030. Om samma tidsperiod tillämpas i 2010 års Meipstudie blir kapitalvärdet negativt.
- (140) Kommissionen noterar också att det i 2012 års Meipstudie specifikt anges att en försiktig investerare skulle ha tagit hänsyn till det faktum att en särskilt lång tidperiod förflyter innan projektet blir lönsamt (se avsnitt 4.10.1.2 i 2012 års Meipstudie, där man drar slutsatsen att "det positiva resultatet av det nuvarande nettovärdet visar att det kan vara intressant för potentiella investerare att investera i Gdynia-Kosakowo flygplats, men att investeraren, innan denne fattar några beslut, även måste ta i beaktande den långa placeringshorisont som är typisk för infrastrukturprojekt").
- (141) Kommissionen konstaterar att man i affärsplanen och kapitalvärdesberäkningarna från 2010, då den första Meipstudien genomfördes, tog hänsyn till alla kapitalutgifter, inklusive utgifter för skyldigheter på det offentliga området (brandkår, säkerhet, tull osv.). Kommissionen konstaterar att detta tillvägagångssätt verkar korrekt, med tanke på att sådana kostnader är nära förknippade med anläggandet och driften av en flygplats (och därmed ska adderas till kostnaderna för projektet).

- (142) Däremot har kommissionen också bedömt projektets lönsamhet på grundval av 2010 års Meipstudie utan att ta hänsyn till kapitalutgifter för arbetsuppgifter som ligger inom de offentliga myndigheternas ansvarsområde.
- (143) Utifrån de uppgifter som Polen har inkommit med är det inte möjligt att exakt identifiera vilka delar av kapitalutgifterna och rörelsekostnaderna som är hänförliga till det offentliga området. Kommissionen noterar att Polen i 2012 års Meipuppdatering har delat upp de investeringar som ligger inom de offentliga myndigheternas ansvarsområde. Detta var dock inte fallet i 2010 års Meipstudie. Kommissionen beräknade ändå kapitalvärdet på nytt, utan att ta med ett antal identifierbara kapitalutgifter som tydligt är relaterade till uppgifter på det offentliga området. I kommissionens nya beräkning av kapitalvärdet ingår inte följande utgifter: "Fordon och utrustning för brandbekämpning", "flygplatsstaket och övervakning" och "utrustning för flygplats säkerhetsvakt" som uppgår till [...] miljoner zloty (summa nominella belopp).
- (144) I 2010 års Meipstudie är konsekvensen av att ta bort utgifterna för uppgifter på det offentliga området att det diskonterade kassaflödet ökar till omkring (– [...]) miljoner zloty (eller, med andra ord, att den förväntade diskonterade förlusten under perioden 2010–2040 minskar med [...] miljoner zloty, från (– [...]) miljoner zloty till (– [...]) miljoner zloty. Med tanke på att slutvärdet inte ändras (och uppgår till [...] miljoner zloty) ökar projektets kapitalvärde från [...] miljoner zloty till [...] miljoner zloty (dvs. det ökar från [...] miljoner euro till cirka [...] miljoner euro).
- (145) Ytterligare känslighetsanalyser genomfördes, och indikerar att kapitalvärdet blir negativt om följande ändringar görs: de totala intäkterna minskar med [...] %, intäkterna från flygplatsavgifterna minskar med [...] % eller de totala intäkterna minskar med [...] % samtidigt som kostnaderna ökar med [...] % (allt beräknat på årsbasis). Med tanke på de mycket realistiska antagandena om flygplatsavgifterna ([...] % högre än vid Gdansk flygplats⁽⁵⁵⁾) och de alltför optimistiska trafikprognoserna (reviderade prognoser på [...] % till [...] % lägre än de ursprungliga prognoserna), visar sådana känslighetsanalyser att något mer realistiska antaganden leder till slutsatsen att projektet inte skulle vara lönsamt.
- (146) När de kostnader för uppgifter på det offentliga området som kunde identifieras i 2010 års Meipstudie exkluderas tyder känslighetsanalyser på att kapitalvärdet skulle bli negativt om de förväntade intäkterna från flygplatsavgifterna för lågprisbolag (utan någon minskning av flygplatsavgifterna för charterflyg) skulle minska med [...] % per år samtidigt som charterintäkter, övriga intäkter, rörelsekostnader och kapitalutgifter förblir desamma som i affärsplanen (med tanke på att intäkterna från lågprisbolag börjar genereras under 2017 och successivt ökar med tiden).
- (147) Vidare är det värt att påminna om att projektet är lönsamt endast sett till slutvärdet (dvs. flygplatsens värde 2040 om man antar en kontinuerlig årlig tillväxt för kassaflödet om [...] %). Fram till 2040 genererar projektet ett negativt kassaflöde.
- (148) Även om man bedömer projektets lönsamhet utifrån 2010 års Meipstudie utan att ta med kapitalutgifter för arbetsuppgifter som ligger inom de offentliga myndigheternas ansvarsområde kan man därför inte entydigt sluta sig till att en privat investerare skulle ha genomfört investeringen i fråga.

Sammanfattning och slutsats

- (149) Omvandlingen av Gdynias flygplats innebär stora investeringar och negativa kassaflöden under en längre tid. Enligt affärsplanen är det ackumulerade diskonterade kassaflödet under prognosperioden 2010–2040 negativt (– [...]) miljoner zloty, eller – [...] miljoner euro). Enligt affärsplanen uppnår projektet bara positiva siffror på grund av det diskonterade slutvärdet på [...] miljoner zloty som har beräknats för 2040 och framåt, förutsatt att flygplatsen växer årligen och kontinuerligt med en nominell tillväxttakt på [...] %. Trots de betydande osäkerheter som ett sådant långsiktigt projekt innebär innehåller affärsplanen ingen känslighetsanalys, och den skiljer sig därmed från den analys som en försiktig investerare skulle ha genomfört inför ett sådant projekt.
- (150) Vidare visade kommissionens analys att affärsplanen bygger på en rad antaganden som är optimistiska och realistiska med tanke på närheten till Gdansk flygplats, vilken har samma affärsmodell, ledig kapacitet och planer på att expandera. Flera känslighetsanalyser visar att projektets kapitalvärde blir negativt om mindre och realistiska ändringar görs av de underliggande antagandena.

⁽⁵⁵⁾ Se fotnot 54.

- (151) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att en privat investerare inte skulle ha beslutat att inleda investeringsprojektet i fråga baserat på 2010 års Meipstudie. Gdynias och Kosakowos beslut gör därför att flygplatsförvaltaren får en ekonomisk fördel som den inte skulle ha fått under normala marknadsförhållanden.

Tillämpningen av den marknadsekonomiska investerarprincipen på basis av 2011 års Meipstudie och 2012 års Meipuppdatering

- (152) När det gäller de Meip-studier som genomfördes under 2011 och 2012 (och de medel som Polen menar tillfördes flygplatsförvaltaren till följd av dessa studier), anser kommissionen att dessa kapitaltillskott redan hade utlovats i det aktieägaravtal som undertecknades den 11 mars 2011 (se skäl 33), det vill säga innan 2011 och 2012 års Meipstudier genomfördes. När 2011 och 2012 års Meipstudier genomfördes hade aktieägarnas investeringsbeslut alltså redan fattats, trots att investeringarna genomfördes vid en senare tidpunkt. Kommissionen anser dessutom att de kapitaltillskott som gjorts efter genomförandet av 2011 och 2012 års Meipstudier inte kan betraktas som självständiga isolerade investeringsbeslut, utan att de bara innebär justeringar eller ändringar av det ursprungliga projektet eftersom de rör samma investeringsprojekt som de offentliga aktieägarna började genomföra redan 2010 eller tidigare.
- (153) Som redan nämnts anser därför kommissionen att studierna kan visa att Polen uppförde sig som en privat investerare endast om de kan visa att tillskottet av ytterligare medel skulle göra att projektet kunde ge en rimlig avkastning på det kapital som redan har investerats och kommer att investeras (eller skulle ge en rimlig avkastning på detta kapital även då man beaktar risken för att behöva betala tillbaka olagligt stöd som redan erhållits).
- (154) Studierna påvisar emellertid inte alls detta, utan verkar i stället otillförlitliga av skäl som kommer att anges nedan.

Tillämpningen av den marknadsekonomiska investerarprincipen på basis av 2011 års Meipuppdatering

- (155) Den första uppdateringen av Meipstudien genomfördes i maj 2011. De kapitaltillskott som gjordes efter genomförandet av denna Meipstudie hade visserligen utlovats redan före maj 2011 (se skäl 33), men kommissionen har även bedömt huruvida dessa kapitaltillskott kan anses överensstämma med beteendet hos en privat investerare i en marknadsekonomi utifrån informationen i denna ekonomiska studie. I 2011 års Meipstudie hölls intäkterna från projektet konstanta medan kapitalutgifterna ökade (se figur 3 som visar de ackumulerade investeringsutgifterna uttryckta i reala termer för 2010). Studien tar även hänsyn till tidigare kapitaltillskott och de kapitalutgifter som redan uppkommit. Den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden minskades något (från [...] % till [...] %) och den långsiktiga tillväxttakten minskades från [...] % till [...] %. Uppdateringarna resulterade i ett betydligt lägre kapitalvärde på [...] miljoner zloty (cirka [...] euro). Detta berodde på större förluster (det diskonterade kassaflödet under perioden 2011–2030 skulle uppgå till – [...] miljoner zloty) och slutvärdet skulle minska något, till [...] miljoner zloty.
- (156) Kommissionen drar därför slutsatsen att Gdynias och Kosakowos beslut att finansiera omvandlingen av militärflygfältet Gdynia-Kosakowo (Gdynia-Oksywie) till en civil flygplats inte heller på grundval av 2011 års Meipuppdatering är förenligt med den marknadsekonomiska investerarprincipen och att beslutet därför gör att flygplatsförvaltaren får en ekonomisk fördel som denna inte skulle ha fått under normala marknadsförhållanden.

Tillämpningen av den marknadsekonomiska investerarprincipen på basis av 2012 års Meipuppdatering

- (157) Polen anser att kommissionen bör bedöma beslutets förenlighet med den marknadsekonomiska investerarprincipen utifrån 2012 års Meipstudie. För att bemöta detta argument har kommissionen även bedömt huruvida kapitaltillskotten kan anses överensstämma med beteendet hos en privat investerare i en marknadsekonomi utifrån informationen i denna ekonomiska studie, trots att de kapitaltillskott som gjordes efter genomförandet av denna Meipstudie hade utlovats redan före genomförandet (se skäl 33).
- (158) Kommissionen konstaterar att 2012 års Meipuppdatering tar hänsyn till tidigare kapitaltillskott och de kapitalutgifter som redan har uppkommit. 2012 års Meipuppdatering visar att finansieringen till Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag resulterar i ett positivt eget kapital på [...] miljoner zloty (cirka [...] miljoner euro) för aktieägarna. Dessutom är investeringsprojektets internränta på [...] % högre än flygplatsförvaltarens prognostiserade kapitalkostnad ([...] %).

- (159) I 2012 års Meipstudie jämförs värdet av det egna kapitalet i bolaget med ytterligare investeringar i en situation där den nya flygplatsen tas i drift (nedan kallat *grundscenariot*) med värdet av det egna kapitalet i bolaget utan ytterligare investeringar i en situation där investeringsprojektet upphör i juni 2012 (nedan kallat *det kontrafaktiska scenariot*)⁽⁵⁶⁾.
- (160) I detta sammanhang har kommissionen redan dragit slutsatsen att de kapitaltillskott som gjordes efter 2010 inte kan betraktas isolerade från det ursprungliga investeringsbeslut som fattades 2010. Det korrekta kontrafaktiska scenariot 2010 skulle ha varit att inte börja genomföra projektet. Enligt Polen fick Kosakowo enligt arrendeavtalet bara använda marken för en civil flygplats. Kommissionen noterar att en privat investerare inte skulle ha ingått ett sådant avtal över huvud taget om planerna på att utveckla en ny civil flygplats i området inte visade på en realistisk möjlighet att göra en vinst på en sådan investering. Det kontrafaktiska scenario som anges i 2012 års Meip-uppdatering har därför förvanskats av ett tidigare beslut som i sig inte återspeglar beteendet hos en privat investerare. Med andra ord skulle det korrekta kontrafaktiska scenariot under 2010 och 2012 ha inneburit att projektet att bygga den civila flygplatsen i fråga inte genomfördes, eftersom alla kapitaltillskott och Meipstudier som Polen har gjort rör genomförandet av samma investeringsprojekt.
- (161) I varje fall konstaterar kommissionen att grundscenariot i 2012 års Meipuppdatering från Polen bygger på en affärsplan där antaganden görs om framtida kassaflöden för aktieinvestorer under perioden 2012–2030 (dvs. under en period av hög tillväxt)⁽⁵⁷⁾. De beräknade framtida kassaflödena grundar sig på antagandet att verksamheten på flygplatsen kommer att inledas 2013. Vid den tidpunkt då 2012 års Meipuppdatering genomfördes räknade Polen med att flygplatsen skulle betjäna omkring [...] passagerare 2014 och successivt utöka sin verksamhet till [...] passagerare 2020 och omkring [...] 2028 (se prognosen för passagerarutvecklingen i tabell 8 nedan).

Tabell 8

Passagerartrafikprognoser för Gdynias flygplats (i tusental)

Erwarteter Anstieg der Fluggastzahlen										
Jahr	2013	2014	2015	2017	2018	2019	2020	2023	2026	2030
Insgesamt	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	1 083,7

- (162) Enligt 2012 års Meipuppdatering förväntas flygplatsoperatören växa kontinuerligt med en stabil tillväxttakt på [...] efter 2030. Utifrån detta antagande beräknade Polen slutvärdet för flygplatsoperatören 2030.
- (163) Kommissionen konstaterar att, liksom i 2010 års Meipstudie, är den viktigaste drivkraften bakom framtida kassaflöden för förvaltaren av Gdynias flygplats de förväntade luftfartsintäkterna, som kommer att bero på antalet passagerare och de flygplatsavgifter som betalas av flygbolagen.
- (164) När det gäller den förväntade passagerarutvecklingen hävdar Polen att efterfrågan på luftfartstjänster för passagerare kommer att öka med tiden och i takt med den förväntade ökningen av Polens BNP och regionens utveckling. Polen anser därför att trafikprognoserna är konservativa och att det i verkligheten kan röra sig om mer trafik än vad som förutspås i prognosen. Polen anser att den uppdaterade trafikprognosen för regionen från mars 2013 förutspår mer trafik än 2012 års Meipuppdatering.
- (165) Polen menar att enligt prognoserna i affärsplanen skulle Gdynias flygplats hantera mindre än [...] % av regionens passagerartrafik. Dessutom anser Polen att utvecklingen av Pommerns luftfartsmarknad ger utrymme för ytterligare en liten flygplats som kompletterar de tjänster som erbjuds av Gdansk flygplats.
- (166) När det gäller passagerarefterfrågan anser kommissionen att de argument som presenteras i skälen 118–129 om konkurrensen om flygbolag och passagerare mellan Gdynias och Gdansk flygplatser också gäller för bedömningen av 2012 års Meipuppdatering.

⁽⁵⁶⁾ Eftersom Meipstudien genomfördes i juni 2012 baserar sig analysen på detta datum.

⁽⁵⁷⁾ En allmänt använd metod för att utvärdera beslut om aktieinvesteringar är att beakta värdet av bolagets egna kapital. Värdet av eget kapital är det värde som finns tillgängligt för bolagets ägare eller aktieägare. Det beräknas genom att man lägger ihop alla framtida kassaflöden som finns tillgängliga för aktieinvesterarna med avdrag för lämplig avkastning. Den diskonteringsränta som används är i allmänhet kostnaden för eget kapital, vilken återspeglar kassaflödesrisken.

- (167) Kommissionen noterar särskilt att flygplatsavgifterna i 2012 års Meipuppdatering var desamma som i 2010 års Meipstudie. Enligt Polen skiljer sig avgifterna i 2012 års Meipuppdatering inte väsentligt från de standardavgifter som tas ut av andra små flygplatser i Polen. Polen förklarar att avgiftsnivån i affärsplanen är ett genomsnitt för hela planperioden (dvs. 2014–2040) och antar att de långsiktiga avgifterna vid Gdansk flygplats kommer att stiga i takt med att standarden på tjänsterna vid flygplatsen förbättras.
- (168) Eftersom flygplatserna i Gdansk, Bydgoszcz och Szczecin tillämpade samma taxor under 2012 som under 2010 (och även samma rabatter) är kommissionens bedömning av avgifterna i 2012 års Meipstudie för Gdynias flygplats densamma som för 2010 års Meipstudier (se skälen 122–129).
- (169) Kommissionen anser att en investerare i en marknadsekonomi som styrs av möjligheten till lönsamhet inte skulle ha baserat något beslut om att investera i projektet i fråga på en avgiftsnivå som är betydligt högre än de nettoavgifter som tas ut vid andra polska regionala flygplatser⁽⁵⁸⁾, särskilt vid Gdansk flygplats.
- (170) Kommissionen konstaterar också att det stresstest som har genomförts av Polen visar att värdet av det egna kapitalet blir negativt om passageraravgiften sänks till [...] zloty. I detta sammanhang konstaterar kommissionen att en sänkt flygplatsavgift som är jämförbar med de flygplatsavgifter som tas ut vid andra polska regionala flygplatser (t.ex. i Gdansk, Bydgoszcz, Szczecin och Lublin) skulle resultera i ett negativt eget kapital.
- (171) Kommissionen anser dessutom att en investerare i en marknadsekonomi inte skulle tillämpa högre avgifter utifrån antagandet att avgifterna på Gdansk flygplats skulle öka på längre sikt. I detta avseende noterar kommissionen att enligt listan över avgifter som tillämpas vid Gdansk flygplats ska rabatter utgå fram till 2028 (det vill säga under en bara två år kortare period än den period som anges i affärsplanen för 2012 års Meipuppdatering). Även om flygplatsavgifterna vid Gdansk flygplats skulle stiga efter 2028 anser kommissionen därför att de prognostiserade genomsnittliga flygplatsavgifterna under den period som affärsplanen omfattar (dvs. fram till 2030) blir högre än de genomsnittliga flygplatsavgifterna vid den konkurrerande flygplatsen.
- (172) Polen bekräftade att man i 2012 års Meipuppdatering tar hänsyn till driftskostnader som är förknippade med militär verksamhet på flygplatsen. Dessa kostnader förväntas belasta staten. Polen bekräftade även att man ännu inte formellt har kommit överens om hur kostnaderna (drifts- och investeringskostnaderna) ska fördelas mellan Gdynias flygplats och den militära användaren.
- (173) Kommissionen anser att en investerare i en marknadsekonomi skulle grunda sin bedömning enbart på de resultat som kunde förutses vid tidpunkten för investeringsbeslutet. Kommissionen anser därför att man inte ska ta någon hänsyn till någon eventuell minskning av kostnaderna på grund av att dessa delas med flygplatsens militära användare (och inte heller till påverkan på flygplatsens totala kostnader och intäkter) vid bedömningen av huruvida investeringen är förenlig med den marknadsekonomiska investeringsprincipen. 2012 års Meipstudie kvantifierar inte heller de kostnadsminskningar som detta skulle innebära för flygplatsförvaltaren.
- (174) Precis som för 2010 års Meipstudie är det totala diskonterade kassaflödet för projektet under perioden 2012–2030 negativt, vilket framgår av figur 5. Flygplatsen kommer att börja generera positiva kassaflöden 2020, men den långa investeringsperioden gör att det ackumulerade diskonterade kassaflödet skulle fortsätta att vara negativt under prognosperioden.

⁽⁵⁸⁾ Förutom avgifterna vid flygplatserna i Gdansk, Bydgoszcz och Szczecin analyserade kommissionen också flygplatsavgifterna vid Lublin-flygplatsen, en regional flygplats som öppnades i december 2012. Standardavgiften för avresande passagerare vid Lublin-flygplatsen är 34 zloty (8,5 euro), standardlandningsavgiften 36 zloty/ton, standardparkeringsavgiften 15 zloty/ton/24 tim (ingen avgift för de första 4 timmarna). Om ett lufttrafikföretag öppnar en verksamhetsbas vid Lublin-flygplatsen är avgiften för avresande passagerare mellan 4,21 zloty (1,05 euro) och 5,76 zloty (1,44 euro) för de första fem säsongerna (2,5 år). En rabatt på 99 % lämnas på parkerings- och landningsavgifterna. Efter fem säsonger ges rabatter för nya förbindelser. Rabatterna på passagerar-, landnings- och parkeringsavgifter varierar, från 95 % under en förbindelsens första år till 25–65 % under det femte året (beroende på antalet passagerare). Efter det femte året tillämpas en rabatt på 60 % om ett lufttrafikföretag hanterar fler än 250 000 avresande passagerare från flygplatsen Lublin.

Figur 5

Akkumulerat (reellt) diskonterat kassaflöde (i zloty) i 2012 års Meipuppdatering

(…)

- (175) Kommissionen drar därför slutsatsen att Gdynias och Kosakowos beslut att finansiera omvandlingen av militärflygfältet Gdynia-Kosakowo (Gdynia-Oksywie) till en civil flygplats inte heller på grundval av 2012 års Meipuppdatering är förenligt med den marknadsekonomiska investeringsprincipen, och att beslutet därför gör att flygplatsförvaltaren får en ekonomisk fördel som denna inte skulle ha fått under normala marknadsförhållanden.

Uppdateringen från november 2013

- (176) Kommissionen anser också att ändringar av investeringsplanen i syfte att generera ytterligare intäkter genom att man säljer bränsle på flygplatsen (utan en extern operatör) och erbjuder navigeringstjänster inte bör beaktas vid bedömningen av huruvida investeringen är förenlig med den marknadsekonomiska investeringsprincipen. Polen bekräftade att dessa eventuella ytterligare inkomstkällor inte ingick i 2010 års Meipstudie, 2011 års Meipstudie eller 2012 års Meipuppdatering för Gdynias flygplats, eftersom varken de offentliga aktieägarna eller bolaget vid den tidpunkt då dessa studier genomfördes kunde vara säkra på att de skulle få alla tillstånd och medgivanden som krävs för att tillhandahålla sådana tjänster. Eftersom det inte var möjligt att erhålla erforderliga tillstånd och medgivanden vid den tidpunkt då Meipstudierna genomfördes kan kommissionen inte ta hänsyn till dem i efterhand.

Slutsats

- (177) Kommissionen anser att den offentliga finansiering som Gdynia stad och Kosakowo kommun har tillhandahållit till flygplatsförvaltaren är oförenlig med den marknadsekonomiska investeringsprincipen. Kommissionen anser därför att åtgärden ger Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag en ekonomisk fördel som bolaget inte skulle ha erhållit under normala marknadsförhållanden.

5.1.4 Selektivitet

- (178) I enlighet med artikel 107.1 i EUF-fördraget måste en åtgärd gynna "vissa företag eller viss produktion" för att kunna klassificeras som statligt stöd. I det aktuella fallet konstaterar kommissionen att kapitaltillskotten endast avser Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag. De är därför selektiva i enlighet med artikel 107.1 i EUF-fördraget.

5.1.5 Snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln

- (179) När stöd som ges av en medlemsstat förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag på den inre marknaden måste det anses att denna ställning påverkas av detta stöd⁽⁵⁹⁾. Den ekonomiska fördel som den aktuella åtgärden innebär förstärker flygplatsoperatörens ekonomiska ställning, eftersom flygplatsoperatören kommer att kunna starta sin verksamhet utan att bära de därmed förbundna investerings- och driftskostnaderna.
- (180) Som konstaterats i avsnitt 5.1.1 är driften av en flygplats en ekonomisk verksamhet. Det finns konkurrens, å ena sidan mellan flygplatserna för att locka flygbolag och motsvarande flygtrafik (passagerare och frakt), å andra sidan mellan flygplatsförvaltare som kan konkurrera sinsemellan om att få ansvara för förvaltningen av en viss flygplats. Dessutom understryker kommissionen att flygplatser i olika upptagningsområden och i olika medlemsstater också kan konkurrera med varandra för att locka till sig särskilt lågprisbolag. Kommissionen noterar att Gdynias flygplats kommer att ha omkring [...] tusen passagerare fram till 2020 och upp till 1 miljon passagerare 2030.
- (181) Som anges i punkt 40 i 2005 års luftfartsriktlinjer är det inte möjligt att undanta ens små flygplatser från tillämpningen av artikel 107.1 EUF-fördraget. Med tanke på den prognostiserade trafiken på Gdynias flygplats och dess närhet till Gdansk flygplats (inte mer än cirka 25 km därifrån) anser kommissionen att konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna kan påverkas.

⁽⁵⁹⁾ Mål T-214/95, Het Vlaamse Gewest mot kommissionen (REG 1998, s. II-717).

- (182) På grundval av de argument som presenteras i skälen 179–181 gör den ekonomiska fördel som förvaltaren av Gdynias flygplats erhåller att denna förstärker sin position gentemot konkurrenterna på den europeiska marknaden för flygplatstjänster. Den offentliga finansiering som granskas snedvrider därför eller hotar att snedvrider konkurrensen och påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

5.1.6 Slutsats

- (183) Mot bakgrund av de argument som presenteras i skälen 83–182 anser kommissionen att de kapitaltillskott som har beviljats Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Eftersom finansieringen redan hade gjorts tillgänglig för Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag anser kommissionen också att Polen har underlåtit att iakttäta förbudet i artikel 108.3 i EUF-fördraget⁽⁶⁰⁾.

5.2 STÖDETS FÖRENLIGHET

- (184) Kommissionen har undersökt om stödet i fråga kan anses vara förenligt med den inre marknaden. Som beskrivits ovan består stödet av finansiering av investeringskostnaderna i samband med starten av Gdynias flygplats och rörelseförlusterna under flygplatsens första verksamhetsår (dvs. fram till och med 2019 enligt både 2010 års Meipstudie och 2012 års Meipstudie).
- (185) I artikel 107.3 i EUF-fördraget anges ett antal undantag från den allmänna regeln i artikel 107.1 i EUF-fördraget om att statligt stöd inte är förenligt med den inre marknaden. Stödet i fråga kan bedömas endast på grundval av artikel 107.3 c i EUF-fördraget, där det föreskrivs att "stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset" kan anses vara förenligt med den inre marknaden. I detta avseende tillhandahåller 2005 års luftfartsriktlinjer en ram för bedömning av om stöd till flygplatsoperatörer kan anses vara förenligt med artikel 107.3 c i EUF-fördraget. Där listats ett antal kriterier som kommissionen måste ta hänsyn till.

5.2.1 Investeringsstöd

- (186) Statligt stöd till finansiering av flygplatsinfrastruktur är förenligt med artikel 107.3 c i EUF-fördraget om det uppfyller följande villkor som anges i punkt 61 i 2005 års luftfartsriktlinjer:
- i) Byggandet och nyttjandet av infrastrukturen uppfyller ett klart formulerat mål av allmänt intresse (regional utveckling, tillfredsställande kommunikationer ...).
 - ii) Infrastrukturen är nödvändig och proportionerlig i förhållande till det uppsatta målet.
 - iii) Infrastrukturen har tillfredsställande framtidsutsikter i fråga om nyttjande på medellång sikt, särskilt av den redan befintliga infrastrukturen.
 - iv) Alla potentiella användare har likvärdigt och icke-diskriminerande tillträde till infrastrukturen.
 - v) Handeln påverkas inte i en omfattning som strider mot unionens intresse.
- (187) För att vara förenligt med den inre marknaden bör statligt stöd till flygplatser, precis som alla andra statliga stödåtgärder, dessutom ha en stimulans effekt och vara nödvändigt och proportionerligt i förhållande till det legitima syfte som eftersträvas.
- (188) Polen anser att den offentliga finansieringen av omvandlingsprojektet vid Gdynia flygfält uppfyller alla kriterier för investeringsstöd som anges i 2005 års luftfartsriktlinjer.

⁽⁶⁰⁾ Mål T 109/01, Fleuren Compost mot kommissionen (REG 2004, s. II-127).

- i) *Byggnad och nyttjandet av infrastrukturen uppfyller ett klart formulerat mål av allmänt intresse (regional utveckling, tillfredsställande kommunikationer ...)*
- (189) Kommissionen noterar att Pommern redan effektivt betjänas av Gdansk flygplats som ligger bara ca 25 km från den planerade nya flygplatsen.
- (190) Gdansk flygplats är belägen intill Trestadsområdets ringled, som är en del av motortrafikled S6 som passerar Gdynia, Sopot och Gdansk och som gör att majoriteten av Pommerns invånare lätt kan ta sig till flygplatsen. Även för dem som bor i Gdynia skulle byggnad av en ny flygplats inte i sig leda till en väsentlig förbättring av förbindelserna eftersom såväl Gdynias flygplats som Gdansk flygplats ligger ca 20–25 minuter med bil från Gdynias centrum.
- (191) Kommissionen konstaterar också att järnvägsnätet i Trestadsområdet, som för närvarande byggs med medfinansiering från EU:s strukturfonder, kommer att göra det möjligt för invånarna i både Gdansk och Gdynia att ta sig från respektive stadscentrum till Gdansk flygplats på cirka 25 minuter. Järnvägsnätet i Trestadsområdet kommer också att innebära att människor i andra delar av Pommern får direkta eller indirekta tågförbindelser till Gdansk flygplats.
- (192) Kommissionen konstaterar också att Gdansk flygplats för närvarande har en kapacitet på 5 miljoner passagerare per år, medan den faktiska passagerartrafiken 2010–2013 var följande: 2010 2,2 miljoner, 2011 2,5 miljoner, 2012 2,9 miljoner, 2013 2,8 miljoner. Kommissionen konstaterar vidare att Gdansk flygplats för närvarande byggs ut för att kunna hantera 7 miljoner passagerare om året. Denna investering beräknas vara avslutad 2015.
- (193) Enligt den trafikprognos för Pommern från Polen som användes för att förbereda 2012 års Meipuppdatering kommer den totala efterfrågan i regionen att vara [...] passagerare per år [...].

Tabell 9

Trafikprognoser för Pommern (i miljoner)

2013	2015	2017	2019	2020	2023	2026	2027	2028	2030
2,8	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]		7,7

- (194) Kommissionen noterar också att enligt den information som Polen har inkommit med innehåller den övergripande planen för Gdansk flygplats planer på ytterligare expansion av flygplatsen, så att den ska kunna betjäna över 10 miljoner passagerare per år. Beroende på hur trafiken utvecklas kan därför ett beslut fattas i framtiden om att utöka Gdansk flygplats kapacitet till över 7 miljoner passagerare.
- (195) Enligt Polen visar den uppdaterade prognosen (genomförd i mars 2013) att efterfrågan inom upptagningsområdet väntas bli högre än vad som anges i 2012 års trafikprognoser. Enligt de ändrade prognoserna kommer efterfrågan inom upptagningsområdet att vara cirka 9 miljoner passagerare 2030. Dock visar även denna prognos att Gdansk flygplats ensam skulle räcka för att möta efterfrågan i regionen fram till åtminstone 2025, utan att ytterligare investeringar behöver göras (utifrån de justerade trafikprognoser som beskrivs i skäl 45).
- (196) Enligt de uppgifter som har lämnats av Polen är dessutom den aktuella kapaciteten för start- och landningsbanorna på Gdansk flygplats 40–44 starter och landningar i timmen, medan det för närvarande sker i genomsnitt 4,7 starter och landningar i timmen.
- (197) På grundval av uppgifter från Polen (se skälen 192–196 ovan) konstaterar kommissionen att endast ca 50–60 % av Gdansk flygplats kapacitet kommer att utnyttjas under de kommande åren. Resultatet av detta är att även om antalet passagerare i Pommern växer snabbt kommer Gdansk flygplats att kunna tillgodose efterfrågan från både flygbolag och passagerare under en lång tid framöver.
- (198) Kommissionen har vidare påpekat att Gdansk flygplats erbjuder mer än 40 nationella och internationella destinationer (både direktförbindelser och anslutningar till knutpunkter såsom Frankfurt, München, Warszawa och Köpenhamn).

- (199) Som nämns i skäl 60 hävdar Polen å ena sidan att möjligheterna att utöka kapaciteten på Gdansk flygplats är begränsade av planerings- och miljöskäl. Å andra sidan hävdar Polen att möjligheterna att utöka kapaciteten på Gdansk flygplats inte på något sätt är begränsade. Eftersom argumenten om expansionskapacitetens begränsningar är motsägelsefulla och i vilket fall inte kan styrkas anser kommissionen att den inte kan grunda sin bedömning på dessa argument.
- (200) Med tanke på att Gdansk flygplats har utnyttjad kapacitet, och att kapaciteten inte kommer att utnyttjas till fullo på lång sikt, samt att det finns en plan på att ytterligare utöka kapaciteten vid flygplatsen om det skulle behövas på längre sikt anser kommissionen inte att skapandet av ytterligare en flygplats i Pommern skulle bidra till regionens utveckling. Kommissionen noterar vidare att Pommern redan har goda förbindelser tack vare Gdansk flygplats och att en ny flygplats inte kommer att förbättra förbindelserna med denna region.
- (201) Kommissionen konstaterar också att affärsmodellen för Gdynias flygplats tyder på att den skulle konkurrera om passagerare med Gdansk flygplats på marknaderna för lågprisflyg, charterflyg och allmänflyg. Dessutom kan skapandet av en ny flygplats som ska fungera som en reservflygplats eller akutflygplats inte motivera de stora investeringarna i Gdynias flygplats.
- (202) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att investeringen i Gdynias flygplats helt enkelt kommer att leda till en dubblering av infrastrukturen i regionen, vilket inte uppfyller ett klart formulerat mål av allmänt intresse.
- ii) *Infrastrukturen är nödvändig och proportionerlig i förhållande till det uppsatta målet*
- (203) Såsom anges i skälen 189–202 anser kommissionen att upptagningsområdet för Gdynias flygplats effektivt betjänas av Gdansk flygplats och kommer att fortsätta att göra detta även i framtiden. Dessutom skulle de båda flygplatserna tillämpa en liknande affärsmodell och främst vara inriktade på lågprisbolag och charterflyg.
- (204) I avsaknad av ett klart formulerat mål av allmänt intresse anser kommissionen att infrastrukturen inte kan anses vara nödvändig eller proportionerlig i förhållande till ett mål av allmänt intresse (se även skäl 202).
- iii) *Infrastrukturen har tillfredsställande framtidsutsikter i fråga om nyttjande på medellång sikt, särskilt av den redan befintliga infrastrukturen*
- (205) Som anges i led i ligger Gdynias flygplats bara ca 25 km från den befintliga flygplatsen i Gdansk, och de båda flygplatserna har samma upptagningsområde och en liknande affärsmodell.
- (206) I dag utnyttjas mindre än 60 % av Gdansk flygplats kapacitet. Med hänsyn till de investeringar som nu genomförs har Gdansk flygplats tillräcklig kapacitet för att hantera efterfrågan i regionen fram till åtminstone 2025–2028, beroende på vilka prognoser som används, och ytterligare expansion är möjlig.
- (207) Kommissionen konstaterar också att affärsplanen för Gdynias flygplats visar att cirka [80–90] % av flygplatsens intäkter skulle komma från lågprisbolag och charterbolag. Detta innebär att flygplatsen skulle fokusera på samma marknader som Gdansk flygplats kärnverksamhet är inriktad på.
- (208) I detta sammanhang konstaterar kommissionen även att Polen inte har lagt fram några bevis för ett eventuellt samarbete mellan de båda flygplatserna.
- (209) De planerade intäkterna från annan luftfartsverksamhet och annan verksamhet (produktion och tjänster) skulle inte heller i sig vara tillräckliga för att täcka de höga driftskostnaderna för Gdynias flygplats.
- (210) Kommissionen anser därför att Gdynias flygplats inte har tillfredsställande framtidsutsikter i fråga om nyttjande på medellång sikt.

iv) *Alla potentiella användare har likvärdigt och icke-diskriminerande tillträde till infrastrukturen*

- (211) Polen bekräftade att alla potentiella användare skulle få likvärdigt och icke-diskriminerande tillträde till flygplatsens infrastruktur utan att diskrimineras ekonomiskt på ett omotiverat sätt.

v) *Handeln påverkas inte i en omfattning som strider mot gemenskapens intresse*

- (212) Kommissionen noterar att Polen inte har lagt fram några bevis för att flygplatserna i Gdynia och Gdansk skulle samarbeta som ett flygplatsnav. Snarare ser det logiskt sett ut som om de två flygplatserna i stället skulle behöva konkurrera för att locka till sig i stort sett samma passagerare.
- (213) Kommissionen konstaterar vidare att Gdynias flygplats affärsplan (där cirka [80–90] % av intäkterna kommer från lågprisflyg och charterflyg) och investeringarnas omfattning (t.ex. en terminal med en kapacitet på 0,5 miljoner passagerare per år som kommer att utökas i framtiden) inte underbygger påståendet att Gdynias flygplats skulle fokusera på allmän flygtrafik och enbart eller huvudsakligen skulle erbjuda tjänster till den allmänna luftfartssektorn.
- (214) Med hänsyn till ovanstående och det faktum att de båda flygplatserna skulle fokusera på lågpris- och charterflyg anser kommissionen att stödet riktas till en flygplats som direkt skulle konkurrera med en annan flygplats i samma upptagningsområde, utan att det finns en efterfrågan på flygplatstjänster som inte kan tillgodoses av den befintliga flygplatsen.
- (215) Kommissionen anser därför att stödet i fråga skulle påverka handeln i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Denna slutsats bekräftas av avsaknaden av ett mål av allmänt intresse som stödet syftar till att uppnå.

vi) *Stödets nödvändighet och stimulanseffekt*

- (216) På grundval av de uppgifter som Polen har inkommit med anser kommissionen att investeringskostnaderna kan vara lägre än vid byggandet av andra jämförbara regionala flygplatser i Polen. Detta beror främst på att man använder befintlig infrastruktur på militärflygfältet. Vidare hävdar Polen att flygplatsförvaltaren inte skulle genomföra investeringen utan stödet.
- (217) Kommissionen konstaterar vidare att den långa tid som krävs för att nå den kritiska punkten för denna typ av investeringar innebär att offentlig finansiering kan vara nödvändig för att förändra mottagarens beteende på ett sådant sätt att denne fortsätter med investeringen. Eftersom den förväntade lönsamheten för investeringsprojektet inte går att fastställa (se skäl 177) och en investerare i en marknadsekonomi inte skulle genomföra ett sådant projekt är det verkligen troligt att stödet förändrar beteendet hos flygplatsförvaltaren.
- (218) Men i avsaknad av ett klart formulerat mål av allmänt intresse drar kommissionen slutsatsen att stödet inte kan anses nödvändigt och proportionerligt i förhållande till detta mål.
- (219) Kommissionen anser därför att investeringsstödet från Gdynia och Kosakowo till Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag inte uppfyller kraven i 2005 års luftfartsriktlinjer och inte kan anses vara förenligt med den inre marknaden.

5.2.2 Driftstöd

- (220) Kommissionen anser att finansieringen av Gdynia-Kosakowo flygplatsbolags rörelseförluster utgör driftstöd som minskar flygplatsoperatörens löpande utgifter. Enligt EU-domstolens rättspraxis är sådant driftstöd i princip oförenligt med den inre marknaden. Enligt 2005 års luftfartsriktlinjer kan driftstöd till flygplatser endast tillåtas i mindre gynnade områden i undantagsfall och på vissa bestämda villkor.
- (221) Kommissionen noterar att Gdynias flygplats ligger i ett mindre gynnat område som omfattas av det undantag som anges i artikel 107.3 a i EUF-fördraget, vilket innebär att kommissionen måste bedöma om driftstödet i fråga kan anses vara förenligt med regionalstödsriktlinjerna.

- (222) Enligt punkt 76 i regionalstödsriktlinjerna kan driftstöd beviljas i regioner som omfattas av undantaget i artikel 107.3 a i EUF-fördraget under förutsättning att följande kumulativa kriterier är uppfyllda: i) det är motiverat på grundval av stödets art och dess bidrag till den regionala utvecklingen och ii) det är proportionerligt i förhållande till de nackdelar som det är avsett att utjämna.
- (223) Polen anser att driftstödet är förenligt med punkt 76 i regionalstödsriktlinjerna (se skälen 77–79).
- (224) Eftersom Pommern redan betjänas av Gdansk flygplats och den nya flygplatsen inte kommer att förbättra förbindelserna med denna region kan kommissionen inte dra slutsatsen att stödet skulle bidra till den regionala utvecklingen.
- (225) Kommissionen anser därför att driftstödet inte kan anses vara proportionerligt i förhållande till de nackdelar som det är avsett att utjämna, eftersom Pommern inte verkar ha någon nackdel när det gäller regionens förbindelser.
- (226) Vidare anser kommissionen att det driftstöd som är föremål för bedömning har getts för att finansiera i förväg fastställda utgifter. Mot bakgrund av kommissionens bedömning av affärsplanen för Gdynias flygplats och dess bedömning av de prognostiserade intäkter och kostnader som redovisas i avsnitt 5.1.3 kan man emellertid inte dra slutsatsen att stödet skulle begränsas till ett nödvändigt minimum, beviljas under en övergångsperiod och minska med tiden. Framför allt kan man med hänsyn till osäkerheten om flygplatsoperatörens förväntade lönsamhet (se avsnittet om förekomsten av stöd) inte vara säker på att stödet beviljas under en övergångsperiod och minskar med tiden.
- (227) Kommissionen anser det hur som helst vara oförenligt med den inre marknaden att bevilja driftstöd för att säkerställa driften av ett investeringsprojekt som åtnjuter oförenligt investeringsstöd.
- (228) Därför anser kommissionen inte att det driftstöd som Gdynia och Kosakowo har beviljat Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag uppfyller de kriterier som anges i regionalstödsriktlinjerna.

5.2.3 Slutsats om förenlighet

- (229) Följaktligen drar kommissionen slutsatsen att det statliga stöd som har beviljats Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag är oförenligt med den inre marknaden.
- (230) Kommissionen har inte funnit någon annan bestämmelse om förenlighet med den inre marknaden som skulle kunna utgöra en grund för att anse att stödet i fråga är förenligt med fördraget. Polen har inte heller åberopat någon bestämmelse om förenlighet med den inre marknaden eller framhållit några väsentliga argument som gör att kommissionen kan anse att stödet är förenligt med den inre marknaden.
- (231) Det investerings- och driftstöd som Polen har beviljat eller avser att bevilja Gdynia-Kosakowo flygplatsbolag är oförenligt med den inre marknaden. Polen har olagligen beviljat stödet i strid med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

6. ÅTERKRAV

- (232) I enlighet med EUF-fördraget och EU-domstolens fasta rättspraxis är kommissionen behörig att besluta att den berörda medlemsstaten ska upphäva eller ändra stödet när den har funnit att det är oförenligt med den inre marknaden⁽⁶¹⁾. Domstolen har också konsekvent hävdat att avsikten med en stats skyldighet att upphäva stöd som kommissionen har betraktat som oförenligt med den inre marknaden är att återställa den situation som rådde innan stödet beviljades⁽⁶²⁾. I detta sammanhang har domstolen förklarat att detta mål är uppnått så snart mottagaren har återbetalat de belopp som har beviljats som rättsstridigt stöd, varigenom stödmottagaren förlorar de fördelar han åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter och den situation som förelåg före utbetalningen av stödet är återställd⁽⁶³⁾.

⁽⁶¹⁾ Mål C-70/72, kommissionen mot Tyskland, punkt 13.

⁽⁶²⁾ De förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, punkt 75.

⁽⁶³⁾ Mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, punkterna 64–65.

(233) I enlighet med denna rättspraxis föreskrivs i artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 ⁽⁶⁴⁾ att "vid negativa beslut i fall av olagligt stöd skall kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren".

(234) Därför måste det statliga stöd som nämns ovan återbetalas till de polska myndigheterna, i den mån det har betalats ut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Det statliga stöd som Polen olagligen har genomfört mellan den 28 augusti 2007 och 17 juni 2013 i strid med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt till förmån för Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z.o.o. genom kapitaltillskott uppgående till 91 714 000 zloty är oförenligt med den inre marknaden.

2. Det statliga stöd som Polen planerar att genomföra för Port Lotniczy Gdynia-Kosakowo sp. z.o.o. efter den 17 juni 2013 för att omvandla militärflygfältet i Gdynia-Kosakowo till en civil flygplats är oförenligt med den inre marknaden. Det statliga stödet får därför inte genomföras.

Artikel 2

1. Polen ska från stödmottagaren återkräva det stöd som avses i artikel 1.1.

2. Det stöd som ska återkrävas ska innefatta ränta från och med de datum som anges i andra stycket till och med den dag det har återbetalats.

De datum då de belopp som ska återkrävas ställdes till stödmottagarens förfogande är följande:

- a) Den 28 augusti 2007 ställdes ett belopp om 50 000 zloty till förfogande.
- b) Den 4 mars 2008 ställdes ett belopp om 200 000 zloty till förfogande.
- c) Den 11 september 2008 ställdes ett belopp om 500 000 zloty till förfogande.
- d) Den 28 juli 2009 ställdes ett belopp om 1 345 000 zloty till förfogande.
- e) Den 8 december 2010 ställdes ett belopp om 4 361 000 zloty till förfogande.
- f) Den 8 juli 2011 ställdes ett belopp om 25 970 000 zloty till förfogande.
- g) Den 1 september 2011 ställdes ett belopp om 1 779 000 zloty till förfogande.
- h) Den 25 april 2012 ställdes ett belopp om 31 009 000 zloty till förfogande.
- i) Den 27 maj 2013 ställdes ett belopp om 6 469 000 zloty till förfogande.
- j) Den 17 juni 2013 ställdes ett belopp om 20 031 000 zloty till förfogande.

⁽⁶⁴⁾ Rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om upprättandet av Europeiska unionen (EGT L 83, 27.3.1999, s. 1).

3. Räntan ska beräknas som sammansatt ränta enligt kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 ⁽⁶⁵⁾.
4. Polen ska upphöra med alla utbetalningar av utestående stöd av det slag som avses i artikel 1.2 med verkan från den dag då detta beslut offentliggörs.

Artikel 3

1. Återkravet av det stöd som avses i artikel 1.1 ska genomföras omedelbart och effektivt.
2. Polen ska säkerställa att detta beslut genomförs inom fyra månader efter den dag då detta beslut offentliggörs.

Artikel 4

1. Inom två månader efter den dag då detta beslut offentliggörs ska Polen lämna följande uppgifter till kommissionen:
 - a) Det totala belopp (kapital och räntor) som ska återkrävas från stödmottagaren.
 - b) En detaljerad beskrivning av de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att rätta sig efter detta beslut.
 - c) Dokument som visar att stödmottagaren har anmodats att betala tillbaka stödet.
2. Polen ska hålla kommissionen underrättad om utvecklingen vad gäller de nationella åtgärder som har vidtagits för att genomföra detta beslut till dess att återkravet av det stöd som avses i artikel 1.1 har slutförts. Polen ska på kommissionens begäran omgående lämna uppgifter om de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att följa detta beslut. Polen ska också lämna detaljerade uppgifter om de stödbelopp och räntebelopp som redan har återkrävts från stödmottagaren.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Republiken Polen.

Utfärdat i Bryssel den 11 februari 2014.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande

⁽⁶⁵⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EUT L 140, 30.4.2004, s. 1).

BILAGA

Upplysningar om stöd som har tagits emot, stöd som ska återkrävas och stöd som redan har återkrävts

Stödmottagarens namn och adress	Totalt stödbelopp som har tagits emot (*)	Totalt stödbelopp som ska återkrävas (*) (Kapitalbelopp)	Totalt stödbelopp som redan har återbetalats (*)	
			Kapitalbelopp	Ränta på återkrävt belopp

(*) Miljoner i nationell valuta.

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 11 mars 2014

om det statliga stöd SA.34445 (12/C) som Danmark har genomfört för överföring av fastighetsrelaterade tillgångar från FIH till Finansiell Stabilitet A/S

[delgivet med nr C(2014) 1280]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2014/884/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett medlemsstaterna och andra berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) Den 30 juni 2009 beviljade Danmark ett kapitaltillskott på 1,9 miljarder danska kronor i primärhybridkapital till banken FIH Erhvervsbank A/S inklusive dotterbolag (nedan kallad *FIH*) i enlighet med den danska lagen om statliga kapitaltillskott ⁽²⁾.
- (2) Den 6 mars 2012 anmälde Danmark ett paket av åtgärder till förmån för FIH. Genom beslut av den 29 juni 2012 (nedan kallat *undsättnings- och inledningsbeslutet*) ⁽³⁾ godkände kommissionen tillfälligt dessa åtgärder ⁽⁴⁾ och ansåg att de var förenliga med den inre marknaden.
- (3) Samtidigt inledde kommissionen det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *fördraget*) eftersom den ställde sig tveksam till att åtgärderna var lämpliga, att stödet begränsades till vad som var absolut nödvändigt och att bankens eget bidrag var tillräckligt stort, särskilt mot bakgrund av den potentiellt låga ersättning som FIH skulle betala för åtgärderna beträffande värdeminskade tillgångar.
- (4) Den 2 juli 2012 betalade FIH tillbaka de 1,9 miljarder danska kronor som banken hade mottagit 2009 i enlighet med den danska lagen om statliga kapitaltillskott ⁽⁵⁾.
- (5) I överensstämmelse med undsättnings- och inledningsbeslutet lade Danmark den 4 januari 2013 ⁽⁶⁾ fram en omstruktureringsplan, som senare ändrades. Den 24 juni 2013 överlämnade Danmark en slutlig uppdatering av planen (nedan kallad *omstruktureringsplanen*).
- (6) Den 3 februari 2014 överlämnade Danmark en lista med de villkor för omstruktureringen av FIH som Danmark har åtagit sig att uppfylla (nedan kallade *åtagandena*).

⁽¹⁾ EUT C 359, 21.11.2012, s. 1.

⁽²⁾ Med lagen om statliga kapitaltillskott (lov om statsligt kapitalindskud) avses lag nummer 67 av den 3 februari 2009 och tillhörande dekret. Lagen godkändes genom kommissionens beslut av den 3 februari 2009 (EUT C 50, 3.3.2009, s. 4).

⁽³⁾ Kommissionens beslut av den 29 juni 2012 i ärende SA.34445 (2012/C) (f.d. 2012/N) (EUT C 359, 21.11.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ Åtgärderna beskrivs närmare i skälen 10–23 i undsättnings- och inledningsbeslutet.

⁽⁵⁾ Se skäl 1.

⁽⁶⁾ Planen ändrades flera gånger.

- (7) De danska myndigheterna tillhandahöll ytterligare upplysningar under perioden 30 juni 2012–3 februari 2014.
- (8) Av skyndsamhetsskäl godtar Danmark undantagsvis att föreliggande beslut avfattas på engelska (7).

2. BESKRIVNING

2.1 STÖDMOTTAGAREN

- (9) FIH är ett aktiebolag med begränsat ansvar som omfattas av den danska banklagstiftningen och som den danska finanstillsynsmyndigheten utövar tillsyn över. FIH grundades 1958 och har sitt huvudkontor i Köpenhamn i Danmark. FIH ägs helt och hållet av FIH Holding A/S (nedan kallat *FIH Holding*).
- (10) FIH-koncernen består av FIH Holding och FIH Erhvervsbank, tillsammans med sistnämnda företags helägda dotterbolag. Dessa dotterbolag är FIH Partners A/S (som bedriver verksamhet inom affärssegmentet företagsfinansiering), FIH Kapital Bank A/S (nedan kallad *FIH Kapital Bank*)⁽⁸⁾, FIH Realkredit A/S, som är ett hypotekslåneinstitut, och FIH Leasing and Finans A/S. FIH:s verksamhet kan delas upp i tre segment: banktjänster⁽⁹⁾, marknadstjänster⁽¹⁰⁾ och företagsfinansiering⁽¹¹⁾.
- (11) Den 31 december 2012 ägdes FIH Holding av den danska pensionsfonden Arbejdmarkedets Tillægspension (nedan kallad *ATP*), som innehade 48,8 % av aktierna i FIH Holding, av PF I A/S⁽¹²⁾, som innehade 48,8 % av aktierna, och av bolagsstyrelsen och bolagsledningen, som innehade 2,3 % av aktierna, medan FIH Holdings eget aktieinnehav var 0,1 %.
- (12) Vid årsslutet 2011 hade FIH-koncernen en balansomslutning på 84,16 miljarder danska kronor (11,28 miljarder euro) och dess totala kapitaltäckningskvot⁽¹³⁾ var 17,8 %, som hade ökat till 21,2 % den 31 december 2012. Den 31 december 2012 hade FIH en balansomslutning på 60,76 miljarder danska kronor (8,1 miljarder euro)⁽¹⁴⁾ och riskvägda tillgångar på 29,84 miljarder danska kronor (3,98 miljarder euro).
- (13) FIH är en nischbank som specialiserar sig på medellångsiktig finansiering, riskförvaltningsrådgivning och företagsfinansiering för danska företag med en balansomslutning på mer än 10 miljoner danska kronor (1,34 miljoner euro). FIH:s verksamhet bestod ursprungligen av tre segment: fastighetsfinansiering, förvärvsfinansiering och företagstjänster.
- (14) Vid tidpunkten för undsättnings- och inledningsbeslutet var FIH Danmarks sjätte största bank räknat i rörelsekapital⁽¹⁵⁾, med mer än 2 000 bankkunder på koncernnivå. FIH:s andel av bank- och hypotekslånemarknaden beräknades vid den tiden till 1,7 %. När det gäller små och medelstora företag/företagsutlåning hade banken en marknadsandel på 2,5 %. I juni 2012 hade FIH en marknadsandel på 2,1 % av den totala marknaden för företagsutlåning (både banker och hypoteksbanker).

(7) Undantag rörande vilket språk som ska användas av den 10 december 2013.

(8) Den 23 augusti 2013 fusionerades det bolaget med FIH Erhvervsbank A/S som övertagande bolag.

(9) Banktjänsterna bestod ursprungligen av 1) företagsbanktjänster, som innefattade FIH:s utlåningsverksamhet, särskilt lån till små och medelstora företag, 2) förvärvsfinansiering, med strukturerad finansiering för fusioner och förvärv på den skandinaviska marknaden och 3) fastighetsfinansiering, som tillhandahöll kapital och rådgivningstjänster till fastighetsinvestorer. Som förklaras i skäl 40 utgör fastighetsfinansiering inte längre ett av FIH:s affärsområden.

(10) Marknadstjänsterna består av finansiella rådgivningstjänster till små och medelstora företag om t.ex. riskförvaltning, skuldförvaltning och kapitalstruktur. Inom marknadssegmentet bedrivs även handels- och kundinriktad verksamhet på ränte-, valuta- och värdepappersmarknaderna.

(11) Inom segmentet företagsfinansiering tillhandahålls finansiell rådgivning om fusioner och förvärv, privatiseringar och kapitaltillskott etc.

(12) PF I A/S är ett holdingbolag för ägande av FIH Holding, som består av PFA Pension, Folksam Ömsesidig Livsförsäkring/Folksam Ömsesidig Sakförsäkring och C.P. Dyvig & Co A/S.

(13) I omstruktureringsplanen används begreppet "solvenskvot". Inom ramen för finansiell rapportering betyder solvenskvot emellertid hur stor ett bolags vinst är i förhållande till de totala skulderna, efter skatter och nedskrivningar. Kvoten är således ett mått på företagets möjligheter att betala sina skulder. Kvoten anger storleken på ett företags inkomster efter skatt, med undantag av utgifter för materiella avskrivningar, i förhållande till de totala skuldåtagandena. Den tillhandahåller även en bedömning av hur troligt det är att bolaget fortsätter att samla sina skuldåtaganden. När omstruktureringsplanen använder "solvenskvot" används i detta beslut i stället begreppet "total kapitaltäckningskvot", dvs. bankens totala kapital i förhållande till dess totala riskvägda tillgångar.

(14) Växelkurs den 31 december 2012: 1 euro = 7,4610 danska kronor (ECB).

(15) Rörelsekapital definieras som summan av insättningar, emitterade obligationer, efterställda skulder och aktiekapital.

- (15) De senaste åren har FIH-koncernen gjort dåliga resultat. Den 25 juni 2009 ansökte banken om rekapitalisering inom ramen för det danska rekapitaliseringsprogrammet⁽¹⁶⁾, och den 30 juni 2009 mottog den ett statligt kapitaltillskott i form av primärhybridkapital på 1,9 miljarder danska kronor i form av ett skuldebrev. Kupongen till det skuldebrevet uppgick till 11,46 % per år. För hela året 2009 gjorde FIH-koncernen en förlust på 148 miljoner danska kronor före skatt (19,9 miljoner euro).
- (16) Även om FIH-koncernen 2010 gjorde en vinst på 316 miljoner danska kronor (42,5 miljoner euro), berodde den vinsten främst på en positiv marknadsutveckling, inklusive orealiserade vinster på ett indirekt innehav. År 2011 gjorde FIH-koncernen en förlust före skatt på 1,27 miljarder danska kronor (170 miljoner euro) på grund av nedskrivna lån och en negativ marknadsutveckling. Den 31 december 2012 uppvisade banken en förlust före skatt på 47 miljoner danska kronor (6,4 miljoner euro). För slutet av 2013 har man budgeterat en vinst före skatt på 95 miljoner danska kronor (12,8 miljoner euro). Tredje kvartalet 2013 uppgick nettovinsten före skatt för kvarvarande verksamhet till 23,2 miljoner danska kronor (3,09 miljoner euro). För hela verksamheten gjorde FIH 2012 en förlust efter skatt på 20,1 miljoner danska kronor (2,71 miljoner euro).
- (17) Åren 2009 respektive 2010 sänkte Moody's FIH:s kreditbetyg från A2 till Baa3. År 2010 enades FIH:s ägare (den isländska finanstillsynsmyndigheten och Islands centralbank)⁽¹⁷⁾ om att sälja sina andelar i FIH till de nuvarande ägarna. Den nya ägarstrukturen förväntades ge FIH ett mycket bättre kreditbetyg, eftersom den tidigare ägaren Kaupthing Bank hf hade varit ett av Moody's största bekymmer när det gällde FIH. På grund av framför allt omständigheter som var specifika för FIH, såsom refinansiering av statsgaranterade obligationer, kreditvärdighet och exponering mot fastighetssektorn, sänkte emellertid Moody's FIH:s kreditbetyg ytterligare till B1 och meddelade att utsikterna för kreditbetyget var negativa.
- (18) Sänkningen av kreditbetyget 2011 överensstämde med marknadspriserna vid den tidpunkten för de av FIH:s obligationer som inte omfattades av någon statlig garanti. FIH:s 2–4-åriga skuld beräknades till spreadar på 600–700 räntepunkter över motsvarande Euribor-kopplade swappränta fram till förfallodagen.

2.2 DE HÄNDELSER SOM UTLÖSTE STÖDÅTGÄRDERNA

- (19) Under 2011 och 2012 insåg FIH att banken skulle få problem med de skulder som förföll till betalning under 2012 och 2013. Den finansieringsutmaning som detta ledde till orsakades i huvudsak av FIH:s sänkta kreditbetyg och ändrade förutsättningar på kapitalmarknaden⁽¹⁸⁾. I juli 2009 hade FIH redan beviljats likviditetsstöd i form av en statlig garanti på 50 miljoner danska kronor (6,31 miljoner euro), som banken till fullo hade utnyttjat. Den hade också mottagit ett primärhybridkapitaltillskott från staten på 1,9 miljarder danska kronor (255 miljoner euro) inom ramen för den danska garantiordningen. Från och med den 31 december 2011 innehade FIH statsgaranterade obligationer till ett värde av 41,7 miljarder danska kronor (5,56 miljarder euro), vilket motsvarade 49,94 % av bankens balansomslutning.
- (20) Eftersom de statsgaranterade obligationerna förföll under 2012 och 2013 riskerade FIH att få ett finansieringsproblem. Under andra halvåret 2011 uppskattade den danska finanstillsynsmyndigheten att det fanns en relativt stor risk att FIH skulle få likviditetsbrist de närmaste 12–18 månaderna.
- (21) För att motverka de växande likviditetsproblemen var FIH tvungen att kraftigt minska sin balansomslutning.

2.3 STÖDÅTGÄRDERNA

- (22) För att lösa FIH:s kommande likviditetsproblem föreslog Danmark i juli 2012 en komplex åtgärd beträffande nedskrivna tillgångar för att överföra FIH:s problematiska fastighetsfinansieringstillgångar till ett nytt dotterbolag till FIH Holding (nedan kallat *det nya bolaget*). Samtidigt åtog sig Danmark att tillhandahålla finansiering och rekapitalisering av det nya bolaget närhelst så krävdes.

⁽¹⁶⁾ Se fotnot 2.

⁽¹⁷⁾ År 2010 bjöds FIH-koncernen ut till försäljning av sin tidigare ägare, den isländska banken Kaupthing Bank hf, som började avvecklas under 2008.

⁽¹⁸⁾ Se skäl 17.

- (23) "Åtgärderna"⁽¹⁹⁾ bestod av två etapper inom ramen för ett aktieköpsavtal⁽²⁰⁾ och en mängd tilläggsavtal enligt vilka tillgångar i FIH-koncernen på uppskattningsvis 17,1 miljarder danska kronor (2,3 miljarder euro eller 28 % av FIH:s totala tillgångar vid tidpunkten för överföringen) överfördes till det nya bolaget. Det nya bolaget⁽²¹⁾ köptes därefter av det danska bolaget Finansiell Stabilitet⁽²²⁾, för att senare avvecklas på ett kontrollerat sätt inom ramen för den danska avvecklingsordningen⁽²³⁾, och i enlighet med den ordningens principer⁽²⁴⁾. Avvecklingen förväntas pågå till den 31 december 2016 men kan fortsätta ända till den 31 december 2019. Finansiell Stabilitet kunde finansiera nästan hela kapitalbeloppet på 2 miljarder danska kronor för köpet av det nya bolaget genom förtida inlösen av det primärhybridkapitaltillskott på 1,9 miljarder danska kronor som FIH hade beviljats⁽²⁵⁾ av staten 2009. Finansiell Stabilitet godkände FIH:s återbetalning av det statliga kapitaltillskottet den 2 juli 2012, grundat på en solvens- och likviditetsbedömning som innefattade den åtgärd som bestod av överföring av tillgångar⁽²⁶⁾.
- (24) I den första etappen spaltades FIH Erhvervsbanks och FIH Kapital Banks tillgångar och skulder upp i det nya bolaget, dvs. det nya dotterbolag som ägs av FIH Holding. De tillgångar som överfördes till det nya bolaget var hypotekslån och värdepapper till ett värde av 15,2 miljarder danska kronor (2,1 miljarder euro) och derivat till ett värde av 1,6 miljarder euro (215 miljarder euro). Det nya bolagets ingående skulder bestod av två lån (lån 1 och lån 2), och den återstående delen eget kapital uppgick till 2 miljarder danska kronor.
- (25) Lån 1 var ett förlusttäckande lån från FIH till det nya bolaget på 1,65 miljarder danska kronor (221 miljoner euro). Det nya bolaget behöver bara betala tillbaka det lånet till FIH om avvecklingen av de tillgångar som överförts leder till ett överskott som överstiger Finansiell Stabilitets köpeskilling på 2 miljarder danska kronor (268 miljoner euro). När det gäller ersättningen för lån 1 ska det nya bolaget betala den femåriga danska statsobligationsräntan på 1,15 %⁽²⁷⁾.
- (26) Lån 2 var ett lån från FIH Erhvervsbank till det nya bolaget på omkring 13,45 miljarder danska kronor (1,8 miljarder euro). Som ersättning för lån 2 ska det nya bolaget betala FIH den danska CIBOR-tremånadersräntan plus 1,12 %. Lån 2 förföll samtidigt som de lån som FIH tidigare hade beviljat inom ramen för den statliga garantin. Lån 2 och de övriga lånen förföll därför helt i mitten av 2013, och i avtalet angavs att när det nya bolaget betalade tillbaka lån till FIH skulle FIH betala tillbaka de utestående lån som garanterades av staten. Eftersom det nya bolaget har betalat tillbaka det nominella värdet av lån 2 till FIH har Finansiell Stabilitet tillhandahållit finansiering till det nya bolaget med de belopp som krävdes för att återfinansiera det nya bolagets tillgångar.
- (27) I etapp 2, som genomfördes omedelbart efter det att etapp 1 hade slutförts, köpte Finansiell Stabilitet alla aktier i det nya bolaget av FIH Holding. Det ursprungliga pris⁽²⁸⁾ som Finansiell Stabilitet betalade till FIH Holding för det nya bolaget motsvarade (nettovärdet av) företagets eget kapital den 1 januari 2012, vilket uppgick till 2 miljarder euro.
- (28) FIH Holding kunde sedan använda kassaöverskottet som omedelbar likviditet för att betala tillbaka en del av det statsgaranterade lånet. Samtidigt medförde överförandet av tillgångar att hypotekslånen ersattes av lån till ett statligt organ, vilket gjorde att FIH:s riskvägda tillgångar minskade med omkring 10 miljarder danska kronor⁽²⁹⁾.

⁽¹⁹⁾ Se fotnot 4. Åtgärderna beskrivs närmare i skälen 22–30 i detta beslut.

⁽²⁰⁾ Skriftlig agenda mellan FIH och Finansiell Stabilitet av den 2 juli 2012.

⁽²¹⁾ Efter att det nya bolaget förvärvades av Finansiell Stabilitet har det fått det nya namnet FS Property Finance A/S. Det bedriver dock fortfarande sin verksamhet på samma adress som FIH:s huvudkontor.

⁽²²⁾ Finansiell Stabilitet är ett statligt organ som ansvarar för de olika åtgärder som innebär användning av statliga medel till förmån för finansinstitut i samband med finanskrisen.

⁽²³⁾ Se beslut N 407/10 av den 30 september 2010 (EUT C 312, 17.11.2010, s. 7), beslut SA.31938 (N 537/10) av den 7 december 2010 (EUT C 117, 15.4.2011, s. 1), beslut SA.33001 (11/N) – del A av den 28 juni 2011 (EUT C 237, 13.8.2011, s. 1), beslut SA.33001 (11/N) – del B av den 1 augusti 2011 (EUT C 271, 14.9.2011, s. 1), beslut SA.33757 (11/N) av den 9 december 2011 (EUT C 22, 27.1.2012, s. 2) och beslut SA.34227 (12/N) av den 17 februari 2012 (EUT C 128, 3.5.2012, s. 1) samt beslut SA.33639 (11/N) – *Rescue Aid for Max Bank* av den 6 oktober 2011 (EUT C 343, 23.11.2011, s. 10).

⁽²⁴⁾ Syftet med ordningen är att bevara ett värde i banker i kris genom att avveckla dem under kontrollerade former i stället för att låta dem gå i konkurs. Enligt den ursprungliga ordningen förlorar aktieägare och innehavare av efterställda obligationer alla sina tillgångar i banken i kris. Tillgångar och kvarvarande skulder överförs till Finansiell Stabilitet, som är statens avvecklingsbolag. De tillgångar som kan säljas säljs till investerare, och återstående tillgångar avvecklas. Intäkterna från försäljningen och avvecklingen används för att ersätta fordringsägare (innehavare av prioriterade obligationer och insättare).

⁽²⁵⁾ Se skälen 1 och 4.

⁽²⁶⁾ Bekräftat genom en skrivelse från finanstillsynsmyndigheten av den 18 april 2013, som delgavs kommissionen via e-post den 29 april 2013.

⁽²⁷⁾ Enligt avtalet ska det nya bolaget betala den två-, tre- eller femåriga effektiva danska statsobligationsräntan på 1,15 % beroende på vilken löptid som FIH väljer. I praktiken har detta dock blivit den femåriga räntan.

⁽²⁸⁾ Köpeskillingen består av ett fast belopp på 2 miljarder danska kronor och ett rörligt belopp som beror på det nya bolagets slutliga realisationsvärde, vilket beskrivs i skäl 30.

⁽²⁹⁾ Bekräftat i en skrivelse från den danska tillsynsmyndigheten av den 18 april 2009 (se även fotnot 26).

- (29) Utöver aktieköpsavtalet innefattar åtgärderna flera tilläggsavtal mellan FIH Holding och Finansiell Stabilitet:
- a) Den 1 juli 2012 ⁽³⁰⁾ gav FIH Holding en begränsad förlustgaranti till Finansiell Stabilitet som innebar att man garanterade att när det nya bolaget avvecklades skulle Finansiell Stabilitet få tillbaka all finansiering och alla kapitaltillskott som det hade tillhandahållit det nya bolaget. Betalningen för den garantin ingår i den rörliga delen av köpeskillingen i aktieköpsavtalet.
 - b) Den 1 juli 2012 åtog sig Finansiell Stabilitet att tillhandahålla finansiering till det nya bolaget när lån 2 hade förfallit (i mitten av 2013). Finansiell Stabilitet erhåller ränta från det nya bolaget motsvarande EU:s basränta plus 100 räntepunkter. För att genomföra det åtagandet har Finansiell Stabilitet beviljat det nya bolaget ett räntefritt lån på 13 miljarder danska kronor (1,64 miljarder euro). Finansiell Stabilitet kommer inte att erhålla någon facilitetsavgift.
 - c) Finansiell Stabilitet har åtagit sig att vid behov finansiera och rekapitalisera det nya bolaget före avvecklingsprocessen.
- (30) Vid avvecklingen av det nya bolaget har Finansiell Stabilitet enligt avtalet rätt till återbetalning av åtminstone sin ursprungliga nettoinvestering på 2 miljarder danska kronor för de kostnader som FIH och Finansiell Stabilitet har ådragit sig under transaktionen. Om avvecklingsprocessen skapar ett överskott som understiger köpeskillingen på 2 miljarder danska kronor ska FIH stå för mellanskillnaden med hjälp av lån 1, det förlusttäckande lånet, respektive garantin. Om avvecklingsprocessen skapar ett överskott som överstiger 1,5 miljarder danska kronor, kommer ytterligare 25 % av det överskjutande beloppet att betalas till Finansiell Stabilitet, utöver minimibeloppet på 2 miljarder danska kronor. Ytterligare överskjutande belopp ska betalas till FIH Holding. I praktiken innebär detta att om det slutliga överskottet understiger 1,5 miljarder danska kronor kommer Finansiell Stabilitet att erhålla 2 miljarder danska kronor och om det slutliga överskottet blir t.ex. 1,9 miljarder danska kronor kommer Finansiell Stabilitet att erhålla 2,1 miljarder danska kronor.

2.4 DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET

- (31) I undsättnings- och inledningsbeslutet gav kommissionen uttryck för sina tvivel beträffande åtgärdernas proportionalitet, huruvida stödet begränsades till vad som är absolut nödvändigt, huruvida FIH-koncernens eget bidrag var tillräckligt stort samt huruvida snedvridningen av konkurrensen begränsades i tillräcklig utsträckning.
- (32) Kommissionens tvivel berodde på att åtgärderna tedde sig onödigt komplicerade för att lösa FIH:s framtida likviditetsproblem. Framför allt var det oklart i vilken utsträckning de olika tilläggsavtalen och det inbördes förhållandet mellan ersättningsmodellens olika aspekter kunde betraktas som nödvändiga, lämpliga och välriktade åtgärder i den mening som avses i 2008 års bankmeddelade ⁽³¹⁾.
- (33) Vid tidpunkten för undsättnings- och inledningsbeslutet hade FIH dessutom för avsikt att aggressivt gå in på internetmarknaden för privatkundsinslåning och försöka bli "prisledande" på den marknaden. Inträdet på internetmarknaden för privatkundsinslåning var en grundläggande komponent i FIH:s strategi för att hantera sina finansieringsproblem.
- (34) Det föreföll dessutom mycket osannolikt att den föreslagna ersättningen till Finansiell Stabilitet för de överförda tillgångarna och skulderna skulle motsvara den ersättningsnivå som avses i punkt 21 i meddelandet om värdeminskade tillgångar ⁽³²⁾, enligt vilken bankerna i största möjliga utsträckning ska bära de förluster som hänför sig till värdeminskade tillgångar. Enligt punkt 21 ska bankerna betala en korrekt ersättning i någon form till staten som kompensation för räddningsåtgärden, för att säkerställa att aktieägarna tar en motsvarande del av ansvaret och bördan oberoende av vilken modell som valts.

⁽³⁰⁾ Ett principavtal som fastställde många av detaljerna i aktieköpsavtalet och dess tilläggsavtal undertecknades den 1 mars 2012, och slutdokumenten undertecknades den 1 juli 2012.

⁽³¹⁾ Meddelande från kommissionen – Tillämpning av reglerna om statligt stöd på åtgärder till förmån för finansinstitut med anledning av den globala finanskrisen (EUT C 270, 25.10.2008, s. 8).

⁽³²⁾ Meddelande från kommissionen om behandlingen av värdeminskade tillgångar inom gemenskapens banksektor (EUT C 72, 26.3.2009, s. 1).

3. OMSTRUKTURERING

3.1 OMSTRUKTURERINGSPLANEN

- (35) Den 24 juni 2013 lade Danmark fram en slutlig uppdaterad version av omstruktureringsplanen för FIH-koncernen för perioden 2012–2016. Planen innefattar ett bästa och ett värsta tänkbara scenario⁽³³⁾, för att visa FIH:s förmåga att återställa sin långsiktiga lönsamhet, tillräcklig ansvarsfördelning, samt lämpliga åtgärder för att hantera åtgärder som snedvrider konkurrensen.
- (36) Omstruktureringsplanen grundas på antaganden om den utveckling av tillväxten av bruttonationalprodukten (BNP) som Internationella valutafonden (IMF) har förutspått och utvecklingen av förändringar av den kortfristiga och medelfristiga räntan, grundat på det danska näringslivs- och tillväxtministeriets uppskattningar av utvecklingen av kortfristiga räntor fram till 2014. Planen utgår från en måttlig återhämtning i fråga om BNP-tillväxt under 2013 och därefter.
- (37) I bästa fall⁽³⁴⁾ förväntas FIH kontinuerligt förbättra sitt resultat fram till 2016. Avkastningen före skatt på eget kapital⁽³⁵⁾, i ett normaliserat ekonomiskt läge, är på koncernnivå budgeterat till 10,3 % den 31 december 2013 och 11,2 %⁽³⁶⁾ den 31 december 2016.
- (38) Det värsta tänkbara scenariot⁽³⁷⁾ grundas på mindre positiva marknadsprognoser. Detta innefattar bland annat försämrade marknadsvillkor för finansiering av banker, både när det gäller volym och pris, lägre efterfrågan på lån och rådgivningstjänster, ogynnsamma rörelser i fråga om valutakurser, räntor etc. och nedskrivningskostnader som ligger kvar på historiskt höga nivåer under hela affärscykeln. Enligt FIH:s uppskattningar skulle dessa utvecklingstendenser tillsammans, i ett normaliserat ekonomiskt läge, leda till en avkastning på eget kapital före skatt på koncernnivå på 0,9 % den 31 december 2013 och 2,0 % den 31 december 2016.
- (39) Båda scenarierna utmärks av en relativt låg avkastning på eget kapital, vilket främst beror på att Danmark inom ramen för undersökningen av om åtgärderna utgör statligt stöd har åtagit sig att tillämpa ett förbud mot utdelningar och ett förbud mot kupongbetalningar. Till följd av dessa åtaganden kommer FIH att fortsätta att gå med vinst fram till slutet av omstruktureringsperioden och slutförandet av åtgärderna.
- (40) FIH:s verksamhet bestod ursprungligen av tre segment: fastighetsfinansiering, förvärvsfinansiering och företags-tjänster. Som ett led i FIH:s omstrukturering har affärssegmentet fastighetsfinansiering upphört, eftersom lån inom fastighetsfinansieringssegmentet såldes till Finansiell Stabilitet 2012. Dessutom kommer lånen i bankens division för förvärvsfinansiering att fasas ut. Det enda affärssegment som kommer att drivas vidare är således företags-tjänster. I mars 2013 hade antalet heltidsanställda sjunkit till 214.
- (41) Enligt omstruktureringsplanen skulle balansomslutningen ha minskat till 27,68 miljarder danska kronor (3,74 miljarder euro) den 31 december 2013. Den 31 december 2016 räknar FIH med att ha en total kapitaltäckningskvot på 19,6 %.
- (42) Den lagstadgade likviditetskvoten⁽³⁸⁾, som den 31 december 2012 var 214 %, förväntades ha ökat till 239,7 % den 31 december 2013.
- (43) Under omstruktureringsperioden förväntas den totala kapitaltäckningskvoten vara 19,6 % och den lagstadgade likviditetskvoten 175 %, och kvoterna överstiger därmed klart de lagstadgade kraven.

⁽³³⁾ Med olika delscenarier.

⁽³⁴⁾ Delscenario med lägre nedskrivningskostnader.

⁽³⁵⁾ Beräknat på grundval av den andel eget kapital som motsvarar en primärkapitalrelation på 16 %, med tanke på bankens riskpositioner. Inga vinst-/förlusteffekter förväntas.

⁽³⁶⁾ Det är värt att notera att om man antar att 2013 års nettokostnader på 310,25 miljoner danska kronor kommer att öka genom en betalning i enlighet med meddelandet om värdeminskade tillgångar jämte ränta och 61,7 miljoner danska kronor i återbetalade administrationsavgifter (se mer i skäl 117 och följande skäl) kommer banken förmodligen att göra ett negativt vinst- och förlustresultat under 2013 i båda scenarierna. Genom att vidta en likviditetsförvaltningsåtgärd i december 2013 har FIH i hög grad kompenserat för denna effekt. Effekten är försumbar för 2016 eftersom siffrorna anges som avkastning på eget kapital "i ett normaliserat ekonomiskt läge".

⁽³⁷⁾ Delscenario med höga nedskrivningskostnader.

⁽³⁸⁾ Den lagstadgade likviditetskvoten definieras som nuvarande lagstadgade likviditet i procent av det lagstadgade likviditetskravet. En kvot på 100 % krävs för att uppfylla det lagstadgade kravet, och en kvot på 214 % är således mer än dubbelt så hög som det lagstadgade kravet.

- (44) Avkastningen på eget kapital före skatt ⁽³⁹⁾, i ett s.k. normaliserat ekonomiskt läge ⁽⁴⁰⁾, har enligt det bästa tänkbara scenariot i omstruktureringsplanen budgeterats till 9 % den 31 december 2013 och 10,1 % den 31 december 2016. I det värsta tänkbara scenariot är motsvarande siffror 0,9 % respektive 4,7 % ⁽⁴¹⁾.
- (45) Bankens situation har kraftigt förbättrats sedan mitten av 2011 när finanstillsynsmyndigheten trodde att FIH skulle få så stora likviditetsproblem att de inte skulle gå att lösa. FIH har betalat tillbaka resten av de utestående statsgaranterade obligationerna, och refinansieringsproblemet var således löst den 13 juni 2013. Dessutom löste FIH in regeringens primärhybridkapital den 2 juli 2013.
- (46) För närvarande har FIH inga problem att uppfylla varken sina lagstadgade solvens- eller likviditetskrav.

3.2 DANMARKS ÅTGÄRDER FÖR ATT ÅTGÄRDA DE PROBLEM SOM KOMMISSIONEN HAR PEKAT PÅ

- (47) Danmark och FIH-koncernen har vidtagit en rad åtgärder för att åtgärda de problem som kommissionen har pekat på inom ramen för undsättnings- och inledningsbeslutet.
- (48) FIH har gjort en "engångsbetalning" till Finansiell Stabilitet på 310,25 miljoner danska kronor (39,12 miljoner euro) med avräkningsdag den 4 december 2013 ⁽⁴²⁾.
- (49) FIH betalade, med avräkningsdag den 18 december 2013, 61,7 miljoner danska kronor till det nya bolaget som delärbetalning av avgifter som mottagits enligt administrationsavtalet för 2012, och minskade retroaktivt de förvaltningsavgifter för administration och risksäkring som togs ut av det nya bolaget 2013 till 0,05 % av den utestående låneportföljen.
- (50) FIH minskade sina totala tillgångar från 109,3 miljarder danska kronor (14,67 miljarder euro) den 31 december 2010 till 60,80 miljarder danska kronor (8,16 miljarder euro) den 31 december 2012, vilket motsvarar en minskning med 44 %.
- (51) FIH minskade vidare sin låneportfölj från 58,0 miljarder danska kronor (7,79 miljarder euro) den 31 december 2010 till 16,2 miljarder danska kronor (2,17 miljarder euro) den 31 december 2012, dvs. med totalt 41,8 miljarder danska kronor, vilket motsvarar en ökning med 72 %.
- (52) Dessutom minskade FIH kraftigt sina riskpositioner på affärsområdet marknadstjänster ⁽⁴³⁾.
- (53) FIH minskade antalet heltidsanställda från 356 den 31 december 2010 till 214 den 31 mars 2013, vilket motsvarar en minskning med 41 %.
- (54) Dessutom har FIH minskat sin geografiska närvaro eftersom två av bankens fyra regionkontor har stängts.

3.3 DANMARKS FÖRESLAGNA ÅTAGANDEN

- (55) Mot bakgrund av de problem som kommissionen pekade på i undsättnings- och inledningsbeslutet och för att se till att åtgärderna är förenliga med meddelandet om värdeminskade tillgångar, särskilt när det gäller korrekt ersättning för åtgärder som avser övertagande av tillgångar, har Danmark föreslagit de ytterligare åtaganden som beskrivs i skälen 55–62.

⁽³⁹⁾ Se fotnot 35.

⁽⁴⁰⁾ I det bästa tänkbara scenariot utgår man från en lägre genomsnittlig finansieringskostnad och större inkomster från marknads- och företagsfinansieringstjänster.

⁽⁴¹⁾ I det värsta tänkbara scenariot utgår man från betydande negativ utveckling på makroekonomisk nivå med både lägre kreditefterfrågan och historiskt höga nedskrivningskostnader (även om dessa förväntas sjunka under omstruktureringsperioden).

⁽⁴²⁾ Med verkan från och med den 4 december 2013 överförde FIH 310,25 miljoner danska kronor till Finansiell Stabilitet (beloppet hade satts in den 30 september 2013). Dessutom överförde FIH ett belopp på 6 575 342 danska kronor.

⁽⁴³⁾ Till exempel minskning av riskbeloppet från 50 miljoner danska kronor (6,71 miljoner euro) den 31 december 2011 till 35 miljoner danska kronor (4,7 miljoner euro) den 22 april 2013.

- (56) FIH ska göra en årlig betalning på 12,1 miljoner danska kronor (1,61 miljoner euro) till Finansiell Stabilitet från den 30 september 2014 till slutregleringen av transaktionen med en tidsproportionell betalning (Act/Act) ⁽⁴⁴⁾ för den sista perioden vid slutavräkningsdagen (detta kan dröja till den 31 december 2019).
- (57) FIH ska minska de förvaltningsavgifter banken tar ut av Finansiell Stabilitet eller betala ett schablonbelopp till Finansiell Stabilitet, med en nuvarande värdeminskning på, eller betalningsmotsvarigheten, till 143,2 miljoner danska kronor (19,09 miljoner euro).
- (58) För att nå detta resultat har FIH betalat 61,7 miljoner euro till det nya bolaget som en delåterbetalning av de avgifter som FIH har erhållit från det nya bolaget enligt administrationsavtalet för 2012. FIH har också minskat de förvaltningsavgifter för administration och risksäkring som tas ut av det nya bolaget till 0,05 % av den utestående låneportföljen för 2013.
- (59) Dessutom kommer FIH från och med den 1 januari 2014 att minska de förvaltningsavgifter för administration och risksäkring som tas ut av det nya bolaget till 0,05 % per år för den utestående låneportföljen.
- (60) FIH kommer att betala en extra avgift till Finansiell Stabilitet på 47,2 miljoner danska kronor (6,29 miljoner euro) om finanstillsynsmyndigheten ändrar sin hållning i fråga om kapitalkrav på holdingbolagsnivå så att FIH:s lagstadgade lånekapacitet inte heller i fortsättningen kommer att begränsas av FIH Holdings kapitalställning.
- (61) Åtagandena innebär även att FIH ska dra sig ur vissa affärsområden (fastighetsfinansiering, private equity och förmögenhetsförvaltning för privatkunder) och åläggas beteendemässiga begränsningar, inklusive ett förbud mot att bli prisledande på inlåningsmarknaden, ett förbud mot aggressiva affärsmetoder och ett förbud mot förvärv, samt likvidering av FIH-koncernens hypoteksbank FIH Realkredit A/S. FIH Realkredit A/S likviderades 2013.
- (62) En fullständig förteckning över åtagandena ⁽⁴⁵⁾ finns i bilagan.

4. DE DANSKA MYNDIGHETERNAS STÅNDPUNKT

- (63) När Danmark anmälde åtgärderna till kommissionen var Danmarks ursprungliga ståndpunkt ⁽⁴⁶⁾ att överföringen av eget kapital till det nya bolaget utgjorde statligt stöd till det nya bolaget, men att stödet var förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107.3 b i fördraget.
- (64) I samma skrivelse hävdade Danmark också att FIH-koncernen inte hade mottagit något statligt stöd eftersom Finansiell Stabilitet skulle betala ett marknadsmässigt pris för det nya bolaget. Utan att kvantitativt styrka detta påstående, varken genom att hänvisa till relevanta marknadsuppgifter eller genom att förklara motiven till transaktionskostnaderna, framhöll Danmark följande:
- Det fanns förfaranden för att fastställa marknadspriset för överföringen.
 - Inledande finansiering och garantier tillhandahölls av FIH-koncernen.
 - FIH-koncernen är tvungen att betala alla transaktions- och avvecklingskostnader.
 - FIH-koncernen gjorde ytterligare åtaganden i samband med överföringen, framför allt att den skulle uppfylla sin skyldighet att lägga fram en affärsplan.

⁽⁴⁴⁾ Anger räntedagsbasen som det faktiska antalet dagar under den senaste perioden (från den senaste betalningen till nästa betalning) delat med det faktiska antalet dagar mellan den 30 september ett år och den 30 september det påföljande året.

⁽⁴⁵⁾ I den s.k. villkorslistan.

⁽⁴⁶⁾ SANI-anmälan 6783 av den 2 mars 2012, FIH:s skrivelse till kommissionen – slutlig, avsnitt 3.

- (65) Mot bakgrund av ovanstående kom Danmark fram till att FIH inte skulle få en fördel. I den händelse kommissionen skulle komma fram till en annan slutsats gjorde Danmark gällande att allt stöd till FIH kunde anses förenligt med den inre marknaden eftersom stödordningen utgjordes av en omstrukturering av FIH i enlighet med omstruktureringsmeddelandet ⁽⁴⁷⁾.
- (66) Danmark följde upp sin anmälan genom att den 20 mars 2012 ⁽⁴⁸⁾ inkomma med en skrivelse i vilken det påpekades att FIH inte hade begärt åtgärderna och att FIH när åtgärderna beviljades hade haft några skuldsaneringsalternativ som kunde styrka påståendet att transaktionen genomfördes på marknadsvillkor. Danmark hävdade dessutom att en inledande nedskrivning av tillgångarnas bokförda värde på 1,4 miljarder danska kronor och en extra riskjusteringsdiskontering på 1,3 miljarder danska kronor motsvarade ett marknadsmässigt pris. Eventuella earn out-förluster skulle dessutom korrigeras genom den rörliga delen av aktieköpsavtalet, och en effektiv efterhandsjusteringsmekanism skulle därmed säkerställa att priset låg i linje med marknadsvillkoren. Danmark gick inte närmare in på det föreslagna diskonterings- och riskjusteringsbeloppet eller varför dessa skulle leda till ett marknadsmässigt pris.
- (67) I sin efterföljande kommunikation med kommissionen ⁽⁴⁹⁾ hävdade Danmark att den maximala förlust som Finansiell Stabilitet exponerades för var 1,05 miljarder danska kronor, dvs. skillnaden mellan å ena sidan det förlusttäckande lånet på 1,65 miljarder danska kronor och å andra sidan summan av det nedskrivna bokföringsvärdet och Finansiell Stabilitets preliminära riskjusteringsbelopp som tillsammans uppgick till 2,7 miljarder danska kronor. Danmark hävdade dessutom att staten kraftigt har minskat sin risk i förhållande till FIH:s statsgaranterade lån och att FIH har betalat tillbaka ett tidigare kapitaltillskott på 1,9 miljarder danska kronor.
- (68) I en promemoria som ingavs den 23 april 2012 ⁽⁵⁰⁾ underrättade Danmark kommissionen om att man för närvarande inte tänkte förse kommissionen med fler argument beträffande tillämpningen av principen om en privat investerare i en marknadsekonomi. Samtidigt förklarade Danmark delvis de värderingsmetoder som Finansiell Stabilitets juridiske rådgivare hade använt.
- (69) Därefter hävdade Danmark den 16 maj 2012 att FIH Holding och Finansiell Stabilitet hade förhandlat fram transaktionsvillkoren grundat på normala affärsmetoder i fråga om ansvarsfördelningen vid risker och vinster och hävdade att transaktionen hade skett på marknadsvillkor. Det uttalandet bekräftades av Finansiell Stabilitets revisionsbolag KPMG ⁽⁵¹⁾.
- (70) Den 7 juni 2012 överlämnade Danmark en KPMG-rapport som innehöll en bedömning av åtgärderna, där alla bidrag beaktades på samma gång. KPMG såg ingen anledning till varför avtalsvillkoren inte skulle motsvara riskerna för Finansiell Stabilitet, och motiverade detta med den höga säkerhetsnivån, den potentiella användningen av säkerställda obligationer, det förlusttäckande lånet och en earn-out för Finansiell Stabilitet på 25 %.
- (71) Den 11 september 2012, i sitt svar på inledandet av förfarandet, ifrågasatte Danmark inte direkt kommissionens uppfattning att dessa åtgärder utgjorde statligt stöd, utan hänvisade till sina argument av den 29 mars 2012 ⁽⁵²⁾, och hävdade att varje överföring som översteg marknadsvärdet skulle kompenseras av det förlusttäckande lånet och den prisjusteringsgaranti som FIH Holding hade beviljat. Danmark anförde även marginella ökning av nya lån och en högre inlösningsnivå än väntat som stöd för sin uppfattning, men utan att uttryckligen upprepa att principen om en privat aktör i en marknadsekonomi ⁽⁵³⁾ skulle tillämpas.
- (72) I stället hävdade Danmark att åtgärderna är förenliga med den inre marknaden, och lade fram argument för att visa att åtgärderna är lämpliga, att stödet är begränsat till vad som är absolut nödvändigt och att snedvridningen av konkurrensen begränsas ⁽⁵⁴⁾.

⁽⁴⁷⁾ Kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd (EUT C 195, 19.8.2009, s. 9).

⁽⁴⁸⁾ *The Transfer of Assets from FIH to the FSC* (överföringen av tillgångar från FIH till Finansiell Stabilitet), som Danmark överlämnade till kommissionen den 20 mars 2012.

⁽⁴⁹⁾ E-post: från Danmark till kommissionen av den 29 mars 2012.

⁽⁵⁰⁾ *Answers to Questionnaire of 4 April 2012 regarding FSC's purchase of shares from FIH Holding*, som Danmark överlämnade till kommissionen den 23 april 2012.

⁽⁵¹⁾ *Statement – FIH Erhvervsbank*, odaterat, överlämnat till kommissionen den 16 maj 2012.

⁽⁵²⁾ Se fotnot 49 och skäl 67.

⁽⁵³⁾ Med principen om en privat aktör i en marknadsekonomi avses i detta beslut samma sak som principen om en privat investerare i en marknadsekonomi. Begreppet "principen om en privat aktör i en marknadsekonomi" tillämpas för att täcka in både investerare och andra aktörer som långivare, fordringsägare etc.

⁽⁵⁴⁾ Skrivelse av den 11 september 2012, avsnitten 2, 3 och 4.

- (73) I sin skrivelse av den 23 april 2012 upprepade de danska myndigheterna sin ståndpunkt att åtgärderna var ett resultat av överläggningar mellan FIH och Finansiell Stabilitet⁽⁵⁵⁾ och hävdade att en del av vägledningen i bankmeddelandet⁽⁵⁶⁾ hade gjort det nödvändigt med ett visst mått av komplexitet i åtgärderna⁽⁵⁷⁾, och att de eventuellt inte kunde tillämpas utan denna komplexitet.
- (74) När kommissionen informerade Danmark om expertutlåtandet om åtgärdernas marknadsvärde och verkliga ekonomiska värde ifrågasatte Danmark resultatet och ingav under perioden 7 februari–11 september 2013 ett flertal frågor och förtydliganden.
- (75) Danmark uppgav att stödet var begränsat till vad som var absolut nödvändigt⁽⁵⁸⁾, eftersom man antog att överföringsvärdet inte skulle överstiga det verkliga ekonomiska värdet, men tillade att detta endast kunde fastställas i samband med kommissionens slutbedömning.
- (76) Utöver värderingsaspekten noterade Danmark överföringens positiva effekter på FIH:s rättsliga ställning, i linje med omstruktureringsplanens mål om att återställa den långsiktiga lönsamheten.
- (77) Danmark hävdade dessutom att FIH:s förvävsstrategi på inlåningsområdet är oberoende av statligt stöd och inte syftar till att banken ska bli "prisledande", utan utgör en viktig del av bankens finansieringsstrategi. För att dämpa kommissionens oro har Danmark trots det åtagit sig att se till att FIH följer förbudet mot att bli prisledande.

5. BEDÖMNING

5.1 FÖREKOMST AV STATLIGT STÖD

- (78) Enligt artikel 107.1 i fördraget är statligt stöd allt stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
- (79) Kommissionen anser att de åtgärder till förmån för FIH som beskrevs i avsnitt 2.3 bör bedömas tillsammans som delar av ett större paket. Åtgärderna utgör en del av en enda transaktion eftersom de ingående delarna är ömsesidigt beroende av varandra (kronologiskt och strukturellt) och alla har utformats för att åtgärda FIH:s finansieringsproblem.

5.1.1 Statliga medel

- (80) De åtgärder som beskrivs i avsnitt 2.3 inbegriper statliga medel eftersom de direkt finansieras av Finansiell Stabilitet, som är ett statligt bolag (inom det danska näringsministeriet) som ansvarar för olika åtgärder till förmån för danska banker i samband med finanskrisen⁽⁵⁹⁾. För det första har Finansiell Stabilitet tillhandahållit 2 miljarder danska kronor i likvida medel för att fullgöra det nya bolagets aktieköpsavtal. För det andra har Finansiell Stabilitet åtagit sig att finansiera det nya bolagets tillgångar medan FIH betalar tillbaka sina statsgaranterade lån. Det åtagandet kan överstiga 13 miljarder danska kronor. För det tredje går Finansiell Stabilitet miste om räntebetalningar från FIH Holding för den ställda garantin.

5.1.2 Förekomst av en fördel

- (81) De åtgärder som beskrivs i avsnitt 2.3 ger en fördel eftersom de resulterar i att värdeminskade tillgångar övertas från FIH, vilket medför att koncernens kapitaltäckningskvot förbättras samtidigt som banken får lättare att åtgärda sina finansieringsproblem.
- (82) De danska myndigheterna har hävdade att åtgärderna respekterar principen om en privat aktör i en marknads-ekonomi och därför inte utgör statligt stöd till FIH-koncernen.

⁽⁵⁵⁾ Skrivelse av den 11 september 2012, s. 5.

⁽⁵⁶⁾ Se fotnot 31.

⁽⁵⁷⁾ Skrivelse av den 11 september 2012, avsnitt 2, s. 5.

⁽⁵⁸⁾ Skrivelse av den 11 september 2012, s. 6 och 7.

⁽⁵⁹⁾ Finansiell Stabilitets verksamhet regleras av lagen om finansiell stabilitet och lagen om finansiell verksamhet samt tillhörande dekret. Dessutom omfattas Finansiell Stabilitet av särskilda bestämmelser beträffande statligt ägda bolag. I kommissionens beslut NN 51/08 av den 10 oktober 2008 (*Guarantee scheme for banks in Denmark*) (EUT C 273, 28.10.2008, s. 2) konstaterades att de andra åtgärder som Finansiell Stabilitet tidigare har tillhandahållit kunde tillskrivas den danska staten.

- (83) Kommissionen kommer därför att bedöma huruvida åtgärderna till förmån för FIH-koncernen iakttar principen om en privat aktör i en marknadsekonomi. För att pröva detta ska den undersöka om en marknadsaktör skulle ha deltagit en verksamhet på samma villkor och under samma förutsättningar som en offentlig investerare när beslutet om att tillhandahålla offentliga medel fattades. Det rör sig inte om statligt stöd när offentliga medel beviljas under marknadsmässiga omständigheter och på marknadsmässiga villkor.
- (84) I just FIH-koncernens fall anser kommissionen att det i detta avseende är relevant att undersöka i) huruvida det inledningsvis hade funnits en privat investerare som hade varit villig att finansiera åtgärderna på samma villkor och under samma förutsättningar som medlemsstaten, ii) om så är fallet, vilken avkastning på sin investering som investeraren krävde i jämförelse med statens avkastning och iii) vad, i avsaknad av en privat investerare, den förväntade avkastningen⁽⁶⁰⁾ och fördelningen av den potentiella avkastningen från åtgärderna skulle bli för staten, i jämförelse med vad en investerare i en marknadsekonomi hade förväntat sig om han hade vidtagit åtgärderna under normala marknadsekonomiska villkor. Om staten godtar dessa, eller ännu bättre, villkor anses genomförandet av åtgärden ha skett på marknadsvillkor. Det är framför allt viktigt att kontrollera huruvida hela transaktionen ger upphov till ett positivt kassaflöde, eftersom ingen privat aktör, som vill maximera sin vinst, skulle gå in i en förlustbringande verksamhet.
- (85) Det tydligaste beviset på att en transaktion iakttar principen om en privat aktör i en marknadsekonomi är att affärvillkoren inte bara är godtagbara för en hypotetisk aktör i en marknadsekonomi, utan att det faktiskt finns en sådan aktör som deltar i samma finansiering och på samma villkor som staten. Förekomsten av en annan investerare är ett viktigt riktmärke för kommissionen när den bedömer om principen om en privat aktör i en marknadsekonomi kan tillämpas.
- (86) När Danmark beviljade åtgärderna fanns det ingen marknadsaktör som var beredd att bevilja liknande åtgärder till förmån för FIH som de åtgärder som beviljades av det statligt kontrollerade organet. Framför allt uttryckte varken ägarkonsortiet eller någon tredje part att de hade för avsikt att investera i FIH. Enligt kommissionen finns det därför inget som talar för att en marknadsekonomisk aktör skulle vara villig att delta i åtgärderna. Avsaknaden av privata intressen är ett tecken på bankens finansiella svårigheter och svaga ställning.
- (87) I avsaknad av en investerare som investerar på samma villkor som staten kan en åtgärd fortfarande vara fri från stöd, om en privat aktör under liknande omständigheter hade beviljat samma finansiering och begärt en åtminstone lika hög avkastning som den avkastning staten fick. Den bedömningen bör i princip grundas på en affärsplan som tar hänsyn till tillgänglig information och förväntad utveckling vid tidpunkten för beviljandet av den offentliga finansieringen, och den bör inte förlita sig på en analys som grundas på en senare situation.
- (88) En av de situationer där det är svårast att tillämpa principen om en privat aktör i en marknadsekonomi är dessutom när ett bolag redan mottar statligt stöd. I det aktuella fallet hade FIH redan mottagit en rekapitalisering den 30 juni 2009, som den återbetalade den 2 juli 2012. De hybridinstrument som användes för rekapitaliseringen ersattes med [...] (*) %. FIH deltog dessutom i den danska garantiordningen. Även om de faktiska omständigheterna i detta fall inte i sig utesluter att principen om en privat aktör i en marknadsekonomi skulle kunna tillämpas är de ett tecken på FIH:s svårigheter, och skulle ha påverkat privata investerares vilja att investera i åtgärderna. Det tidigare stödet snedvrider redan de ekonomiska omständigheterna och ger en uppfattning om fortsatt statligt stöd. Vid sin bedömning har kommissionen tagit hänsyn till ersättningen av sådana fördelar med nya.
- (89) Finanstillsynsmyndigheten ansåg att FIH befann sig i ett svårt läge eftersom det fanns en betydande risk för att FIH inte skulle klara de lagstadgade likviditetskraven när bankens statsgaranterade lån förföll. Denna situation kunde ha lett till att FIH hade förlorat sitt banktillstånd⁽⁶¹⁾. Finanstillsynsmyndighetens uppfattning stöder därför kommissionens bedömning att en marknadsaktör sannolikt inte hade investerat i FIH. Även om det kan anföras att finanstillsynsmyndighetens rapport inte offentliggjordes skulle en marknadsaktör ha haft tillgång till löptidsprofilen för FIH:s statsgaranterade lån och därför kunnat komma fram till samma slutsats.
- (90) I avsaknad av en faktisk privat investerare måste kommissionen för att ytterligare kontrollera om principen om en privat aktör i en marknadsekonomi kan tillämpas bedöma huruvida den totala avkastningen från åtgärderna till förmån för FIH är lika med eller högre än den förväntade avkastning som en hypotetisk privat investerare skulle

⁽⁶⁰⁾ Den förväntade avkastningen från åtgärderna beräknas på grundval av framtida kassaflöden, som diskonteras för att få fram det aktuella nettovärdet. Se skälen 91 och 92.

(*) Konfidentiella uppgifter.

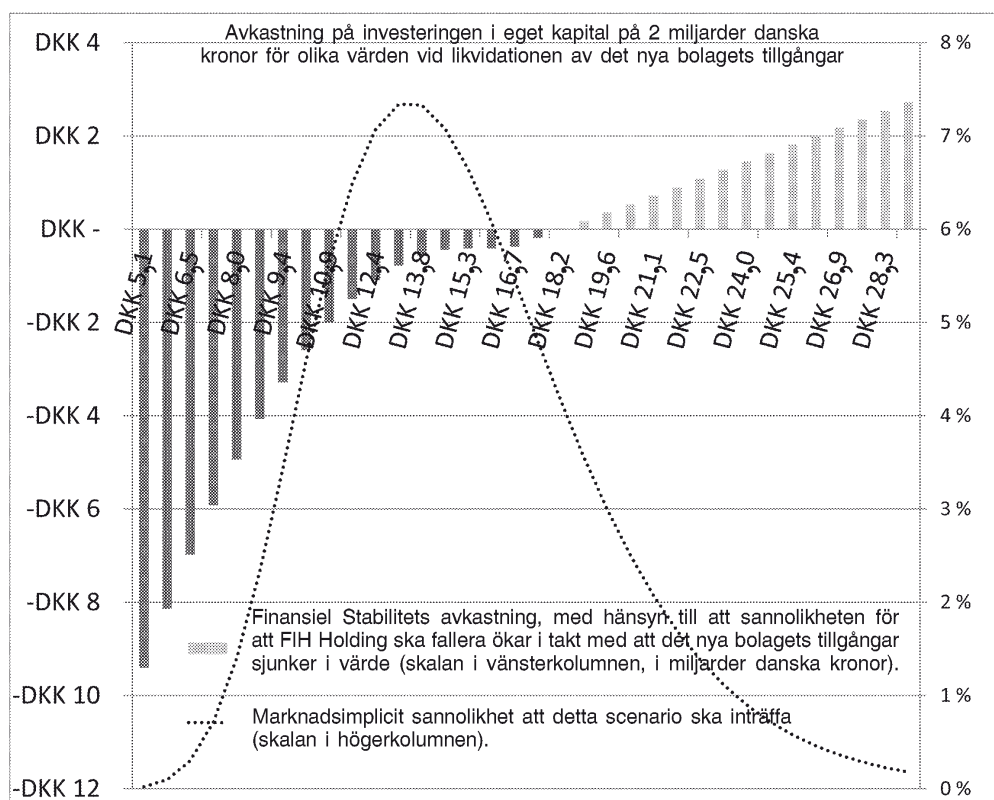
⁽⁶¹⁾ Skrivelse av den 16 maj 2012 från finanstillsynsmyndigheten till FIH Erhvervsbank A/S, som överlämnats till kommissionen.

kräva för att göra en sådan investering. Den förväntade avkastningen från åtgärderna beror på den framtida intäcksströmmen från kassaflöden, vilken med hjälp av en lämplig diskonteringsränta måste diskonteras till innevarande dag för att få fram nettonuvärdet.

- (91) Med stöd av ett expertutlåtande uppskattade kommissionen marknadsvärdet på det nya bolagets tillgångar och grundade Finansiell Stabilitets förväntade avkastning på hela fördelningen av värdet vid likvidationen av det nya bolagets egna kapital. I samband med detta har kommissionen tagit hänsyn till alla aspekter av aktieköpsavtalet, såsom nettolikvideringsvärdet, Finansiell Stabilitets och FIH:s intäkter och kostnader och justeringen av köpeskillingen, som innefattade det förlusttäckande lånet. Det behövs en fördelningsmodell för att räkna ut nettonuvärdet av såväl fördelarna med ett 25-procentigt innehav vid ett positivt eget kapital som de negativa effekterna av en kombination av stora tillgångsförluster i det nya bolaget och FIH Holdings fallissemang om ett sådant scenario skulle bli verklighet ⁽⁶²⁾.

Diagram 1

Nettonuvärde för den åtgärd som har genomförts till förmån för Finansiell Stabilitet

- (92) Diagram 1 visar aktieköpsavtalets nettonuvärde för olika värden vid likvidation av det nya bolagets tillgångar (5,1 miljarder–28,3 miljarder danska kronor). Hur troligt det är att de olika scenarierna inträffar indikeras med hjälp av den prickade linjen mot skalan i högerkolumnen (0,1–7,5 %). I de mest troliga scenarierna är avkastningen något negativ.

⁽⁶²⁾ På finansmarknaderna är detta fenomen känt som "wrong way risk". Efter ett expertutlåtande beräknade kommissionen den genomsnittliga kumulativa förväntade förlusten till 16 %. Denna fördelades emellertid linjärt över den negativa avkastningen, så att en förväntad förlust på 91 % tillämpades i det extrema fallet tillgångsportföljen skulle bli devalverad till endast 5,1 miljarder danska kronor, och ingen förväntad förlust tillämpades om tillgångarna skulle ge positiv avkastning.

- (93) Som framgår av diagram 1 är aktieköpsavtalets totala sannolikhetsviktade genomsnittliga nettonuvärde också negativt. Expertberäkningen visar att detta belopp uppgår till 726 miljoner danska kronor. Till följd av detta genererar aktieköpsavtalet en förlust i stället för en vinst. En privat aktör i en marknadsekonomi skulle ha krävt en ersättning för eget kapital på minst 10 %⁽⁶³⁾ per år för en liknande investering på 2 miljarder danska kronor, vilket skulle ha genererat omkring 1,33 miljarder danska kronor under det nya bolagets sjuåriga livstid. Kommissionen drar därför slutsatsen att ingen privat aktör i en marknadsekonomi skulle ha varit villig att investera på liknande villkor och under liknande förutsättningar som de som anges i aktieköpsavtalet. Följaktligen är åtgärderna inte förenliga med principen om en privat aktör i en marknadsekonomi⁽⁶⁴⁾.
- (94) Det bör noteras att i beräkningarna i skälen 91–93 tog kommissionen hänsyn till korrespondens från Danmark av den 7 februari respektive den 11 mars 2013, samt senare korrespondens⁽⁶⁵⁾ i vilken Danmark tillhandahöll uppgifter som man tidigare inte hade lämnat ut, t.ex. specifika tolkningar av komponenterna i den rörliga köpeskillingen, referensdagen för de låneexponeringsband som var öronmärkta för överföring från FIH till det nya bolaget, utvecklingen av portföljens kreditvärdighet under perioden december 2011–september 2012 och en mer detaljerad analys av ”ej beviljade kreditramar” i portföljen.
- (95) Beräkningarna i Danmarks argument⁽⁶⁶⁾ håller dessutom inte för granskning. För det första styrks inte de på förhand nedskrivna beloppen och riskbestämmelserna av en oberoende utvärderingsrapport⁽⁶⁷⁾. Vid bedömningen av möjligheten att FIH-koncernen inte kan uppfylla efterhandsgarantier finns det dessutom inte någon anledning till varför det nya bolagets förluster inte kan överstiga 2,7 miljarder danska kronor, i vilket fall Finansiell Stabilitet (och således den danska regeringen) enligt avtal skulle vara skyldiga att rekapitalisera det nya bolaget före dess slutlikvidering. Kommissionen konstaterar därför att påståendet att eventuella investeringsförluster skulle begränsas till 1,05 miljarder danska kronor inte har styrkts.
- (96) Det faktum att villkoren för åtgärderna förhandlades fram mellan Finansiell Stabilitet och FIH Holding betyder inte nödvändigtvis att åtgärderna genomfördes på marknadsmässiga villkor. Om Danmark hade för avsikt att bevilja ett stort belopp i ytterligare stöd till en bank i stora svårigheter skulle enbart denna omständighet inte utesluta förhandlingar mellan myndigheterna och den banken om särskilda punkter i transaktionen. På grund av den bilaterala aspekten av de förhandlingar som ägde rum saknade förhandlingarna de drag som utmärker ett öppet icke-diskriminerande anbudsförfarande eller en jämförelse med liknande marknadstransaktioner. Att åtgärderna skulle vara förenliga med marknadsmässiga villkor följer därför inte automatiskt av att det ägde rum förhandlingar.
- (97) När det gäller KPMG:s rapport av den 7 juni 2012 håller kommissionen med om att det på grund av den komplexitet som präglar åtgärderna och deras villkor bör göras en samlad bedömning av åtgärderna eftersom det inte finns några enskilda bestämmelser som kan åberopas för ersättningen när det gäller varje enskild aspekt. Analysen i KPMG-rapporten förbisåg emellertid risken för mer negativa scenarier där FIH Holding kanske inte skulle kunna uppfylla sina åtaganden. Dessutom tog analysen inte upp en ersättning för det investerade kapitalet på 2,0 miljarder danska kronor. Som påpekades i skäl 95 kan åtgärderna inte anses förenliga med ett normalt marknadsbeteende eftersom det saknas en årlig ersättning för kapitalet och eftersom bolaget bara har rätt till

⁽⁶³⁾ Till stöd för denna uppfattning noterar kommissionen att i ett krisläge kan ersättningsnivåerna på rekapitaliseringsmarknaden med lätthet överstiga 15 % (J.P. Morgan, European Credit Research, den 27 oktober 2008 och uppgifter från Merrill Lynch om primärkapitalskulder i euro hos finansinstitut med hög kreditvärdighet). FIH lyckades endast få en rekapitalisering från den danska regeringen 2009, och var tvungen att betala en kupong på 11,45 % för denna. I början av mars 2012, när aktieköpsavtalet undertecknades, värderades FIH:s prioriterade skulder utan säkerhet som ISIN XS0259416757, med en årlig kupong på 4,91 % som förföll till betalning 2021, av marknaden till 67 % av sitt nominella värde, vilket innebär en avkastning på 10,50 %. Det är därför logiskt att anta att en investerare i en marknadsekonomi skulle kräva en mycket högre avkastning på eget kapital, som inte har en lika prioriterad kreditposition.

⁽⁶⁴⁾ Att normalt marknadsbeteende inte har iakttagits fastställs utan att ens ta hänsyn till andra aspekter som ingår i slutregleringsavtalet, såsom den kostnad som det nya bolaget betalar för sin inledande finansiering och det förlusttäckande lånet, samt den administrationsavgift som betalas till FIH för förvaltningen av tillgångar och risksäkring, som räknas in i det totala stödbeloppet i avsnitt 5.2.

⁽⁶⁵⁾ Sammanfattades i två skrivelser som Danmark överlämnade den 24 juni 2013 och i ytterligare förklaringar av den 29 augusti och den 11 september 2013.

⁽⁶⁶⁾ Se skälen 66 och 67.

⁽⁶⁷⁾ I den sammanfattning på en sida som överlämnats (*Brev vedr FIH nedskrivning*) nämns att en utvärderingsgrupp som arbetar för Finansiell Stabilitets räkning – som följaktligen inte är oberoende – har konstaterat att det enligt internationella redovisningsstandarder skulle krävas en nedskrivning på 3,2 miljarder danska kronor. Riskjusteringen på 1,3 miljarder danska kronor motiveras dessutom av ett värderingsavdrag på 10 % vid värderingen av säkerheten, som i sig inte förklaras. Att utvärderingsgruppen inte är oberoende bekräftas i Danmarks skrivelse av den 11 mars 2013, som innehåller en närmare redogörelse av Finansiell Stabilitets värdering.

25 % av ett eventuellt positivt eget kapital under en sjuårig investeringsperiod, både separat och som en parameter i hela ersättningsmodellen ⁽⁶⁸⁾.

- (98) I samband med detta noterar kommissionen att inom ramen för en tidigare rekapitalisering i form av tillskott av primärhybridkapital ⁽⁶⁹⁾ var FIH tvungen att betala en årlig kupong på [...] % per år. I början av mars 2012 noterades dessutom FIH:s prioriterade skulder på marknaden med en implicit ränta på mer än 10 %. Kommissionens resonemang att ersättningen för eget kapital bör vara minst 10 % är därför motiverat. En marknadsaktör skulle troligen kräva ännu högre ersättning med tanke på de särskilda risker som är förknippade med koncentrationen och den lägre kvaliteten ⁽⁷⁰⁾ på det nya bolagets fastighetsportfölj samt med tanke på att en kapitalinvestering utgör en oprioriterad fordran. En ersättning på 6,5 %, som Danmark föreslagit ⁽⁷¹⁾ är därför klart otillräcklig. Dessutom bör det noteras att transaktionen genererar en negativ förväntad avkastning.
- (99) Kommissionens slutsats är därför att åtgärderna till förmån för FIH inte är förenliga med principen om en privat aktör i en marknadsekonomi.

5.1.3 Selektivitet

- (100) Användningen av åtgärderna rör endast FIH-koncernen och det nya bolaget. Åtgärden är därför selektiv.

5.1.4 Snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstaterna

- (101) Åtgärderna hjälpte FIH att stärka sin kapital- och likviditetsställning i förhållande till sina konkurrenter, som inte gynnas av liknande åtgärder. Åtgärden gjorde det därför möjligt för FIH att förbättra sin ställning på marknaden. Åtgärden kan därför leda till snedvridning av konkurrensen.
- (102) Eftersom bankmarknaden är så integrerad på EU-nivå känner konkurrenterna av den fördel som FIH har fått, både i Danmark (där banker från andra medlemsstater verkar) och i andra medlemsstater. Åtgärderna måste därför anses kunna påverka handeln mellan medlemsstaterna.

5.2 STÖDBELOPP

- (103) Det totala stödbeloppet i åtgärderna ⁽⁷²⁾ beräknas vara omkring 2,25 miljarder danska kronor (omkring 300 miljoner euro). För att beräkna stödbeloppet har kommissionen beaktat
- a) en förmån relaterad till modellen i aktieköpsavtalet (0,73 miljarder danska kronor) ⁽⁷³⁾,
 - b) en bortfallen ersättning för eget kapital (1,33 miljarder danska kronor) ⁽⁷⁴⁾,
 - c) att det nya bolaget har betalat för mycket ränta på lån 1, det förlusttäckande lånet, och den inledande finansieringen (0,33 miljarder danska kronor), samt
 - d) för höga administrationsavgifter (0,14 miljarder danska kronor).
- (104) Kommissionen ansåg att en förmildrande omständighet var att den förtida uppsägningen av statliga garantier på 0,28 miljarder danska kronor skulle dras av från det totala beloppet.
- (105) Som påpekades i avsnitt 5.1 har kommissionen tillämpat en holistisk strategi vid värderingen av räntor och andra kassaflöden, avgifter och utställda garantier, och beaktat

⁽⁶⁸⁾ En normal kapitalinvestering innebär att man har rätt till 100 % av avkastningen på eget kapital. Kommissionen anser att minskningen av avkastningen av eget kapital till 25 % inte räcker för att FIH Holding ska kunna garantera att bolaget kan täcka förlusterna av eget kapital, på grund av FIH:s och FIH Holdings svaga kreditställning. Dessutom vill kommissionen vara försiktig när den värderar det bidrag som innehavet ger vid ett positivt eget kapital, eftersom majoriteten av de underliggande tillgångarna i det nya bolaget är hypotekslån, vars avkastning begränsas till ränta och premie, så att ett värde i likvidation av det nya bolagets tillgångar som överstiger 25 miljarder danska kronor, vilket beskrivs i modellen i skäl 91, inte bara är mindre sannolikt utan kanske helt kan uteslutas. Att justera upp ägarandelen (exempelvis till 50 %) skulle underskatta det statliga stödbeloppet i den modell som används.

⁽⁶⁹⁾ Se fotnot 5.

⁽⁷⁰⁾ I Danmarks skrivelse av den 2 april 2013 framhålls, med juni 2012 som referensdatum, att omkring 25 % av tillgångarna har fallerat och att ytterligare 25 % har ett "lågt" värde. I expertrapporten (*Advisory Services Related to Case FIH – 20 December 2012*) ges en närmare förklaring av detta uttalande, och dessutom anges att endast 6,3 % av portföljen har ett FIH-kreditbebygg på 7 eller högre, vilket motsvarar "kreditvärdig". Eftersom mer än 90 % av portföljen inte är kreditvärdig och 25 % faktiskt har fallerat anser kommissionen att en kapitalinvestering i en sådan portfölj är förbunden med stora risker och kräver en hög ersättning.

⁽⁷¹⁾ Anges i Danmarks skrivelse av den 11 mars 2013 och upprepas i bilaga 1 till Danmarks skrivelse av den 24 juni 2013.

⁽⁷²⁾ De åtgärder som ingår i aktieköpsavtalet av den 1 mars 2012 och det efterföljande slutregleringsavtalet av den 2 juli 2012.

⁽⁷³⁾ Se skäl 97.

⁽⁷⁴⁾ Se fotnot 73.

a) Danmarks oro för att kommissionen inte i tillräcklig grad skulle uppmärksamma den ekonomiska realiteten av alla aspekter av åtgärderna, såsom det förlusttäckande lånet, och

b) det faktum att inte alla delar i transaktionen kunde kopplas till en specifik post i ersättningsmodellen.

(106) I överensstämmelse med meddelandet om värdeminskade tillgångar har kommissionen vänt sig till externa experter för värderingsråd ⁽⁷⁵⁾.

5.3 FÖRENLIGHET

5.3.1 Rättslig grund för stödets förenlighet

(107) I artikel 107.3 b i fördraget anges att statligt stöd kan anses vara förenligt med den inre marknaden om stödet syftar till att "avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi". Med tanke på omständigheterna i det aktuella ärendet och omständigheterna på finansmarknaderna vid tidpunkten för undsättnings- och inledningsbeslutet anser kommissionen att åtgärderna kan prövas inom ramen för den artikeln.

(108) Kommissionen medger att finanskrisen har gett upphov till exceptionella omständigheter där en banks konkurs kan undergräva förtroendet för hela det finansiella systemet, både på nationell och på internationell nivå. Så kan vara fallet även för en liten bank som inte har akuta problem men som omfattas av skärpt tillsyn från den finansiella tillsynsmyndighetens sida, såsom FIH. Den bankens 2–4-åriga skuld beräknades till spreadar på 600–700 räntepunkter över Euribor vid tidpunkten för undsättnings- och inledningsbeslutet. Den nivån är en tydlig indikation på förestående svårigheter. För att förhindra att den finansiella stabiliteten hotas kan det i sådana fall vara nödvändigt att ingripa tidigt för att förhindra att det berörda finansinstitutet blir instabilt. Detta gäller framför allt i en liten ekonomi som Danmark där motparterna tenderar att inte göra åtskillnad mellan enskilda banker, och där en banks konkurs därför skapar ett bristande förtroende för hela sektorn. Den rättsliga grunden för bedömningen av huruvida alla åtgärder som omfattas av detta beslut är förenliga med den inre marknaden är därför artikel 107.3 b i fördraget.

(109) När det gäller den specifika frågan om överföringen av tillgångar till Finansiell Stabilitet är förenlig med den inre marknaden kommer kommissionen att bedöma åtgärderna med hänsyn till meddelandet om värdeminskade tillgångar.

(110) Kommissionen kommer därefter att bedöma om omstruktureringsåtgärderna är förenliga med omstruktureringsmeddelandet.

5.3.2 Åtgärdernas förenlighet med meddelandet om värdeminskade tillgångar

(111) I meddelandet om värdeminskade tillgångar anges vilka principer som ska tillämpas vid värdering av värdeminskade tillgångar och vid bedömning av huruvida en åtgärd är förenlig med fördraget. Det är nödvändigt att göra en bedömning av om stödet är begränsat till vad som är absolut nödvändigt och om banken och dessa aktieägare står för ett tillräckligt stort eget bidrag.

(112) Enligt punkt 21 i meddelandet om värdeminskade tillgångar ska bankerna i största möjliga utsträckning bära de förluster som hänför sig till värdeminskade tillgångar. Enligt punkt 21 ska bankerna betala en korrekt ersättning i någon form till staten som kompensation för räddningsåtgärden, för att säkerställa att aktieägarna tar en motsvarande del av ansvaret och bördan oberoende av vilken modell som valts.

(113) I sin ursprungliga form tillhandahöll åtgärderna en ersättning motsvarande den danska regeringens finansieringskostnader plus endast 100 räntepunkter för likviditeten. Ingen ersättning planerades för investeringen i eget kapital, med undantag för en viss andel (25 %) av ett positivt utfall om nettoavvecklingen ger ett överskott med hjälp av prisjusteringsmekanismen. I ett negativt scenario, där värdet på nya bolagets portfölj kraftigt skulle sjunka, skulle ersättningen till Finansiell Stabilitet tillhandahållas av FIH Holding, som under dessa omständigheter troligen inte skulle kunna uppfylla sina åtaganden. Som påpekades i skälen 66–73 i undsättnings- och inledningsbeslutet föreföll det därför osannolikt att ersättningen och egetbidraget skulle vara tillräckligt omfattande för att stödet skulle anses förenligt med den inre marknaden i enlighet med vägledningen i meddelandet om värdeminskade tillgångar.

⁽⁷⁵⁾ Final Report – Advisory Services Related to Case FIH – Phase II – Case SA.34445 Denmark, 19 september 2013.

- (114) I överensstämmelse med punkt 39 i meddelandet om värdeminskade tillgångar har kommissionen därför ingående analyserat åtgärdernas marknadsvärde. Med hjälp av en extern expert gjorde kommissionen en uppskattning av en trolig resultatfördelning för det nya bolagets tillgångsportfölj och beräknade effekten på värdet av tillgångarna vid en trolig slutlikvidering via aktieköpsavtalet.
- (115) I sin bedömning upptäckte kommissionen fördelar genom bortfallen ersättning för eget kapital och potentiella förluster kopplade till FIH Holdings kreditvärdighet, för höga räntor på det förlusttäckande lånet, för stora spreadar på FIH:s finansiering till det nya bolaget och för höga avgifter för administration och risksäkring med hjälp av derivat. Kommissionen fann även förmildrande omständigheter, såsom den förtida uppsägningen av statliga garantier. Sammantaget innehöll åtgärderna statligt stöd på 2,25 miljarder danska kronor.
- (116) Med beaktande av punkterna 40 och 41 i meddelandet om värdeminskade tillgångar bedömdes skillnaden mellan överföringsvärdet och tillgångarnas verkliga ekonomiska värde med hjälp av samma beräkningsmetod som vid bedömningen av marknadsvärdet, med två anpassningar. För det första baserades resultatfördelningen på tillgångs-portföljens verkliga ekonomiska värde i stället för på marknadsvärdet. För det andra grundades den erforderliga ersättningen för eget kapital på räddningsåtgärdernas faktiska nettokapitaltillskott. Efter ett uttalande av finansstillsynsmyndigheten bedömde kommissionen åtgärdernas bruttokapitaleffekt till 375 miljoner danska kronor ⁽⁷⁶⁾, och motsvarande överföringsvärde till 254 miljoner danska kronor över det verkliga ekonomiska värdet ⁽⁷⁷⁾, som det var nödvändigt att ersätta och återbetala. Dessutom ska 143,2 miljoner danska kronor i för höga avgifter återbetalas.
- (117) En förskottsbetalning på 254 miljoner danska kronor (avräkningsdag den 1 mars 2012) har minskat nettoeffekten av sänkningen av kapitalkravet från 375 miljoner danska kronor till 121 miljoner danska kronor. En engångspremie på 310,25 miljoner euro ⁽⁷⁸⁾ med avräkningsdag den 30 september 2013 plus en årlig betalning av 12,1 miljoner danska kronor (motsvarande en årlig ersättning för sänkningen av kapitalkravet på 10 %), utöver återbetalningen av de för höga administrationsavgifter som har tagits ut ⁽⁷⁹⁾ skulle medföra att åtgärderna kan anses förenliga med meddelandet om värdeminskade tillgångar.
- (118) Danmark har sett till att FIH har betalat dessa belopp ⁽⁸⁰⁾ och dessutom fullgjort alla avtal inom ramen för de slutdokument som reglerar åtgärderna.
- (119) Danmark åtar sig att se till att FIH inte betalar någon utdelning förrän slutregleringen av det nya bolagets konon enligt aktieköpsavtalet, så att Finansiell Stabilitets kreditrisk beträffande FIH Holding inte blir lika stor.
- (120) Slutsatsen är att åtgärderna i sin helhet är proportionella, begränsade till vad som är absolut nödvändigt och innehåller ett tillräckligt stort eget bidrag från FIH. På grund av betalningen av 310,25 miljoner danska kronor jämte ränta ⁽⁸¹⁾ till Finansiell Stabilitet samt de ytterligare åtaganden som gjorts beträffande ersättning och avgifter ⁽⁸²⁾, tillhandahåller åtgärderna dessutom en lämplig ersättning enligt meddelandet om värdeminskade tillgångar.

⁽⁷⁶⁾ Kommissionen godtog att trots att finansstillsynsmyndigheten uppgav att kapitaltillskottet till FIH Erhvervsbank A/S uppgick till 847 miljoner danska kronor (vilket motsvarar 10,5 miljarder danska kronor i riskvägda tillgångar), hade den obegränsade förlustgaranti som FIH ställt ut kraftigt minskat den totala effekten på koncernens riskvägningskapacitet vid utlåning. För att dämpa kommissionens oro lade Danmark till ett åtagande om att höja FIH:s ersättning till Finansiell Stabilitet om finansstillsynsmyndigheten skulle ändra sin hållning i fråga om kapitalkrav på holdingbolagsnivå, så att FIH:s utlåningskapacitet inte längre skulle begränsas av FIH Holdings kapitalställning.

⁽⁷⁷⁾ Kommissionens analys bekräftades av en expertrapport som tog hänsyn till alla aspekter som Danmark hade tagit upp i sin korrespondens fram till, och inklusive, sammanfattningen den 24 juni 2013, samt klargörandena av den 29 augusti 2013.

⁽⁷⁸⁾ Beloppet 310,25 miljoner danska kronor har beräknats genom att ta 254 miljoner danska kronor + $1,5 \times 37,5$ miljoner danska kronor. Åtgärden innebär en sänkning av kapitalkravet med 375 miljoner danska kronor, vilket enligt meddelandet om värdeminskade tillgångar måste ersättas med 10 % om året. Portföljens överföringsvärde har dessutom satts till 254 miljoner danska kronor, tillgångarnas verkliga ekonomiska värde, vilket måste återbetalas enligt punkt 41 i meddelandet om värdeminskade tillgångar. Genom att återbetala 254 miljoner danska kronor skulle nettoeffekten av sänkningen av kapitalkravet bli 121 miljoner danska kronor. För att ersättningen ska bli förenlig med meddelandet om värdeminskade tillgångar måste FIH därför ersätta effekten av sänkningen av kapitalkravet på 375 miljoner danska kronor med 10 % om året, till dess skillnaden mellan överföringsvärdet och det verkliga ekonomiska värdet är jämnat ut. Eftersom detta inträffar först när åtgärderna har genomförts i 1,5 år är det belopp som ska betalas 254 miljoner danska kronor + $1,5 \times 37,5$ miljoner danska kronor och därefter den årliga betalningen på 12,1 miljoner danska kronor, vilket utgör 10 % av den återstående nettoeffekten av sänkningen av kapitalkravet.

⁽⁷⁹⁾ Under åtgärdernas löptid beräknas 143,2 miljoner danska kronor ha tagits ut i för höga administrationsavgifter. Danmark lindrar detta genom att betala tillbaka 61,7 miljoner danska kronor till det nya bolaget i form av de för höga avgifter som hittills har tagits ut och genom att minska den framtida administrationsavgiften till 0,05 % av det utestående fiktiva beloppet, vilket följer marknadspraxis.

⁽⁸⁰⁾ Se skäl 48.

⁽⁸¹⁾ Återbetalningen gjordes nämligen med avräkningsdag den 4 december 2013, så att upplupen ränta för perioden 1 oktober–4 december 2013 återstod att betala. Danmark har bekräftat att FIH har betalat ytterligare 6,575 miljoner danska kronor utöver beloppet på 310,25 miljoner danska kronor, för att täcka det beloppet.

⁽⁸²⁾ Se fotnot 78.

5.3.3 Stödets förenlighet med omstruktureringsmeddelandet och 2011 års meddelande om förlängning ⁽⁸³⁾

- (121) Enligt omstruktureringsmeddelandet måste en omstrukturering av ett finansinstitut inom ramen för den nuvarande finanskrisen, för att vara förenlig med artikel 107.3 b i fördraget, i) leda till att bankens lönsamhet återställs eller en ordnad avveckling av banken, ii) se till att stödet begränsas till vad som är absolut nödvändigt och innehåller ett tillräckligt stort eget bidrag från stödmottagarens sida (ansvarsfördelning) och iii) innehåller tillräckliga åtgärder för att begränsa snedvridningar av konkurrensen.
- i) *Lönsamhet*
- (122) Enligt omstruktureringsmeddelandet måste en medlemsstat lägga fram en omfattande omstruktureringsplan som visar hur bankerna kommer att gå till väga för att återställa en långsiktig, icke-statsstödd, lönsamhet inom en rimlig tidsperiod som högst får pågå i fem år. Långsiktig lönsamhet uppnås när banken kan konkurrera på kapitalmarknaden av egen kraft, med iakttagande av relevanta rättsregler. För att banken ska kunna göra detta måste den kunna täcka alla sina kostnader och uppvisa en rimlig avkastning på eget kapital, med beaktande av sin riskprofil. Återställandet av en banks lönsamhet bör huvudsakligen härröra från interna åtgärder och bygga på en trovärdig omstruktureringsplan.
- (123) Den omstruktureringsplan som Danmark lagt fram beträffande FIH, och som omfattar perioden fram till den 31 december 2016, visar att lönsamheten kommer att vara återställd i slutet av omstruktureringsperioden. Banken förväntas fortsätta gå med vinst och förbättra sina årsresultat, framför allt under perioden 2013–2016, med en adekvat avkastning på eget kapital på ny affärsverksamhet. Även i det värsta tänkbara scenariot skulle banken fortfarande gå med vinst, och nettovinsten skulle öka från 51 miljoner danska kronor (6,8 miljoner euro) 2013 till 122 miljoner danska kronor (16,27 miljoner euro) 2016.
- (124) Enligt omstruktureringsplanen kommer FIH:s totala kapitaltäckningskvot att vara så hög som 19,6 % den 31 december 2016, och den lagstadgade likviditetskvoten förväntas då vara 160 %. Alla dessa värden överstiger klart de lagstadgade minimikraven. Koncernen förefaller därför välkapitaliserad och tycks ha en god likviditetsställning.
- (125) Efter åtgärderna, framför allt överföringen av lån, var FIH under 2013 inte bara i stånd att i tid lösa in de statsgaranterade obligationerna utan kunde den 2 juli 2013 även betala tillbaka det hybridkapital som banken hade mottagit från staten.
- (126) Åtgärderna har förbättrat FIH:s likviditetsprofil och gjorde det möjligt för banken att nå den lagstadgade likviditetskvoten på 214 % den 31 december 2012. Banken förväntas nå en kvot på 239,7 % den 31 december 2013 ⁽⁸⁴⁾, vilket klart överstiger de lagstadgade kraven.
- (127) Framför allt har det finansieringsgap som tidigare hotade FIH stängts genom att FIH, med hjälp av den finansieringsfacilitet på 13 miljarder danska kronor som Finansiell Stabilitet har tillhandahållit det nya bolaget, har gjort sig av med tillgångar. Dessutom har Finansiell Stabilitet åtagit sig att vid behov rekapitalisera det nya bolaget under åtgärdernas löptid ⁽⁸⁵⁾. FIH:s omedelbara rekapitaliseringsbehov har därför redan förutsetts.
- (128) För att sammanfatta tycks FIH, som både har god lönsamhet och säkrad likviditet samt en tillräcklig kapitalbas, ha goda möjligheter att på egen hand nå långsiktig lönsamhet.
- (129) Även om avkastningen på eget kapital före skatt, i ett normaliserat ekonomiskt läge, i det värsta tänkbara scenariot har budgeterats till endast 0,9 % den 31 december 2013 och 2,0 % ⁽⁸⁶⁾ den 31 december 2016 är prognosen i det bästa tänkbara scenariot en avkastning på eget kapital, i ett normaliserat ekonomiskt läge, 10,3 % och 11,2 % för 2013 respektive 2016.

⁽⁸³⁾ Meddelande från kommissionen om tillämpning, från och med den 1 januari 2012, av reglerna om statligt stöd på stödåtgärder till förmån för banker i samband med finanskrisen (EUT C 356, 6.12.2011, s. 7).

⁽⁸⁴⁾ Se skäl 37 och följande skäl.

⁽⁸⁵⁾ Så kan bli fallet om tillgångarnas värde skulle minska ännu mer. I så fall skulle det nya bolaget kunna få ett negativt eget kapital och i enlighet med normala handelsrättsliga regler i så fall vara skyldigt att lämna in en konkursansökan. Detta förhindras av rekapitaliseringsklausulen som innebär att det nya bolaget vid behov kommer att få ett årligt kapitaltillskott från Finansiell Stabilitet, vilket Finansiell Stabilitet bara kommer att få tillbaka från FIH Holding vid slutregleringen av transaktionen (som kommer att ske någon gång under perioden 31 december 2016–31 december 2019).

⁽⁸⁶⁾ Se skäl 38.

- (130) Kommissionen brukar inte grunda sina beräkningar på konceptet "eget kapital i ett normaliserat ekonomiskt läge" eftersom det regelbundet leder till högre avkastning på eget kapital än om beräkningarna grundas på det faktiska egna kapitalet. I det aktuella fallet har Danmark emellertid åtagit sig att se till att FIH Holding och FIH kommer att ha stora ackumulerade vinstmedel så att det blir lättare att garantera en lämplig betalning till Finansiell Stabilitet. Framför allt om det nya bolaget får ett mycket mindre överskott än FIH har planerat kommer FIH (via det förlusttäckande lånet) och FIH Holding att bära kostnaderna för att se till att storleken på FIH:s ersättning är förenlig med bestämmelserna om statligt stöd. Ackumuleringen av balanserade vinstmedel ökar trots allt det egna kapitalet till en relativt hög nivå (8,4 miljarder danska kronor i det bästa tänkbara scenariot respektive 7,3 miljarder danska kronor i det värsta tänkbara scenariot), vilket minskar avkastningen på eget kapital. FIH kan inte förhindra denna process utan att gå med förlust (vilket varken förutses eller är önskvärt). Konceptet "eget kapital i ett normaliserat ekonomiskt läge" är därför att föredra i detta fall, så att kommissionen kan göra en ordentlig bedömning av bankens lönsamhet utan att behöva ta hänsyn till resultatet av ackumuleringen av balanserade vinstmedel.
- (131) Dessutom kommer FIH att dra sig ur det relativt riskfyllda affärsområdet förvärvsfinansiering, vilket leder till att banken kommer att minska sin affärsverksamhet och får en stabilare affärsmodell. Med en total kapitaltäckningskvot på 20,8 %⁽⁸⁷⁾ i slutet av omstruktureringsperioden och med tanke på bankens affärsmodell verkar FIH dessutom vara överkapitaliserad⁽⁸⁸⁾, och är således är mycket mindre exponerad än tidigare för marknadsriskerna som kan äventyra dess existens.
- (132) Kommissionen anser därför att omstruktureringsplanen är lämplig för att återställa FIH:s långsiktiga lönsamhet.
- ii) *Ansvarsfördelning*
- (133) FIH har åtagit sig att inte betala utdelningar under omstruktureringsperioden och att betala tillbaka en tidigare rekapitalisering från staten på 1,9 miljarder danska kronor. Dessutom kommer FIH inte att göra några kupongbetalningar till investerare i hybridinstrument eller något annat instrument där finansinstitut har handlingsfrihet att välja om de vill betala kuponger eller göra återköp, oberoende av hur instrumentet klassificeras i lagstiftningen, inklusive efterställda låneinstrument, om banken inte enligt lag är betalningsskyldig.
- (134) Som förklarades i avsnitt 5.4.1 har ersättningen för åtgärderna beträffande värdeminskade tillgångar dessutom fastställts på lämplig nivå.
- (135) Kommissionen anser därför att omstruktureringsplanen i tillräcklig utsträckning uppfyller kravet på ansvarsfördelning.
- iii) *Snedvridning av konkurrensen*
- (136) Enligt omstruktureringsplanen ska FIH dra sig ur vissa affärsområden (fastighetsfinansiering, private equity och förmögenhetsförvaltning för privatkunder). Framför allt har fastighetsfinansieringstillgångar på 15,4 miljarder danska kronor (25 % av balansomslutningen 2012) överförs till det nya bolaget.
- (137) Den ändrade villkorslistan innehåller även ett förbud mot att vara prisledande på inlåningsmarknaden om FIH:s marknadsandel överstiger 5 %. Det åtagandet gör det möjligt för FIH att ytterligare förbättra sin finansieringsställning genom att den kan öka inlåningen på marknaden samtidigt som det finns en tröskel för att förhindra alltför omfattande verksamhet. Dessutom kommer FIH att omfattas av ett förbud mot aggressiva affärsmetoder så att konkurrenterna skyddas från överdrivet marknadsbeteende. Det bör noteras att ingen marknadsaktör har framfört några synpunkter på FIH:s policy om inlåningspriser efter det att kommissionen inledde förfarandet beträffande den frågan.
- (138) FIH kommer vidare att avyttra sina investeringar i riskkapitalfonder och andra investeringar i eget kapital, och efter den 31 december 2014 kommer bolagsstrukturen inte längre att innehålla något hypotekslåneinstitut. Dessa affärsområden kommer därför då även att vara öppna för konkurrenterna, och FIH:s marknadsnärvaro kommer att minska i motsvarande grad.

⁽⁸⁷⁾ Kapitaltäckningskvoten kommer att vara 19,6 % efter "engångsbetalningen" på 310,25 miljoner danska kronor.

⁽⁸⁸⁾ Överkapitaliseringen beror uteslutande på att FIH måste behålla sina vinster under omstruktureringsperioden och således inte får betala någon utdelning under hela denna period för att på så sätt behålla en hög kapitalbuffert. Det är en försiktighetsåtgärd för att garantera en korrekt och fullständig ersättning av åtgärderna beträffande värdeminskade tillgångar eftersom FIH och FIH Holding har garanterat slutbetalningen till staten.

- (139) Utöver detta kommer FIH Realkredit⁽⁸⁹⁾ att likvideras, och all affärsverksamhet inom affärsområdet förvärvsfinansiering kommer att upphöra. Enligt siffrorna för årsslutet 2012 hade FIH Realkredit fortfarande tillgångar till ett värde av omkring 300 miljoner danska kronor (40,3 miljoner euro) och hade följaktligen endast begränsad betydelse för FIH-koncernen i stort.
- (140) Dessutom har FIH redan minskat sina totala tillgångar från 109,3 miljarder danska kronor (14,67 miljarder euro) den 31 december 2010 till 60,80 miljarder danska kronor (8,16 miljarder euro) den 31 december 2012, vilket motsvarar en minskning med 44 %.
- (141) Sammantaget är dessa åtaganden tillräckliga för att lindra snedvridningen av konkurrensen, eftersom affärsmöjligheter som skulle kunna vara lönsamma för FIH kommer att lämnas åt konkurrenterna.

5.4 SLUTSATS OCH AVSLUTNING AV DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET

- (142) I undsättnings- och inledningsbeslutet uppgav kommissionen att den betvivlade att de aktuella åtgärderna är välriktade i den mening som avses i 2008 års bankmeddelande⁽⁹⁰⁾. Vid tidpunkten för ovan nämnda beslut var det framför allt oklart huruvida investerare ansåg att FIH hade blivit av med sina värsta tillgångar, och huruvida de var redo att tillhandahålla finansiering till godtagbara villkor. FIH:s omstruktureringsplan visar att banken har en tillräckligt stor kapitalbuffert även i ett stressscenario och att den troligen kommer att fortsätta att vara lönsam även vid en gynnsam markoekonomisk utveckling.
- (143) I undsättnings- och inledningsbeslutet uppgav kommissionen även att den betvivlade att åtgärderna var begränsade till vad som var absolut nödvändigt och huruvida de innehöll en tillräckligt stor andel eget bidrag⁽⁹¹⁾, framför allt med hänsyn till åtgärdernas komplexitet.
- (144) Efter en ingående bedömning av alla aspekter av åtgärderna och deras kopplingar anser kommissionen att den ersättning som FIH ska betala för åtgärderna utgör ett tillräckligt stort eget bidrag och att ersättningen därför är förenlig med meddelandet om värdeminskade tillgångar. Kommissionen välkomnar i detta avseende "engångsbetalningen" (på 310,25 miljoner danska kronor) till Finansiell Stabilitet. Kommissionen noterar vidare att åtgärderna har förbättrat bankens likviditetsprofil, eftersom den enligt omstruktureringsplanen fortsätter att vara likvid och lönsam i samtliga scenarier.
- (145) I undsättnings- och inledningsbeslutet uppgav kommissionen dessutom att den betvivlade att kravet på att begränsa snedvridningar av konkurrensen hade uppfyllts. FIH omfattas nu av ett kupongförbud, ett utdelningsförbud, ett förbud mot att vara prisledande (inklusive på inlåningsmarknaden) och ett förbud mot aggressiva affärsmetoder, och har dessutom åtagit sig att avyttra sina investeringar.
- (146) Sammantaget noterar kommissionen att den omstruktureringsplan som Danmark har lagt fram på ett lämpligt sätt behandlar frågorna om lönsamhet, ansvarsfördelning och snedvridning av konkurrensen, och att planen följaktligen uppfyller kraven i omstruktureringsmeddelandet och meddelandet om värdeminskade tillgångar.
- (147) Mot bakgrund av ovanstående bedömning anser kommissionen att åtgärderna är välriktade, begränsade till vad som är absolut nödvändigt och medför begränsad snedvridning av konkurrensen. De tvivel om åtgärdernas förenlighet som kommissionen gav uttryck för i undsättnings- och inledningsbeslutet har därför undanröjts.

Slutsats

- (148) Mot bakgrund av anmälan och de åtaganden som Danmark har presenterat är kommissionens slutsats att stödåtgärderna är förenliga med den inre marknaden. Åtgärdernas lämplighet, bankens lönsamhet och egna bidrag uppfyller de krav som ställs, och detsamma gäller åtgärderna för att begränsa snedvridningen av konkurrensen. Åtgärderna bör därför godkännas i enlighet med artikel 107.3 b i fördraget, och granskningsförfarandet bör avslutas.

⁽⁸⁹⁾ Se skäl 10.

⁽⁹⁰⁾ Se avsnitt 2.1 i undsättnings- och inledningsbeslutet.

⁽⁹¹⁾ Se avsnitt 2.2 i undsättnings- och inledningsbeslutet.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Överföringen av tillgångar från FIH-koncernen till det danska bolaget Finansiell Stabilitet A/S utgör, tillsammans med tilläggsavtalen, statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Mot bakgrund av omstruktureringsplanen och de åtaganden som anges i bilagan är det statliga stödet förenligt med den inre marknaden.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Danmark.

Utfärdat i Bryssel den 11 mars 2014.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande

—

BILAGA

VILLKORSLISTA (ÄRENDE SA.34445) DANMARK – FIH:S OMSTRUKTURERINGSPLAN

1. Bakgrund

Konungariket Danmark åtar sig att se till att den omstruktureringsplan för FIH som lades fram den 24 juni 2013 genomförs på ett korrekt och fullständigt sätt. I detta dokument (villkorslistan) anges de villkor (åtagandena) för omstruktureringen av FIH Erhvervsbank A/S inklusive dotterbolag (FIH) som Konungariket Danmark har åtagit sig att genomföra.

2. Definitioner

Såvida inte annat krävs av sammanhanget ska i detta dokument singular inkludera plural (och vice versa) och nedanstående termer ha följande betydelser:

Term	Betydelse
Åtaganden	De åtaganden i samband med omstruktureringen av FIH som anges i denna villkorslista.
Beslut	Europeiska kommissionens beslut om omstrukturering av FIH inom ramen för vilket dessa åtagandet har gjorts och till vilket denna villkorslista har bifogats.
Omstruktureringsperiod	Den tidsperiod som anges i punkt 3.2.
Omstruktureringsplan	Den plan som FIH överlämnade till Europeiska kommissionen, via Konungariket Danmark, den 24 juni 2013, i dess ändrade och uppdaterade lydelse.
FIH eller FIH-koncernen	FIH Erhvervsbank A/S inklusive dotterbolag.
FIH Holding	FIH Holding A/S.
FIH Holding-koncernen	FIH Holding A/S inklusive direkta och indirekta dotterbolag.
FS Property Finance A/S	Det helägda dotterbolaget till Finansiell Stabilitet A/S, i beslutet även kallat <i>det nya bolaget</i> .
Förvärvsfinansiering	Den separata och särskilt avsatta affärsenhet vars anställda enbart inriktar sig på finansieringslösningar i samband med fusioner och förvärv, och som specifikt marknadsfördes mot befintliga och potentiella kunder.

3. Allmänt

- 3.1 Konungariket Danmark åtar sig att se till att åtagandena iakttas fullt ut under genomförandet av omstruktureringsplanen.
- 3.2 Omstruktureringsperioden upphör den 31 december 2016. Om inte annat anges gäller åtagandena under omstruktureringsperioden.

4. Strukturåtgärder

4.1 Förvärvsfinansiering

FIH kommer upphöra med all affärsverksamhet inom affärsområdet förvärvsfinansiering senast den 30 juni 2014. Den befintliga portföljen ska avvecklas senast den 30 juni 2014.

4.2 Avveckling av affärsområdet fastighetsfinansiering

FIH har dragit sig ur affärsområdet förvaltningsfastigheter⁽¹⁾ och upphörde med det affärsområdet den 31 december 2013. Verksamheten inom detta affärsområde kommer inte att återupptas. Detta innebär framför allt att det inte kommer att ske någon ny utlåning (kapital) för att finansiera investeringar i förvaltningsfastigheter i Danmark, Sverige, Tyskland eller något annat land⁽²⁾.

4.3 Avyttring av verksamheten inom affärsområdet private equity

FIH kommer att avyttra sina investeringar i riskkapitalfonder och andra investeringar i eget kapital i den utsträckning detta är tillåtet enligt lag så snart som möjligt och i alla händelser senast den 31 december 2016. Om det inte är möjligt att avyttra investeringarna innan det datumet kommer investeringarna att avvecklas, vilket innebär att investeringarna inte längre kommer att finansieras eller förnyas⁽³⁾. Från och med dagen för kommissionens beslut får dessutom inga nya riskkapitalinvesteringar eller andra investeringar göras (med förbehåll för de undantag som anges i fotnot 3).

4.4 Hypoteksbank

FIH:s företagsstruktur kommer senast vid utgången av 2014 inte längre att innehålla något hypoteksinstitut, och FIH ska därefter inte bedriva hypoteksbanksverksamhet.

5. Beteendemässiga åtgärder och företagsstyrning

5.1 Förbud mot förvärv: FIH ska inte förvärva några andelar i något företag. Detta gäller både företag som är juridiska personer och samlingar av tillgångar som bildar en affärsverksamhet.

Verksamhet som inte berörs av förbudet mot förvärv: Detta förbud gäller inte förvärv som i undantagsfall måste göras för att upprätthålla finansiell stabilitet eller för att säkra effektiv konkurrens, förutsatt att förvärvet förhandsgodkänts av kommissionen. Detta gäller varken förvärv som görs inom ramen för den vanliga bankverksamheten i samband med förvaltningen av befintliga fordringar mot företag i svårigheter eller för avyttring och omstrukturering inom FIH Holding-koncernen.

Undantag som inte kräver kommissionens förhandsgodkännande: FIH får förvärva andelar i företag om den köpeskilling som FIH betalar för förvärvet är mindre än 0,01 % av FIH:s balansomslutning vid tidpunkten för kommissionens beslut och de kumulativa köpeskillingarna som FIH betalar för samtliga sådana förvärv under hela omstrukturingsperioden understiger 0,025 % av FIH:s balansomslutning vid tidpunkten för kommissionens beslut.

5.2 Förbud mot aggressiva marknadsföringsmetoder: FIH ska under hela omstrukturingsplanens löptid undvika att använda sig av aggressiva affärsmetoder.

5.3 Inlåning: : FIH får inte erbjuda förmånligare priser på inlåningsprodukter (framför allt, men inte enbart, för privatkunders inlåning i FIH Direct Bank) än de två konkurrenter som har bäst pris på en viss marknad.

Denna begränsning gäller inte om FIH:s andel av den totala inlåningsmarknaden understiger 5 %⁽⁴⁾.

5.4 Reklam: FIH får inte använda beviljandet av stödåtgärder eller eventuella förmåner till följd av dessa i reklamsyfte. De totala årliga reklamkostnaderna ska dessutom understiga 1 miljon euro.

5.5 Förbud mot kupongbetalningar: FIH kommer under omstrukturingsperioden att avstå från betalningar på kapitalinstrument, såvida betalningarna inte härrör från en lagstadgad skyldighet, och inte lösa in eller köpa tillbaka dessa instrument utan förhandsgodkännande från kommissionen. Kuponger på kapitalinstrument som innehas av staten får betalas, om inte sådana betalningar skulle ge upphov till kupongbetalningar till andra investerare som inte skulle vara obligatoriska i annat fall. Åtagandet att inte betala kuponger under omstrukturingsperioden gäller inte nyemitterade instrument (dvs. instrument som emitterats efter kommissionens slutliga godkännande av omstrukturingsplanen), förutsatt att betalning av kuponger på sådana nyemitterade instrument inte skapar en lagstadgad skyldighet att betala kuponger på de värdepapper som FIH innehar när kommissionen antar omstrukturingsbeslutet.

(1) Definieras som lån för att finansiera butiker, kontor, flerfamiljshus, lagerlokaler, utställningslokaler, fabriker eller liknande lokaler om dessa beviljas till ett företag som inte driver sin huvudsakliga affärsverksamhet i lokalerna eller till ett företag som specialiserar sig på att utveckla fastigheter.

(2) Gäller inte i följande fall: a) om FIH Holding/FIH/andra nuvarande eller framtida enheter inom FIH-koncernen köper tillbaka FSPF A/S (alternativt FSPF A/S låneportfölj, eller delar av denna), b) om FIH enligt avtal/lag är skyldig att tillhandahålla ett sådant lån, eller om ett lån görs i samband med en omstrukturings-/refinansierings-/rekapitaliserings-/saneringslösning för gäldenärer i FIH eller FSPF, eller c) vid rådgivningstjänster som inte rör utlåning.

(3) Gäller inte för normal bankverksamhet (t.ex. om FIH förvärvar ett aktieinnehav till följd av att gäldenärer har gjort en omstrukturering eller liknande) eller om FIH enligt lag är skyldig att göra en sådan investering.

(4) Uppgifterna om FIH:s andel av marknaden kommer från den danska centralbankens statistik om monetära finansinstitut (MFI) (www.statistikbanken.dk/DNMIN). Uppgifterna grundas på personer i Danmark och deras totala inlåning i den danska MFI-sektorn i förhållande till deras inlåning i FIH.

- 5.6 Förbud mot betalning av utdelningar: Alla utdelningar som betalas till FIH Holding ska behållas till slutregleringen av aktieköpsavtalet respektive till dess att omstruktureringsperioden har löpt ut, beroende på vad som tar längst tid. FIH Holding ska således inte dela ut medel till sina aktieägare i form av utdelningar, eller på annat sätt, förrän aktieköpsavtalet har slutreglerats. För att behålla överskottet i FIH Holding-koncernen ska FIH inte betala utdelningar till andra enheter än FIH Holding.
- 5.7 Begränsning av FIH Holdings ägande: FIH Holding får inte pantsätta sitt aktieinnehav i FIH. Berörda parters transaktioner ska ske på marknadsmässiga villkor. Inget beslut får fattas som påverkar FIH Holdings kreditvärdighet eller likviditet och äventyrar dess förmåga att vid behov betala en negativ rörlig köpeskilling.
- FIH Holding får endast bedriva verksamhet som holdingbolag till FIH, och eventuella aktieägarlån ska inte återbetalas.
- 5.8 Återköp av hybridkapitalinstrument eller andra kapitalinstrument: Vad gäller återköp av de hybridkapitalinstrument eller andra kapitalinstrument som FIH innehade den 2 mars 2012 ska FIH att respektera de bestämmelser om primär- och sekundärkapitaltransaktioner som anges i MEMO/09/441 av den 8 oktober 2008 ⁽⁵⁾. I vilket fall som helst ska FIH rådfråga kommissionen innan den underrättar marknaden om primär- och sekundärkapitaltransaktioner.

6. Sänkning av kapitalkravet

FIH ska ersätta åtgärderna i överensstämmelse med internrevisionsfunktionen. Utöver engångsbetalningen på 310,25 miljoner danska kronor + 37,5 miljoner danska kronor $\times N/365$, där N står för antalet dagar mellan den 30 september 2013 och slutlikviddagen, vilken enligt de danska myndigheterna redan har inträffat, med avräkningsdag den 4 december 2013, ska FIH vidta följande åtgärder:

- Varje år, från 2014 till 2020 eller det år som följer på slutregleringen av aktieköpsavtalet, beroende på vad som inträffar först, ska FIH betala en avgift på 12,1 miljoner danska kronor per år med avräkningsdag den 30 september (eller, om den 30 september det aktuella året inte är en bankdag, påföljande bankdag). Den slutliga avgiften ska betalas vid slutregleringen av aktieköpsavtalet och minskas tidsproportionellt ($365/365$) för perioden mellan den näst sista inbetalningen (den 30 september) och slutregleringen av aktieköpsavtalet samt för den första perioden, 4 december 2013–30 september 2014.
- FIH ska minska de förvaltningsavgifter för administration och risksäkring som tas ut av FS Property Finance A/S till 0,05 % per år av den utestående låneportföljen, med retroaktiv verkan från den 1 januari 2013.
- FIH ska betala en årlig avgift på 47,2 miljoner danska kronor till Finansiell Stabilitet om finanstillsynsmyndigheten ändrar sin hållning i fråga om kapitalkrav på holdingbolagsnivå, så att FIH:s utlåningskapacitet inte längre begränsas av FIH Holdings kapitalställning. Liknande avräkningsdagar och tidsbegränsningar som i första strecksatsen gäller ⁽⁶⁾.

7. Rapportering

- 7.1 Konungariket Danmark ska se till att omstruktureringsplanen genomförs på fullständigt och korrekt sätt och att det sker en kontinuerlig övervakning av att samtliga åtaganden i denna villkorslista genomförs på ett fullständigt och korrekt sätt.
- 7.2 Konungariket Danmark kommer under hela omstruktureringsperiodens löptid att två gånger om året förelägga kommissionen en rapport om utvecklingen av omstruktureringsplanen och ovanstående åtaganden.
- 7.3 Senast tre månader efter slutregleringen av transaktionen kommer Danmark att lägga fram en rapport från en extern auktoriserad revisor om slutregleringen och huruvida denna skedde på ett korrekt sätt.

⁽⁵⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-09-441_en.htm

⁽⁶⁾ Det är värt att påpeka att i) FIH redan har gjort en engångsbetalning på 310,25 miljoner danska kronor + 37,5 miljoner danska kronor $\times N/365$, där N står för antalet dagar mellan den 30 september 2013 och slutlikviddagen, vilken enligt de danska myndigheterna redan har inträffat, med avräkningsdag den 4 december 2013, och ii) betalat 61,7 miljoner danska kronor till FS Property Finance A/S som delåterbetalning av de avgifter som mottagits enligt administrationsavtalet för 2012, vilket enligt de danska myndigheterna redan har inträffat, med avräkningsdag den 18 december 2013.

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 29 april 2014

om det statliga stöd SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/NN), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN), SA.31155 (2013/C) (2013/NN) (ex 2010/N) som Grekland har genomfört till förmån för Eurobank Group: rekapitalisering och omstrukturering av Eurobank Ergasias SA., rekapitaliseringsstöd till Proton Bank genom skapande och kapitalisering av Nea Proton och ytterligare rekapitalisering av New Proton Bank genom HFSF, resolution av Hellenic Postbank genom skapande av en brobank

[delgivet med nr C(2014) 2933]

(Endast den engelska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2014/885/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett medlemsstater och berörda parter tillfälle att yttra sig⁽¹⁾,

och av följande skäl:

1. FÖRFARANDE**1.1 FÖRFARANDEN AVSEENDE EUROBANK GROUP⁽²⁾ (NEDAN KALLAD BANKEN⁽³⁾)**

- (1) I sitt beslut av den 19 november 2008 godkände kommissionen systemet "Support Measures for the Credit Institutions in Greece" (nedan kallat *stödsystemet för de grekiska bankerna*) som var avsett att säkerställa stabilitet i det grekiska finansiella systemet. Stödsystemet för de grekiska bankerna gör det möjligt att bevilja stöd genom de tre ingående åtgärderna, nämligen en rekapitaliseringsåtgärd, en garantiåtgärd och en statslåneobligationsåtgärd⁽⁴⁾. I maj 2009 rekapitaliserade Grekland EFG Eurobank Ergasias SA⁽⁵⁾ i enlighet med rekapitaliseringsåtgärden.
- (2) I skäl 14 i beslutet av den 19 november 2008 anges att kommissionen ska informeras om en omstruktureringsplan när det gäller rekapitaliseringsåtgärdens stödmottagare.
- (3) Den 2 augusti 2010 presenterade de grekiska myndigheterna en omstruktureringsplan när det gäller Eurobank Group för kommissionen. Kommissionen registrerade planen och efterföljande ändringar av denna liksom ytterligare information från de grekiska myndigheterna som ärende SA.30342 (PN 26/2010) och därefter som ärende SA.32789 (2011/PN).

(1) Kommissionens beslut av den 27 juli 2012 om statligt stöd nr SA.34825 (2012/C) (ex 2012/NN) – Grekiska finansiella stabilitetsfondens rekapitalisering av EFG Eurobank (EUT C 359, 21.11.2012, s. 31), kommissionens beslut av den 26 juli 2012 om statligt stöd nr SA.34488 (2012/C) (ex 2012/NN) – Stöd till Nea Proton Bank genom att Nea Proton Bank inrättades och kapitaliserades, samt inledande av det formella granskningsförfarandet (EUT C 357, 20.11.2012, s. 26), kommissionens beslut av den 6 maj 2013 om statligt stöd nr SA.31155 (2013/C) (f.d. 2013/NN) (f.d. 2010/N) – Statligt stöd till Hellenic Postbank S.A. genom skapande och kapitalisering av brobanken "New Hellenic Postbank S.A." (EUT C 190, 29.6.2013, s. 70).

(2) Eurobank Ergasias SA och alla dess dotterbolag (grekiska och icke-grekiska dotterbolag och filialer, såväl inom som utanför banksektorn).

(3) Med *banken* avses Eurobank Group.

(4) Kommissionens beslut av den 19 november 2008 i ärendet om statligt stöd N 560/08 *Support Measures for the Credit Institutions in Greece* (EUT C 125, 5.6.2009, s. 6). Det tilldelades numret SA.26678 (N 560/2008). Systemet förlängdes och ändrades sedan enligt beskrivningen i fotnot 6.

(5) Vid den årliga bolagsstämman den 29 juni 2012 beslutade man att ändra bolagsnamnet från EFG Eurobank Ergasias SA till Eurobank Ergasias SA.

- (4) Banken har vid flera tillfällen åtnjutit statliga garantier på skuldinstrument och statsobligationslån inom ramen för stödsystemet för de grekiska bankerna ⁽⁶⁾. Den har även fått statligt akut likviditetsstöd.
- (5) Den 20 april 2012 lämnade den grekiska finansiella stabilitetsfonden ("HFSF") en utfästelse till banken om att delta i bankens planerade ökning av aktiekapitalet. Den 28 maj 2012 beviljade HFSF en tillfällig rekapitalisering (*bridge recapitalisation*) på 3 970 miljoner euro till banken (nedan kallad *den första tillfälliga rekapitaliseringen*).
- (6) I maj 2012 underrättade de grekiska myndigheterna kommissionen om det finansieringsåtagande som HFSF gjort till banken. Kommissionen registrerade den som ett icke-anmält ärende (ärende SA.34825 [2012/NN]) eftersom åtgärden redan hade genomförts.
- (7) Den 27 juli 2012 inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande gällande den första tillfälliga rekapitaliseringen (nedan kallat *förfarandebeslutet avseende Eurobank*) ⁽⁷⁾.
- (8) I december 2012 beviljade HFSF banken en andra tillfällig rekapitalisering på 1 341 miljoner euro (nedan kallad *den andra tillfälliga rekapitaliseringen*). Den 21 december 2012 gjorde HFSF även ett finansieringsåtagande gentemot banken om att delta i ökningen av bankens aktiekapital och utfärda konvertibla kapitalinstrument, upp till ett totalt belopp på 528 miljoner euro ⁽⁸⁾. De grekiska myndigheterna anmälde dessa åtgärder till kommissionen den 27 december 2012.
- (9) I maj 2013 deltog HFSF i ökningen av bankens aktiekapital enligt överenskommelsen i december 2012. Man konverterade den första och den andra tillfälliga rekapitaliseringen till kapital och gav banken ett ytterligare kapitaltillskott på 528 miljoner euro (nedan kallad *rekapitaliseringen våren 2013*).
- (10) Den 19 december 2013 informerade de grekiska myndigheterna kommissionen om villkoren för rekapitaliseringen våren 2013.

⁽⁶⁾ Den 2 september 2009 rapporterade Grekland en rad ändringar av stödåtgärderna och en förlängning fram till den 31 december 2009 som godkändes den 18 september 2009 (se kommissionens beslut av den 18 september 2009 i ärendet om statligt stöd N 504/09, *Prolongation and amendment of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece* [EUT C 264, 6.11.2009, s. 3]). Den 25 januari 2010 godkände kommissionen en andra förlängning av stödåtgärderna fram till den 30 juni 2010 (se kommissionens beslut av den 25 januari 2010 i ärendet om statligt stöd N 690/09, *Prolongation of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece* [EUT C 57, 9.3.2010, s. 4]). Den 30 juni 2010 godkände kommissionen flera ändringar av stödåtgärderna och en förlängning fram till den 31 december 2010 (se kommissionens beslut av den 30 juni 2010 i ärendet om statligt stöd N 260/10, *Extension of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece* [EUT C 238, 3.9.2010, s. 1]). Den 21 december 2010 godkände kommissionen en förlängning av stödåtgärderna fram till den 30 juni 2011 (se kommissionens beslut av den 21 december 2010 i ärendet om statligt stöd SA.31998 (2010/N) *Fourth extension of the Support measures for the credit Institutions in Greece* [EUT C 53, 19.2.2011, s. 1]). Den 4 april 2011 godkände kommissionen en ändring (se kommissionens beslut av den 4 april 2011 i ärendet om statligt stöd SA.32767 (11/N) *Amendment to the Support Measures for the Credit Institutions in Greece* [EUT C 164, 2.6.2011, s. 5]). Den 27 juni 2011 godkände kommissionen en förlängning av stödåtgärderna fram till den 31 december 2011 (se kommissionens beslut av den 27 juni 2011 i ärendet om statligt stöd SA.33153 (11/N) *Fifth prolongation of the Support measures for the credit Institutions in Greece* [EUT C 274, 17.9.2011, s. 3]). Den 6 februari 2012 godkände kommissionen en förlängning av stödåtgärderna fram till den 30 juni 2012 (se kommissionens beslut av den 6 februari 2012 i ärendet om statligt stöd SA.34149 (11/N) *Sixth prolongation of the Support Measures for the Credit Institutions in Greece* [EUT C 101, 4.4.2012, s. 1]). Den 6 juli 2012 godkände kommissionen en förlängning av stödåtgärderna fram till den 31 december 2012 (se kommissionens beslut av den 6 juli 2012 i ärendet om statligt stöd SA.35002 (12/N) – Grekland *Prolongation of the Support Scheme for Credit Institutions in Greece* [EUT C 77, 15.3.2013, s. 12]). Den 22 januari 2013 godkände kommissionen en förlängning av garantisystemet och låneobligationssystemet fram till den 30 juni 2013 (se kommissionens beslut av den 22 januari 2013 i ärendet om statligt stöd SA.35999 (12/N) – Grekland *Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece* [EUT C 162, 7.6.2013, s. 3]). Den 25 juli 2013 godkände kommissionen en förlängning av garantisystemet och låneobligationssystemet fram till den 31 december 2013 (se kommissionens beslut av den 25 juli 2013 i ärendet om statligt stöd SA.36956 (2013/N) – Grekland *Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece*, ännu ej offentliggjort). Den 14 januari 2014 godkände kommissionen en förlängning av garantisystemet och låneobligationssystemet fram till den 30 juni 2014 (se kommissionens beslut av den 14 januari 2014 i ärendet om statligt stöd SA.37958 (2013/N) – Grekland *Prolongation of the Guarantee Scheme and the Bond Loan Scheme for Credit Institutions in Greece*, ännu ej offentliggjort).

⁽⁷⁾ Se kommissionens beslut av den 27 juli 2012 i ärendet om statligt stöd SA.34825 (2012/C), *Recapitalisation of EFG Eurobank by the Hellenic Financial Stability Fund* (EUT C 359, 21.11.2012, s. 31).

⁽⁸⁾ Pressmeddelande från HFSF av den 24 december 2012, se http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf

- (11) Den 31 mars 2014 gjorde HFSF ett finansieringsåtagande gentemot banken om att delta i den planerade ökningen av bankens aktiekapital.
- (12) Den 16 april 2014 lämnade de grekiska myndigheterna in en slutgiltig omstruktureringsplan för banken (nedan kallad *omstruktureringsplanen*) till kommissionen. De informerade även kommissionen om HFSF:s åtagande att finansiera bankens kommande rekapitalisering. Samma dag gav de information om det statsgaranterade akuta likviditetsstödet. De angav att de ville fortsätta ge banken sådant likviditetsstöd, liksom statliga garantier på skuldinstrument och statslåneobligationer inom ramen för systemet för stöd till de grekiska bankerna ⁽⁹⁾.
- (13) Kommissionen har haft flera möten och telefonkonferenser samt omfattande e-postkorrespondens med företrädare för de grekiska myndigheterna och banken.
- (14) Grekland godtar att det görs ett undantag i detta särskilda fall och att beslutet endast antas på engelska.

1.2 FÖRFARANDE AVSEENDE DE FÖRVÄRVADE VERKSAMHETERNA

1.2.1 Förfarande avseende Nea Proton Bank

- (15) Den 26 juli 2012 antog kommissionen ett beslut avseende statligt stöd SA.34488 (2012/C), *Aid to Nea Proton Bank through creation and capitalisation of Nea Proton Bank* ⁽¹⁰⁾ (nedan kallat *förfarandebeslutet avseende Nea Proton Bank*). I sitt beslut inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande om i) finansieringen, genom den grekiska insättnings- och investeringsfondens (HDIGF) avvecklingsplan och HFSF, av det 1 121,6 miljoner euro stora likviditetsgapet mellan Proton Banks tillgångar och skulder som överförts till Nea Proton Bank, ii) ett ytterligare aktiekapitaltillskott på 250 miljoner euro till Nea Proton Bank från HFSF och iii) ett ytterligare aktiekapitaltillskott på 300 miljoner euro till Nea Proton Bank från HFSF vilket planerades när förfarandebeslutet avseende Nea Proton Bank antogs. Kommissionen uppmanade Grekland att inkomma med synpunkter och att ge all information som kunde underlätta kommissionens bedömning av stödåtgärderna. Avsnitt 1 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton Bank innehöll en utförlig beskrivning av Proton Bank, inbegripet resolutionen av Proton Bank, skapandet av Nea Proton Bank, åtgärdandet av likviditetsgapet och det ursprungliga aktiekapitalet från HFSF till Nea Proton Bank.
- (16) Den 1 augusti 2012 tecknade HFSF ytterligare aktiekapital i Nea Proton Bank, vilket innebar en ökning på 230 miljoner euro.
- (17) Den 5 september 2012 inkom Grekland med synpunkter på förfarandebeslutet avseende Nea Proton Bank från Greklands centralbank och HFSF.
- (18) Den 31 december 2012 tecknade HFSF ytterligare aktiekapital i Nea Proton Bank, vilket uppgick till 35 miljoner euro.
- (19) I maj 2013 inledde HFSF ett förfarande för att sälja Nea Proton Bank.
- (20) Den 12 juli 2013 meddelade de grekiska myndigheterna kommissionen om bankens avsikt att köpa Nea Proton Bank. Kommissionen svarade den 15 juli 2013.
- (21) Den 15 juli 2013 ingick banken ett bindande avtal med HFSF om att köpa 100 procent av aktierna och rösterna i Nea Proton Bank till ett anskaffningspris på 1 euro, och HFSF åtog sig att rekapitalisera Nea Proton Bank före försäljningen med 395 miljoner euro i kontanter.
- (22) Den 29 juli 2013 underrättade de grekiska myndigheterna kommissionen om kapitaltillskottet på 395 miljoner euro till Nea Proton Bank.

⁽⁹⁾ Anmälan registrerades med nummer SA.34825 (2014/NN).

⁽¹⁰⁾ EUT C 357, 20.11.2012, s. 26.

1.2.2 Förfarande avseende New TT Bank

- (23) Den 6 maj 2013 antog kommissionen ett beslut i ärendet om statligt stöd SA.31155 (2013/C) *State aid to TT Hellenic Postbank SA through the creation and the capitalisation of the bridge bank New TT Hellenic Postbank S.A.* (nedan kallat *förfarandebeslutet avseende New TT*)⁽¹¹⁾. I detta beslut inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande om i) ett kapitaltillskott på 500 miljoner euro från HFSF till New TT Hellenic Postbank SA (nedan kallad *New TT Bank*), ii) en finansiering på 4,1 miljarder euro⁽¹²⁾ av likviditetsgapet⁽¹³⁾ till följd av att verksamheten vid Hellenic Postbank SA (nedan kallad *TT Bank*) överförts till New TT Bank, iii) ett kapitaltillskott på 224,96 miljoner euro till TT Bank från Grekland i form av preferensaktier inom ramen för stödsystemet för de grekiska bankerna och iv) en intervention på 0,68 miljarder euro från HDIGF till förmån för tillgångarna i T Bank SA (nedan kallad *T Bank*) som överförts till TT Bank. Kommissionen uppmanade Grekland att inkomma med synpunkter och att ge all information som kunde underlätta kommissionens bedömning av omstruktureringsstödet. Avsnitt 1 i förfarandebeslutet avseende New TT innehåller en utförlig beskrivning av åtgärderna rörande resolutionen av T Bank genom försäljning till TT Bank och resolutionen av TT Bank genom skapande av New TT Bank.
- (24) I juni 2013 inledde HFSF förfarandet för att sälja New TT Bank.
- (25) Den 15 juli 2013 underrättade de grekiska myndigheterna kommissionen om HFSF:s beslut att sälja New TT Bank till banken och skälen till detta.
- (26) Den 15 juli 2013 ingick banken ett bindande avtal med HFSF om att köpa 100 procent av aktierna och rösterna i New TT Bank.
- (27) Den 19 juli 2013 inkom Grekland med synpunkter på förfarandebeslutet avseende New TT.

2. VARUSLAG

2.1 BANKEN OCH DESS PROBLEM

2.1.1 Den grekiska banksektorns allmänna situation

- (28) Greklands reala bruttonationalprodukt (BNP) minskade med 20 procent från 2008 till 2012, såsom framgår av tabell 1. De grekiska bankerna har därför erfarit att ett snabbt växande antal grekiska hushåll och företag fått problem med att betala sina lån⁽¹⁴⁾. Denna utveckling har påverkat de grekiska bankernas tillgångar negativt och gett upphov till ett behov av kapital.

Tabell 1

Real BNP-tillväxt i Grekland 2008–2013

Grekland	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Real BNP-tillväxt (i %)	- 0,2	- 3,1	- 4,9	- 7,1	- 6,4	-

Källa: Eurostat, <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

- (29) I februari 2012 införde Grekland dessutom obligationshandel inom den privata sektorn, känt som deltagande av den privata sektorn (*private sector involvement*, PSI). De grekiska bankerna omfattades av PSI-programmet, under vilket den grekiska regeringen erbjöd befintliga privata obligationsinnehavare nya värdepapper (inbegripet nya

⁽¹¹⁾ EUT C 190, 29.6.2013, s. 70.

⁽¹²⁾ En ny uppskattning gjordes senare av likviditetsgapet och enligt beslut 11/1/21.5.2013 från kommittén för resolutionsåtgärder vid Greklands centralbank fastställdes det till 3 732,6 miljoner euro.

⁽¹³⁾ Med likviditetsgap avses skillnaden mellan värdet av de tillgångar som överförts till den nya banken och det nominella värdet av de skulder som överförts till denna.

⁽¹⁴⁾ Europeiska kommissionens generaldirektorat för ekonomi och finans. *The Second Economic Adjustment Programme for Greece – March 2012*, s. 17, finns på http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf

grekiska statsobligationer, BNP-knutna värdepapper och PSI-betalningsanvisningar som utfärdats av Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten [nedan kallad EFSF] i utbyte mot befintliga grekiska statsobligationer, med ett nominellt värde på 53,5 procent och längre löptider⁽¹⁵⁾. De grekiska myndigheterna offentliggjorde resultaten av obligationshandeln den 9 mars 2012⁽¹⁶⁾. Handeln ledde till betydande förluster för obligationsinnehavarna (vilka Greklands centralbank uppskattat till i genomsnitt 78 procent av det nominella värdet av de gamla grekiska statsobligationerna för de grekiska bankerna) och kapitalbehov som noterades retroaktivt i de grekiska bankernas årsredovisningar för 2011.

Tabell 2

Totala PSI-förluster för de största grekiska bankerna (i miljoner euro)

Banker	Nominellt värde av grekiska statsobligationer	Nominellt värde av statliga lån	Totalt nominellt värde	PSI-förluster av grekiska statsobligationer	PSI-förlust av statliga lån	Total bruttoförlust (PSI)	Total bruttoförlust (PSI) /Kärnprimärkapital ⁽¹⁾ (%)	Total bruttoförlust (PSI) /Totala tillgångar (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Postbank (TT Bank)	4 197	175	4 372	3 306	138	3 444	618,3	24,8
Nea Proton Bank	934	0	934	216	0	216	378,8	12,6

Källa: Greklands centralbank, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector*, december 2012, s. 14.
(¹) En banks kärnprimärkapitalkvot är en av de lagstadgade kapitalkvoter som övervakas av tillsynsmyndigheter inom ramen för kapitalkravsdirektivet.

- (30) Eftersom de grekiska bankerna fick betydande kapitalförluster till följd av PSI-programmet och den fortsatta recessionen, tillgängliggjordes medel för rekapisering av bankerna genom memorandumet om den ekonomiska och finansiella politiken i det andra anpassningsprogrammet för Grekland mellan den grekiska regeringen, Europeiska unionen, Internationella valutafonden (IMF) och Europeiska centralbanken (ECB) av den 11 mars 2012. De grekiska myndigheterna uppskattade de totala bankrekapiseringsbehov och resolutionskostnader som skulle finansieras genom nämnda program till 50 miljarder euro⁽¹⁷⁾. Beloppet beräknades utifrån ett stresstest som Greklands centralbank gjorde för perioden mellan december 2011 och december 2014 (nedan kallat *stresstestet 2012*), vilket baserades på låneförlustprognoserna från BlackRock⁽¹⁸⁾. Medlen för rekapisering av de grekiska bankerna finns att få genom HFSF. Tabell 3 innehåller en sammanfattning av de största grekiska bankernas beräknade kapitalbehov utifrån stresstestet 2012.

Tabell 3

Stresstestet 2012: de största grekiska bankernas kapitalbehov (i miljoner euro)

Banker	Referensbaserat kärnprimärkapital (dec 2011)	Total bruttoförlust (PSI) (dec 2011)	PSI-relaterade avsättningar (juni 2011)	Samlad bruttoförlust Kreditriskprognos	Låneförlustreserver (dec 2011)	Internt kapital generering	Målbaserat kärnprimärkapital (dec 2014)	Kapitalbehov
NBG	7 287	- 11 735	1 646	- 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756

⁽¹⁵⁾ Se avsnitt II "The restructuring of the Greek Sovereign Debt" i rapporten *Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector*, Greklands centralbank, december 2012, http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf

⁽¹⁶⁾ Det grekiska finansministeriets pressmeddelande av den 9 mars 2012, <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>

⁽¹⁷⁾ Se fotnot 14, s. 106.

⁽¹⁸⁾ Se fotnot 15.

Banker	Referensbaserat kärnprimärkapital (dec 2011)	Total bruttoförlust (PSI) (dec 2011)	PSI-relaterade avsättningar (juni 2011)	Samlad bruttoförlust Kreditriskprognos	Låneförlustreserver (dec 2011)	Internt kapital generering	Målbaserat kärnprimärkapital (dec 2014)	Kapitalbehov
Eurobank	3 515	- 5 781	830	- 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	- 4 786	673	- 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Piraeus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Postbank (TT Bank)	557	- 3 444	566	- 1 482	1 284	- 315	903	3 737
Nea Proton Bank	57	- 216	48	- 482	368	34	115	305

Källa: Greklands centralbank, *Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector*, december 2012, s. 8.

- (31) Enligt memorandumet från mars 2012 kommer banker som presenterar genomförbara kapitalanskaffningsplaner att kunna ansöka om och få statligt stöd på ett sätt som bevarar incitamenten för den privata sektorn att tillföra kapital och därmed minimerar bördan för skattebetalarna ⁽¹⁹⁾. Greklands centralbank kom fram till att endast de fyra största bankerna (Eurobank, National Bank of Greece, Piraeus Bank och Alpha Bank) var hållbara ⁽²⁰⁾. De blev föremål för en första rekapitalisering genom HFSF i maj 2012.
- (32) Inhemska insättningar i de grekiska bankerna minskade med totalt 37 procent mellan slutet av 2009 och juni 2012 på grund av recession och politisk osäkerhet. Dessa banker fick betala högre räntor för att försöka behålla insättningarna. Kostnaderna för inlåning ökade, vilket ledde till minskade nettoräntemarginaler för bankerna. Eftersom de grekiska bankerna stängdes ute från marknaderna för kapitalfinansiering blev de helt beroende av finansiering från Eurosystemet ⁽²¹⁾ som i allt större utsträckning gavs i form av akut likviditetsstöd från Greklands centralbank. Bankerna erhöll särskilt stora belopp under andra hälften av 2012.
- (33) Efter valet i juni 2012 började inlåningskapitalet öka igen. Eurosystemets totala finansiering av de grekiska bankerna har minskat sedan den 31 december 2012.
- (34) Den 3 december 2012 inledde Grekland ett återköpsprogram för grekiska statsobligationer som erhålls inom ramen för PSI-programmet, till priser på mellan 30,2 och 40,1 procent av det nominella värdet ⁽²²⁾. De grekiska bankerna deltog i återköpsprogrammet, vilket ledde till ytterligare förluster i deras balansräkningar, eftersom den bokförda räkenskapsmässiga förlusten (dvs. skillnaden mellan marknadsvärdet och det nominella värdet) vid tidpunkten för PSI-programmet blev definitiv och oåterkallelig ⁽²³⁾.
- (35) I december 2012 fick de fyra största grekiska bankerna en andra rekapitalisering från HFSF.
- (36) Under hösten 2013 inledde Greklands centralbank ett nytt stresstest för att bedöma säkerheten i de grekiska bankernas kapital situation både i ett grundscenari och i ett ogynnsamt scenario.
- (37) I juli 2013 gav Greklands centralbank en rådgivare i uppgift att göra en diagnostisk studie av alla grekiska bankers låneportföljer. Rådgivaren gjorde kreditförlustprognoser på all inhemsk utlåning i de grekiska bankerna samt på lån med grekisk risk i utländska filialer och dotterbolag under en tidsperiod på 3,5 år och under ett låns löptid. Analysen gav kreditförlustprognoser i två makroekonomiska scenarion, nämligen ett grundscenari och ett ogynnsamt scenario. Greklands centralbank gjorde en bedömning av kreditförlustprognoserna för utländska låneportföljer med viss hjälp av rådgivaren.

⁽¹⁹⁾ Se fotnot 14, s. 104.

⁽²⁰⁾ Se fotnot 15.

⁽²¹⁾ Europeiska centralbanken (ECB) och de nationella centralbankerna utgör tillsammans Eurosystemet, det centrala banksystemet i euroområdet.

⁽²²⁾ Det grekiska finansministeriets pressmeddelande av den 3 december 2012, <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>. Det faktum att den egna skulden köptes tillbaka till ett mycket lägre pris ledde till en betydande skuldminskning för Grekland.

⁽²³⁾ I avsaknad av ett sådant återköp, skulle obligationernas marknadsvärde ha kunnat öka beroende på utvecklingen av marknadsparametrar såsom räntor och sannolikheten för Greklands fallissemang.

- (38) Utifrån rådgivarens bedömning av kreditförlustprognoserna gjorde Greklands centralbank en kapitalbehovsbedömning med teknisk hjälp av en andra rådgivare.
- (39) De viktigaste delarna i kapitalbehovsbedömningen enligt stresstestet 2013 var i) kreditförlustprognoserna ⁽²⁴⁾ över bankernas låneportföljer på koncernnivå för grekisk och utländsk risk, efter avdrag för befintliga lånereserver, och ii) bankernas uppskattade rörelsevinster från juni 2013 till december 2016, utifrån en försiktig anpassning av de omstruktureringsplaner som hade överlämnats till Greklands centralbank under det fjärde kvartalet 2013. I tabell 4 sammanfattas de största grekiska bankernas beräknade kapitalbehov på koncernnivå i grundscenariot enligt stresstestet 2013.

Tabell 4

Stresstestet 2013: de grekiska bankernas kapitalbehov på koncernnivå i grundscenariot (i miljoner euro)

Banker	Referensbaserat kärnprimärkapital (juni 2013) (1)	Reserver för kreditförluster (juni 2013) (2)	Kreditriskprognoser för grekisk risk (3)	Kreditriskprognoser för utländsk risk ⁽¹⁾ (4)	Intern kapitalgenerering (5)	Stresstest för kärnprimärkapitalvot (december 2016) (6)	Kapitalbehov (7) = (6) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5)
NBG ⁽²⁾	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ⁽³⁾	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425
Attica	225	403	- 888	0	106	243	397
Panellinia	61	66	- 237	0	- 26	31	169

Källa: Greklands centralbank, 2013 *Stress Test of the Greek Banking Sector*, mars 2014, s. 42.

⁽¹⁾ Effekterna av kreditriskprognoserna av den utländska risken beräknades efter utländsk skatt och med hänsyn tagen till de åtaganden som Grekland då föreslog kommissionen i fråga om avyttringar.

⁽²⁾ NBG:s kreditförlustreserver per juni 2013 pro forma avseende avsättningarna vid FBB och ProBank.

⁽³⁾ Eurobanks kreditförlustreserver per juni 2013 pro forma avseende avsättningarna vid New Hellenic Postbank och New Proton Bank, som banken förvärvade i augusti 2013.

- (40) Den 6 mars 2013 offentliggjorde Greklands centralbank resultaten av stresstestet 2013 och begärde att bankerna skulle lämna in sina planer för kapitalanskaffning senast i mitten av april 2014 för att täcka kapitalbehoven i grundscenariot.

2.1.2 Bankens ekonomiska verksamhet

- (41) Banken tillhandahåller samhällsomfattande banktjänster främst i Grekland och i östra och sydöstra Europa (Cypern, Rumänien, Bulgarien, Serbien och Ukraina). Den erbjuder ett fullständigt sortiment av bankrelaterade och finansiella produkter och tjänster till hushåll och företag. Den är verksam inom banktjänster till privatpersoner och företag, kapitalförvaltning, försäkringar, statsobligationer, kapitalmarknader och andra tjänster. Banken har inrättats i Grekland och dess aktier är noterade på Atenbörsen. Den 31 december 2012 hade banken totalt 17 427 anställda, varav ungefär hälften var anställda i östra och sydöstra Europa och den andra hälften i Grekland ⁽²⁵⁾.
- (42) Banken deltog i PSI-programmet där den handlade med grekiska statsobligationer och statliga lån med ett nominellt värde på 7 336 miljoner euro. Dess totala PSI-relaterade kostnader uppgick till cirka 5 781 miljoner euro före skatt och hade bokförts fullt ut i räkenskaperna för 2011 ⁽²⁶⁾. Under återköpsprogrammet i december 2012 sålde banken de nya grekiska statsobligationer som den hade mottagit inom ramen för PSI-programmet till ett pris som låg kraftigt under det nominella värdet. Försäljningen innebar att banken gick med förlust i fråga om de nya grekiska statsobligationerna.

⁽²⁴⁾ Inbegriper den förväntade förlusten till följd av tillkomsten av nya lån i Grekland från juni 2013 till december 2016.

⁽²⁵⁾ <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=323&mid=347&lang=en>

⁽²⁶⁾ Se tabell 2.

- (43) Bankens huvudsiffror i december 2010, december 2011, december 2012 och december 2013 (konsoliderade uppgifter) presenteras i tabell 5.

Tabell 5

Eurobanks huvudsiffror för 2010, 2011, 2012 och 2013

Vinst och förlust (i miljoner euro)	2010	2011	2012	2013 (inbegripet New TT Bank och Nea Proton Bank från förvärvs- dagen)
Räntenetto	2 103	2 965	1 461	1 294
Total rörelseintäkt	2 730	2 226	1 755	1 587
Totala rörelsekostnader	- 1 280	- 1 123	- 1 052	- 1 071
Resultat före avsättningar	1 450	1 103	703	516
Kreditriskförluster	- 1 273	- 1 328	- 1 655	- 1 920
PSI-relaterade förluster		- 6 012	- 363	
Övriga förluster		- 737	- 373	- 522
Nettovinst/nettoförlust	84	- 5 496	- 1 440	- 1 157
Selektiva handelssiffror (i miljoner euro)	den 31 december 2010	den 31 december 2011	den 31 december 2012	den 31 december 2013 (inbegripet New TT Bank och Nea Proton Bank)
Totala kundfordringar	53 412	48 094	43 171	45 610
Total inlåning	41 173	32 459	30 752	41 535
Summa tillgångar	87 188	76 822	67 653	77 586
Summa eget kapital ⁽¹⁾	6 094	875	- 685	4 523

Källa: 2013: Finansiella resultat för 2013 – *Consolidated financial statements*, s. 3 och 4: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EN%20Consol%20AR%202013.pdf>; 2012 och 2011: Finansiella resultat för 2012 – *Consolidated financial statements*, s. 3 och 4: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Annual%20Report%202012.pdf>; 2010: Pressmeddelande från EFG Eurobank, resultat för räkenskapsåret 2011, s. 5 och 6: <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Annual%20Report%20AQ2011.pdf>

⁽¹⁾ Kapitalbeloppen inbegriper, med avseende på 2010, 2011 och 2012, 950 miljoner euro i preferensaktier som Grekland beviljat år 2009. Beloppen innefattar inte de två tillfälliga rekaptaliseringar som banken erhölet år 2012 på 5 311 miljoner euro. Det egna kapitalet per den 31 december 2013 inbegriper rekaptaliseringen i maj 2013, under vilken de båda tillfälliga rekaptaliseringarna konverterades till stamaktier.

- (44) Tabell 5 visar att banken, utöver de stora förluster som noterades 2011 på grund av PSI-programmet (5 781 miljoner euro ⁽²⁷⁾), led av sjunkande inkomster (bland annat beroende på de högre inlåningskostnaderna) samt höga och stigande nedskrivningar av sina låneportföljer i Grekland och utomlands. Bankens likvida medel

⁽²⁷⁾ Se tabell 2.

påverkades mycket negativt av utflödet av insättningar och kvoten mellan utlåning och inlåning uppgick till 148 procent den 31 december 2011, samtidigt som 42 procent av balansräkningen finansierades av Eurosystemet vid denna tidpunkt.

- (45) Under stresstestet 2013, vars resultat tillkännagavs den 6 mars 2014, uppskattade Greklands centralbank bankens kapitalbehov till 2 945 miljoner euro i grundscenariot. Detta belopp innefattade inte mildrande åtgärder, vilket innebär att Greklands centralbank redan antog att banken skulle vidta mildrande åtgärder i form av avyttringar, som skulle leda till minskade kapitalbehov.
- (46) För att täcka det fastställda kapitalbehovet på 2 945 miljoner euro föreslog banken stärkta mildrande åtgärder, som dock endast kommer att generera något mer totalt sett än vad Greklands centralbank antog vid beräkningen av kapitalbehoven. De mildrande åtgärderna inbegriper försäljning av ytterligare tillgångar (försäljning av [...] (*), försäljning av [...] procent av försäkringsdotterbolaget och en minskad aktivitet inom fastighetsbranschen (med 20 procent) [...])⁽²⁸⁾.
- (47) Eftersom man endast tillgodoser en mycket liten del av de fastställda kapitalbehoven med hjälp av de stärkta mildrande åtgärderna, beslutade man vid den extrainsatta bolagsstämman den 12 april 2014 att gå vidare med en kapitalhöjning på 2 864 miljoner euro. Detta sker genom ett erbjudande av kapital utan företrädesrätt (dvs. en kapitalökning med upphävande av företrädesrätten) till internationella investerare och ett offentligt erbjudande i Grekland. Om efterfrågan från privata investerare är otillräcklig för att täcka hela kapitalökningen kommer HFSF att åtgärda denna brist genom att teckna återstoden av nya aktier, under förutsättning att de befintliga efterställda kapitalinstrumenten i banken konverteras till aktier.

2.2 BANKENS FÖRVÄRV AV GREKISK BANKVERKSAMHET

- (48) Den 15 juli 2013 ingick banken två bindande avtal med HFSF om att förvärva 100 procent av aktierna och rösterna i Nea Proton Bank och New TT Bank.

2.2.1 Förvärvet av Nea Proton Bank

Resolution av Proton Bank och Nea Proton Bank

- (49) Den 9 oktober 2011 fortsatte Greklands centralbank avvecklingen av Proton Bank. Greklands centralbank återkallade Proton Banks tillstånd och likviderade banken⁽²⁹⁾.
- (50) På förslag av Greklands centralbank och efter beslut av finansministeriet⁽³⁰⁾ inrättades Nea Proton Bank som ett mellanliggande kreditinstitut, och alla insättningar (från privatpersoner, banker och stat), nätet av filialer samt valda tillgångar (utlåning och värdepappersportföljer) överfördes till bolaget Proton Bank. Kapitalandelskrav, efterställda skulder och högrisklån kvarstod i Proton Bank. HFSF investerade ett ursprungligt aktiekapital på 250 miljoner euro⁽³¹⁾ i Nea Proton Bank och var då den enda aktieägaren. Nea Proton Banks ingående balansräkning uppgick till omkring 3 miljarder euro.
- (51) I slutet av 2011 uppgick Nea Proton Banks riskvägda tillgångar⁽³²⁾ till 1,2 miljarder euro.

Bankens förvärv av Nea Proton Bank

- (52) Den grekiska lagen om bankrekonstruktion föreskriver att HFSF måste överlåta sina aktier i ett mellanliggande kreditinstitut inom två år från utfärdandet av ministerbeslutet om inrättande av ifrågavarande mellanliggande kreditinstitut⁽³³⁾. I linje med denna skyldighet och i enlighet med memorandumet, gick HFSF vidare med försäljningen av sina aktier i Nea Proton Bank. HFSF:s rådgivare kontaktade ett brett spektrum av potentiella investerare (inklusive grekiska banker, utländska banker och finansiella investerare), men endast två parter, nämligen banken och en amerikansk hedgefond, inlämnade slutliga anbud. Endast det anbud som banken lämnat ansågs vara förenligt med HFSF:s följebrev och därmed giltigt.

(*) Förtryliga uppgifter.

⁽²⁸⁾ Den ursprungliga kapitalanskaffningsplanen var mindre ambitiös. Banken hade exempelvis planerat en fortsatt stor delaktighet i [...] och endast utlovat en avyttring av [...] procent av försäkringsdotterbolaget.

⁽²⁹⁾ Beslut 20/3/9.10.2011 från kredit- och försäkringskommittén vid Greklands centralbank.

⁽³⁰⁾ Beslut 9250/9.10.2011 från Greklands finansminister, om inrättande av ett mellanliggande kreditinstitut med namnet "Nea Proton Bank S.A." (Greklands regeringstidning FEK B' 2246/2011).

⁽³¹⁾ Det ursprungliga aktiekapitalet erlades genom två delbetalningar i enlighet med ett ministerbeslut av den 9 oktober 2011: 220 miljoner euro den 9 oktober 2011 och 30 miljoner euro den 3 februari 2012. Se HFSF, *Annual Financial report for the period from 1.1.2012 to 31.12.2012*, augusti 2013, se http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2012_en.pdf

⁽³²⁾ Riskvägda tillgångar är ett lagstadgat mått på ett finansinstituts totala riskexponering, vilket tillsynsmyndigheter använder för att övervaka finansinstituts kapitaltäckning.

⁽³³⁾ Se artikel 63E punkt 9 i lag 3601/2007.

- (53) Den 31 maj 2013 uppgick Nea Proton Banks riskvägda tillgångar till 811 miljoner euro och det lagstadgade kapitalet motsvarade - 203 miljoner euro. Samma datum var Nea Proton Bank i behov av en total rekapitalisering på 276 miljoner euro för att uppnå en kärnprimärkapitalkvot på 9 procent. Banken betalade en förmån i form av kontanter på 1 euro i utbyte mot 100 procent av aktierna och rösterna i Nea Proton Bank. Banken krävde att HFSF skulle rekapitalisera Nea Proton Bank med 395 miljoner euro som, utöver de 276 miljoner euro som behövdes för att få tillbaka kapitaltäckningsgraden i Nea Proton Bank till 9 procent, skulle möjliggöra en ytterligare reserv på 119 miljoner euro för att hantera vidare förlustreserver och förväntade förluster före skatt fram till 2016. I enlighet med försäljningsvillkoren åtog HFSF sig att täcka kapitalbehoven i Nea Proton Bank före slutförandet av transaktionen genom att bidra med 395 miljoner euro i kontanter.

2.2.2 Förvärvet av Nea Proton Bank

Resolution av TT Bank och New TT Bank

- (54) Den 18 januari 2013 fortsatte Greklands centralbank resolutionen av TT Bank. Greklands centralbank återkallade TT Banks tillstånd och likviderade banken ⁽³⁴⁾.
- (55) På förslag av Greklands centralbank och efter beslut av finansministeriet ⁽³⁵⁾ inrättades New TT Bank som ett mellanliggande kreditinstitut, och 10,8 miljarder euro i tillgångar (i form av kontanter, statsskuldväxlar, lån för vilka betalningsskyldigheten fullgjorts, inlåning från allmänheten, central finansiering och grekiska statsobligationer ⁽³⁶⁾) överfördes till New TT Bank. Totalt 1,2 miljarder euro i nettotillgångar förblev kvar i TT Bank i form av aktiefordringar, nödlidande lån, skattefordringar och skatteskulder hos TT samt avgifter och tullar av alla dess slag. HFSF investerade ett ursprungligt aktiekapital på 500 miljoner euro i New TT Bank och var då den enda aktieägaren. New TT Banks ingående balansräkning uppgick till omkring 15,1 miljarder euro efter kapitaltillskottet.

Bankens förvärv av New TT Bank

- (56) Som en del av åtagandena i memorandumet gick HFSF vidare med försäljningen av sina aktier i New TT Bank. På detta sätt fullgjorde den dessutom sin skyldighet att avyttra sina aktier i det mellanliggande kreditinstitutet inom två år efter inrättandet. Dess finansiella rådgivare kontaktade ett brett spektrum av potentiella investerare, inklusive grekiska banker, utländska banker och finansiella investerare. Endast de fyra största grekiska bankerna inlämnade slutliga anbud, av vilka bankens anbud var att föredra.
- (57) Banken gick med på att betala ett belopp på 681 miljoner euro i form av nyemitterade stamaktier för att köpa New TT Bank. Enligt teckningsavtalet blev den inledande ersättning som banken betalade föremål för ytterligare justeringar på grundval av en bedömning av nettotillgångsvärdet ⁽³⁷⁾.
- (58) Vid bankens extraordinära bolagsstämma den 26 augusti 2013 godkändes följaktligen en ökning av bankens aktiekapital med 425 625 000 euro, genom emission av 1 418 750 000 nya stamaktier ⁽³⁸⁾ med ett nominellt värde på 0,3 euro vardera och ett anbudspris (*offer price*) på 0,48 euro vardera. Kapitalökningen tecknades helt och hållet av HFSF som ett bidrag in natura. Detta bidrag in natura motsvarade samtliga aktier i New TT Bank som ägs av HFSF, med ett totalt värde på 681 miljoner euro. Efter denna transaktion ökade HFSF:s aktieinnehav i banken från 93,5 till 95,2 procent.

2.3 STÖDÅTGÄRDER

- (59) Banken omfattades av kapitalstödåtgärderna A, B1, B2, B3, B4 och C och likviditetsstödåtgärderna L1 och L2. Proton Bank och Nea Proton Bank omfattades av följande åtgärder: Pr1, Pr2, Pr3, NP1, NP2 och NP3. T Bank, TT Bank och New TT Bank omfattades av åtgärderna T, TT, NTT1 och NTT2.

⁽³⁴⁾ Beslut 7/3/18.1.2013 från kommittén för resolutionsåtgärder vid Greklands centralbank.

⁽³⁵⁾ Beslut 2124/B95/18.1.2013 från Greklands finansminister om inrättande av ett mellanliggande kreditinstitut med namnet "New TT Hellenic Postbank S.A." (Greklands regeringstidning FEK B' 74/2013).

⁽³⁶⁾ Bilaga 1, artikel 1 iv (13) i ministerbeslut 2124/B95/2013.

⁽³⁷⁾ Deloitte genomförde en bedömning av New TT Banks nettotillgångsvärde per den 30 augusti 2013, och den 15 november 2013 betalade HFSF ut 54,9 miljoner euro i kontanter, i enlighet med HFSF:s verksamhetsrapport för perioden juli–december 2013, s. 2, http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf

⁽³⁸⁾ Det slutliga antalet aktier som HFSF erhållit fastställdes utifrån det handelsviktade genomsnittspriset på bankens aktier på Atenbörsen under de tio arbetsdagar som föregick den extrainsatta bolagsstämman (med ett minimum på 1 418 750 000 aktier). Se fotnot 31.

2.3.1 Stöd som beviljats banken inom stödsystemet för de grekiska bankerna

- (60) Banken har fått flera former av stöd genom stödsystemet för de grekiska bankerna, inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden, garantiåtgärden och åtgärden för statsobligationslån.

2.3.1.1 Statligt likviditetsstöd som beviljats inom ramen för garantiåtgärden och åtgärden för statsobligationslån (åtgärd L1)

- (61) Banken har erhållit och fortsätter att få stöd inom ramen för garantiåtgärden och åtgärden för statsobligationslån. I detta beslut kommer stödet att benämnas *åtgärd L1*. Den 30 november 2013⁽³⁹⁾ uppgick de garantier som beviljats banken till cirka 13,9 miljarder euro. Vid den tidpunkten hade banken inga obetalda statsobligationslån. Den 15 april 2011 hade banken erhållit statsobligationslån på 1 737 miljoner euro och 13,6 miljarder euro i statliga garantier som beviljats inom stödsystemet för de grekiska bankerna.
- (62) I den omstruktureringsplan för banken som de grekiska myndigheterna lämnade in till kommissionen den 16 mars 2014 meddelade de grekiska myndigheterna sin avsikt att fortsätta med garantier och statsobligationer enligt stödordningen under omstruktureringsperioden.

2.3.1.2 Statlig rekapitalisering som beviljats inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden inom stödsystemet för de grekiska bankerna (åtgärd A)

- (63) I maj 2009 fick banken ett kapitaltillskott på 950 miljoner euro⁽⁴⁰⁾ (åtgärd A) inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden inom stödsystemet för de grekiska bankerna. Kapitaltillskottet motsvarade cirka 2 procent av de riskvägda tillgångar som banken hade vid den tidpunkten.
- (64) Rekapitaliseringen genomfördes i form av preferensaktier som Grekland hade tecknat till en ränta på 10 procent och med en löptid på fem år. Preferensaktiernas varaktighet utökades och avgifterna höjdes 2010. Om preferensaktierna inte löses in inom fem år från emissionen och om inget beslut har fattats vid bolagsstämman i fråga om inlösen av aktierna, kommer det grekiska finansministeriet hädanefter att höja kupongen med 2 procent per år på kumulativ basis (vilket innebär en kupong på 12 procent år sex, 14 procent år sju osv.).

2.3.2 Statsgaranterat akut likviditetsstöd (åtgärd L2)

- (65) Akut likviditetsstöd är en exceptionell åtgärd som gör det möjligt för ett solvent finansinstitut, som har tillfälliga likviditetsproblem, att få stöd från Eurosystemet utan att finansoperationen ingår i den gemensamma penningpolitiken. Den ränta som ett sådant finansinstitut betalar för det akuta likviditetsstödet är [...] räntepunkter högre än den ränta som det betalar för vanlig centralbanksrefinansiering.
- (66) Greklands centralbank ansvarar för programmet för akut likviditetsstöd, vilket innebär att Greklands centralbank bär alla kostnader och risker i samband med tillhandahållandet av sådant stöd⁽⁴¹⁾. Grekland beviljade Greklands centralbank en statlig garanti för det totala akuta likviditetsstödet som beviljats av Greklands centralbank. I och med antagandet av artikel 50 punkt 7 i lag 3943/2011, om ändring av artikel 65 punkt 1 i lag 2362/1995, får finansministern bevilja garantier för statens räkning till Greklands centralbank för att garantera dess fordringar på kreditinstitut. De banker som har fått akut likviditetsstöd måste betala en garantiavgift till staten på [...] räntepunkter.
- (67) Den 31 december 2011 hade banken erhållit 14,95 miljarder euro i statsgaranterat akut likviditetsstöd⁽⁴²⁾, medan motsvarande belopp var 12 miljarder euro den 31 december 2012.

2.3.3 Stödåtgärder som banken beviljats genom HFSF

- (68) Sedan 2012 har banken omfattats av flera olika kapitalstödåtgärder som beviljats av HFSF. Tabell 6 ger en översikt över detta stöd.

⁽³⁹⁾ Enligt det grekiska finansministeriets rapport om genomförandet av garanti- och obligationslåneåtgärder av den 13 december 2013.

⁽⁴⁰⁾ Beloppet 950 miljoner euro är efter avdrag för kostnader. Beloppet var 950,125 miljoner euro. Se Eurobanks årsredovisning *Annual Financial Report for the year ended 31 December 2009*, s. 6, <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/REPORTSITE%202009Final1.pdf>

⁽⁴¹⁾ Enligt skrivelsen från Greklands centralbank av den 7 november 2011 tillämpas garantier för det totala akuta likviditetsstödet.

⁽⁴²⁾ Uppgifter från Greklands centralbank den 7 april 2014.

Tabell 6

Kapitalstödtåtgärder som beviljats banken genom HFSF

	Första tillfälliga rekaptaliseringen – maj 2012	Andra tillfälliga rekaptaliseringen – dec 2012	Finansieringsåtagande – dec 2012	Rekaptalisering våren 2013	Rekaptaliseringsåtagande – april 2014
Åtgärd	B1	B2	B3	B4	C
Belopp (i miljoner euro)	3 970	1 341	528	5 839	2 864

2.3.3.1 Den första tillfälliga rekaptaliseringen (åtgärd B1)

- (69) I skälen 15–32 i förklaringsbeslutet avseende Eurobank ges en utförlig beskrivning av den första tillfälliga rekaptaliseringen i maj 2012 (åtgärd B1). Bakgrunden till och de viktigaste inslagen i denna åtgärd beskrivs i detta avsnitt.
- (70) Den 20 april 2012 lämnade HFSF en utfästelse om åtagande till banken om att delta i den planerade ökningen av bankens aktiekapital till ett belopp på upp till 4,2 miljarder euro.
- (71) Inom ramen för åtgärd B1 överförde HFSF 3,97 miljarder euro i EFSF-obligationer till banken den 28 maj 2012, i linje med bestämmelserna om tillfällig rekaptalisering i lag 3864/2010 om inrättande av HFSF. De EFSF-obligationer som överfördes till banken var obligationer med rörlig ränta (*floating notes*) med löptider på sex eller tio år, och emissionsdatumet för dessa var den 19 april 2012. Redan i skäl 48 i förklaringsbeslutet avseende Eurobank slår kommissionen fast att den tillfälliga rekaptalisering som slutfördes den 28 maj 2012 innebär att det åtagande som man gjorde i utfästelsen fullgjorts och att man därmed fortsätter att ge nämnda stöd. Greklands centralbank beräknade de båda beloppen i finansieringsåtagandet och i den första tillfälliga rekaptaliseringen så att banken garanterat skulle nå en total kapitaltäckningskvot på 8 procent från och med den 31 december 2011, det datum då den tillfälliga rekaptaliseringen bokfördes retroaktivt i bankens räkenskaper. Såsom framgår av tabell 3 täckte åtgärd B1 endast en begränsad del av de totala kapitalbehov som fastställdes i stresstestet 2012. Banken skulle anskaffa kapital genom en framtida kapitalökning, och den tillfälliga rekaptaliseringen var endast avsedd att säkra bankens berättigande till finansiering från ECB tills kapitalet hade ökat.
- (72) Det avtal som banken och HFSF ingick före tecknandet föreskrev att banken, för perioden mellan den första tillfälliga rekaptaliseringen och konversionen av den första tillfälliga rekaptaliseringen till stamaktier och andra konvertibla finansinstrument, skulle betala en årlig avgift på 1 procent av det nominella värdet av EFSF-obligationerna och att alla kupongbetalningar samt upplupen ränta för EFSF-obligationerna för denna period skulle räknas som ett ytterligare kapitaltillskott från HFSF⁽⁴³⁾.

2.3.3.2 Den andra tillfälliga rekaptaliseringen (åtgärd B2)

- (73) Banken noterade ytterligare förluster under hösten 2012. Dess kapital var således återigen mindre än vad som krävs för att vara berättigad till refinansiering från ECB.
- (74) En andra tillfällig rekaptalisering blev därför nödvändig. Den 21 december 2012 genomförde HFSF en andra tillfällig rekaptalisering på 1 341 miljoner euro (åtgärd B2), som än en gång finansierades genom överföring av EFSF-obligationer till banken.

2.3.3.3 Utfästelsen av den 21 december 2012 (åtgärd B3)

- (75) Utöver den andra tillfälliga rekaptaliseringen gav HFSF den 21 december 2012 en utfästelse till banken om att delta i ökningen av bankens aktiekapital och de konvertibla instrument som skulle utfärdas, till ett sammanlagt belopp på upp till 528 miljoner euro (åtgärd B3).
- (76) De båda tillfälliga rekaptaliseringarna (åtgärderna B1 och B2) och det ytterligare belopp som överlämnades i december 2012 (åtgärd B3) innebar tillsammans att HFSF hade täckt de totala kapitalbehov som fastställdes i stresstestet 2012 (5 839 miljoner euro⁽⁴⁴⁾).

⁽⁴³⁾ Enligt det avtal som ingicks före tecknandet ska den faktiska risk som ska betalas till banken omfatta EFSF-obligationer samt eventuella kupongbetalningar och upplupen ränta på EFSF-obligationer för perioden mellan emissionen av obligationerna till konverteringen av förskottet till aktiekapital och andra konvertibla finansiella instrument.

⁽⁴⁴⁾ Se tabell 3.

2.3.3.4 Rekapitaliseringen våren 2013 (åtgärd B4)

- (77) Den 30 april 2013 godkände bolagsstämman en ökning av bankens aktiekapital till ett belopp på 5 839 miljoner euro (nedan kallad *rekapitaliseringen våren 2013*). Banken emitterade därför 3 789 317 357 aktier med ett nominellt värde på 0,30 euro till ett pris på 1,54 euro per aktie.
- (78) Samma dag beslutade även bolagsstämman att hela kapitalbeloppet skulle tillhandahållas av HFSF och betalas in natura, i form av EFSF-obligationer.
- (79) HFSF investerade därför totalt 5 839 miljoner euro i banken i form av stamaktier i maj 2013 (åtgärd B4). Detta belopp motsvarar summan av åtgärderna B1, B2 och B3.
- (80) Genom rekapitaliseringen våren 2013 omvandlades den första och andra tillfälliga rekapitaliseringen (åtgärderna B1 och B2) till en permanent rekapitalisering, och åtagandet att bevilja ytterligare kapitalstöd (åtgärd B3) fullgjordes.
- (81) Priset på nya aktier fastställdes till 50 procent av den handelsviktade genomsnittliga aktiekursen under de 50 närmast föregående handelsdagarna före fastställandet av anbudspriset. Till följd av en omvänd aktiesplit fastställde bolagsstämman den 30 april 2012⁽⁴⁵⁾ priset på nya aktier till 1,54 euro per aktie.
- (82) Omedelbart efter rekapitaliseringen våren 2013 blev HFSF den största aktieägaren i banken med en andel på 98,56 procent. Denna minskade dock till 93,55 procent i juni 2013 efter att banken vidtagit andra skuldhanteringsåtgärder (se punkt 2.4.5). I augusti 2013 emitterade banken nya aktier till HFSF i syfte att köpa New TT Bank, vilket ledde till att HFSF:s aktieandel ökade till 95,23 procent⁽⁴⁶⁾.

2.3.3.5 Rekapitaliseringsåtagandet 2014 (åtgärd C)

- (83) Den 6 mars 2014 rapporterade Greklands centralbank resultaten av ett stresstest som genomfördes under andra hälften av 2013. Greklands centralbank angav att bankens kapitalbehov för perioden 2014–2016 skulle uppgå till 2 945 miljoner euro i grundscenariot.
- (84) Den 31 mars 2014 skickade HFSF en skrivelse till banken om att den avsåg och kunde spärra eventuella aktiekapitalökningar som gjorts enligt HFSF:s lag 3864/2010 enligt ändring den 30 mars 2014 för att tillgodose de kapitalbehov som fastställts vid stresstestet. Lagen från HFSF föreskriver att om det, i slutet av abonnemangsperioden, finns otillräcklig efterfrågan från privata investerare till ett pris som fastställts av HFSF:s allmänna råd utifrån två oberoende värderingar, ska HFSF teckna sig för återstående aktier, under förutsättning att det befintliga efterställda kapitalinstrumentet i banken först omvandlats till aktier enligt artikel 6a.
- (85) Vid den extrainsatta bolagsstämman den 12 april 2014 godkände man en ökning av aktiekapitalet på 2 864 miljoner euro i enlighet med lagen från HFSF, och vidare angav man att anbudspriset inte kunde understiga det nominella priset på 0,30 euro per aktie och det lägsta pris som ska fastställas av HFSF⁽⁴⁷⁾.
- (86) I linje med nämnda lag utsåg HFSF två oberoende rådgivare för att fastställa bankens värde. Den 10 april 2014 avslutade de båda rådgivarna sitt arbete genom att var och en ange ett högsta och lägsta värde på banken. De högsta och lägsta värdena är i stort sett desamma. På grundval av dessa värderingar fastställde HFSF:s allmänna råd den 14 april 2014 det pris som motsvarar det lägsta pris till vilket bankens nya aktier får erbjudas till investerare och det pris till vilket den kommer att spärra emission av aktier om så krävs⁽⁴⁸⁾. Den 15 april 2014 godkände det allmänna rådet anbudet från ett konsortium av investerare om att teckna andelar på 1,3 miljarder euro i nya aktier till 0,30 euro per aktie (nedan kallade *hömstensinvesterare*⁽⁴⁹⁾ ⁽⁵⁰⁾).

⁽⁴⁵⁾ Eurobanks tillkännagivande av den 30 april 2013 av beslutet från bankens extraordinära bolagsstämma den 30 april 2013, [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ%20ΕΓΣ%2030%204%202013_ENG\(FINAL\).pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ%20ΕΓΣ%2030%204%202013_ENG(FINAL).pdf)

⁽⁴⁶⁾ Se skäl 57.

⁽⁴⁷⁾ [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EGM_12042014_RESOLUTIONSVOTING_RESULTS_ENG\(FINAL\).pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EGM_12042014_RESOLUTIONSVOTING_RESULTS_ENG(FINAL).pdf)

⁽⁴⁸⁾ [http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press_Release_Capital_increase_ENG_\(04042014\)_FINAL.pdf](http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press_Release_Capital_increase_ENG_(04042014)_FINAL.pdf)

⁽⁴⁹⁾ http://www.hfsf.gr/files/press_release_20140415_en.pdf

⁽⁵⁰⁾ http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press_Release_Commitment_Letter_ENG.pdf

- (87) Den 24 april 2014 offentliggjorde Eurobank öppnandet av aktiebrevsregistret med priser på 0,30–0,33 euro ⁽⁵¹⁾. Om det finns tillräcklig efterfrågan för att täcka hela beloppet på 2 864 miljoner euro med ett pris som överstiger 0,30 euro, måste hörnstensinvesteraren anpassa sitt pris till det högre priset eller annullera sina order, i vilket fall hörnstensinvesteraren kommer att erhålla en ersättning. Om det finns tillräcklig efterfrågan från privata investerare (inklusive efterfrågan från hörnstensinvesteraren) för att täcka hela beloppet på 2 864 miljoner euro med ett pris på 0,30 euro, kommer hörnstensinvesteraren att få förtur. Om det inte finns tillräcklig efterfrågan (inklusive efterfrågan från hörnstensinvesteraren) med ett pris på 0,30 euro, kommer efterställda skulder att konverteras till nya aktier. Enligt HFSF kommer eventuella otecknade andelar efter konverteringen av efterställda skulder att tecknas av HFSF till samma pris, nämligen 0,30 euro per aktie.

2.3.4 Stödåtgärder för förvärvade verksamheter

2.3.4.1 Stödåtgärder för Proton Bank och Nea Proton Bank

- (88) Sedan 2008 har Proton Bank och Nea Proton Bank varit föremål för flera stödåtgärder. Tabell 7 ger en översikt över dessa stödåtgärder.

Tabell 7

Översikt över kapitalstödåtgärder till Proton och Nea Proton Bank

Stödmottagare	Åtgärd	Stödtyp	Enhet som har beviljat stödet	Datum för utbetalningen	Belopp (i miljoner euro)
Proton Banks verksamhet	Pr1	Kapital inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden: Grekiska statens preferensaktier	Staten	Maj 2009	80
	Pr2	Utlåning av grekiska statspapper enligt åtgärden för grekiska obligationslån	Staten	April 2009	78
	Pr3	Statlig garanti för emitterade obligationer enligt den grekiska garantiåtgärden	Staten	Juli 2010	149,4
Nea Proton Banks verksamhet	NP1 Likviditetsgapet från PB till NPB	Finansiering av likviditetsgapet från PB till NPB (del 1)	HDIGF	9.10.2011	862
		Efter beräkning av likviditetsgapet, finansiering av det återstående likviditetsgapet från PB till NPB (del 2)	HFSF	14.5.2012	259,6
		Totalt belopp av NP1			1 121,6
	NP2 Aktiekapitaltillskott till NPB 2011 och 2012	Ursprungligt aktiekapital	HFSF	9.10.2011	220
		Ursprungligt aktiekapital	HFSF	3.2.2012	30
		<i>Totalt ursprungligt kapital</i>			250
		Ytterligare aktiekapital	HFSF	1.8.2012	230
		Ytterligare aktiekapital	HFSF	31.12.2012	35
		<i>Totalt ytterligare kapital</i>			265
	Totalt belopp av NP2			515	
NP3 Rekapitalisering före försäljning till Eurobank	Aktiekapital	HFSF	28.8.2013	395	

⁽⁵¹⁾ http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/PRICE_RANGE_ENG_FINAL.pdf

2.3.4.1.1 Stödåtgärder till Proton Bank

i) Statligt rekapitalisering till förmån för Proton bank (åtgärd Pr1)

- (89) I maj 2009 investerade Grekland 80 miljoner euro i Proton Bank, vilket motsvarade omkring 4,6 procent av dess riskvägda tillgångar vid den tidpunkten. Kapitaltillskottet genomfördes inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden som ingår i stödsystemet för de grekiska bankerna. Rekapitaliseringen skedde i form av preferensaktier.

ii) Statligt likviditetsstöd till förmån för Proton Bank (åtgärderna Pr2 och Pr3)

- (90) Proton Bank har också omfattats av stödåtgärder enligt garantiåtgärden och åtgärden för statliga obligationslån som ingår i stödsystemet för de grekiska bankerna. I april 2009 erhöll Proton Bank grekiska statspapper på 78 miljoner euro (åtgärd Pr2) och i juli 2010 mottog banken en statlig garanti för emitterade obligationer med ett nominellt värde på 149,4 miljoner euro (åtgärd Pr3). De statligt garanterade obligationerna överfördes till Nea Proton Bank på resolutionsdagen men annullerades den 5 januari 2012. De grekiska statspapperna förföll i december 2011 och förnyades inte.

2.3.4.1.2 Stödåtgärder till förmån för Nea Proton Bank

i) Täckning av Nea Proton Banks likviditetsgap på 1 121,6 miljoner euro (åtgärd NP1)

- (91) I samband med rekonstruktionen av Proton Bank upptäckte de grekiska myndigheterna ett likviditetsgap i Nea Proton Bank. I linje med ett beslut av den 9 oktober 2011 fattat av Greklands centralbank betalades 862 miljoner euro ut till Nea Proton Bank i december 2011 genom HDIGF:s avvecklingsplan. Efter att Greklands centralbank slutfört beräkningen av likviditetsgapet den 19 januari 2012 till 1 121,6 miljoner euro, i linje med ett beslut från Greklands centralbank den 9 april 2012⁽⁵²⁾, betalade HFSF⁽⁵³⁾ det återstående beloppet på 259,6 miljoner euro den 14 maj 2012. HDIGF:s och HFSF:s avvecklingsplan åtgärdade därmed likviditetsgapet.

ii) Kapitaltillskott från HFSF till Nea Proton Bank 2011 och 2012 (åtgärd NP2)

- (92) HFSF gav Nea Proton Bank statligt stöd i form av ursprungligt aktiekapital (stamaktier) på 250 miljoner euro, som betalades ut i två omgångar den 9 oktober 2011 och den 3 februari 2012.
- (93) Enligt den uppdaterade omstruktureringsplan för Nea Proton Bank som lämnades in den 16 juli 2012, dvs. den senaste versionen av planen som hade anmälts till kommissionen när Nea Proton fattade sitt beslut om att inleda förfarandet, behövde Nea Proton Bank ytterligare kapital på 300 miljoner euro. Detta ytterligare kapital begärdes delvis eftersom Nea Proton Bank hade lidit förluster till följd av PSI-programmet (nedskrivningarna för 2011 uppgick till 146,5 miljoner euro i förhållande till de grekiska statsobligationerna, och ytterligare nedskrivningar på 22 miljoner euro inkluderades i resultaten för det första kvartalet 2012). Nea Proton Bank behövde även ytterligare kapital, eftersom reserveringarna mellan 2011 och 2016 hade stigit från de antagna nivåerna när Nea Proton Bank inrättades.
- (94) Enligt den uppdaterade omstruktureringsplan för Nea Proton Bank som lämnades in den 16 juli 2012, skulle de förväntade kapitalbehoven tillgodoses genom ett förväntat kapitaltillskott på 285 miljoner euro under 2012 och ett på 15 miljoner euro under 2014. Faktum är att HFSF i slutändan investerade 230 miljoner euro i Nea Proton Bank den 1 augusti 2012 och 35 miljoner euro den 31 december 2012.

iii) Kapitaltillskott från HFSF till Nea Proton Bank före försäljningen till Eurobank (åtgärd NP3)

- (95) Enligt köpeavtalet av den 15 juli 2013 hade HFSF redan åtagit sig att investera ett belopp på 395 miljoner euro i Nea Proton Bank⁽⁵⁴⁾. HFSF betalade ut detta belopp den 28 augusti 2013.

2.3.4.2 Stödåtgärder till New TT Bank

- (96) T Bank, TT Bank och New TT Bank har varit föremål för flera stödåtgärder sedan 2008. Tabell 8 ger en översikt över dessa stödåtgärder.

⁽⁵²⁾ Beslut 2/3/9.4.2012 från kommittén för resolutionsåtgärder vid Greklands centralbank.

⁽⁵³⁾ Det återstående beloppet betalades av HFSF, som enligt artikel 9.12 i gällande lag 4051/2012 åtgärdade likviditetsgapet i HDIGF:s ställe från och med den 29 februari 2012.

⁽⁵⁴⁾ Se skäl 53.

Tabell 8

Översikt över stödåtgärder till T Bank och TT Bank

Stödmottagare	Åtgärd	Varuslag	Enhet som har beviljat stödet	Datum	Stödbelopp (i miljoner euro)
Verksamhet vid T Bank som överförs till TT Bank ⁽¹⁾	T	Finansiering av likviditetsgapet från T Bank till TT Bank (del 1)	HDIGF	December 2011	450
		Efter beräkning av likviditetsgapet, finansiering av det återstående likviditetsgapet från T Bank till TT Bank (del 2)	HFSF	14.2.2013	227
		Totalt belopp av T			677
TT Bank	TT Kapitaltillskott	Kapital inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden: Grekiska statens preferensaktier	Staten	Maj 2009	224,96
New TT Bank (brobank)	NTT1 Likviditetsgap från TT till NTT	Finansiering av likviditetsgapet från TT Bank till New TT Bank (del 1)	HFSF	29.1.2013	2 730,8
		Efter beräkning av likviditetsgapet, finansiering av det återstående likviditetsgapet från TT Bank till New TT Bank (del 2)	HFSF	14.6.2013	1 001,7
		Totalt belopp av NTT1			3 732,6
	NTT2 Ursprungligt aktiekapitaltillskott	Ursprungligt aktiekapital vid New TT Bank	HFSF	29.1.2013	500

⁽¹⁾ Åtgärden bedömdes som statligt stöd till förmån för den verksamhet vid T Bank som överförts till TT Bank, i kommissionens beslut av den 16 maj 2012 i stödärende SA.34115 (12/NN) – Grekland, "Resolution of T Bank" (nedan kallat *beslutet om T Bank*, EUT C 284, 20.9.2012, s. 6) och New TT:s beslut om att inleda förfarandet.

2.3.4.2.1 Stödåtgärd till T Bank

Anförande av HDIGF:s avvecklingsplan för T Bank på 677 miljoner euro (åtgärd T)

- (97) HDIGF:s avvecklingsplan och det av HFSF finansierade likviditetsgapet till följd av överföringen av verksamhet från T Bank till TT Bank, vilket motsvarar skillnaden mellan det verkliga värdet av de tillgångar som överförts från T Bank till TT Bank och det verkliga värdet av de överförda skulderna. I linje med ett beslut från Greklands centralbank av den 17 december 2011, utbetalades ett belopp på 450 miljoner euro ⁽⁵⁵⁾ via HDIGF:s avvecklingsplan, vilket motsvarade nästan två tredjedelar av det beräknade likviditetsgapet. Efter att Greklands centralbank beräknat likviditetsgapet till cirka 677 miljoner euro, i linje med ett beslut från Greklands centralbank den 9 april 2012 ⁽⁵⁶⁾, utbetalade HFSF den 14 februari 2013 ⁽⁵⁷⁾ det återstående beloppet på 227 miljoner euro ⁽⁵⁸⁾ till New TT Bank.

⁽⁵⁵⁾ Det ursprungliga likviditetsgapet beräknades till 700 miljoner euro, enligt beslut 26/2/17.12.2011 från kredit- och försäkringskommittén vid Greklands centralbank.

⁽⁵⁶⁾ Beslut 2/1/9.4.2012 från kommittén för resolutionsåtgärder vid Greklands centralbank.

⁽⁵⁷⁾ Se fotnot 53.

⁽⁵⁸⁾ När det gäller det belopp på 227 miljoner euro som HFSF betalat till New TT Bank, föreskrevs det i beslutet från kommittén för resolutionsåtgärder vid Greklands centralbank av den 3 maj 2012 att HFSF, i enlighet med artikel 9.12 i lag 4051/2012, var skyldig att i HDIGF:s ställe betala inte bara nya utan även utestående skulder som inte hade betalats fram till antagandet av lag 4051/2012 av den 29 februari 2012. HFSF lämnade därför in en ansökan om ogiltigförklaring av det aktuella beslutet från Greklands centralbank till det statliga rådet. Av denna anledning har New TT Bank lovat HFSF, genom en skrivelse av den 11 februari 2013, att om domstolen beslutar till HFSF:s fördel ska New TT Bank återbetala beloppet på 227 miljoner euro till HFSF. Se fotnot 31, s. 6 och 48.

2.3.4.2.2 Stödåtgärd till TT Bank

Statlig rekapitalisering till förmån för TT Bank (åtgärd TT)

- (98) I maj 2009 fick TT Bank ett kapitaltillskott på 224,96 miljoner euro från Grekland, vilket motsvarade cirka 2,9 procent av dess riskvägda tillgångar vid den tidpunkten. TT Bank fick kapitaltillskottet inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden, som ingår i stödsystemet för de grekiska bankerna. Kapitaltillskottet skedde i form av preferensaktier.

2.3.4.2.3 Stödåtgärder till New TT Bank

i) Åtgärdande av likviditetsgapet i New TT Bank med 3 732,6 miljoner euro (åtgärd NTT1)

- (99) HFSF finansierade likviditetsgapet i New TT Bank, vilket motsvarade skillnaden mellan värdet av de tillgångar som överförts från TT Bank till New TT Bank och det nominella värdet av de överförda skulderna. I linje med ett beslut från Greklands centralbank den 18 januari 2013, betalade HFSF den 29 januari 2013 ett belopp på 2 730,8 miljoner euro⁽⁵⁹⁾, vilket motsvarade nästan två tredjedelar av det beräknade likviditetsgapet. Efter att Greklands centralbank slutfört beräkningen av likviditetsgapet på 3 732,6 miljoner euro⁽⁶⁰⁾, utbetalade HFSF den 14 juni 2013 det återstående beloppet på 1 001,7 miljoner euro till New TT Bank i linje med ett beslut från Greklands centralbank den 21 maj 2013.

ii) Kapitaltillskott från HFSF till New TT Bank (åtgärd NTT2)

- (100) HFSF är ensam aktieägare i New TT Bank och försåg denna med statligt stöd i form av ursprungligt aktiekapital (stamaktier) på 500 miljoner euro.

2.4 OMSTRUKTURERINGSPLANEN OCH DEN NYA FÖRETAGSMODELLEN

- (101) Den 16 april 2014 överlämnade Grekland omstruktureringsplanen för banken, där man förklarar hur banken, som en sammanslagen enhet till följd av förvärvet av Nea Proton Bank och New TT Bank, avser att återställa sin långsiktiga lönsamhet.

2.4.1 Inhemsk verksamhet

- (102) Enligt omstruktureringsplanen kommer banken att inrikta sig på sin kärnbankverksamhet i Grekland. Samtidigt som bankens internationella verksamhet stod för omkring 26 procent av lånen 2010⁽⁶¹⁾ hade denna andel redan minskat till 20 procent i slutet av 2012, och man kommer att se en ytterligare minskning till [...] procent vid slutet av 2018⁽⁶²⁾.
- (103) Bankens huvudprioritering är att återfå lönsamhet i sin grekiska bankverksamhet före omstruktureringsperiodens slut (den 31 december 2018). För detta ändamål inbegriper omstruktureringsplanen en rad åtgärder som syftar till att förbättra bankens operativa effektivitet och nettoräntemarginal samt åtgärder för att öka bankens kapitalsituation och balansräkningsstruktur.
- (104) När det gäller den operativa effektiviteten hade banken redan inlett ett omfattande rationaliseringsprogram långt före förvärvet av New TT Bank och Nea Proton Bank. Banken har sedan 2010 minskat sitt fysiska avtryck i Grekland. Sett till banken som en fristående enhet (dvs. bortsett från förvärvet av New TT Bank och Nea Proton Bank) har den minskat antalet filialer från 564 i juni 2008 till [...] 2014 och även gjort personalnedskärningar i Grekland (från 10 142 år 2008 till 9 037 år 2012)⁽⁶³⁾.
- (105) Före omstruktureringsplanens slut planerar banken ytterligare nedskärningar i såväl antalet filialer, från 645 pro forma den 31 december 2012 till [...] den 31 december 2018, som antalet anställda, från 12 430 till [...] pro forma, dvs. med inbegripande av Nea Proton Bank och New TT Bank⁽⁶⁴⁾.

⁽⁵⁹⁾ Det ursprungliga likviditetsgapet beräknades till 4 096 miljoner euro, enligt beslut 7/1/18.1.2013 från kredit- och försäkringskommittén vid Greklands centralbank.

⁽⁶⁰⁾ Beslut 11/1/21.5.2013 från kommittén för resolutionsåtgärder vid Greklands centralbank.

⁽⁶¹⁾ EFG Eurobank, Annual report 2010, s. 9, se <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank%20FIN%20AR%202010%20en.pdf>

⁽⁶²⁾ Omstruktureringsplanen, s. 50, baserat på nettolån.

⁽⁶³⁾ Omstruktureringsplanen, s. 62–63.

⁽⁶⁴⁾ Omstruktureringsplanen, s. 64 (2012 års siffror pro forma).

- (106) Den ökade effektiviteten i fråga om filialer och personal kommer att bidra till att minska den totala kostnaden för den sammanslagna grekiska bankverksamheten med [...] procent varje år från 913 miljoner euro år 2013 ⁽⁶⁵⁾ till [...] miljoner euro år 2018 ⁽⁶⁶⁾. Detta får till följd att de förväntade kostnaderna i relation till intäkterna (K/I-talet) i bankens grekiska bankverksamhet kommer att understiga [...] procent i slutet av omstruktureringsperioden, jämfört med 60 procent under 2012.
- (107) I omstruktureringsplanen beskrivs också hur banken kommer att förbättra sina finansieringskostnader, vilket är avgörande för att återställa lönsamheten. Banken räknar med att kunna betala lägre räntor på sin inlåning för att främja en stabilare miljö och särskilt den planerade stabiliseringen och återhämtningen av den grekiska ekonomin, som förväntas växa igen från och med 2014. Ränteskillnaderna för inlåning (genomsnittet för tidsbunden inlåning, disponibla medel och sparräntor) förväntas minska i Grekland från 223 räntepunkter år 2012 till [...] räntepunkter år 2018 ⁽⁶⁷⁾. Denna minskning av spreadarna ska främst åstadkommas genom betalning av mycket lägre räntor på tidsbunden inlåning. På samma sätt kommer bankens beroende av akut likviditetsstöd och mer omfattande finansiering från Eurosystemet att minska från 42,9 procent av dess sammanlagda tillgångar på koncernnivå år 2012 till [...] procent 2018 ⁽⁶⁸⁾.
- (108) Enligt omstruktureringsplanen kommer banken också att förbättra sin balansräkning. Nettokvoten mellan utlåning och inlåning i Grekland kommer att minska till [...] procent år 2018 (jämfört med 160 procent år 2012 och 115 procent år 2013) ⁽⁶⁹⁾, medan dess kapitalkrav kommer att öka med en kärnprimärkapitalkvot på [...] procent på koncernnivå år 2018 ⁽⁷⁰⁾ (i stället för ett negativt eget kapital före den första tillfälliga rekaptaliseringen).
- (109) En annan strategisk prioritering inom banken är förvaltning av nödlidande lån. Utöver förbättrade kreditprocesser för både låneuppläggning och omstrukturering av nödlidande lån, handlar omstruktureringsplanen främst om hanteringen av osäkra fordringar samt inrättande av en ny korrigerande enhet. Denna enhet kommer att ha hand om omstrukturering av osäkra fordringar. Den kommer att utnyttja den expertis som finns hos 30–50 affärsrelationsexperter avseende konkursdrabbade företag ⁽⁷¹⁾. Andelen nödlidande lån kommer att ligga på [...] procent på koncernnivå år 2015 ([...] procent år 2015 för den grekiska inhemska marknaden ⁽⁷²⁾) och kommer därefter att börja minska, med en förväntad takt på [...] procent i slutet av omstruktureringsperioden ⁽⁷³⁾ (30 procent i Grekland före avskrivning av skulder). Bankens lånenedskrivningar i Grekland kommer att minska från 1 652 miljoner euro år 2013 till [...] miljoner euro år 2018 ⁽⁷⁴⁾, på grund av återhämtningen i den grekiska ekonomin.
- (110) Tack vare en förbättrad operativ effektivitet, en minskning av nettoräntemarginalen och den sänkta riskkostnaden kommer banken att kunna bli lönsam i Grekland från och med 2015. Banken räknar med att dess förluster på koncernnivå kommer att uppgå till [...] miljoner euro år 2014 och [...] miljoner euro år 2015, medan dess vinster kommer att uppgå till [...] miljoner euro, [...] miljoner euro och [...] miljoner euro år 2016, 2017 respektive 2018 ⁽⁷⁵⁾. Den konsoliderade avkastningen på eget kapital kommer att uppgå till [...] procent år 2018 ⁽⁷⁶⁾. Denna lönsamhetsnivå kommer huvudsakligen att drivas på av den grekiska marknaden (med en avkastning på eget kapital på [...] procent i slutet av omstruktureringsperioden) medan [...] och [...] kommer att rapportera en lägre lönsamhet (på [...] procent respektive [...] procent).

2.4.2 Internationell bankverksamhet

- (111) Banken har redan börjat skuldsanera och omstrukturera sitt internationella nätverk. Den har redan sålt dotterföretag i Turkiet (Eurobank Tefken) och Polen (EFG Polen). Det kommersiella gapet, dvs. skillnaden mellan det utestående beloppet för inlåning och det utestående beloppet av lån till ett visst dotterbolag, i det återstående internationella nätverket har minskat från 1,7 miljarder euro år 2010 till 0,8 miljarder euro år 2012, medan driftskostnaderna minskade med 9 procent mellan år 2010 och 2012 ⁽⁷⁷⁾.

⁽⁶⁵⁾ Bankens skrivelse av den 10 september 2013.

⁽⁶⁶⁾ Omstruktureringsplanen, s. 64.

⁽⁶⁷⁾ Omstruktureringsplanen, s. 61.

⁽⁶⁸⁾ Finansiella prognoser som bifogats omstruktureringsplanen, som anmäldes till kommissionen den 16 april 2014.

⁽⁶⁹⁾ Omstruktureringsplanen, s. 76.

⁽⁷⁰⁾ Se fotnot 69.

⁽⁷¹⁾ Omstruktureringsplanen, s. 62.

⁽⁷²⁾ Omstruktureringsplanen, s. 51.

⁽⁷³⁾ Se fotnot 68.

⁽⁷⁴⁾ Se fotnot 72.

⁽⁷⁵⁾ Nettoresultatet av den grekiska verksamheten kommer att bli positivt under 2015 med 20 miljoner euro, 304 miljoner euro, 471 miljoner euro respektive 554 miljoner euro i vinst år 2015, 2016, 2017 och 2018.

⁽⁷⁶⁾ Se fotnot 68.

⁽⁷⁷⁾ Uppgifter som lämnats av banken den 9 maj 2013.

- (112) Banken kommer att fortsätta omstrukturera och banta sitt internationella nätverk. Banken har i synnerhet åtagit sig att minska sitt innehav av internationella tillgångar till 8,77 miljarder euro före den 30 juni 2017. Banken har också åtagit sig att ytterligare minska innehavet till 3,5 miljarder euro om HFSF behöver investera mer än 1 miljard euro i den kommande aktiekapitalökningen.
- (113) Ett alternativ som undersökts av banken i omstruktureringsplanen för att uppfylla detta mål är att sälja sin verksamhet i [...] ⁽⁷⁸⁾.
- (114) Avyttringarna utgör [...] procent av bankens utländska tillgångar per den 31 december 2012. De utländska tillgångarna skulle därför uppgå till [...] miljarder euro per den 31 december 2018, med ett internationellt nätverk inriktat på [...] och [...].
- (115) I omstruktureringsplanen betonas behovet av att minska de utländska dotterbolagens beroende av de grekiska moderbolagen när det gäller deras finansieringsbehov och att fortsätta skydda bankens kapital situation.
- (116) I detta syfte planerar banken att genomföra ett omfattande kostnadsminskningsprogram i det internationella nätverket, [...]. I [...] till exempel kommer [...] filialer att läggas ner medan arbetskraften kommer att minska med [...] anställda från och med den 31 december 2012 fram till försäljningen av dotterbolaget i [...] ⁽⁷⁹⁾.
- (117) Banken kommer att minska sin totala finansiering av utländska dotterbolag från 2 miljarder euro år 2012 till [...] år 2018 ⁽⁸⁰⁾, medan avkastningen på eget kapital kommer att uppgå till [...] procent och [...] procent år [...] och [...].

2.4.3 Annan verksamhet än bankverksamhet: försäljning av försäkrings- och fastighetsverksamhet

- (118) Banken har minskat sitt ägande i sitt dotterbolag inom fastighetsbranschen (Eurobank Properties) till under 35 procent genom en aktiekapitalökning, vilket har haft en positiv inverkan på bankens kärnprimärkapitalkvot ⁽⁸¹⁾. Banken kommer att ha avyttrat dotterbolaget helt och hållet senast den 31 december 2018.
- (119) Banken planerar också att sälja företags försäkringsdotterbolag senast den [...].

2.4.4 Anskaffning av privat kapital och bidrag från befintliga aktieägare och innehavare av efterställda fordringar

- (120) Banken har lyckats anskaffa kapital på marknaden och därigenom minska sitt behov av statligt stöd.
- (121) Antalet aktieägare minskade kraftigt till följd av rekapitaliseringen våren 2013, eftersom HFSF fick 98,56 procent av bankens aktier, vilket innebar att de befintliga aktieägarna endast stod för ett aktieinnehav på 1,44 procent. Därför tog HFSF full kontroll över banken i juni 2013. Ingen utdelning har utbetalats kontant sedan 2008.
- (122) I februari 2012 erbjöd banken sig att köpa tillbaka hybridinstrument från privata investerare till ett pris på mellan 40 och 50 procent av det nominella värdet. Återköpspriset fastställdes utifrån instrumentens marknadsvärde och omfattade en premie på maximalt 10 procentenheter, som lades till för att locka investerare att delta i återköpet. Detta erbjudande godtogs för knappt 50 procent av instrumentens totala nominella värde, vilket efter avdrag för transaktionskostnaderna gav banken en vinst på 248 miljoner euro ⁽⁸²⁾.
- (123) I maj 2013 offentliggjorde banken andra skuldhanteringsåtgärder. Banken erbjöd borgenärer möjligheten att omvandla sina lägre grupp ett-värdepapper och lägre grupp två-värdepapper, med ett utestående belopp på 662 miljoner euro, till stamaktier till nominellt värde. Konverteringskursen hade fastställts så att den skulle motsvara det

⁽⁷⁸⁾ Banken har inte åtagit sig att genomföra detta särskilda avyttringsprogram och det står banken fritt, i enlighet med bilagan, att välja en annan strategi för att nå det övergripande målet.

⁽⁷⁹⁾ Se fotnot 68.

⁽⁸⁰⁾ Se fotnot 68.

⁽⁸¹⁾ Eurobanks tillkännagivande av den 19 juni 2013, se http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/EuproVeryFinalEnglish_190613.pdf

⁽⁸²⁾ Tillkännagivande av resultaten av anbudsfordringar för befintliga grupp ett-värdepapper och lägre grupp två-värdepapper, den 20 februari 2013, se http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Harper%20-%20Final%20Results%20Press%20Release%20_Eng.pdf

anbudspris som HFSF betalade vid rekapitaliseringen våren 2013⁽⁸³⁾. Godkännandegraden var 48 procent. Efter som obligationsinnehavarna av lägre grupp ett- och lägre grupp två-värdepapper omvandlade sina värdepapper till lägre efterställda instrument utan kontant ersättning, uppgick det anskaffade kapitalet till 317 miljoner euro.

- (124) Till följd av de båda återköpen minskade beståndet av efterställda och hybrida skulder från 1 045 miljoner euro den 31 december 2011 till 283 miljoner euro den 31 december 2013⁽⁸⁴⁾.

2.5 DE GREKISKA MYNDIGHETERNAS ÅTAGANDEN

- (125) Grekland åtog sig att banken och dess närstående bolag skulle genomföra den omstruktureringsplan som inlämnades den 16 april 2014 och gjorde ytterligare åtaganden om genomförandet av omstruktureringsplanen (nedan kallade *åtagandena*). Åtagandena, som förtecknas i bilagan, sammanfattas i detta avsnitt.
- (126) För det första har Grekland åtagit sig att banken ska omstrukturera sin kommersiella verksamhet i Grekland och fastställa ett högsta antal filialer och anställda samt ett krav avseende högsta totala kostnader som ska följas den 31 december 2017⁽⁸⁵⁾.
- (127) Grekland har också lovat att banken kommer att minska kostnaderna för inlåning i Grekland och ha en maximal kvot nettoutlåning/nettoinlåning senast den 31 december 2017⁽⁸⁶⁾.
- (128) När det gäller bankens utländska dotterbolag har Grekland gjort ett åtagande om att banken inte ska bevilja ytterligare kapitalstöd om inte förutbestämda villkor är uppfyllda. Grekland har också lovat att banken kommer att minska sina internationella tillgångar avsevärt fram till den 30 juni 2018⁽⁸⁷⁾.
- (129) Grekland har gjort ett åtagande om att banken kommer att avyttra sin försäkringsverksamhet, sitt dotterbolag inom fastighetsbranschen och ett antal värdepapper samt minska sin riskkapitalportfölj. Dessutom kommer banken inte att köpa värdepapper av bristande kvalitet, med några få undantag⁽⁸⁸⁾.
- (130) Grekland gjorde ett antal åtaganden avseende företagsstyrningen av banken. Landet åtog sig att begränsa ersättningen till bankens anställda och chefer, för att se till att banken följer grekisk lagstiftning i fråga om företagsstyrning och upprättar en effektiv och adekvat organisationsstruktur⁽⁸⁹⁾.
- (131) Grekland har också lovat att banken kommer att förbättra sin kreditpolitik för att förhindra varje form av diskriminering under något skede av kreditprocessen och ge garantier för att beslut om beviljande och omstrukturering av lån syftar till att maximera bankens lönsamhet. Vidare har Grekland lovat att banken kommer att förbättra övervakningen av kreditrisker samt omstruktureringen av lån⁽⁹⁰⁾.
- (132) Ett antal åtaganden rör bankens affärer med anslutna låntagare. Dessa åtaganden syftar till att säkerställa att banken inte avviker från ansvarsfull bankpraxis vid beviljande eller omstrukturering av lån till sina anställda, chefer och aktieägare samt till offentliga enheter, politiska partier och medieföretag⁽⁹¹⁾.
- (133) Slutligen har Grekland åtagit sig att införa ytterligare begränsningar för banken, såsom ett kupong- och utdelningsförbud, ett förvärvsförbud och ett reklamförbud⁽⁹²⁾.
- (134) Åtagandena kommer att övervakas fram till den 31 december 2018 av en övervakningsförvaltare.

⁽⁸³⁾ *Liability Management Exercise*, se http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Press%20Release_Offer%20Results_ENGLISH.pdf och *Report of the Hellenic Financial Stability Fund for the period January-June 2013*, http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

⁽⁸⁴⁾ Se de konsoliderade årsredovisningarna för 2011 och 2013.

⁽⁸⁵⁾ Se åtagandena i kapitel II i bilagan.

⁽⁸⁶⁾ Se fotnot 85.

⁽⁸⁷⁾ Se fotnot 85.

⁽⁸⁸⁾ Se fotnot 85.

⁽⁸⁹⁾ Se åtagandena i kapitel III avsnitt A i bilagan.

⁽⁹⁰⁾ Se fotnot 89.

⁽⁹¹⁾ Se fotnot 89.

⁽⁹²⁾ Se åtagandena i kapitel III avsnitt C i bilagan.

- (135) När det gäller bankens nuvarande kapitalökning har Grekland, eftersom HFSF spärrar kapitalökningen, gjort ett separat åtagande om att genomföra de åtgärder som föreskrivs i artikel 6a i HFSF:s lag av den 30 mars 2014 i dess ändrade lydelse, en bestämmelse som syftar till att fördela det återstående beloppet av ett kreditinstituts kapitalunderskott till innehavarna av kapitalinstrument och andra efterställda skulder, när så är nödvändigt, innan HFSF ger ett eventuellt kapitaltillskott.

3. BESKRIVNING AV ORSAKERNA TILL ATT FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDE INLEDDES

3.1 ORSAKERNA TILL INLEDANDET AV DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET I FRÅGA OM DEN FÖRSTA TILLFÄLLIGA REKAPITALISERINGEN

- (136) Den 27 juli 2012 inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande för att kontrollera att villkoren i 2008 års bankmeddelande⁽⁹³⁾ uppfyllts när det gäller lämpligheten, nödvändigheten och proportionaliteten i fråga om den första tillfälliga rekapitalisering som HFSF gjort till förmån för banken (åtgärd B1).
- (137) När det gäller åtgärdens lämplighet uttryckte kommissionen tvivel om huruvida banken hade vidtagit alla möjliga åtgärder för att undvika ett framtida stödbehov, eftersom stödet gavs efter föregående rekapitalisering och likviditetsstöd och med tanke på den utdragna undsättningsperioden⁽⁹⁴⁾. Dessutom var kommissionen inte på det klara med vem som skulle kontrollera banken när den första tillfälliga rekapitaliseringen ersatts med en ständig rekapitalisering⁽⁹⁵⁾, eftersom banken kunde komma att kontrolleras av antingen staten eller privata minoritetsägare. I båda fallen angav kommissionen att den ville se till att kvaliteten på bankens förvaltning och särskilt dess låneförfarande inte försämrades.
- (138) När det gäller nödvändigheten av den första tillfälliga rekapitaliseringen ifrågasatte kommissionen i skäl 66 i förfarandebeslutet avseende Eurobank om alla möjliga åtgärder hade vidtagits för att banken inte skulle behöva stöd igen i framtiden. Eftersom den tillfälliga rekapitaliseringens varaktighet var ovisst kunde kommissionen därtill inte avgöra om den var tillräcklig och förenlig med principerna om ersättning och ansvarsdelning enligt reglerna om statligt stöd. Eftersom villkoren för att omvandla den första tillfälliga rekapitaliseringen till en permanent rekapitalisering inte var kända när Eurobank antog beslutet om att inleda förfarandet, kunde kommissionen dessutom inte göra någon bedömning av dessa.
- (139) När det gäller stödets proportionalitet uttryckte kommissionen tvivel om huruvida skyddsåtgärderna (reklamförbudet, kupong- och utdelningsförbudet, köptionsförbudet och återköpsförbudet enligt skäl 71 i förfarandebeslutet avseende Eurobank) var tillräckliga i förhållande till den första tillfälliga rekapitaliseringen. I skäl 72 i nämnda beslut angav kommissionen vidare att snedvridningar av konkurrensen kunde orsakas av bristande regler som hindrar HFSF från att samordna de fyra största grekiska bankerna (dvs. banken, Alpha Bank, NBG och Piraeus) och att det saknas lämpliga skyddsåtgärder för att de inte ska utbyta kommersiellt känslig information. Kommissionen föreslog därför att en övervakningsförvaltare skulle utses som skulle vara fysiskt närvarande i banken.

3.2 ORSAKERNA TILL INLEDANDET AV DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET I FRÅGA OM NEA PROTON BANK

- (140) Den 26 juli 2012 inledde kommissionen det formella granskningsförfarandet för att kontrollera huruvida den intervention på 1 122 miljoner euro som gjorts genom HDIGF:s avvecklingsplan (åtgärd NP1) samt HFSF:s kapitaltillskott på 250 miljoner euro och övriga kapitaltillskott på upp till totalt 300 miljoner euro (åtgärd NP2) till förmån för Nea Proton Bank, uppfyllde de allmänna förenlighetskraven och kraven i 2008 års bankmeddelande, rekapitaliseringsmeddelandet⁽⁹⁶⁾ och omstruktureringsmeddelandet⁽⁹⁷⁾ (återställande av långsiktig lönsamhet, ansvarsfördelning och begränsning av stödet till minsta möjliga samt begränsning av snedvridning av konkurrensen).

⁽⁹³⁾ Meddelande från kommissionen – Tillämpning av reglerna om statligt stöd på åtgärder till förmån för finansinstitut med anledning av den globala finanskrisen (EUT C 270, 25.10.2008, s. 8).

⁽⁹⁴⁾ Skäl 59 i förfarandebeslutet avseende Eurobank.

⁽⁹⁵⁾ Skäl 63 i förfarandebeslutet avseende Eurobank.

⁽⁹⁶⁾ Meddelande från kommissionen – Rekapitalisering av finansinstitut under den rådande finanskrisen: begränsning av stödet till minsta möjliga och garantier mot otillbörlig snedvridning av konkurrensen (EUT C 10, 15.1.2009, s. 2).

⁽⁹⁷⁾ Kommissionens meddelande om återställandet av lönsamheten och bedömningen av omstruktureringsåtgärder inom finanssektorn under den rådande krisen enligt reglerna om statligt stöd (EUT C 195, 19.8.2009, s. 9).

- (141) När det gäller åtgärdernas lämplighet, angav kommissionen att åtgärderna var lämpliga som undsättningsstöd.
- (142) Beträffande åtgärdernas nödvändighet konstaterade kommissionen att interventionen i HDIGF:s avvecklingsplan var nödvändig till både storlek och form, medan HFSF:s kapitaltillskott bara var nödvändiga till formen. När det gäller storleken på HFSF:s kapitaltillskott, uttryckte kommissionen dock tvivel i skäl 59 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton om huruvida Nea Proton Bank skulle kunna återställa sin långsiktiga lönsamhet på egen hand och om en fristående omstrukturering var det billigaste alternativet. I skälen 60 och 61 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton fastställde kommissionen vidare att Nea Proton Banks oförmåga att i tillräcklig grad ersätta HFSF:s rekapitalisering gav upphov till tvivel om huruvida banken i grund och botten var bärkraftig och att det därför skapades ett behov av en genomgripande omstrukturering.
- (143) När det gäller åtgärdernas proportionalitet, ansåg kommissionen att åtgärderna var proportionerliga som undsättningsstöd.
- (144) När det gäller återställandet av den långsiktiga lönsamheten i Nea Proton Bank, uttryckte kommissionen tvivel i skäl 65 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton om huruvida banken skulle kunna bli lönsam på egen hand.
- (145) Kommissionen betvivlade att den föreslagna omstruktureringen var tillräcklig i förhållande till omfattningen av den omstrukturering som krävdes eftersom det inte fanns tillräcklig ersättning.

3.3 ORSAKERNA TILL INLEDANDET AV DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET I FRÅGA OM NEW TT BANK

- (146) Den 6 maj 2013 inledde kommissionen det formella granskningsförfarandet för att kontrollera om finansieringen på 4,1 miljarder euro av finansieringsgapet till de verksamheter som överförts från TT Bank till New TT Bank (åtgärd NTT1), kapitaltillskottet på 500 miljoner euro från HFSF till New TT Bank (åtgärd NTT2), kapitaltillskottet på 224,96 miljoner euro i form av preferensaktier enligt de grekiska bankernas stödssystem till TT Bank (åtgärd TT) och interventionen på 0,68 miljarder euro genom HDIGF:s avvecklingsplan för T Banks tillgångar som överförts till TT Bank (åtgärd T) uppfyllde de allmänna förenlighetskriterierna och kraven i 2008 års bankmeddelande, rekapitaliseringsmeddelandet och omstruktureringsmeddelandet (återställande av långsiktig lönsamhet, ansvarsfördelning och begränsning av stödet till minsta möjliga samt begränsning av snedvridningarna av konkurrensen).
- (147) Kommissionen ansåg att både åtgärd NTT2 och NTT1 var lämpliga och nödvändiga till formen som undsättningsstöd. När det gäller nödvändigheten av åtgärd NTT2 storleksmässigt sett, tvivlade kommissionen på New TT Banks långsiktiga lönsamhet på egen hand och på att en fristående omstrukturering var det enda och billigaste alternativet⁽⁹⁸⁾. När det gäller ersättningen för de båda åtgärderna angav kommissionen att åtgärdandet av likviditetsgapet var en definitiv kostnad utan kvittning mot framtida intäkter som skapade ett behov av en genomgripande omstrukturering⁽⁹⁹⁾.
- (148) När det gäller de båda åtgärdernas proportionalitet, ansåg kommissionen att åtgärderna NTT2 och NTT1 var proportionerliga som undsättningsstöd på kort sikt. I skäl 79 i förfarandebeslutet avseende New TT begärde dock kommissionen att åtgärder snabbt skulle vidtas för att begränsa negativa spridningseffekter.
- (149) När det gäller förenligheten av åtgärd T, godkände kommissionen denna tillfälligt som undsättningsstöd den 16 maj 2012 i sitt beslut om resolution av T Bank (nedan kallat *beslutet om T Bank*)⁽¹⁰⁰⁾ men kunde inte ge ett slutgiltigt godkännande av stödet för T Banks verksamhet som överförts till TT Bank. I förfarandebeslutet avseende New TT⁽¹⁰¹⁾ förlängde kommissionen godkännandet av åtgärden som undsättningsstöd fram till att den fattat ett slutgiltigt beslut om en uppdaterad version av omstruktureringsplanen för TT Bank.

⁽⁹⁸⁾ Skäl 73 i förfarandebeslutet avseende New TT.

⁽⁹⁹⁾ Skälen 75 och 77 i förfarandebeslutet avseende New TT.

⁽¹⁰⁰⁾ Kommissionens beslut av den 16 maj 2012 i ärendet om statligt stöd SA.34115 (12/NN) "Resolution of T Bank" (EUT C 284, 20.9.2012, s. 9).

⁽¹⁰¹⁾ Skäl 83 i förfarandebeslutet avseende New TT.

- (150) När det gäller åtgärdernas förenlighet med omstruktureringsmeddelandet, tvivlade kommissionen på att New TT Bank skulle återställa sin långsiktiga lönsamhet på egen hand. Denna skepsis grundades på ett begränsat antal av de åtgärder som New TT Bank föreslogs vidta för att generera vinster i framtiden, osäkerheten kring de frivilliga uttrangeringssystemen när det gäller timingen och de anställdas godkännandegrad, avsaknaden av ytterligare åtgärder för att minska personalkostnaderna, bristen på åtgärder för att rationalisera nätet av filialer efter förvärvet av T Bank och underlåtenheten att utnyttja potentiella synergieffekter⁽¹⁰²⁾.
- (151) I skälen 90 och 91 i förfarandebeslutet avseende New TT, uttryckte kommissionen tvivel om huruvida de kraftigt minskade räntemarginalerna på existerande inlåning och de ökade lånemarginalerna på nya lån skulle kunna genomföras utan att New TT Bank förlorar en betydande mängd kunder och utan att behöva göra riskfylld utlåning. Dessutom tvivlade kommissionen på att New TT Bank skulle fördubbla sina företagslån som planerat och att man skulle uppnå den omfattande tillväxt i nettoränteintäkter som planerat, med tanke på bristen på sakkunskap.
- (152) I skäl 95 i förfarandebeslutet avseende New TT, ansåg kommissionen därför att återintegreringen av TT Bank i ett större och lönsamt finansiellt företag skulle öka lönsamhetsutsikterna för New TT Bank, eftersom det skulle möjliggöra kostnadsrationalisering, nya priser på inlåning och nya lån samt ett större produktutbud.
- (153) Eftersom New TT Bank hade övertagit den tidigare ekonomiska verksamheten vid TT Bank, och även vid T Bank, inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande om huruvida åtgärderna T och TT var en långsiktig lösning på lönsamheten i New TT Bank och uppmanade berörda parter att inkomma med synpunkter.
- (154) När det gäller ansvarsfördelningen, ansåg kommissionen att en fristående omstrukturering ökade omstruktureringskostnaderna, och därför betvivlade kommissionen att det statliga stödet var begränsat till vad som var absolut nödvändigt. Kommissionen noterade dessutom att avsaknaden av ersättning skapade ett behov av djupgående omstrukturering, i fråga om såväl lönsamhetsåtgärder som åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen, trots att det fanns en tillräcklig ansvarsfördelning mellan aktieägare och innehavare av efterställda fordringar, vilken troligen var största möjliga. Kommissionen påpekade även att det faktum att förlusterna till stor del berodde på en skuldnedskrivning till förmån för staten motiverade en lägre ersättning⁽¹⁰³⁾.
- (155) När det gäller snedvridningen av konkurrensen noterade kommissionen att det enorma stödbeloppet till TT Bank och verksamheter som överförts från T Bank samt avsaknaden av ersättning krävde en djupgående omstrukturering och minskad marknads närvaro från New TT Banks sida. Även om förlusterna främst berodde på innehavet av grekiska statsobligationer, konstaterade kommissionen dessutom att TT Bank hade innehaft fler grekiska statsobligationer än andra grekiska banker i förhållande till sin storlek och att detta var ett tecken på olämpligt risktagande⁽¹⁰⁴⁾. Avslutningsvis konstaterade kommissionen att även om New TT Bank skulle ha i stort sett samma marknads närvaro som TT Bank, skulle snedvridningen av konkurrensen bli begränsad med tanke på New TT Banks relativt sett begränsade storlek och avsaknaden av utländsk verksamhet. Kommissionen var dock tveksam till om tillräckliga åtgärder hade vidtagits för att begränsa snedvridningen av konkurrensen och ansåg att ett förbud mot prisledarskap och andra beteendemässiga åtgärder kunde vara nödvändiga⁽¹⁰⁵⁾.

4. SYNPKUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER PÅ DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET I FRÅGA OM DEN FÖRSTA TILLFÄLLIGA REKAPITALISERINGEN

SYNPKUNKTER FRÅN EN GREKISK BANK

- (156) Den 3 januari 2013 mottog kommissionen synpunkter från en grekisk bank på förfarandebeslutet avseende Eurobank. Den grekiska banken påpekade att HFSF:s rekapitalisering av grekiska banker i princip var ett välkommet steg mot ett sundare och mer bärkraftigt banksystem och framförde inga invändningar mot rekapitaliseringen av Eurobank.
- (157) Samtidigt som den grekiska banken uttryckte sitt fulla stöd för principen om rekapitalisering av grekiska banker genom HFSF, förväntade den sig att HFSF:s rekapitalisering skulle vara öppen på lika villkor för alla banker som bedriver verksamhet i Grekland, för att minimera snedvridningen av konkurrensen och undvika diskriminering.

⁽¹⁰²⁾ Skälen 88 och 89 i förfarandebeslutet avseende New TT.

⁽¹⁰³⁾ Skäl 103 i förfarandebeslutet avseende New TT.

⁽¹⁰⁴⁾ Skäl 104 i förfarandebeslutet avseende New TT.

⁽¹⁰⁵⁾ Skäl 107 i förfarandebeslutet avseende New TT.

5. SYNPKTER FRÅN GREKLAND PÅ DE FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDENA

5.1 SYNPKTER FRÅN GREKLAND PÅ DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET I FRÅGA OM DEN FÖRSTA TILLFÄLLIGA REKAPITALISERINGEN

- (158) Den 5 september 2012 lämnade Grekland synpunkter från Greklands centralbank och HFSF om förfarandebeslutet avseende Eurobank.

5.1.1 Synpunkter från Greklands centralbank

- (159) När det gäller lämpligheten av den första tillfälliga rekapitaliseringen, konstaterade Greklands centralbank att det kapitalbelopp på 18 miljarder euro som HFSF använde för att rekapitalisera de fyra största grekiska bankerna i maj 2012 var mindre än det slutgiltiga belopp som behövdes för att dessa banker gradvis skulle uppnå och bibehålla en kärnprimärkapitalkvot på 10 procent före juni 2012 och en kärnprimärkapitalkvot på 7 procent under ett treårigt scenario med negativ stress. Den noterade också att den första rekapitaliseringen var tillfällig, eftersom rekapitaliseringsprocessen skulle leda till ett ökat aktiekapital vid dessa fyra banker.
- (160) Greklands centralbank konstaterade även att rekapitaliseringen av de största grekiska bankerna utgör en del av en mer långsiktig omstrukturering av den grekiska banksektorn. Den konstaterade att om en bank förblir i privat ägo kommer ledningen med största sannolikhet att förbli densamma, men om en bank blir statsägd (dvs. ägs av HFSF) får HFSF utse en ny ledning som under alla omständigheter kommer att bedömas av Greklands centralbank. Greklands centralbank noterade att den kontinuerligt bedömer företagsstyrningsramen, ledningens lämplighet och riskprofilen för varje bank för att se till att det inte tas överdrivna risker. Den påpekade även att HFSF redan har utsett företrädare i styrelserna vid de rekapitaliserade bankerna.
- (161) Beträffande nödvändigheten av den första tillfälliga rekapitaliseringen konstaterade Greklands centralbank att bankens rekapitalisering var begränsad för att man skulle kunna se till att de då gällande lägsta kapitalkraven (på 8 procent) var uppfyllda. Den angav även att den utdragna tiden före rekapitaliseringarna berodde på den kraftiga försämringen av den operativa miljön i Grekland och effekterna av PSI-programmet, komplexiteten i uppgiften i stort och behovet av att maximera privata investerares medverkan till ett ökat aktiekapitaltillskott.
- (162) När det gäller proportionaliteten av den första tillfälliga rekapitaliseringen påpekade Greklands centralbank att man säkerställer ett fullständigt genomförande av den omstruktureringsplan som ska överlämnas till kommissionen genom att upphäva HFSF:s rösträtt, bl.a. om omstruktureringsplanen faktiskt överträds. Greklands centralbank påpekade även att bankens svårigheter inte beror på vare sig en underskattning av riskerna av bankens ledning eller kommersiellt aggressiva åtgärder.

5.1.2 Synpunkter från HFSF

- (163) När det gäller lämpligheten av den första tillfälliga rekapitaliseringen angav HFSF, i fråga om eventuell statlig inblandning om staten ger betydande statligt stöd genom HFSF och om HFSF har full rösträtt, att de banker som HFSF finansierar inte betraktas som offentliga enheter eller enheter som står under statlig kontroll och att de inte kontrolleras av staten efter att de har rekapitaliserats permanent av HFSF. HFSF påpekade att det rör sig om ett helt oberoende privaträttsligt rättssubjekt med rätt att fatta självständiga beslut. Det är inte underkastat statlig kontroll, i enlighet med artikel 16C punkt 2 i HFSF:s lag, enligt vilken kreditinstitut som HFSF har gett kapitalstöd till inte ingår i den offentliga sektorn. HFSF hänvisade också till sin ledningsstruktur.
- (164) När det gäller HFSF:s inblandning i ledandet av banken konstaterade HFSF att den skulle respektera bankens självständighet och inte hindra dess dagliga ledning eftersom den endast skulle fylla den funktion som fastställts i HFSF:s lag. HFSF angav att det inte skulle finnas något inflytande eller någon samordning från statens sida och att bankens beslut i fråga om utlåningsprocessen (däribland om säkerheter, prissättning och låntagares solvens) skulle fattas utifrån kommersiella kriterier.

- (165) HFSF påpekade att det fastställs lämpliga skyddsåtgärder i HFSF:s lag och det avtal som ingås före tecknandet för att hindra privata aktieägare från att ta överdrivna risker. Med detta avsågs i) utnämmandet av företrädare för HFSF som oberoende, icke verkställande ledamöter i bankens styrelse och deras deltagande i diverse kommittéer, ii) en företagsbesiktning av banken från HFSF:s sida och iii) begränsade röster efter en slutgiltig rekapitalisering tills banken uppfyller villkoren i omstruktureringsplanen.
- (166) Beträffande nödvändigheten av den första tillfälliga rekapitaliseringen och särskilt nivån på ersättningen för stödet, uppgav HFSF att ersättning hade avtalats med företrädare för kommissionen, Europeiska centralbanken (ECB) och Internationella valutafonden (IMF). När det gäller den överenskomna nivån tog man hänsyn till att den första tillfälliga rekapitaliseringen skulle omvandlas till en permanent rekapitalisering före den 30 september 2012, en tidsgräns som fastställdes i mars 2012 i memorandumet mellan kommissionen, ECB och IMF samt Grekland.
- (167) När det gäller proportionaliteten i den första tillfälliga rekapitaliseringen, konstaterade HFSF att de vidtagna åtgärderna, t.ex. de som anges i skäl 165 i detta beslut, utgör tillräckliga skyddsåtgärder med tanke på de enorma stödbelopp som mottagits och den utdragna undsättningsperioden. HFSF uppgav vidare att lämpliga åtgärder har vidtagits för att se till att banker i vilka HFSF är delaktig inte utbyter kommersiellt känslig information sinsemellan. Sådana åtgärder inbegriper utnämmandet av olika företrädare från HFSF till dessa banker, uppdrag som ges till dessa företrädare särskilt för att skydda sig mot att information utbyts mellan olika företrädare och tydliga interna instruktioner till dessa tjänstemän om att inte överföra kommersiellt känslig information från bankerna. Dessutom angav HFSF att den inte utövar sina rättigheter i förhållande till banker på ett sätt som kan förhindra, begränsa, snedvrída eller avsevärt minska eller hindra en effektiv konkurrens. Slutligen påpekade HFSF att styrelseledamöterna och de anställda omfattas av stränga sekretessregler och förvaltaruppdrag samt bestämmelser om tystnadsplikt med avseende på verksamheten.

5.2 SYNPKUNKTER FRÅN GREKLAND PÅ DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET I FRÅGA OM NEA PROTON BANK

- (168) Den 5 september 2012 framförde Grekland synpunkter från Greklands centralbank och HFSF på förfarandebeslutet avseende Nea Proton.

5.2.1 Synpunkter från Greklands centralbank

- (169) Greklands centralbank konstaterade att Nea Proton Bank, i egenskap av ett kreditinstitut som ägs av HFSF, inte kunde tillhandahålla en mer långsiktig verksamhetsplan på egen hand. Dessutom noterade Greklands centralbank att den noggrant följer genomförandet av den verksamhetsplan som HFSF utarbetat för Nea Proton Bank och som överlämnats till kommissionen för att säkerställa att Nea Proton Bank skulle kunna säljas inom den tid som föreskrivs i lag.
- (170) När det gäller den ökade lönsamheten påpekade Greklands centralbank att den största delen av ökningen förväntades ske under 2013 (när nettoränteintäkterna förväntades öka till 55,3 miljoner euro jämfört med 22,7 miljoner euro år 2012), att den huvudsakligen skulle bero på minskningen av de totala räntekostnaderna och att den skulle vara följden av två faktorer: en förlängning av tidsbunden inlåning som tidigare gett hög avkastning till bättre villkor och en minskning med 30 procent av det totala utestående beloppet för inlåning under det första halvåret 2012. Dessutom underströk Greklands centralbank att nettoränteintäkterna från 2013 skulle utvecklas på ett smidigt sätt och inte ge upphov till några tvivel om Nea Proton Banks förmåga att nå målet.

5.2.2 Synpunkter från HFSF

- (171) När det gäller nödvändigheten av åtgärderna till förmån för Nea Proton Bank, konstaterade HFSF att Greklands centralbank är den myndighet som ska besluta om en eventuell resolutionsåtgärd och att HFSF tillfört det minimikapital som krävs för regleringsändamål.
- (172) När det gäller återställandet av den långsiktiga lönsamheten hos Nea Proton Bank, hänvisade HFSF till resolutionsramen enligt vilken HFSF tvingades sälja Nea Proton Bank inom en tvåårsperiod och höll med kommissionen om att Nea Proton Bank skulle kunna ingå i en större och lönsam enhet. Även om omstruktureringsplanen för Nea

Proton Bank baserades på en "fristående" modell, förklarade HFSF att syftet var att underlätta försäljningen av banken genom att göra den mer attraktiv för investerare och förbättra dess finansiella resultat. HFSF påpekade att kapitaltillskotten innebar att Nea Proton Bank kunde respektera en minsta kapitaltäckningsgrad men också förbättra sin finansiella situation och attraktionskraft för en eventuell framtida sammanslagning med andra mindre banker. HFSF noterade också att det extra kapitaltillskottet hade behövts för att täcka kreditförluster i samband med PSI-programmet och de ökade reserveringarna för lån.

- (173) HFSF påpekade att Nea Proton Bank hade förbättrat sin finansieringskostnad och inlåningslojalitet. Nea Proton Banks beroende av Eurosystemet minskade under 2012 och dess likviditetsställning hade förbättrats. Det extra kapitaltillskottet hade bidragit till att sänka räntorna på inlåning och förbättra räntemarginalerna. Nea Proton Bank hade redan ändrat priserna på delar av sin låneportfölj, med hjälp av riskbaserad prissättning med räntesatser som var klart högre än finansieringskostnaderna. Dessutom skulle den planerade tillväxten i nettoränteintäkterna ske med en försiktig expansion på företagsmarknaden och genom en förbättrad portföljkvalitet.
- (174) HFSF konstaterade att Nea Proton Bank hade minskat sina verksamhetskostnader avsevärt 2012, att dess två dotterbolag skulle upphöra med sin verksamhet, att dess deltagande i försäkringsmäklarbranschen hade minskat kraftigt och att den skulle lägga ner sin verksamhet inom fastighetsbranschen.
- (175) Avslutningsvis noterade HFSF att snedvridningen av konkurrensen skulle vara begränsad med tanke på den obetydliga andelen av Nea Proton Banks totala banktillgångar i Grekland och det faktum att ingen aggressiv inlåning övervägdes.

5.3 SYNUNKTER FRÅN GREKLAND PÅ DET FORMELLA GRANSKNINGSFÖRFARANDET I FRÅGA OM NEW TT BANK

- (176) Den 19 juli 2013 framförde finansministeriet synpunkter på förfarandebeslutet avseende New TT.
- (177) När det gäller nödvändigheten av åtgärd NTT1 tillade finansministeriet att det exakta värdet av de tillgångar och skulder som överförts till New TT Bank hade fastställts på grundval av de externa revisorernas rapport i enlighet med artikel 63E punkt 6 i lag 3601/2007.
- (178) När det gäller nödvändigheten av åtgärd NTT2 angav finansministeriet att det i det andra anpassningsprogrammet för Grekland (*Second Review – May 2013*) ställdes krav på att New TT Bank skulle säljas till tredje part före den 15 juli 2013.
- (179) Beträffande ersättningen för åtgärderna NTT1 och NTT2, konstaterade finansministeriet att HFSF, som skulle åtgärda likviditetsgapet i HDIGF:s ställe före den 31 december 2013, erhåller en förmånsrätt framför andra prioriterade fordringsägare i händelse av likvidation av återstående tillgångar i TT Bank och att endast krav från anställda på att få tillbaka 50 procent av sin ersättning prioriteras framför HFSF:s fordringar. Därför konstaterade finansministeriet att likvidationen av dessa tillgångar främst kommer att gynna HFSF och därigenom kommer att minska kostnaderna för staten.
- (180) När det gäller återställandet av den långsiktiga lönsamheten för New TT Bank, konstaterade finansministeriet att New TT Bank, i egenskap av ett mellanliggande kreditinstitut, måste säljas inom två år från inrättandet, i enlighet med artikel 63E i lag 3601/2007. Försäljningen av New TT Bank skulle, i enlighet med memorandumet från maj 2013, ha slutförts senast den 15 juli 2013 för att säkerställa den långsiktiga lönsamheten i verksamheten.

6. BEDÖMNING AV STÖDET SOM HÄNFÖR SIG TILL FÖRVARVADE FÖRETAG

6.1 BEDÖMNING AV STÖDET SOM HÄNFÖR SIG TILL NEA PROTON BANK

6.1.1 Förekomst av statligt stöd och stödbelopp

- (181) Kommissionen måste fastställa förekomsten av statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget. Enligt denna bestämmelse innebär statligt stöd sådant stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, oavsett slag, och som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

6.1.1.1 *Förekomst av stöd i de åtgärder som beviljats enligt stödsystemet för de grekiska bankerna (åtgärderna Pr1, Pr2 och Pr3)*

- (182) Kapitaltillskottet på 80 miljoner euro från den grekiska staten till Proton Bank i maj 2009 (åtgärd Pr1), de grekiska statspapper på 78 miljoner euro som Proton Bank erhöll i april 2009 (åtgärd Pr2) och de statliga garantier som lämnades till Proton Bank för utfärdande av obligationer till ett nominellt värde av 149,4 miljoner euro i juli 2010 (åtgärd Pr3) beviljades inom ramen för stödsystemet för de grekiska bankerna⁽¹⁰⁶⁾. I beslutet om godkännande av nämnda system slog kommissionen fast att de åtgärder som beviljas inom ramen för systemet skulle utgöra statligt stöd.
- (183) Såsom anges i skäl 38 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton, ombesörjer Nea Proton Bank den ekonomiska verksamhet som bedrivits av Proton Bank. Åtgärderna Pr1, Pr2 och Pr3 har gynnat Nea Proton Bank, eftersom de har bidragit till stabilisering och bibehållande av den ekonomiska verksamhet som överförts till denna och som i annat fall inte skulle finnas längre. Kommissionen anser därför att åtgärderna har gynnat den ekonomiska verksamhet som överförts till Nea Proton Bank.

6.1.1.2 *Förekomst av stöd i åtgärdandet av likviditetsgapet i Nea Proton Bank (åtgärd NP1)*

- (184) Redan i skälen 31–37 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton slår kommissionen fast att åtgärd NP1, interventionen genom HDIGF:s och HFSF:s avvecklingsplan, för att åtgärda likviditetsgapet, utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget. I skäl 38 i samma beslut betraktar kommissionen Nea Proton Bank som den ekonomiska förmånstagaren av denna åtgärd eftersom Nea Proton Bank ombesörjer den ekonomiska verksamhet som bedrivits av Proton Bank och som fortfarande finns tack vare det erhållna stödet.

6.1.1.3 *Förekomst av stöd i det ursprungliga aktiekapitaltillskottet från HFSF och ytterligare aktiekapitaltillskott från denna fond år 2012 (åtgärd NP2)*

- (185) Redan i skälen 41–43 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton slår kommissionen fast att HFSF:s kapitaltillskott på 250 miljoner euro och det ytterligare kapitaltillskott som planerades när beslutet fattades, vilka uppgår till sammanlagt 300 miljoner euro, utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget. Såsom anges i skäl 93 i detta beslut bidrog HFSF till slut med ytterligare 265 miljoner euro år 2012, av ett eventuellt kompletterande kapital på 300 miljoner euro, vilket innebär att det totala rekapitaliseringsstödet år 2011 och 2012 utgjorde 515 miljoner euro (åtgärd NP2).

6.1.1.4 *Förekomst av stöd i form av kapitaltillskott från HFSF till Nea Proton Bank före avyttringen till banken (NP3)*

- (186) Kommissionen anser att kapitaltillskottet från HFSF till Nea Proton Bank före avyttringen till banken, vilket uppgick till 395 miljoner euro, utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget.
- (187) Kapitaltillskottet gavs av HFSF, en enhet som har inrättats och finansieras av Grekland för att stödja bankerna, med hjälp av statliga medel. Dessutom är åtgärden av selektiv karaktär eftersom kapitaltillskottet enbart gynnar Nea Proton Bank.
- (188) Vidare innebär interventionen en klar fördel för Nea Proton Bank, eftersom banken på så sätt kan fortsätta bedriva sin bankverksamhet. Utan kapitaltillskottet skulle Nea Proton Bank, som hade ett mycket negativt kapital, ha gått i konkurs. Under sådana omständigheter skulle det ha varit omöjligt att sälja Nea Proton Bank och införliva denna i en större enhet. Vidare är kapitaltillskottet inte förenligt med den marknadsekonomiska investerarprincipen. Tvärtom gjorde rekapitaliseringen på 395 miljoner euro det möjligt att sälja Nea Proton Bank för 1 euro. En privat investerare skulle ha valt att inte gå vidare med rekapitaliseringen och låta Nea Proton Bank gå i konkurs och på så sätt spara 395 miljoner euro.
- (189) Nea Proton Bank konkurrerar med andra banker, även dotterbolag till utländska banker, som är verksamma i Grekland eller kan vara intresserade av att komma in på den grekiska marknaden. Kapitaltillskottet påverkar därför handeln mellan medlemsstaterna och kan snedvräta konkurrensen.
- (190) Kommissionen drar därför slutsatsen att kapitaltillskottet på 395 miljoner euro till Nea Proton Bank utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget.

⁽¹⁰⁶⁾ Se fotnoterna 4 och 6.

Stödmottagaren av åtgärd NP3

- (191) Såsom redan förklarats i skäl 188 betraktar kommissionen Nea Proton Bank som mottagare av kapitaltillskottet på 395 miljoner euro till Nea Proton Bank, eftersom stödet har möjliggjort fortsatt ekonomisk verksamhet vid banken.
- (192) När det gäller frågan om huruvida försäljningen av Nea Proton Bank medför statligt stöd till banken, måste kommissionen bedöma om vissa krav är uppfyllda i linje med punkt 49 i 2008 års bankmeddelande. Den måste särskilt undersöka i) om försäljningen skedde på ett öppet och icke-diskriminerande sätt, ii) om försäljningen skedde på marknadsvillkor och iii) om finansinstitutet eller staten maximerat försäljningspriset av berörda tillgångar och skulder.
- (193) Banken förvärvade aktierna i Nea Proton Bank, eftersom den lämnade in det enda giltiga anbudet inom ramen för ett icke-diskriminerande anbudsförfarande som var öppet för andra banker och finansinstitut. HFSF:s finansiella rådgivare kontaktade ett stort antal banker, finansinstitut och investerare, och endast fyra visade intresse av att köpa Nea Proton Bank, varav endast två, dvs. banken och en hedgefond⁽¹⁰⁷⁾, inlämnade slutliga anbud. Bankens anbud var det enda som motsvarade HFSF:s följebrev (*process letter*).
- (194) Eftersom den finansiella rådgivaren kontaktade ett stort antal banker och på förhand hade fastställt de krav och den tidsfrist som anbudet skulle respektera för att vara giltigt, anser kommissionen att anbudsförfarandet var öppet och icke-diskriminerande. Kommissionen drar därför slutsatsen att upphandlingsförfarandet gör det möjligt att utesluta förekomsten av stöd till köparen.
- (195) Banken betalade ersättningen på en euro och HFSF åtog sig att rekapitalisera Nea Proton Bank före avyttringen. Det negativa försäljningspriset (med tanke på att Nea Proton Bank rekapitaliserades strax före försäljningen) utesluter inte att försäljningspriset motsvarar företagets marknadsvärde⁽¹⁰⁸⁾ eftersom Nea Proton Banks egna kapital var klart negativt och att företaget förväntades notera ytterligare förluster. Kommissionen har ingen anledning att tro att anbudet och det pris som betalats inte återspeglade marknadspriset på företaget. I linje med punkt 49 i 2008 års bankmeddelande, punkt 20 i omstruktureringsmeddelandet och sin egen beslutspraxis⁽¹⁰⁹⁾, drar kommissionen därför slutsatsen att försäljningspriset motsvarade marknadspriset och att stödet till banken kan uteslutas.

6.1.1.5 Slutsats om förekomsten av och det totala beloppet mottaget stöd

- (196) På grundval av skälen 182–190 anser kommissionen att åtgärderna Pr1, Pr2 och Pr3, NP1, NP2 och NP3 uppfyller villkoren i artikel 107.1 i fördraget och utgör statligt stöd. När det gäller åtgärderna Pr1, Pr2 och Pr3 drar kommissionen slutsatsen att eftersom de har bidragit till att verksamheten vid Proton Bank, som sedan överfördes till Nea Proton Bank, har kunnat fortsätta bedrivas kan de också anses gynna Nea Proton Bank som nu ombesörjer nämnda verksamhet. Såsom anges redan i skäl 184 är mottagaren av åtgärd NP1 Nea Proton Bank, som ombesörjer Proton Banks överförda verksamhet. Dessutom är Nea Proton Bank också mottagare av åtgärderna NP2 och NP3.
- (197) Kommissionen drar därför slutsatsen att Nea Proton Banks verksamhet har mottagit statligt stöd i form av ett kapitaltillskott på 2 111,6 miljoner euro (åtgärderna Pr1, NP1, NP2 och NP3) vid sidan av statliga garantier på 149,4 miljoner euro (åtgärd Pr3) och grekiska statspapper på 78 miljoner euro (åtgärd Pr2), vilket sammanfattas i tabell 9.

⁽¹⁰⁷⁾ Hedgefondens anbud var inte förenligt med HFSF:s följebrev. Hedgefondens anbud var villkorat i fråga om noggrannhet, för vilket hedgefonden begärde ytterligare tid, vilket inte var förenligt med tidsfristen i memorandumet. Dessutom begärdes betydande representation och garantier, och hedgefonden införde ett tak på 25 miljoner euro för det ytterligare kapital som hedgefonden var beredd att satsa vid behov och då endast under ett år.

⁽¹⁰⁸⁾ Se även skäl 82 i kommissionens beslut av den 28 november 2012 i ärendet om statligt stöd SA.34053 (12/N) – *Recapitalisation and Restructuring of Banco de Valencia SA – Spain* (EUT C 75, 14.3.2013, s. 1).

⁽¹⁰⁹⁾ Se kommissionens beslut av den 25 januari 2010 i ärendet om statligt stöd NN 19/09 – *Restructuring aid to Dunfermline Building Society* (EUT C 101, 20.4.2010, s. 7), skäl 47, kommissionens beslut av den 25 oktober 2010 i ärendet om statligt stöd N 560/09 – *Aid for the liquidation of Fionia bank* (EUT C 76, 26.3.2011, s. 3), skäl 55, och kommissionens beslut av den 8 november 2010 i ärendet om statligt stöd N 392/10 – *Restructuring of CajaSur* (EUT C 357, 30.12.2010, s. 12), skäl 52.

Tabell 9

Översikt över det totala stödet till Proton Bank och Nea Proton Bank

Stödmottagare	Åtgärd	Stödtyp	Stödbelopp (i miljoner euro)
Proton Banks verksamhet	Pr1	Rekapitalisering	80
Nea Proton Banks verksamhet	NP1	Finansiering av likviditetsgapet från PB till NPB	1 121,6
	NP2	Rekapitalisering	515
	NP3	Rekapitalisering	395
Totalt beviljat kapitalstöd			2 111,6
Stödmottagare	Åtgärd	Stödtyp	
Proton Banks verksamhet	Pr2	Obligationslån	78
	Pr3	Garanti	149,4
Totalt beviljat likviditetsstöd			227,4

6.1.2 Rättslig grund för bedömningen av stödets förenlighet

- (198) Enligt artikel 107.3 b i fördraget har kommissionen befogenhet att besluta att stödet är förenligt med den inre marknaden om syftet med stödet är att "avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi".
- (199) Kommissionen är medveten om att den globala finanskrisen kan innebära stora störningar i en medlemsstats ekonomi och att åtgärder för att stödja bankerna kan avhjälpa en sådan störning. Detta har bekräftats i 2008 års bankmeddelande, rekapitaliseringsmeddelandet och omstruktureringsmeddelandet. Med hänsyn till det återigen spända läget på finansmarknaderna anser kommissionen att villkoren för att kunna godkänna stöd baserat på artikel 107.3 b i fördraget fortfarande är uppfyllda. Kommissionen bekräftade denna uppfattning genom att anta 2011 års förlängningsmeddelande ⁽¹¹⁰⁾ och 2013 års bankmeddelande ⁽¹¹¹⁾.
- (200) Vad gäller den grekiska ekonomin har kommissionen, i sina beslut om godkännande och förlängning av stödssystemet för de grekiska bankerna liksom godkännanden av statliga stödåtgärder som Grekland beviljat enskilda banker ⁽¹¹²⁾, erkänt att det finns en risk för allvarlig störning i den grekiska ekonomin och att statligt stöd till bankerna är lämpligt för att avhjälpa dessa störningar. Den rättsliga grunden för bedömningen av stödåtgärder bör därför vara artikel 107.3 b i fördraget.
- (201) För att ett stöd ska vara förenligt, enligt artikel 107.3 b i fördraget, måste det uppfylla de allmänna förenlighetskriterierna:
- a) Lämplighet: Stödet måste vara välriktat för att effektivt kunna uppnå syftet att avhjälpa en allvarlig störning i ekonomin. Så skulle inte vara fallet om åtgärden inte är lämplig för att avhjälpa störningen.

⁽¹¹⁰⁾ Meddelande från kommissionen om tillämpning, från och med den 1 januari 2012, av reglerna om statligt stöd på stödåtgärder till förmån för banker i samband med finanskrisen (EUT C 356, 6.12.2011, s. 7).

⁽¹¹¹⁾ Meddelande från kommissionen om tillämpning, från och med den 1 augusti 2013, av reglerna om statligt stöd på stödåtgärder till förmån för banker i samband med finanskrisen (bankmeddelandet) (EUT C 216, 30.7.2013, s. 1).

⁽¹¹²⁾ Se fotnoterna 9 och 11.

- b) Nödvändighet: Stödåtgärden måste vara nödvändig för att uppnå målet, såväl när det gäller stödbeloppet som när det gäller åtgärdens utformning. Stödet måste därför begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att nå målet och ges i en form som är mest lämpad för att avhjälpa störningen.
- c) Proportionalitet: De gynnsamma effekterna av åtgärden måste stå i lämplig proportion till snedvridningen av konkurrensen så att snedvridningen begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att uppnå syftet med åtgärden.
- (202) Under finanskrisen har kommissionen utvecklat kriterier för olika typer av stödåtgärder. Principer för bedömning av stödåtgärder fastställdes i 2008 års bankmeddelande.
- (203) Rekapitaliseringsmeddelandet⁽¹¹³⁾ innehåller ytterligare vägledning om storleken på den ersättning som krävs för statliga kapitaltillskott.
- (204) Avslutningsvis har kommissionen förklarat i omstruktureringsmeddelandet⁽¹¹⁴⁾ hur den kommer att bedöma omstruktureringsplaner. I sin bedömning av omstruktureringsplanen för banken enligt omstruktureringsmeddelandet kommer kommissionen att beakta alla de åtgärder som anges i tabell 7.

6.1.3 Bedömning av stödåtgärdernas förenlighet med 2008 års bankmeddelande och rekapitaliseringsmeddelandet

6.1.3.1 Förenligheten av åtgärderna Pr1, Pr2 och Pr3 med 2008 års bankmeddelande

- (205) Åtgärderna Pr1, Pr2 och Pr3 beviljades inom ramen för stödsystemet för de grekiska bankerna. De åtgärder som ingår i detta system har redan bedömts vara förenliga med den inre marknaden enligt kommissionens beslut av den 19 november 2008.

6.1.3.2 Förenligheten av åtgärderna NP1 och NP2 med 2008 års bankmeddelande och rekapitaliseringsmeddelandet

- (206) Kommissionen godkände åtgärderna NP1 och NP2 som undsättningsstöd i förfarandebeslutet avseende Nea Proton. Såsom anges i skäl 142 uttryckte emellertid kommissionen farhågor om nödvändigheten av stödbeloppet i åtgärd NP2 och om huruvida Nea Proton Bank skulle kunna återställa sin långsiktiga lönsamhet på egen hand och ifrågasatte därför om alternativet med bevarad självständighet vore det billigaste tillgängliga alternativet. Frågorna behandlades vid försäljningen av Nea Proton Bank till banken den 15 juli 2013. Eftersom Nea Proton Bank såldes genom ett öppet, insynsvänligt och icke-diskriminerande förfarande till banken, anses den ersättning som banken betalade vara marknadspriset. Det kapital som staten investerade före försäljningen var därför nödvändigt för en framgångsrik försäljning. Integrationen av Nea Proton Bank i bankens verksamhet kommer att lösa de långsiktiga lönsamhetsproblemen med Nea Proton Bank, mot bakgrund av den omstruktureringsplan som banken inlämnat till kommissionen.

6.1.3.3 Förenligheten av åtgärd NP3 med 2008 års bankmeddelande och rekapitaliseringsmeddelandet

6.1.3.3.1 Lämplighet

- (207) När det gäller lämpligheten av åtgärd NP3, dvs. HFSF:s kapitaltillskott på 395 miljoner euro till Nea Proton Bank före försäljningen till banken, anser kommissionen att åtgärden är lämplig eftersom den bidrog till att hålla Nea Proton Banks verksamhet vid liv. Verksamheten skulle inte ha kunnat fortsätta utan stöd från HFSF, eftersom Nea Proton Bank hade ett negativt eget kapital vid tidpunkten för försäljningen till banken och fortsatte att notera förluster. Ingen bank skulle ha köpt Nea Proton Bank utan en föregående rekapitalisering. Åtgärden säkerställer därför att den finansiella stabiliteten i Grekland upprätthålls. På grundval av detta konstaterar kommissionen att åtgärden är lämplig som undsättningsstöd.

6.1.3.3.2 Nödvändighet

- (208) Enligt 2008 års bankmeddelande måste stödåtgärden vara nödvändig för att uppnå målet med åtgärden, såväl när det gäller stödbeloppet som när det gäller åtgärdens utformning. Det innebär att ett kapitaltillskott måste begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att uppnå detta mål.

⁽¹¹³⁾ Se fotnot 96.

⁽¹¹⁴⁾ Se fotnot 97.

- (209) Såsom Greklands centralbank angav i sin skrivelse av den 19 juli 2013, skulle Nea Proton Bank, om den hade tvingats i likvidation, ha kunnat orsaka spridning och därmed ge upphov till en ny systemkris och undergräva den tilltro som nyligen hade återskapats till banksystemet efter rekapitaliseringsprocessen. Kommissionen anser att dessa aspekter när det gäller den finansiella stabiliteten stöder nödvändigheten av åtgärd NP3.
- (210) När det gäller interventionens omfattning fastställdes beloppet på 395 miljoner euro genom ett öppet och icke-diskriminerande anbudsförfarande. Banken hade genomfört en förvävsutredning av Nea Proton Bank. Bankens anbud, som innebar en rekapitalisering på 395 miljoner euro före förvärvet av Nea Proton Bank, var beräknat så att det skulle uppfylla minimikapitalkravet på 9 procent och möjliggöra avsättningar på ytterligare 119 miljoner euro på grund av förväntade kreditförluster och förväntade förluster före skatt fram till 2016. Kommissionen konstaterar följaktligen att stödet på 395 miljoner euro var nödvändigt.
- (211) När det gäller återbetalningen av stödet kommer HFSF inte att återkräva några pengar eftersom försäljningspriset har fastställts till en euro. Ersättningen ska betraktas som ett bidrag. Såsom anges i punkt 44 i rekapitaliseringsmeddelandet kan otillräcklig ersättning för en rekapitalisering endast godtas när det rör sig om nödlidande banker som inte kan betala någon ersättning. Kommissionen anser att så är fallet för Nea Proton Bank. Avsaknaden av ersättning medför ett behov av en genomgripande omstrukturering, i linje med rekapitaliseringsmeddelandet.
- (212) Sammanfattningsvis är åtgärden nödvändig eftersom undsättningsstödet, såväl när det gäller stödbeloppet som när det gäller åtgärdens utformning, är nödvändigt för att nå målet att begränsa störningar i det grekiska banksystemet och i ekonomin som helhet.

6.1.3.3 Proportionalitet

- (213) Kommissionen noterar att den ekonomiska verksamheten vid Nea Proton Bank överfördes till banken efter att banken slogs samman genom absorption med Nea Proton Bank. Det faktum att stödet räddar den ekonomiska verksamheten skulle teoretiskt sett kunna medföra en snedvridning av konkurrensen. Kommissionen noterar dock Nea Proton Banks ringa storlek och försäljningen där konkurrenterna hade möjlighet att lägga bud på Nea Proton Bank. Dessutom kommer den ekonomiska verksamheten vid Nea Proton Bank att integreras helt med bankens verksamhet omedelbart efter övergången och upphöra som en separat ekonomisk verksamhet eller konkurrent. Kommissionen drar därför slutsatsen att stödet inte leder till otillbörlig snedvridning av konkurrensen.

6.1.3.4 Slutsats om förenligheten av åtgärd NP3 med 2008 års bankmeddelande och rekapitaliseringsmeddelandet

- (214) Kommissionen drar därför slutsatsen att åtgärd NP3 är lämplig, nödvändig och, mot bakgrund av den omfattande omstrukturering som planerats för den bank där den ekonomiska verksamheten i Nea Proton Bank finns nu, är proportionerlig i förhållande till det eftersträvade målet.

6.1.4 Stödåtgärdernas förenlighet med omstruktureringsmeddelandet

- (215) I skälen 60, 61, 78 och 79 i förarandebeslutet avseende Nea Proton Bank i fråga om åtgärderna NP1 och NP2 konstaterade kommissionen att Nea Proton Bank förmodligen inte skulle kunna ersätta det statliga stöd som företaget fått och betonade att avsaknaden av ersättning skapade ett behov av en genomgripande omstrukturering. När det gäller ersättningen av åtgärd NP3 konstaterade kommissionen i skäl 211 att HFSF inte kommer att återvinna de 395 miljoner euro som investerades strax före försäljningen (åtgärd NP3), eftersom försäljningspriset för Nea Proton Bank har fastställts till en euro. Dessutom kommer inte Grekland att återvinna någon del av de preferensaktier som utfärdades till landet i maj 2009, eftersom aktiefordringarna för dessa kvarstod i Proton Bank som tvingats till likvidation. Kommissionen drar därför slutsatsen att avsaknaden av ersättning skapar ett behov av djupgående omstrukturering, såväl i fråga om lönsamhetsåtgärder som i fråga om åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen.

6.1.4.1 Långsiktig lönsamhet i Nea Proton Banks verksamhet genom försäljning

- (216) Punkt 21 i omstruktureringsmeddelandet föreskriver att om det inte är troligt att ett kreditinstitut i svårigheter kan återställa sin långsiktiga lönsamhet bör en avveckling under ordnade former eller utauktionering övervägas. Medlemsstaterna bör därför uppmuntra att icke-lönsamma aktörer avvecklas och samtidigt tillåta att avvecklingsprocessen sker inom en lämplig tidsram som bevarar den finansiella stabiliteten.

- (217) I förfarandebeslutet avseende Nea Proton hyste kommissionen allvarliga tvivel om huruvida Nea Proton Bank skulle kunna återställa sin långsiktiga lönsamhet på egen hand och påpekade de synergieffekter som skulle kunna uppnås genom dess integrering i en större ekonomisk enhet.
- (218) I punkt 17 i omstruktureringsmeddelandet klargörs det i detta avseende att "försäljning av en nödlidande bank till ett annat finansinstitut kan bidra till att återställa den långsiktiga lönsamheten, om köparen är lönsam och klarar av att överta den nödlidande banken, och till att återupprätta förtroendet på marknaden". I enlighet med memorandumet krävs det dessutom en ytterligare konsolidering av banksektorn och att HFSF säljer Nea Proton Bank före den 15 juli 2013.
- (219) Såsom anges i punkt 7.5.2, kan banken betraktas som en lönsam enhet tack vare omstruktureringsplanen. Det faktum att verksamheten i Nea Proton Bank har överförts till banken innebär därför att dess långsiktiga lönsamhet kan återställas. Det faktum att Nea Proton Bank är helt integrerad i banken och försvinner som en fristående konkurrent utgör dessutom en genomgripande omstrukturering, vilket krävs i och med den otillräckliga ersättningen av det statliga stödet.

6.1.4.2 Eget bidrag och ansvarsfördelning

- (220) I förfarandebeslutet avseende Nea Proton uttryckte kommissionen tvivel om huruvida omstruktureringskostnaderna var begränsade till vad som var absolut nödvändigt. Dessa tvivel uppstod till följd av konstaterandet att Nea Proton Bank inte kunde återställa sin långsiktiga lönsamhet på egen hand utan att ådra sig stora kostnader. Det faktum att Nea Proton Bank har integrerats i banken, som är en större enhet med såväl it- som riskhanteringsstruktur, stillar denna oro. Försäljningen till banken innebär att omstruktureringskostnaderna begränsas till vad som är absolut nödvändigt.
- (221) När det gäller bidraget till omstruktureringskostnaderna från aktieägare och innehavare av efterställda lån, fastställde kommissionen redan i skäl 77 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton att aktieägare och innehavare av efterställda lån inte skulle överföras till Nea Proton Bank utan vara kvar i Proton Bank, dvs. den enhet som tvingats i likvidation. Kommissionen ansåg därför att det uppnåddes en tillräcklig ansvarsfördelning mellan aktieägare och innehavare av efterställda fordringar.

6.1.4.3 Åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen

- (222) När det gäller åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen föreskrivs i punkt 30 i omstruktureringsmeddelandet följande: "Kommissionen grundar sin bedömning av behovet av sådana åtgärder på storleken, omfattningen och räckvidden på den verksamhet som den berörda banken skulle ha efter genomförandet av en trovärdig omstruktureringsplan [...]. Valet av typ och form av sådana åtgärder kommer att vara beroende av två kriterier: för det första stödbeloppets storlek och de villkor och omständigheter på grundval av vilka stödet beviljats och för det andra särdragen på den marknad eller de marknader där den stödmottagande banken kommer att bedriva sin verksamhet."
- (223) När det gäller det beviljade stödbeloppet noterar kommissionen det totala stöd som erhållits i form av kapital på 2 111,6 miljoner euro (Pr1, NP1, NP2 och NP3) vid sidan av statligt stöd i likvida medel på 149,4 miljoner euro (Pr3) och grekiska statspapper på 78 miljoner euro (Pr2). Åtgärd Pr1 motsvarade 4,6 procent av Proton Banks riskvägda tillgångar vid den tidpunkten. Åtgärd NP1, dvs. finansieringen av likviditetsgapet från verksamhetsöverföringen från Proton Bank till Nea Proton Bank, motsvarade omkring 36 procent av de riskvägda tillgångarna för Proton Bank i slutet av 2010 eller 84 procent av de riskvägda tillgångarna för Nea Proton Bank vid tidpunkten för dess upprättande. Det ursprungliga aktiekapitaltillskottet från HFSF till Nea Proton Bank, vilket var en del av åtgärd NP2, motsvarade cirka 18,8 procent av den senares riskvägda tillgångar vid tidpunkten för dess upprättande. De ytterligare kapitaltillskotten, som var en del av åtgärd NP2, motsvarade cirka 34,2 procent av Nea Proton Banks riskvägda tillgångar (baserat på uppgifter från den 31 december 2012 ⁽¹¹⁵⁾). Såsom anges i skäl 80 i förfarandebeslutet avseende New Proton, utgjorde åtgärderna NP1 och NP2 mer än 50 procent av Proton Banks riskvägda tillgångar eller mer än 130 procent av Nea Proton Banks riskvägda tillgångar. Aktiekapitaltillskottet före försäljningen till banken, dvs. åtgärd NP3, motsvarade cirka 48,7 procent av Nea Proton Banks riskvägda tillgångar (baserat på uppgifter från den 31 maj 2013). Sådana stödbelopp i kombination med avsaknaden av ersättning kräver en kraftigt minskad marknadsnärvaro från stödmottagarens sida.

⁽¹¹⁵⁾ Årsredovisning för den förlängda perioden från och med den 9 oktober 2011 till och med den 31 december 2012, enligt vilken de riskvägda tillgångarna uppgick till 775,62 miljoner euro den 31 december 2012.

- (224) När det gäller den marknad som Nea Proton Bank var verksam på, påpekade kommissionen i skäl 82 i förfarandebeslutet avseende Nea Proton att Proton Bank var en mycket liten bank (med en marknadsandel på ungefär 1 procent av de grekiska bankernas totala tillgångar) och att de tillgångar och skulder som överfördes från Proton Bank till Nea Proton Bank därför var relativt små jämfört med storleken på det grekiska banksystemet. Kommissionen drog därför slutsatsen att snedvridningen av konkurrensen till följd av stödet till Nea Proton Bank kunde anses vara begränsad, trots det exceptionellt stora stödbeloppet.
- (225) Dessutom fick konkurrenter erbjudande om att förvärva verksamheten i Nea Proton Bank genom en öppen auktion. Efter försäljningen upphörde Nea Proton Bank som en fristående konkurrent eftersom den hade integrerats helt med banken.
- (226) Kommissionen drar slutsatsen att det – med tanke på Nea Proton Banks ringa storlek, den öppna försäljningen och det faktum att Nea Proton Bank inte kommer att finnas kvar som en fristående konkurrent – inte finns någon otillbörlig snedvridning av konkurrensen, trots det enorma stödbeloppet och avsaknaden av ersättning.

6.1.4.4 Slutsats om förenligheten med omstrukturingsmeddelandet

- (227) På grundval av den analys som görs i skälen 216–226, drar kommissionen slutsatsen att försäljningen av Nea Proton Bank och dess integrering i banken säkerställer Nea Proton Banks långsiktiga lönsamhet samt det faktum att stödet är begränsat till vad som är absolut nödvändigt och att det inte förekommer någon otillbörlig snedvridning av konkurrensen.
- (228) Alla de åtgärder som anges i tabell 7 bör därför förklaras förenliga med den inre marknaden.

6.2 BEDÖMNING AV STÖDET SOM HÄNFÖR SIG TILL NEW TT BANK

6.2.1 Förekomst av statligt stöd och stödbelopp

- (229) Kommissionen måste bedöma om stödåtgärderna utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget.

6.2.1.1 Förekomst av stöd i åtgärdandet av likviditetsgapet i T Banks överförda tillgångar och skulder (åtgärd T)

- (230) Redan i skälen 26–32 i förfarandebeslutet avseende T Bank slår kommissionen fast att åtgärd T, dvs. interventionen genom HDIGF:s och HFSF:s avvecklingsplan för att åtgärda likviditetsgapet mellan de tillgångar och skulder som överförts till TT Bank, utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget. I skäl 33 i detta beslut ansåg kommissionen att den ekonomiska verksamhet vid T Bank som överfördes till TT Bank var en mottagare av statligt stöd, eftersom den fortsatte att existera tack vare det stöd som mottagits.

6.2.1.2 Förekomst av stöd i den rekapitalisering som beviljats inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden till TT Bank (åtgärd TT)

- (231) Kapitaltillskottet på 224,96 miljoner euro från den grekiska staten till TT Bank (åtgärd TT) beviljades enligt den rekapitaliseringsåtgärd som ingår i stödsystemet för de grekiska bankerna⁽¹¹⁶⁾. I beslutet om godkännande av nämnda system drog kommissionen slutsatsen att de åtgärder som beviljas inom ramen för systemet skulle utgöra statligt stöd. Åtgärd TT utgjorde därför stöd till TT Bank.

- (232) Såsom kommissionen påpekade i skäl 98 i förfarandebeslutet avseende New TT, ombesörjer New TT Bank den ekonomiska verksamhet som tidigare utförts inom TT Bank, inbegripet T Bank.

6.2.1.3 Förekomst av stöd i åtgärdandet av likviditetsgapet i New TT Bank (åtgärd NTT1)

- (233) Redan i skälen 53–57 i förfarandebeslutet avseende New TT slår kommissionen fast att åtgärd NTT1, dvs. interventionen genom HDIGF:s och HFSF:s avvecklingsplan för att åtgärda likviditetsgapet i New TT Bank, utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget. I skäl 54 i samma beslut betraktar kommissionen New TT Bank som den ekonomiska förmånstagaren eftersom New TT Bank ombesörjer den ekonomiska verksamhet som bedrivits av TT Bank och som fortfarande finns tack vare det erhållna stödet.

⁽¹¹⁶⁾ Se fotnot 4.

6.2.1.4 Förekomst av stöd i det ursprungliga aktiekapitaltillskottet (åtgärd NTT2)

- (234) Redan i skälen 49–52 i förklaringsbeslutet avseende New TT slår kommissionen fast att åtgärd NTT2, dvs. aktiekapitaltillskottet från HFSF på 500 miljoner euro till förmån för New TT Bank, utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget.

6.2.1.5 Förekomst av stöd till banken som köpare av New TT Bank

- (235) Banken förvärvade aktierna i New TT Bank inom ramen för ett öppet och icke-diskriminerande anbudsförfarande. Enligt uppgifter från de grekiska myndigheterna den 15 juli 2013, kontaktade en finansiell rådgivare ett stort antal utländska och grekiska banker och investerare och endast de fyra största grekiska bankerna inlämnade slutliga anbud. Det faktum att den finansiella rådgivaren kontaktade ett stort antal banker innebär att kommissionen kan dra slutsatsen att anbudsförfarandet var öppet och icke-diskriminerande. Bankens anbud ansågs vara det bästa med tanke på den mängd och typ av ersättning som erbjöds.
- (236) Närmare bestämt gick banken med på att betala HFSF totalt 681 miljoner euro i form av nyemitterade stamaktier. Det näst högsta anbudet hade ett anbudspris på 500 miljoner euro kontant. Det var således 26,58 procent lägre än erbjudandet från banken. Enligt skrivelsen från Greklands centralbank av den 8 juli 2013 kunde ett anbudspris kontant från en inhemsk bank inte beaktas i den mån som det fortfarande var beroende av finansiering från Eurosystemet och särskilt inte om företaget fick akut likviditetsstöd. Det näst högsta anbudet uppfyllde därför inte Greklands centralbanks krav.
- (237) Det bör också noteras att det i försäljningskontraktet föreskrevs att HFSF skulle få 1 418,75 miljoner nya stamaktier i banken till ett anbudspris på 0,48 euro per aktie⁽¹⁷⁾. HFSF:s aktieinnehav i banken ökade från 93,55 till 95,23 procent.
- (238) Kommissionen drar därför slutsatsen att förvärvet inte utgör stöd till köparen.

6.2.1.6 Slutsatser om förekomsten av stöd

- (239) På grundval av ovanstående anser kommissionen att åtgärderna T, TT, NTT1 och NTT2 alla utgör statligt stöd. När det gäller åtgärd T drar kommissionen slutsatsen att stödet gynnade T Banks verksamhet eftersom denna överfördes till TT Bank och senare till New TT Bank. När det gäller åtgärd TT drar kommissionen slutsatsen att den gynnade TT Banks verksamhet som överfördes till New TT Bank. Stödmottagaren för åtgärderna NTT1 och NTT2 är New TT Bank.
- (240) Kommissionen drar därför slutsatsen att T Banks ekonomiska verksamhet har gynnats av rekapitaliseringsstödet på 677 miljoner euro eftersom den ombesörjdes av TT Bank och senare av New TT Bank, medan TT Banks verksamhet som ombesörjts av New TT Bank har gynnats av statligt stöd i form av ett kapitaltillskott på 4 457,96 miljoner euro (åtgärderna TT, NTT1 och NTT2).

Tabell 10

Översikt över det totala stödet till T Bank, TT Bank och New TT Bank

Stödmottagare	Åtgärd	Varuslag	Stödbelopp (i miljoner euro)
T Banks verksamhet	T	Finansiering av likviditetsgapet från T till TT	677
TT Banks verksamhet	TT	Rekapitalisering	224,96
New TT Banks verksamhet	NTT1	Finansiering av likviditetsgapet från TT Bank till New TT Bank	3 732,6
	NTT2	Ursprungligt aktiekapital	500

⁽¹⁷⁾ Det slutliga antal aktier som HFSF erhållit fastställdes utifrån det handelsviktade genomsnittspriset på bankens aktier på Atenbörsen under tio arbetsdagar före den extrainsatta bolagsstämman (med ett minimum på 1 418,75 miljoner aktier). Se fotnot 31, s. 14 och 56. Eftersom det handelsviktade genomsnittliga marknadspriset under perioden i fråga var högre än 0,48 euro, fick HFSF det lägsta antalet aktier, dvs. 1 418,75 miljoner aktier med ett anbudspris på 0,48 euro per aktie. $0,48 \times 1\,418,75$ miljoner aktier = 681 miljoner euro, dvs. den ersättning som banken betalade till HFSF.

6.2.2 Rättslig grund för bedömningen av stödets förenlighet

- (241) Enligt artikel 107.3 b i fördraget har kommissionen befogenhet att besluta att stödet är förenligt med den inre marknaden om syftet med stödet är att "avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi".
- (242) Såsom framgår av skälen 199 och 200, bör den rättsliga grunden för bedömningen av stödåtgärderna för närvarande vara artikel 107.3 b i fördraget.
- (243) Såsom framgår av skäl 201, måste ett stöd uppfylla de allmänna förenlighetskriterierna lämplighet, nödvändighet och proportionalitet för att vara förenligt enligt artikel 107.3 b i fördraget.
- (244) Principerna för bedömning av stödåtgärder fastställdes först i 2008 års bankmeddelande.
- (245) Rekapitaliseringsmeddelandet ⁽¹¹⁸⁾ innehåller ytterligare vägledning om storleken på den ersättning som krävs för statliga kapitaltillskott.
- (246) Avslutningsvis har kommissionen förklarat i omstruktureringsmeddelandet ⁽¹¹⁹⁾ hur den kommer att bedöma omstruktureringsplaner. Kommissionen kommer att beakta alla de åtgärder som anges i tabell 8 när den bedömer omstruktureringsplanen för banken enligt omstruktureringsmeddelandet.

6.2.3 Stödåtgärdernas förenlighet med 2008 års bankmeddelande och rekapitaliseringsmeddelandet

6.2.3.1 Förenligheten av åtgärd T med 2008 års bankmeddelande och rekapitaliseringsmeddelandet

- (247) När det gäller åtgärd T angav kommissionen i sitt beslut om T Bank att interventionen uppfyller kraven i artikel 107.3 b i fördraget och att det var förenligt med den inre marknaden för att upprätthålla den finansiella stabiliteten under en period på sex månader från och med antagandet av beslutet. De grekiska myndigheterna lämnade inte in någon uppdaterad omstruktureringsplan för TT Bank som tog hänsyn till integreringen av T Banks verksamhet i TT Banks före utgången av nämnda sexmånadersperiod. I skäl 83 i förfarandebeslutet avseende New TT ansåg dock kommissionen att detta var en förståelig försummelse eftersom ett beslut hade fattats samtidigt som TT Bank skulle upplösas. De grekiska myndigheterna lade fram en omstruktureringsplan för New TT Bank i januari 2013 och en uppdaterad version i mars 2013, som båda rörde den verksamhet som överfördes från T Bank till TT Bank. Därför godkände kommissionen, i sitt förfarandebeslut avseende New TT, preliminärt åtgärd T som undsättningsstöd tills ett slutgiltigt beslut fattats om åtgärderna T, TT, NTT1 och NTT2.

6.2.3.2 Förenligheten av åtgärd TT med 2008 års bankmeddelande

- (248) Redan i sitt beslut av den 19 november 2008 ⁽¹²⁰⁾ drog kommissionen slutsatsen att åtgärd TT, som beviljades i maj 2009 inom ramen för rekapitaliseringsåtgärden som är en del av stödsystemet för de grekiska bankerna, är förenlig med undsättningsstödet enligt 2008 års bankmeddelande. Beslutet av den 19 november 2008 innehöll emellertid ingen hänvisning till rekapitaliseringsmeddelandet, som inte hade antagits vid den tidpunkten.

6.2.3.3 Förenligheten av åtgärderna NTT1 och NTT2 med 2008 års bankmeddelande och rekapitaliseringsmeddelandet

- (249) Kommissionen godkände åtgärderna NTT1 och NTT2 som undsättningsstöd redan i förfarandebeslutet avseende New TT.

6.2.4 Förenligheten av stödåtgärderna T, TT, NTT1 och NTT2 med omstruktureringsmeddelandet

6.2.4.1 Brist på lämplig ersättning av stödet, vilket kommer att beaktas vid bedömningen enligt omstruktureringsmeddelandet

- (250) I skäl 45 i beslutet om T Bank konstaterade kommissionen att HDIGF och HFSF antagligen inte kommer att kräva någon återbetalning och att finansieringen av likviditetsgapet mellan T Bank och TT Bank därför kan jämföras med ett bidrag. Såsom anges i skäl 101 i förfarandebeslutet avseende New TT, skulle HFSF dessutom kunna förvänta sig att återfå endast en del av sitt ursprungliga aktiekapitaltillskott på 500 miljoner euro (åtgärd NTT2).

⁽¹¹⁸⁾ Se fotnot 96.

⁽¹¹⁹⁾ Se fotnot 97.

⁽¹²⁰⁾ Se fotnot 2.

Kommissionen angav vidare att HFSF inte kommer att få någon ersättning som täcker likviditetsgapet mellan TT och New TT Bank (åtgärd NTT1) och att sannolikheten är mycket liten att HFSF kommer att återvinna merparten av beloppet på 3,7 miljarder euro. Kommissionen konstaterar avslutningsvis att staten med största sannolikhet inte kommer att återkräva något belopp när det gäller åtgärd TT eftersom dess aktiefordringar, avseende de preferensaktier som emitterades i maj 2009, förblev i TT Bank, som avvecklades.

- (251) Såsom anges i skälen 77 och 102 i förfarandebeslutet avseende New TT, skapar avsaknaden av ersättning ett behov av djupgående omstrukturering, såväl i fråga om lönsamhetsåtgärder som i fråga om åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen.

6.2.4.2 Långsiktig lönsamhet i New TT Banks verksamhet genom försäljning

- (252) I punkt 21 i omstruktureringsmeddelandet föreskrivs att om det inte är troligt att ett kreditinstitut i svårigheter kan återställa sin långsiktiga lönsamhet bör en avveckling under ordnade former eller utauktionering övervägas.
- (253) I avsnitt 3.2.4.1 i förfarandebeslutet avseende New TT hyste kommissionen allvarliga tvivel om huruvida New TT Bank skulle kunna återställa sin långsiktiga lönsamhet på egen hand och om New TT Bank skulle kunna förverkliga den planerade inkomstökningen. Vidare angavs att New TT Bank endast hade vidtagit ett begränsat antal åtgärder för att generera vinster och att det saknades åtgärder från New TT Banks sida för att minska personalkostnaderna och rationalisera filialnätverket. Det hänvisades också till de synergieffekter som skulle kunna uppnås om New TT Bank integrerades i en stor ekonomisk enhet.
- (254) I punkt 17 i omstruktureringsmeddelandet klargörs det i detta avseende att "försäljning av en nödlidande bank till ett annat finansinstitut kan bidra till att återställa den långsiktiga lönsamheten, om köparen är lönsam och klarar av att överta den nödlidande banken, och till att återupprätta förtroendet på marknaden". I enlighet med memorandumet var försäljningen av New TT Bank en prioriterad åtgärd, med hänsyn tagen till allmänintresset och den finansiella stabiliteten samt skyddet av HFSF:s tillgångar.
- (255) Liksom anges i punkt 7.5.2, kan banken betraktas som en lönsam enhet tack vare omstruktureringsplanen. Det faktum att verksamheten i New TT Bank nu har överförts till banken innebär därför att dess långsiktiga lönsamhet kan återställas. New TT Bank upphör att existera som en självständig konkurrent. Den operativa fusionen mellan New TT Bank och banken slutfördes den 14 april 2014. Filialnätverket med varumärkesnamnet "Hellenic Postbank" kommer att reduceras (banken avser att behålla varumärket "Hellenic Postbank" för vissa delar, medan varumärket "T Bank" kommer att slopas och filialnätverket "T Bank" avskaffas nästan helt och hållet) och det kommer att ske en fullständig operativ integration av bankens back office- och andra ledningsfunktioner. Kommissionen drar slutsatsen att omstruktureringsplanen kommer att garantera en djupgående omstrukturering, vilket den otillräckliga ersättningen kräver.

6.2.4.3 Eget bidrag och ansvarsfördelning

- (256) De farhågor som kommissionen uttrycker i skäl 99 i förfarandebeslutet avseende New TT, om huruvida omstruktureringskostnaderna var alltför höga med tanke på omstruktureringen av New TT Bank på fristående grund, åtgärdades genom systemet för frivilligt utträde (*Voluntary Exit Scheme*)⁽¹²¹⁾, vilket New TT Bank införde på egen hand i juli 2013, och genom försäljningen av New TT Bank till banken. Närmare bestämt innebär rationaliseringen av filialnätverket, den fullständiga integreringen av T Bank och den fullständiga operativa integreringen av New TT Bank i banken minimala omstruktureringskostnader.
- (257) När det gäller ansvarsfördelningen mellan aktieägare och innehavare av efterställda lån, har kommissionen redan i skäl 100 i förfarandebeslutet avseende New TT fastställt att aktieägare och innehavare av efterställda lån inte ska överföras till New TT Bank utan förbli i TT Bank, dvs. den enhet som tvingats i likvidation. Kommissionen ansåg därför att det uppnåddes en tillräcklig ansvarsfördelning mellan aktieägare och innehavare av efterställda fordringar.
- (258) Kommissionen anser därför att omstruktureringskostnaderna är begränsade till ett minimum och att tillräcklig ansvarsfördelning har uppnåtts. Såsom redan angetts i skäl 251 drar kommissionen därför slutsatsen att avsaknaden av ersättning skapar ett behov av djupgående omstrukturering, såväl i fråga om lönsamhetsåtgärder som i fråga om åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen.

⁽¹²¹⁾ HFSF, *Report of the Hellenic Financial Stability Fund for the period January-June 2013*: "Ett av kraven rörande den riktade operativa kostnadsnedskärningen i NHPB efter dess inrättande var att minska antalet anställda via det frivilliga pensionssystemet. [...] 605 anställda godtog de avgångspaket som erbjöds, och den totala kostnaden för systemet uppgick till cirka 35,7 miljoner euro", http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf

6.2.4.4 Åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen

- (259) När det gäller åtgärder för att begränsa snedvridningen av konkurrensen föreskriver punkt 30 i omstruktureringsmeddelandet följande: "Kommissionen grundar sin bedömning av behovet av sådana åtgärder på storleken, omfattningen och räckvidden på den verksamhet som den berörda banken skulle ha efter genomförandet av en trovärdig omstruktureringsplan [...]. Valet av typ och form av sådana åtgärder kommer att vara beroende av två kriterier: för det första stödbeloppets storlek och de villkor och omständigheter på grundval av vilka stödet beviljats och för det andra särdragen på den eller de marknader där den stödmottagande banken kommer att bedriva sin verksamhet."
- (260) När det gäller det mottagna stödets storlek påminner kommissionen om att man i skäl 104 i förfarandebeslutet avseende New TT konstaterar att New TT Bank har mottagit 4,6 miljarder euro i stöd (åtgärderna NTT1 och NTT2) vilket utgör mer än 70 procent av TT Banks riskvägda tillgångar och mer än 90 procent av New TT Banks riskvägda tillgångar. Vidare konstaterar kommissionen att TT Bank (som är den rättsliga enhet som tidigare utförde den verksamhet som senare ombesörjdes av New TT Bank) tidigare hade mottagit stöd inom ramen för stödsystemet för de grekiska bankerna ⁽¹²²⁾ och att TT Bank fick ett första kapitaltillskott på 224,96 miljoner euro i form av preferensaktier (åtgärd TT), vilket motsvarade 2,9 procent av dess riskvägda tillgångar vid den tidpunkten. Dessutom fick den verksamhet vid T Bank som överfördes till TT Bank ett resolutionsstöd på nästan 678 miljoner euro (åtgärd T), vilket motsvarade 37,7 procent av T Banks riskvägda tillgångar på fusionsdagen (den 31 mars 2011). Sådana stödbelopp i kombination med en utebliven ersättning kräver en djupgående omstrukturering.
- (261) I skäl 104 i förfarandebeslutet avseende New TT angav kommissionen däremot under vilka omständigheter stödet beviljats. Närmare bestämt verkar det inte som att en betydande del av de förluster som TT Bank har ådragit sig de senaste åren härrör från risktagande verksamhet utan från innehavet av grekiska statsobligationer. Kommissionen påpekade även att de stora kreditförlusterna på lån till hushåll och företag främst härrör från den exceptionellt djupa och långa recessionen och inte från riskfylld utlåning. Stödet förefaller därför skapa några enstaka fall med snedvridningar av konkurrensen. Kommissionen påpekade emellertid att TT Bank, i förhållande till dess storlek, hade haft ett mycket större innehav av grekiska statsobligationer än andra banker i Grekland, vilket återspeglar ett visst olämpligt risktagande.
- (262) Såsom redan har konstaterats, upphör New TT Bank att existera som en självständig konkurrent som bestämmer sin policy på fristående grund. Omstruktureringsplanen för banken baseras på antagandet om en fullständig integrering av New TT Bank, även om banken kommer att fortsätta använda varumärket "Hellenic Postbank" för vissa sektorer och produkter.
- (263) När det gäller den marknad som New TT Bank var verksam på, påpekade kommissionen i skäl 106 i förfarandebeslutet avseende New TT Bank att TT Bank var en medelstor grekisk bank (med en inlåning på nästan 6 procent) och att de tillgångar och skulder som överfördes från TT Bank till New TT Bank därför var relativt begränsade i förhållande till storleken på det grekiska banksystemet. Kommissionen drog därför slutsatsen att de snedvridningar av konkurrensen som orsakades av stödet till New TT Bank kan anses vara begränsade, trots det exceptionellt stora stödbeloppet.
- (264) Den planerade nedskärningen av filialnätverket med varumärkesnamnet "Hellenic Postbank", genom nedläggning av 50 ⁽¹²³⁾ av 196 filialer, bekräftar bedömningen i skäl 263 att den snedvridning av konkurrensen som stödet till New TT Bank orsakat kan anses vara ganska begränsad.
- (265) Dessutom fick konkurrenter erbjudande om New TT Banks verksamhet genom en öppen och icke-diskriminerande auktion.
- (266) En betydande del av stödåtgärderna NTT1 och NTT2 var nödvändiga på grund av en skuldnedskrivning till förmån för staten (i form av PSI-programmet) och den ovanligt långa recessionen snarare än på grund av olämplig utlåning. Dessutom var New TT Banks verksamhet begränsad, försäljningsprocessen var öppen, insynsvänlig och icke-diskriminerande och New TT Bank kommer inte att fortsätta existera som en självständig konkurrent. Kommissionen drar därför slutsatsen att det inte förekommer någon otillbörlig snedvridning av konkurrensen, trots det höga stödbeloppet och avsaknaden av en rimlig ersättning för det statliga stöd som beviljats.

⁽¹²²⁾ Se fotnot 4.

⁽¹²³⁾ Eurobank, "Proposed combination of the New Hellenic Postbank with Eurobank", den 16 maj 2013.

6.2.4.5 Slutsats om förenligheten av stödåtgärderna T, TT, NTT1 och NTT2 med omstruktureringsmeddelandet

- (267) Kommissionen drar slutsatsen att försäljningen av New TT Bank till banken och den därmed förbundna omstruktureringen säkerställer New TT Banks långsiktiga lönsamhet, en begränsning av stödet till minsta möjliga och en avsaknad av otillbörlig snedvridning av konkurrensen.
- (268) Alla de åtgärder som anges i tabell 8 bör därför förklaras förenliga med den inre marknaden.

7. BEDÖMNING AV DET STÖD SOM BANKEN BEVILJATS

7.1 FÖREKOMST AV STATLIGT STÖD OCH STÖDBELOPP

- (269) Kommissionen måste fastställa förekomsten av statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget.

7.1.1 Förekomst av stöd i de åtgärder som beviljats enligt stödsystemet för de grekiska bankerna

7.1.1.1 Statligt likviditetsstöd som beviljats inom ramen för garantiåtgärden och åtgärden för statsobligationslån (åtgärd L1)

- (270) Kommissionen har redan i besluten om godkännande och förlängning av stödsystemet för de grekiska bankerna ⁽¹²⁴⁾ fastställt att likviditetsstöd som beviljas enligt stödordningen utgör stöd. Utestående garantier uppgick den 15 april 2011 till 13 600 miljoner euro och till 13 932 miljoner euro den 30 november 2013. Framtida likviditetsstöd som beviljats enligt denna stödordning skulle också utgöra statligt stöd.

7.1.1.2 Statlig rekaptalisering som beviljats enligt rekaptaliseringsordningen (åtgärd A)

- (271) Kommissionen fastställde redan i beslutet av den 19 november 2008 om att stödja de grekiska bankerna att rekaptaliseringar som beviljas inom ramen för rekaptaliseringsåtgärden i denna stödordning ska utgöra stöd. Banken har fått 950 miljoner euro i form av preferensaktier, vilket utgör 2 procent av bankens riskvägda tillgångar ⁽¹²⁵⁾.
- (272) År 2010 införde Grekland flera ändringar av de tekniska parametrarna för dessa preferensaktier. Eftersom ändringarna ökar ersättningen till staten, med en automatisk höjning av kupongen med 2 procent varje år om preferensaktierna inte löses in inom fem år, drar kommissionen slutsatsen att ändringarna av de tekniska parametrarna inte ger någon fördel för banken och därmed inte innebär något ytterligare statligt stöd.

7.1.2 Förekomst av stöd i det statsgaranterade akuta likviditetsstödet (åtgärd L2)

- (273) Kommissionen klargjorde i punkt 51 i bankmeddelandet från 2008 att medel från en centralbank till finansinstitut inte utgör stöd om fyra kumulativa villkor är uppfyllda när det gäller finansinstitutens solvens, facilitetens säkerhet, den ränta som finansinstitutet får betala och avsaknaden av statlig motgaranti. Det statsgaranterade akuta likviditetsstödet utgör stöd när det inte uppfyller de fyra kumulativa villkoren, särskilt eftersom det är statligt garanterat och beviljas i förening med andra stödåtgärder.
- (274) Det statsgaranterade akuta likviditetsstödet uppfyller villkoren i artikel 107.1 i fördraget. För det första kommer eventuella förluster att bäras av staten, eftersom åtgärden omfattar en statlig garanti till förmån för Greklands centralbank. Åtgärden har därför inslag av statliga medel. Det akuta likviditetsstödet gör det möjligt för bankerna att få tillgång till finansiering när de inte har tillgång till kapitalmarknadsfinansiering och återkommande refinansieringstransaktioner genom Eurosystemet. Statsgaranterat akut likviditetsstöd innebär därför en fördel för banken. Åtgärden är selektiv eftersom det akuta likviditetsstödet är begränsat till banksektorn. Dessutom snedvrider det statsgaranterade akuta likviditetsstödet konkurrensen eftersom det innebär att banken kan fortsätta vara verksam på marknaden samt undvika att hamna i konkurs och behöva lämna marknaden. Handeln mellan medlemsstaterna påverkas av den fördel som banken fått, eftersom banken är verksam i andra medlemsstater och eftersom finansinstitut från andra medlemsstater bedriver verksamhet eller skulle kunna vara intresserade av att bedriva verksamhet i Grekland.

⁽¹²⁴⁾ Se fotnoterna 4 och 6.

⁽¹²⁵⁾ Se skäl 36 förfarandebeslutet avseende Eurobank.

- (275) Det statsgaranterade akuta likviditetsstödet (åtgärd L2) utgör statligt stöd. Det statsgaranterade akuta likviditetsstödet har varierat i omfattning över tiden. Per den 31 december 2012 uppgick det till omkring 12 miljarder euro.

7.1.3 Förekomst av stöd i de åtgärder som har beviljats genom HFSF

7.1.3.1 Den första tillfälliga rekapitaliseringen (åtgärd B1)

- (276) Redan i avsnitt 5.1 i förfarandebeslutet avseende Eurobank drog kommissionen slutsatsen att den första tillfälliga rekapitaliseringen utgör statligt stöd. Det mottagna kapitalet uppgick till 3 970 miljoner euro.

7.1.3.2 Den andra tillfälliga rekapitaliseringen (åtgärd B2)

- (277) Åtgärd B2 genomfördes med medel från HFSF som, enligt skäl 47 i förfarandebeslutet avseende Eurobank, inbegriper statliga medel.

- (278) När det gäller förekomsten av en förmån ökade åtgärd B2 bankens kapitaltäckningskvot till en nivå som gjorde det möjligt för banken att fortsätta sin verksamhet på marknaden och få tillgång till finansiering från Eurosystemet. Dessutom utgörs ersättningen för åtgärd B2 av upplupna räntor på obligationer från den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten och en ytterligare avgift på 1 procent. Eftersom denna ersättning är uppenbart lägre än ersättningen för liknande kapitalinstrument på marknaden, skulle banken med säkerhet inte ha kunnat anskaffa detta kapital på marknaden på samma villkor. Åtgärd B2 innebär därför att banken beviljades en förmån med statliga medel. Åtgärden är av selektiv karaktär eftersom den endast gjordes tillgänglig för banken.

- (279) Som en följd av åtgärd B2 stärktes bankens ställning, eftersom banken fick de ekonomiska resurser som krävdes för att den skulle fortsätta uppfylla kapitalkraven, vilket därmed ledde till snedvridningar av konkurrensen. Eftersom banken är verksam på andra europeiska bankmarknader och eftersom finansinstitut från andra medlemsstater bedriver verksamhet i Grekland, särskilt på försäkringsmarknaden, kommer åtgärd B2 sannolikt också att påverka handeln mellan medlemsstaterna.

- (280) Kommissionen anser att åtgärd B2 utgör statligt stöd. Det anmäldes som stöd av de nationella myndigheterna. Det mottagna kapitalet uppgick till 1 341 miljoner euro.

7.1.3.3 Finansieringsåtagandet (åtgärd B3)

- (281) I och med åtgärd B3 åtog HFSF sig att tillhandahålla det ytterligare kapital som behövs för att slutföra rekapitaliseringen av banken upp till det belopp som begärts av Greklands centralbank inom ramen för stresstestet 2012. HFSF finansieras av staten. Kommissionen drar därför slutsatsen att skrivelsen innebär ett löfte om statliga medel. De omständigheter under vilka HFSF kan bevilja stöd till finansinstitut är tydligt angivna och begränsade i lag. Användningen av dessa statliga medel kan därför tillskrivas staten. HFSF har åtagit sig att tillhandahålla upp till 528 miljoner euro i ytterligare kapital.

- (282) Finansieringsåtagandet innebar en fördel för banken eftersom insättarna försäkrades om att banken skulle kunna anskaffa hela det kapitalbelopp som den behövde, vilket innebär att HFSF skulle tillhandahålla kapitalet om banken inte kunde anskaffa det på marknaden. Åtagandet underlättar även anskaffandet av privat kapital på marknaden, eftersom investerarna är försäkrade om att HFSF kommer att tillhandahålla kapitalet om banken inte kan anskaffa en del av detta på marknaden. Inga privata investerare skulle ha gått med på att göra ett sådant åtagande innan de kände till rekapitaliseringsvillkoren, och banken hade vid denna tidpunkt inte tillgång till kapitalmarknaden.

- (283) Eftersom banken är verksam på andra europeiska bankmarknader och finansinstitut från andra medlemsstater bedriver verksamhet i Grekland, särskilt på försäkringsmarknaden, kommer åtgärd B3 sannolikt också att påverka handeln mellan medlemsstaterna och snedvrida konkurrensen.

- (284) Åtgärd B3 utgör därför stöd och anmäldes som statligt stöd av de grekiska myndigheterna den 27 december 2012.

7.1.3.4 Rekapitaliseringen våren 2013 (åtgärd B4)

- (285) Med rekapitaliseringen våren 2013 (åtgärd B4) avses omvandlingen av den första och andra tillfälliga rekapitaliseringen (åtgärderna B1 och B2) och finansieringsåtagandet (åtgärd B3) till en permanent rekapitalisering på 5 839 miljoner euro i stamaktier. Eftersom åtgärd B4 avser omvandling av redan beviljat stöd omfattar det fortfarande statliga medel, men det innebär inte någon ökning av det nominella stödbeloppet. Däremot ger det banken en större fördel (och snedvrider därmed konkurrensen ytterligare) eftersom det är en permanent rekapitalisering och inte en tillfällig sådan, vilket är fallet med åtgärderna B1 och B2. Jämfört med åtgärd B3, som endast är ett åtagande och inte en verklig rekapitalisering, innebär åtgärd B4 ökade kapitalkrav från bankens sida och därmed större fördelar.
- (286) Kommissionen noterar att stödet inte beviljades till alla banker med verksamhet i Grekland. När det gäller snedvridningen av konkurrensen och inverkan på handelsutbytet, noterar kommissionen till exempel att stödet gjorde det möjligt för banken att bedriva verksamhet i andra medlemsstater, t.ex. Rumänien och Bulgarien. En avveckling av banken skulle ha lett till att dess verksamhet i utlandet upphörde, genom avveckling eller försäljning av dessa verksamheter. På försäkringssidan konkurrerar Greklands centralbank dessutom med försäkringsföretagens dotterbolag från andra medlemsstater. Stödet snedvrider därför konkurrensen och påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Åtgärd B4 utgör därför statligt stöd.

7.1.3.5 Slutsats om åtgärderna B1, B2, B3 och B4

- (287) Åtgärderna B1, B2, B3 och B4 utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget. Beloppet på det statliga stöd som ingår i åtgärderna B1, B2, B3 och B4 är 5 839 miljoner euro, vilket också var beloppet på det statliga stöd som HFSF faktiskt har utbetalat till banken.
- (288) I punkt 31 i omstruktureringsmeddelandet föreskrivs att kommissionen måste beakta stödet "i förhållande till bankens riskvägda tillgångar" och inte bara det absoluta stödbeloppet. Åtgärderna B1, B2, B3 och B4 har beviljats under en ettårsperiod, från april 2012 till maj 2013. Under denna period ändrades bankens riskvägda tillgångar. Frågan är därför vilka riskvägda tillgångar som bör användas, dvs. de som fanns i början eller de som fanns i slutet av perioden. Åtgärderna B1, B2, B3 och B4 syftar till att täcka ett behov som fastställdes av Greklands centralbank i mars 2012 (stresstestet 2012). Med andra ord fanns de kapitalbehov som dessa åtgärder avsåg redan i mars 2012. Kommissionen anser därför att stödbeloppet för åtgärderna B1, B2, B3 och B4 bör jämföras med bankens riskvägda tillgångar per den 31 mars 2012. Det erinras också om att Greklands centralbank, efter mars 2012 och fram till rekapitaliseringen våren 2013, inte beaktade förvärv från de grekiska bankernas sida för att anpassa sina kapitalbehov uppåt eller nedåt. Denna omständighet visar dessutom att åtgärderna B1, B2, B3 och B4 utgjorde stödåtgärder till förmån för banken per den 31 mars 2012 i dess dåvarande form.
- (289) Den första och andra tillfälliga rekapitaliseringen och finansieringsåtagandet uppgick sammanlagt till 5 839 miljoner euro. Detta belopp motsvarar 13,8 procent av bankens riskvägda tillgångar per den 31 mars 2012.

7.1.3.6 Rekapitaliseringsåtagandet 2014 (åtgärd C)

- (290) Banken mottog den 31 mars 2014 ett finansieringsåtagande från HFSF, i vilket HFSF lovade att delta i ökningen av bankens aktiekapital med ett belopp på upp till 2 864 miljoner euro (åtgärd C). Av de orsaker som anges i skäl 277 innebär åtgärden att statliga medel används. Åtgärden utgör en fördel för banken, eftersom den garanterar att banken kommer att finna det kapital den behöver, vilket kommer att övertyga insättare och underlätta anskaffandet av kapital från privata investerare.
- (291) Om privata investerare inte tecknar sig för hela kapitalökningen måste HFSF i själva verket ge banken ett kapitaltillskott i enlighet med finansieringsåtagandet. Ett sådant kapitaltillskott skulle, jämfört med finansieringsåtagandet, utgöra en större fördel för banken. Till skillnad från enbart ett finansieringsåtagande ökar ett faktiskt kapitaltillskott bankens kapitalkrav.
- (292) Varken finansieringsåtagandet eller dess eventuella genomförande i form av ett faktiskt kapitaltillskott är förenligt med den marknadssekonomiska investerarprincipen. Även om HFSF skulle köpa de nya aktierna till samma pris som de privata investerarna, har HFSF och de privata investerare som kommer att teckna nya aktier mycket olika förutsättningar för deltagande. HFSF har åtagit sig att teckna hela aktiekapitalet om så behövs, innan en eventuell privat investerare gör ett formellt åtagande om att köpa aktier. Privata investerare som köper nya aktier kommer att vara säkra på att banken hursomhelst kommer att anskaffa allt nödvändigt kapital, eftersom HFSF kommer att fungera som skydd och köpa alla aktier som inte tecknats av privata investerare. Dessutom kommer HFSF endast

att delta om det inte finns tillräcklig efterfrågan från privata investerare på börsen inom det aviserade prisintervallet. HFSF kommer därför att tillhandahålla sådant kapital som banken inte kan finna på marknaden till samma pris per aktie. Följaktligen tillhandahåller HFSF kapital till ett belopp eller pris som marknaden inte är beredd att ge.

- (293) Åtgärd C är selektiv eftersom den bara erbjöds till banken. Bankens ställning stärktes eftersom banken fick de ekonomiska resurser som krävdes för att den skulle fortsätta uppfylla de kapitalkravsbestämmelser som Greklands centralbank fastställt. Åtgärden innebär därför en fördel som snedvrider konkurrensen. Eftersom banken är verksam på andra europeiska bankmarknader och eftersom finansinstitut från andra medlemsstater bedriver verksamhet i Grekland, särskilt på försäkringsmarknaden, kommer åtgärd C sannolikt också att påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (294) Rekapitaliseringsåtagandet 2014 utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget. Det stödbelopp som ingår i denna åtgärd är 2 864 miljoner euro, vilket motsvarar 7,5 procent av bankens riskvägda tillgångar per den 31 december 2013 ⁽¹²⁶⁾.
- (295) Om HFSF faktiskt gör ett ytterligare kapitaltillskott till banken vid fullgörandet av nämnda åtagande, kommer detta att innebära en större fördel för banken och öka snedvridningen av konkurrensen, men det kommer inte att öka det nominella stödbeloppet ⁽¹²⁷⁾.

7.1.4 Slutsats om förekomsten av och det totala beloppet mottaget stöd

- (296) Åtgärderna A, B1, B2, B3, B4 och C utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget.

Tabell 11

Översikt över det totala stödet till banken

Hänvisning	Åtgärd	Typ av åtgärd	Stödbelopp	Stöd/riskvägda tillgångar
A	Preferensaktier	Kapitalstöd	950 miljoner euro	2 %
B1 B2 B3 B4	Den första tillfälliga rekapitaliseringen Den andra tillfälliga rekapitaliseringen Finansieringsåtagande Rekapitaliseringen våren 2013	Kapitalstöd	5 839 miljoner euro	13,8 %
C	Rekapitaliseringsåtagandet 2014	Åtagande om att tillhandahålla kapitalstöd	2 864 miljoner euro	7,5 %
Totalt kapitalstöd som banken beviljats			9 653 miljoner euro	15,8 %
Totalt kapitalstöd som utbetalats till banken			6 789 miljoner euro (kanske 9 653 miljoner euro om HFSF måste tillhandahålla hela kapitalökningen i april 2014)	23,7 %
Hänvisning	Åtgärd	Typ av åtgärd	Nominellt stödbelopp	
L1	Likviditetsstöd	Garanti	13 932 miljoner euro	Per den 30 november 2013
L2	Statsgaranterat akut likviditetsstöd	Finansiering och garanti	12 000 miljoner euro	Per den 31 december 2012
Totalt kapitalstöd som banken beviljats			25 932 miljoner euro	

⁽¹²⁶⁾ http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Pillar_3_2013_Final%20Values_2_310313.pdf

⁽¹²⁷⁾ Se skäl 285 i detta beslut när det gäller åtgärd B3.

7.2 RÄTTSLIG GRUND FÖR BEDÖMNINGEN AV STÖDETS FÖRENLIGHET

- (297) Såsom anges i skäl 200 bör den rättsliga grunden för bedömningen av stödåtgärden vara artikel 107.3 b i fördraget ⁽¹²⁸⁾.
- (298) Under finanskrisen utarbetade kommissionen kriterier för olika typer av stödåtgärder. Principerna för bedömning av stödåtgärder fastställdes först i 2008 års bankmeddelande.
- (299) Vägledning för rekapitaliseringsåtgärder finns i rekapitaliseringsmeddelandet och i 2011 års förlängningsmeddelande.
- (300) I omstruktureringsmeddelandet fastställs kommissionens inställning vad gäller bedömningen av omstruktureringsplaner, särskilt behovet av att återställa lönsamheten, säkerställa ett värdefullt bidrag från stödmottagaren och begränsa snedvridningen av konkurrensen.
- (301) Denna ram kompletterades genom 2013 års bankmeddelande, som omfattar stödåtgärder som anmälts efter den 1 augusti 2013.

7.2.1 Rättslig grund för bedömningen av förenligheten av bankens likviditetsstöd (åtgärd L1)

- (302) Det likviditetsstöd som banken redan erhållit har slutgiltigt godkänts genom de efterföljande besluten om godkännande av åtgärder inom ramen för stödsystemet för de grekiska bankerna samt ändringar i och förlängningar av stödordningen ⁽¹²⁹⁾. Ett eventuellt framtida likviditetsstöd till banken kommer att behöva beviljas inom ramen för en stödordning som godkänts på vederbörligt sätt av kommissionen. Villkoren för ett sådant stöd måste godkännas av kommissionen innan det beviljas och behöver därför inte undersökas närmare i detta beslut.

7.2.2 Rättslig grund för bedömningen av preferensaktiers förenlighet (åtgärd A)

- (303) Den rekapitalisering som gjordes år 2009 i form av preferensaktier (åtgärd A) beviljades inom ramen för den rekapitaliseringsåtgärd som antogs 2008 som en del av stödsystemet för de grekiska bankerna enligt 2008 års bankmeddelande. Den måste därför inte omprövas enligt 2008 års bankmeddelande utan endast bedömas enligt omstruktureringsmeddelandet.

7.2.3 Rättslig grund för bedömningen av förenligheten av det statsgaranterade akuta likviditetsstödet (åtgärd L2)

- (304) Förenligheten av det statsgaranterade akuta likviditetsstödet (åtgärd L2) bör först bedömas på grundval av 2008 års bankmeddelande och 2011 års förlängningsmeddelande. Ett statsgaranterat akut likviditetsstöd som beviljats efter den 1 augusti 2013 omfattas av 2013 års bankmeddelande.

7.2.4 Rättslig grund för bedömningen av förenligheten av HFSF:s rekapitaliseringar (åtgärderna B1, B2, B3 och B4)

- (305) Förenligheten av HFSF:s rekapitaliseringar (åtgärderna B1, B2, B3 och B4), i synnerhet vad avser ersättning, bör först bedömas på grundval av 2008 års bankmeddelande, rekapitaliseringsmeddelandet och 2011 års förlängningsmeddelande. I förfarandebeslutet avseende Eurobank tvivlade kommissionen på förenligheten av åtgärd B1 med dessa meddelanden. Eftersom åtgärderna genomfördes före den 1 augusti 2013 omfattas de inte av 2013 års bankmeddelande. Förenligheten av HFSF:s rekapitaliseringar (åtgärderna B1, B2, B3 och B4) bör också bedömas utifrån omstruktureringsmeddelandet.

7.2.5 Rättslig grund för bedömningen av förenligheten av 2014 års rekapitaliseringsåtagande (åtgärd C)

- (306) Förenligheten av 2014 års rekapitaliseringsåtagande (åtgärd C) bör bedömas på grundval av 2013 års bankmeddelande, som innehåller nya krav när det gäller bidraget från innehavare av efterställda fordringar och chefers löner, samt rekapitaliseringsmeddelandet och 2011 års förlängningsmeddelande. Förenligheten av åtgärd C bör också bedömas på grundval av omstruktureringsmeddelandet.

⁽¹²⁸⁾ Det bör också noteras att Grekland beviljade banken stödet inom ramen för stödsystemet för de grekiska bankerna som har godkänts av kommissionen på grundval av artikel 107.3 b i fördraget samt genom HFSF vars upprättande också har godkänts genom kommissionens beslut.

⁽¹²⁹⁾ Se fotnoterna 4 och 3.

7.3 FÖRENLIHETEN AV ÅTGÄRD L2 MED 2008 ÅRS BANKMEDDELANDE, 2011 ÅRS FÖRLÄNGNINGSMEDDELANDE OCH 2013 ÅRS BANKMEDDELANDE

- (307) För att ett stöd ska vara förenligt enligt artikel 107.3 b i fördraget, måste det uppfylla de allmänna förenlighets-kriterierna: lämplighet, nödvändighet och proportionalitet.
- (308) Eftersom de grekiska bankerna stängdes ute från grossistmarknaderna och blev helt beroende av centralbanksfinansiering, såsom anges i skäl 32, och eftersom banken inte kunde låna tillräckliga medel genom regelbundna refinansieringstransaktioner, behövde banken statsgaranterat akut likviditetsstöd för att få tillräcklig likviditet och undvika konkurs. Kommissionen anser att åtgärd L2 är en lämplig mekanism för att åtgärda en allvarlig störning, som skulle ha orsakats av betalningsinställelse för banken.
- (309) Eftersom det statsgaranterade akuta likviditetsstödet innebär relativt höga finansieringskostnader för banken, har banken ett tillräckligt incitament för att inte återropa denna finansieringskälla i syfte att utveckla sin verksamhet. Banken fick betala en ränta på [...] räntepunkter högre än de regelbundna refinansieringstransaktionerna med Eurosystemet. Dessutom fick banken betala en avgift på [...] räntepunkter till staten. Den totala kostnaden för bankens statsgaranterade akuta likviditetsstöd är därför mycket högre än de normala kostnaderna för ECB:s refinansiering. I synnerhet överstiger skillnaden mellan dessa nivåer på den garantiavgift som begärs i 2011 års förlängningsmeddelande. Den totala ersättning som staten begär kan därför anses vara tillräcklig. Vad gäller storleken på det statsgaranterade akuta likviditetsstödet bedöms detta regelbundet av Greklands centralbank och ECB på grundval av bankens faktiska behov. De övervakar noggrant användningen av detta och ser till att det begränsas till vad som är absolut nödvändigt. Åtgärd L2 innebär därför inte att banken får ett överskott av likvida medel som skulle kunna användas för att finansiera verksamhet som snedvrider konkurrensen. Det är begränsat till vad som är absolut nödvändigt.
- (310) En sådan nära granskning av användningen av det statsgaranterade akuta likviditetsstödet och den regelbundna kontrollen av att användningen begränsas till vad som är absolut nödvändigt säkerställer också att likviditeten är proportionerlig och inte leder till otillbörlig snedvridding av konkurrensen. Kommissionen noterar också att Grekland har åtagit sig att genomföra ett antal åtgärder som syftar till att minska negativa spridningseffekter, enligt analysen i avsnitt 7.6, vilket i sin tur säkerställer att beroendet av likviditetsstödet kommer att upphöra så snart som möjligt och att stödet är proportionerligt.
- (311) Åtgärd L2 är därför förenlig med 2008 års bankmeddelande och 2011 års förlängningsmeddelande. Eftersom 2013 års bankmeddelande inte har infört ytterligare krav när det gäller garantier är även åtgärd L2 förenlig med 2013 års bankmeddelande.

7.4 FÖRENLIHETEN AV ÅTGÄRDERNA B1, B2, B3 OCH B4 MED 2008 ÅRS BANKMEDDELANDE, REKAPITALISERINGS-MEDDELANDET OCH 2011 ÅRS FÖRLÄNGNINGSMEDDELANDE

- (312) Såsom anges i skäl 201, måste ett stöd uppfylla de allmänna förenlighetskriterierna ⁽¹³⁰⁾ lämplighet, nödvändighet och proportionalitet för att vara förenligt enligt artikel 107.3 b i fördraget.
- (313) Rekapitaliseringsmeddelandet och 2011 års förlängningsmeddelande innehåller ytterligare vägledning om storleken på den ersättning som krävs för statliga kapitaltillskott.

7.4.1 Åtgärdernas lämplighet

- (314) Kommissionen anser att HFSF:s rekapitaliseringar (åtgärderna B1, B2, B3 och B4) är lämpliga eftersom de förhindrar att banken går i konkurs. Utan dem skulle banken inte ha kunnat fortsätta sin verksamhet eftersom den hade ett negativt eget kapital i slutet av 2012 ⁽¹³¹⁾.
- (315) I detta hänseende konstaterade kommissionen i förfarandebeslutet avseende Eurobank att banken är en av de största bankinrättningarna i Grekland, när det gäller såväl utlåning som inlåning. Banken är i sig en systemviktig bank för Grekland. Ett bankfallissemang skulle därför ha skapat en allvarlig störning i den grekiska ekonomin.

⁽¹³⁰⁾ Se skäl 41 i kommissionens beslut av den 10 oktober 2008 i ärende NN 51/08, Garantiordning för banker i Danmark (EUT C 273, 28.10.2008, s. 1).

⁽¹³¹⁾ <http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank%20FY2012%20Results%20Press%20Release.pdf>

Enligt de då rådande omständigheterna hade finansinstituten i Grekland svårt att få tillgång till finansiering. Denna brist på finansiering begränsade deras förmåga att ge lån till den grekiska ekonomin. I detta sammanhang skulle störningarna i ekonomin ha förvärrats av ett bankfallissemang. Dessutom uppstod åtgärderna B1, B2, B3 och B4 främst till följd av PSI-programmet, vilket var en mycket ovanlig och oförutsägbar händelse, och inte på grund av vanskötsel eller överdrivet risktagande från bankens sida. Åtgärderna handlar därför främst om resultaten av PSI-programmet och bidrar till att bevara den finansiella stabiliteten i Grekland.

- (316) I förfarandebeslutet avseende Eurobank tvivlade kommissionen på att alla till buds stående åtgärder hade vidtagits utan dröjsmål för att banken inte skulle behöva stöd igen i framtiden. Såsom anges i skälen 130–132 i detta beslut, har Grekland gjort ett åtagande om att genomföra ett antal åtgärder när det gäller företagsstyrningen och den kommersiella verksamheten vid banken. Såsom beskrivs i skälen 102–104 och i skäl 111, har banken också gjort en omfattande omstrukturering av sin verksamhet och redan genomfört många kostnadsminskningar och avyttringar. Därför har kommissionens tvivel redan undanröjts.
- (317) I förfarandebeslutet avseende Eurobank tvivlade kommissionen också på att det fanns tillräckliga garantier om banken skulle hamna under statlig kontroll eller om privata aktieägare skulle bibehålla kontrollen även om merparten av äganderätten innehas av staten. Kommissionen noterar att de åtaganden som beskrivs i skälen 131 och 132 säkerställer att bankens kreditverksamhet kommer att bedrivas kommersiellt och att den dagliga verksamheten kommer att skyddas från statligt inflytande. Den ram för förbindelserna som har avtalats mellan HFSF och banken säkerställer också att statens intressen som huvudägare skyddas mot ett alltför stort risktagande av bankens ledning.
- (318) Åtgärderna B1, B2, B3 och B4 säkerställer därmed att den finansiella stabiliteten i Grekland upprätthålls. Betydande åtgärder har vidtagits för att minimera framtida förluster och se till att bankens verksamhet inte äventyras av olämplig styrning. På grundval av detta konstaterar kommissionen att åtgärderna B1, B2, B3 och B4 är lämpliga.

7.4.2 Nödvändighet – begränsning av stödet till vad som är absolut nödvändigt

- (319) Enligt 2008 års bankmeddelande måste stödåtgärden vara nödvändig för att uppnå målet, såväl när det gäller stödbeloppet som när det gäller åtgärdens utformning. Detta innebär att ett kapitaltillskott måste begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att uppnå målet.
- (320) Greklands centralbank beräknade kapitalstödet inom ramen för ett stresstest för att se till att kärnprimärkapitalkvoten förblev över en viss nivå under perioden 2012–2014, vilket framgår av tabell 3. Därför ger det inte banken ett kapitalöverskott. Såsom förklaras i skäl 316 har åtgärder vidtagits för att minska risken för att banken kan komma att behöva ytterligare stöd i framtiden.
- (321) Vad gäller återbetalningen av den första och andra tillfälliga rekapitaliseringen (åtgärderna B1 och B2) erinrar kommissionen om att de beviljades i maj 2012 och december 2012 och betalades in natura i form av obligationer från den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten. Som ersättning har HFSF fått en upplupen ränta på obligationerna plus en avgift på 1 procent, från utbetalningen av obligationerna från den europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten till rekapitaliseringen våren 2013⁽¹³²⁾. Såsom betonas i förfarandebeslutet avseende Eurobank, är ersättningen lägre än de 7–9 procent som anges i rekapitaliseringsmeddelandet. Perioden med låg ersättning var dock begränsad till ett år för åtgärd B1 och fem månader för åtgärd B2 (dvs. tills den tillfälliga rekapitaliseringen omvandlades till en standardrekapitalisering i stamaktier, dvs. åtgärd B4). Samtidigt som den första och andra tillfälliga rekapitaliseringen inte utlöste en flykt av befintliga aktieägare föranledde rekapitaliseringen våren 2013, dvs. omvandlingen av den första och andra rekapitaliseringen, en kraftig minskning av antalet aktieägare eftersom deras andel i bankens kapital minskade till 1,4 procent. Därefter lyckades man åtgärda den onormala situation som rådde efter den första tillfälliga rekapitaliseringen. De tvivel som uttrycktes i förfarandebeslutet avseende Eurobank kvarstår således inte längre.

⁽¹³²⁾ Se skäl 72: Den upplupna räntan räknas som ett extra bidrag från HFSF och har därmed minskat det belopp som HFSF tvingades betala till banken för att betala rekapitaliseringen våren 2013.

- (322) Med tanke på de ovanliga orsakerna till bankens problem, där förlusterna främst härrör från en skuldavskrivning till förmån för staten (PSI-programmet och ett återköp av skulden, vilket ger staten en betydande fördel, dvs. en skuldminskning) och från effekterna av en utdragen lågkonjunktur på hemmamarknaden, kan kommissionen godta en sådan tillfällig avvikelse från de normala ersättningskrav som fastställs i rekapitaliseringsmeddelandet⁽¹³³⁾.
- (323) Åtgärd B3 var ett åtagande om att tillhandahålla kapital. Åtagandet gjordes i december 2012 och genomfördes i form av ett verkligt kapitaltillskott i maj och juni 2013, endast fem månader senare. Av denna anledning och på de grunder som anges i skäl 322, är det godtagbart att ingen ersättning betalades för åtagandet.
- (324) När det gäller åtgärd B4 bör kapitaltillskott, enligt punkt 8 i 2011 års förlängningsmeddelande, göras med en tillräcklig sänkning av det aktiepris som anpassats till minskningseffekten för att ge en rimlig garanti för att staten får tillräckliga intäkter. Samtidigt som denna rekapitalisering inte innebar någon betydande sänkning av aktiepriserna som anpassats till minskningseffekten, var det i själva verket omöjligt att uppnå en betydande rabatt i förhållande till det teoretiska priset utan teckningsrätter⁽¹³⁴⁾. Före rekapitaliseringen våren 2013 var bankens kapital negativt och bolagets börsvärde var endast ett par hundra miljoner euro. Under sådana omständigheter uppkommer frågan om man borde ha gjort sig av med de befintliga aktieägarna. Kommissionen noterar att emissionspriset var 50 procent lägre än det genomsnittliga marknadspriset under de 50 dagar som föregick fastställandet av emissionspriset. Kommissionen noterar också att minskningen i antalet befintliga aktieägare har varit enormt, eftersom de endast stod för 1,4 procent av aktieinnehavet i banken efter rekapitaliseringen. En ytterligare rabatt på marknadspriset skulle därför endast ha en obetydlig inverkan på ersättningen från HFSF. Med tanke på den särskilda situationen för de grekiska bankerna, vilken beskrivs i skäl 322, och med tanke på det faktum att behovet av stöd härrör från en skuldavskrivning till förmån för staten, anser kommissionen att priset är tillräckligt lågt.
- (325) Sammanfattningsvis är åtgärderna B1, B2, B3 och B4 nödvändiga som undsättningsstöd såväl när det gäller stödbeloppet som när det gäller åtgärdernas utformning.

7.4.3 Proportionalitet – åtgärder för att minska negativa spridningseffekter

- (326) Banken har mottagit ett mycket omfattande statligt stöd. Denna situation kan därför leda till allvarliga snedvridningar av konkurrensen. Grekland har emellertid åtagit sig att vidta ett antal åtgärder som syftar till att minska negativa spridningseffekter. I synnerhet innebär åtagandena att bankens verksamhet kommer att fortsätta bedrivas kommersiellt, såsom förklaras i skälen 131 och 132. Grekland har också åtagit sig att införa ett förvärvsförbud och att göra ett antal avyttringar utomlands och i annan verksamhet än den grekiska bankverksamheten, såsom anges i skäl 133. Begränsningarna av konkurrensnedvridningar kommer att utvärderas ytterligare i avsnitt 7.6.
- (327) Banken har också utsett en övervakningsförvaltare som ska övervaka att åtaganden om företagsstyrning och kommersiella transaktioner fullgörs på ett riktigt sätt. Detta kommer att undanröja eventuella skadliga förändringar i bankens affärsmetoder och därigenom minska eventuella negativa spridningseffekter.
- (328) Slutligen inlämnades en ny genomgripande omstruktureringsplan till kommissionen den 16 april 2014. Omstruktureringsplanen kommer att behandlas i avsnitt 7.6.
- (329) Avslutningsvis kvarstår inte de tvivel som uttrycktes i förfarandebeslutet avseende Eurobank. Åtgärderna B1, B2, B3 och B4 är proportionerliga mot bakgrund av punkt 15 i 2008 års bankmeddelande.

7.4.4 Slutsats om förenligheten av HFSF:s rekapitaliseringar med 2008 års bankmeddelande, rekapitaliseringsmeddelandet och 2011 års förlängningsmeddelande

- (330) Kommissionen drar därför slutsatsen att HFSF:s rekapitaliseringar (åtgärderna B1, B2, B3 och B4) är lämpliga, nödvändiga och proportionerliga, mot bakgrund av punkt 15 i 2008 års bankmeddelande, rekapitaliseringsmeddelandet och 2011 års förlängningsmeddelande.

⁽¹³³⁾ Se även avsnitt 7.6.1.

⁽¹³⁴⁾ Det teoretiska priset utan teckningsrätter är en allmänt vedertagen metod för att bedöma en aktiekapitalöknings utspädningsseffekt.

7.5 BANKENS FÖRVÄRV AV NEW TT BANK OCH NEA PROTON BANK OCH DESS FÖRENLIGHET MED OMSTRUKTURERINGSMEDDELANDET

- (331) Punkterna 23 och 40 i omstruktureringsmeddelandet anger att stödmottagande bankers förvärv av företag normalt strider mot skyldigheterna att begränsa omstruktureringskostnaderna och snedvridningarna av konkurrensen. Dessutom kan de äventyra eller försvåra återställandet av lönsamheten. Kommissionen måste därför bedöma huruvida de förvärv som banken har gjort kan vara förenliga med omstruktureringsmeddelandet.

7.5.1 Förvärvet av New TT Bank och förenligheten med omstruktureringsmeddelandet

7.5.1.1 Förvärvet av New TT Bank och effekten på bankens långsiktiga lönsamhet

- (332) Sett till bankens rörelsevinster, kommer de förvärv som banken gjort att förbättra återställandet av bankens lönsamhet på lång sikt, eftersom en sammanslagning av två banker på samma geografiska marknad ger möjlighet att skapa meningsfulla synergier, exempelvis i form av personalnedskärningar, stängning av filialer och allmänna kostnadsminskningar. Banken kommer att ta över kunder och insättare och samtidigt minska distributionskostnaderna avsevärt. Det kommer att leda till att de flesta filialer med varumärkesnamnet "T-Bank" och vissa filialer med varumärkesnamnet "Hellenic Postbank" kommer att läggas ner och att ledningsfunktioner rationaliseras.
- (333) När det gäller likvida medel har transaktionen också en gynnsam inverkan på kvoten mellan utlåning och inlåning och har lett till att denna har minskat avsevärt från en alltför hög nivå, eftersom New TT Bank hade betydligt mer inlåning än utlåning. Greklands centralbank noterade i sin skrivelse till HFSF den 8 juli 2013 att banken i synnerhet hade haft stora svårigheter under de två år som föregick transaktionen. Greklands centralbank konstaterade att banken hade förlorat marknadsandelar i Grekland och att den i betydande grad förlitade sig på finansiering från Eurosystemet och akut likviditetsstöd. I sin skrivelse tog Greklands centralbank upp det stora likviditetsgapet, den konsoliderade kvoten mellan utlåning och inlåning på 132 procent och kundernas försämrade uppfattning om banken. I denna skrivelse angav Greklands centralbank att bankens förvärv av New TT Bank skulle leda till en betydande ökning av inlåningen i banken och på så sätt förbättra bankens allmänna finansieringsprofil, insättarnas uppfattning och bankens förmåga att attrahera nya insättare med bättre villkor än för närvarande.
- (334) Förvärvet bidrar därför till att återställa bankens likviditetsställning, vilket är nödvändigt för att återställa den långsiktiga lönsamheten. Kommissionens avdelningar erkände den positiva effekten av förvärvet i en skrivelse till HFSF av den 8 juli 2013. I denna skrivelse angav kommissionen att utkastet till omstruktureringsplan för banken, vilket Grekland hade lämnat in före förvärvet av New TT Bank, inte uppfyllde kravet på återställande av långsiktig lönsamhet, på grund av sårbarheten i bankens balansräkning i slutet av omstruktureringsperioden. I samma skrivelse angav kommissionen att förvärvet av den inlåningsrika New TT Bank skulle vara mycket viktigt för att förbättra bankens balansräkning och därigenom återställa den långsiktiga lönsamheten. Denna bedömning motiverades av kommissionen med den effekt som ett sådant förvärv skulle ha på bankens likviditetsställning. Baserat på siffrorna i slutet av 2012 förväntades förvärvet göra så att kvoten mellan utlåning och inlåning omedelbart skulle minska från 155 till 123 procent, vilket skulle göra det möjligt att uppfylla kommissionens krav i slutet av 2017.
- (335) Kommissionen anser därför att förvärvet är positivt för att återställa bankens långsiktiga lönsamhet.

7.5.1.2 Förvärvets effekt på det stödbelopp som banken behöver

- (336) I enlighet med punkt 23 i omstruktureringsmeddelandet bör omstruktureringsstöd inte användas för förvärv av andra företag utan endast för att täcka omstruktureringskostnader som är nödvändiga för att återställa bankens lönsamhet.
- (337) Banken betalade köpeskillingen med nya aktier, så att förvärvet inte finansierades genom statligt stöd. Det ledde till att det kapitalbehov som uppstod till följd av betalningen av köpeskillingen omedelbart omfattades av emissionen av nya aktier så att betalningen av köpeskillingen inte skulle skapa en nettoökning av bankens kapitalbehov. Dessutom ägde HFSF 100 procent av New TT Bank, vilket innebar att alla de nya aktier som banken emitterade gavs till HFSF, dvs. staten.

- (338) Förvärvet som sådant kommer inte att leda till ytterligare statligt stöd, eftersom New TT Bank följde de lagstadgade kapitalkraven. Vidare hade ett mellanliggande kreditinstitut inrättats endast några månader före förvärvet. Eftersom tillgångarna i en bank på obestånd bedöms och värderas till verkligt värde innan de överförs till ett mellanliggande kreditinstitut, kan det antas att New TT Banks låneportfölj inte innehöll dolda förluster eller förluster som det inte gjorts tillräckliga avsättningar för.
- (339) Sammanfattningsvis innebär inte förvärvet av New TT Bank något exceptionellt åsidosättande av principen om att stöd ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt, med tanke på de särskilda omständigheter som rådde i detta fall.

7.5.1.3 Förvärvets snedvridande effekt på konkurrensen

- (340) I linje med punkterna 39 och 40 i omstruktureringsmeddelandet får statligt stöd inte användas till skada för företag som inte åtnjuter stöd för förvärv av konkurrerande verksamheter. Punkt 41 i omstruktureringsmeddelandet anger även att förvärv kan godkännas "om de ingår som ett led i en konsolideringsprocess som är nödvändig för att återställa den finansiella stabiliteten eller för att säkerställa en effektiv konkurrens", att förvärvsprocessen bör vara rättvis och att förvärvet bör säkerställa en effektiv konkurrens på den relevanta marknaden.
- (341) New TT Bank var inte en lönsam bank på fristående grund. Konsolideringen av denna bank begärdes inom ramen för memorandumet av den 15 maj 2013. Transaktionen kan därför ses som ett led i en konsolideringsprocess som var nödvändig för att återställa sådan finansiell stabilitet som avses i punkt 41 i omstruktureringsmeddelandet.
- (342) Ingen anbudsgivare som stod utan stöd lämnade in ett giltigt anbud för att förvärva New TT Bank och försäljningsprocessen var öppen, insynsvänlig och icke-diskriminerande. Banken trängde därför inte ut någon anbudsgivare som stod utan stöd. Eftersom förvärvet godkändes av den grekiska konkurrensmyndigheten⁽¹³⁵⁾, antar kommissionen att försäljningen skett med en effektiv konkurrens.
- (343) Mot denna bakgrund kan man dra slutsatsen att förvärvet av New TT Bank är förenligt med avsnitt 4 i omstruktureringsmeddelandet.

7.5.1.4 Slutsats om förvärvet av New TT Bank

- (344) Kommissionen drar slutsatsen att förvärvet är förenligt med kraven i omstruktureringsmeddelandet, mot bakgrund av de grekiska bankernas unika situation⁽¹³⁶⁾ och de särskilda omständigheterna kring förvärvet av New TT Bank.

7.5.2 Förvärvet av Nea Proton Bank och förenligheten med omstruktureringsmeddelandet

7.5.2.1 Förvärvet av Nea Proton Bank och effekten på bankens långsiktiga lönsamhet

- (345) Sett till bankens rörelsevinst, kommer förvärvet av Nea Proton Bank att förbättra återställandet av bankens långsiktiga lönsamhet eftersom en sammanslagning av två banker på samma geografiska marknad ger möjlighet att skapa meningsfulla synergieffekter, exempelvis i form av personalnedskärningar, stängning av filialer och allmänna kostnadsminskningar.
- (346) Förvärvet av Nea Proton Bank gör det möjligt för banken att dra nytta av synergieffekter. Banken kommer att överta kunder och insättare och samtidigt stänga de flesta filialerna och rationalisera informationssystemet samt ledningsfunktionerna. Transaktionen har också sänkt bankens kvot mellan utlåning och inlåning, eftersom Nea Proton Bank hade en lägre kvot mellan utlåning och inlåning. I slutet av juni 2013 var bankens kvot mellan nettoutlåning och nettoinlåning cirka 135,79 procent medan Nea Proton Banks kvot var omkring 52,68 procent.
- (347) Sammanfattningsvis hade förvärvet en positiv effekt på bankens lönsamhet.

7.5.2.2 Förvärvet av Nea Proton Bank och effekten på det stödbelopp som banken behöver

- (348) I enlighet med punkt 23 i omstruktureringsmeddelandet bör omstruktureringsstöd inte användas för förvärv av andra företag utan endast för att täcka omstruktureringskostnader som är nödvändiga för att återställa bankens lönsamhet.

⁽¹³⁵⁾ Beslut 584/VII/2013 från den grekiska konkurrensmyndigheten, ännu ej offentliggjort.

⁽¹³⁶⁾ Se även avsnitt 7.6.1.

- (349) Banken betalade ett symboliskt pris för Nea Proton Bank (1 euro), samtidigt som det förvärvade företaget hade blivit föremål för en lämplig rekapitalisering före försäljningen. Rekapitaliseringen inbegrep avsättningar för framtida kreditförluster och rörelseförluster⁽¹³⁷⁾. Som en följd av detta har förvärvet av en lämpligt kapitaliserad bank till ett pris på en euro inte ökat bankens kapitalbehov.
- (350) Sammanfattningsvis strider inte förvärvet av Nea Proton Bank mot principen om att stödet bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt.

7.5.2.3 Snedvridande effekter på konkurrensen av förvärvet av Nea Proton Bank

- (351) I linje med punkterna 39 och 40 i omstruktureringsmeddelandet får statligt stöd inte användas till skada för företag som inte åtnjuter stöd för förvärv av konkurrerande verksamheter.
- (352) Nea Proton Bank var inte en lönsam bank på fristående grund. Konsolideringen av denna bank begärdes inom ramen för memorandumet av den 15 maj 2013. Förvärvet kan därför ses som ett led i en konsolideringsprocess som var nödvändig för att återställa sådan finansiell stabilitet som avses i punkt 41 i omstruktureringsmeddelandet.
- (353) Ingen anbudsgivare som stod utan stöd lämnade in ett giltigt anbud för att förvärva Nea Proton Bank och försäljningsprocessen var öppen, insynsvänlig och icke-diskriminerande. Banken trängde därför inte ut någon anbudsgivare som stod utan stöd. Eftersom förvärvet godkändes av den grekiska konkurrensmyndigheten⁽¹³⁸⁾, antar kommissionen att försäljningen skett med en effektiv konkurrens.
- (354) Mot denna bakgrund kan man dra slutsatsen att förvärvet av New TT Bank är förenligt med avsnitt 4 i omstruktureringsmeddelandet.

7.5.2.4 Slutsats om förvärvet av Nea Proton Bank

- (355) Kommissionen drar slutsatsen att förvärvet är förenligt med kraven i omstruktureringsmeddelandet, mot bakgrund av de särskilda omständigheterna kring förvärvet av Nea Proton Bank.

7.6 FÖRENLIGHETEN AV ÅTGÄRDERNA A, B1, B2, B3, B4 OCH C MED OMSTRUKTURERINGSMEDDELANDET OCH FÖRENLIGHETEN AV ÅTGÄRD C MED 2013 ÅRS BANKMEDDELANDE

7.6.1 Svårigheter och konsekvenser för bedömningen enligt omstruktureringsmeddelandet

- (356) Såsom anges i avsnitten 2.1.1 och 2.1.2 orsakas de svårigheter som banken möter främst av den grekiska stats-skuldkrisen och den djupa recessionen i Grekland och södra Europa. Vad beträffar den förstnämnda faktorn har den grekiska regeringen förlorat tillträde till finansmarknaderna och till sist varit tvungen att förhandla fram ett avtal med de nationella och internationella långivarna, PSI-programmet, vilket resulterade i att fordringarna gentemot staten minskade med 53,3 procent. Dessutom byttes 31,5 procent av fordringarna ut mot nya grekiska statsobligationer med lägre räntesatser och längre löptider. Staten köpte tillbaka de nya grekiska statsobligationerna från de grekiska bankerna i december 2012 till ett pris på mellan 30,2 procent och 40,1 procent av det nominella värdet, vilket innebar en ytterligare förlust för de grekiska bankerna. Förutom effekterna på bankens kapital-situation inom PSI-programmet och återköpet av skulden, noterades banken även mycket stora uttag av insättningar mellan 2010 och mitten av 2012, på grund av risken för att Grekland skulle lämna euroområdet till följd av en ohållbar offentlig skuldsättning och den ekonomiska nedgången.
- (357) Åtgärderna B1, B2, B3 och B4 uppgår till 5 839 miljoner euro, vilket nästan motsvarar den förlust som noterades efter PSI-programmet (5 781 miljoner euro). I sådana fall, och om svårigheterna inte i första hand har sin grund i överdrivet risktagande, föreskrivs i punkt 14 i 2011 års förlängningsmeddelande att kommissionen ska sänka sina krav.

⁽¹³⁷⁾ Se skäl 53.

⁽¹³⁸⁾ Beslut 578/VII/2013 av den grekiska konkurrensmyndigheten, http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis715_1_1391497451.pdf

- (358) Kommissionen medger att en del av kapitalbehovet beror på ett finansinstituts regelbundna exponering för den statsfinansiella risken i sitt hemland. Detta påpekades också i skälen 58 och 69 i förfarandebeslutet avseende Eurobank. Följaktligen har banken ett mindre behov av att ta upp frågor om moralisk risk i sin omstruktureringsplan än andra stödmottagande finansinstitut som har ackumulerat överdrivna risker. Eftersom stödåtgärderna är mindre snedvridande, bör de åtgärder som vidtas för att begränsa snedvridningarna av konkurrensen därför mjukas upp i förhållande därtill. Eftersom PSI-programmet och återköpet av skulden utgör en skuldavskrivning till förmån för staten, kan ersättningen till staten vid rekapitalisering av banker sänkas.
- (359) Eftersom den grekiska ekonomin har minskat med cirka 25 procent sedan 2008 måste banken anpassa sin organisation, sin kostnadsstruktur och sitt kommersiella nätverk till de nya förutsättningarna för att återställa lönsamheten. Trots avsaknaden av moralisk risk, måste banken därför omstrukturera sin verksamhet i Grekland för att säkra sin långsiktiga lönsamhet.
- (360) Kommissionen noterar också att bankens exponering för grekisk statsfinansiell risk var större än vid vissa andra banker i Grekland. Följaktligen kan inte alla förluster på grekiska statsobligationer (förlusten på PSI-programmet) tillskrivas ett finansinstituts regelbundna exponering för statsfinansiell risk i hemlandet.
- (361) Den andra orsaken till bankens förluster är förlusterna på lån till grekiska hushåll och företag. Kommissionen anser att dessa förluster främst beror på den exceptionellt djupa och långvariga BNP-minskningen på cirka 25 procent under fem års tid och inte på bankens riskabla länepolicy. Följaktligen skapar inte det stöd som beviljats för att täcka dessa förluster någon moralisk risk, vilket är fallet när stöd skyddar en bank från konsekvenserna av tidigare riskbeteenden. Stödet är därför mindre snedvridande⁽¹³⁹⁾.
- (362) En del av bankens kapitalbehov och kreditförluster kommer dock från vissa internationella dotterbolag (Rumänien, Bulgarien, Polen och Ukraina). Till exempel redovisade banken förluster år 2012 i Rumänien, Bulgarien och Ukraina, samtidigt som dotterbolagen drog nytta av koncernintern finansiering på 1,8 miljarder euro.
- (363) De stresstester som genomfördes 2012 för att fastställa bankens kapitalbehov har också visat att en del av kapitalbehoven härrörde från förluster på utländska lån. Kreditförlusterna på dessa lån uppskattades till 1 228 miljoner euro i grundscenariot och 1 622 miljoner euro i det ogynnsamma scenariot.
- (364) Sammanfattningsvis omfattar punkt 14 i 2011 års förlängningsmeddelande en betydande del av förlusterna och det resulterande stödbehovet, vilket gör det möjligt för kommissionen att sänka sina krav. En del av stödbehovet beror inte på riskfylld utlåning utan på grekiska kreditförluster på grund av den ovanligt djupa och långa recessionen. Stöd som beviljas under sådana omständigheter skapar inte moralisk risk och är därför mindre snedvridande.
- (365) Avslutningsvis härrör en del av stödbehovet från bankens egna risktagande, i synnerhet när det gäller dess utländska dotterbolag och dess stora innehav av grekiska statsobligationer.

7.6.2 Lönsamhet

- (366) En omstruktureringsplan måste se till att finansinstitutet kan återställa sin långsiktiga lönsamhet till slutet av omstruktureringsperioden (avsnitt 2 i omstruktureringsmeddelandet). I just detta fall definieras omstruktureringsperioden som perioden mellan antagandet av detta beslut och den 31 december 2018.
- (367) I enlighet med punkterna 9–11 i omstruktureringsmeddelandet lade Grekland fram en omfattande, detaljerad omstruktureringsplan med fullständiga uppgifter om bankens affärsmodell. I omstruktureringsplanen fastställs också orsakerna till bankens svårigheter samt vilka åtgärder som vidtagits för att lösa alla lönsamhetsproblem som den stött på. Omstruktureringsplanen beskriver särskilt den strategi som valts för att bevara bankens operativa effektivitet och ta itu med den höga andelen nödlidande lån, den låga operativa effektiviteten, den sårbara likviditeten och kapitalställningen samt dess utländska företag, som förlitade sig på moderbolaget för finansiering och kapital.

⁽¹³⁹⁾ Se punkt 28 i omstruktureringsmeddelandet och skäl 320 i kommissionens beslut 2011/823/EU av den 5 april 2011 om åtgärderna C 11/09 (f.d. NN 53b/08, NN 2/10 och N 19/10) som Nederländerna genomfört till förmån för ABN AMRO Group NV (som skapades efter sammanslagningen av Fortis Bank Nederland och ABN AMRO N) (EUT L 333, 15.12.2011, s. 1).

7.6.2.1 Den grekiska bankverksamheten

- (368) När det gäller likviditeten och bankens beroende av finansiering från Eurosystemet, förutses det i omstruktureringsplanen en begränsad tillväxt i den grekiska balansräkningen medan insättningsbasen bör växa igen. Beroendet av akut likviditetsstöd, vilket redan har minskat, kommer att fortsätta minska, vilket också kommer att göra det enklare för banken att minska finansieringskostnaderna för denna.
- (369) Det åtagande gällande relationen mellan utlåning och inlåning som anges i skäl 127 säkerställer att bankens balansräkning kommer att vara hållbar före omstruktureringsperiodens slut. Försäljningen av värdepapper och annat som inte ingår i kärnverksamheten kommer också att stärka bankens likviditetsställning och säkerställa att den inte förlitar sig på grossistmarknaderna. På grund av bankens fortsatt ansträngda likviditetsställning, kan kommissionen godta de grekiska myndigheternas begäran om att få tillhandahålla banken likvida medel enligt garantiåtgärden och åtgärden för statliga obligationslån inom stödsystemet för de grekiska bankerna.
- (370) För att minska sina finansieringskostnader har banken också åtagit sig att fortsätta minska de räntor som den betalar på inlåning, såsom anges i skäl 127. Kommissionen påpekar att en sådan minskning av insättningskostnaderna kommer att förbättra bankens lönsamhet före avskrivningar avsevärt.
- (371) Sedan krisens början har banken avsevärt rationaliserat sitt kommersiella nätverk i Grekland, genom att minska antalet filialer och anställda. År 2018 kommer bankens totala kostnader att ha minskat med ytterligare [...] procent jämfört med 2013⁽¹⁴⁰⁾. För att uppnå detta mål har banken åtagit sig att minska antalet filialer och anställda i Grekland till högst [...] och [...] från och med den 31 december 2017, med en högsta total kostnad i Grekland på 800 miljoner euro. Det förväntade K/I-talet kommer att understiga [...] procent i slutet av omstruktureringsperioden. Kommissionen anser att omstruktureringsplanen bevarar bankens effektivitet i den nya marknadskontexten.
- (372) En annan viktig fråga är hanteringen av nödlidande lån, eftersom de uppgick till 29,4 procent av portföljen per den 31 december 2013⁽¹⁴¹⁾. Banken planerar att inrätta en särskild avdelning för förvaltningen av nödlidande lån. Den har också åtagit sig att följa höga standarder i fråga om sin kreditpolicy för att maximera värdet för banken i varje etapp av kreditprocessen, enligt skälen 131 och 132.

7.6.2.2 Företagsstyrning

- (373) En annan fråga som förtjänar uppmärksamhet är styrningen av banken eftersom HFSF ägde 95,23 procent av bankens andelar den 31 december 2013. Mot bakgrund av uppgifter om tidigare statsägda banker i Grekland, enades banken och HFSF år 2013 om en särskild ram för förbindelserna. Detta avtal skyddar bankens löpande verksamhet från en överdriven inblandning från dess största aktieägare, samtidigt som HFSF kan övervaka genomförandet av omstruktureringsplanen och förhindra ett överdrivet risktagande av bankens ledning genom lämpliga samrådsförfaranden. Banken har också åtagit sig att noga övervaka sin exponering för anslutna låntagare.
- (374) Lagen från HFSF, enligt en ändring år 2014, föreskriver att de aktier som HFSF tecknade vid rekapitaliseringen våren 2013 kommer att bli utan rösträtt om minst 50 procent av 2014 års kapitaltillskott tecknas av privata investerare. Vad beträffar återställandet av bankens långsiktiga lönsamhet skulle kommissionen inte inta en negativ ståndpunkt i fråga om den kontroll som beviljas privata aktieägare om de investerar en betydande del av sina pengar i banken. Kommissionen påpekar att begränsningen av HFSF:s rösträtt inte kommer att tillämpas vid omröstningar om bankens bolagsordning eller företagshändelser eller andra strategiska beslut. Kommissionen noterar med tillfredsställelse att HFSF automatiskt kommer att återfå full rösträtt om banken inte genomför sin omstruktureringsplan. Dessa bestämmelser säkerställer att HFSF inte kommer att blanda sig i bankens dagliga verksamhet men att den kan bevara sina egna intressen som aktieägare och som en myndighet som har som ansvar att se till att omstruktureringsplanen genomförs på rätt sätt.

⁽¹⁴⁰⁾ Se skäl 106.

⁽¹⁴¹⁾ Samlat resultat 2013, s. 3: http://www.eurobank.gr/Uploads/pdf/Eurobank_4Q2013_Financial_Results.pdf

7.6.2.3 Internationell verksamhet

- (375) En del av bankens internationella verksamhet har tidigare förlorat allt kapital samt all likviditet och lönsamhet, såsom anges i skälen 362 och 363.
- (376) I omstruktureringsplanen förutses en förändring i bankens affärsmodell för att banken ska bli mer inriktad på [...]. Banken har redan sålt sitt olönsamma dotterbolag i Polen, dvs. EFG Polen. Den har börjat rationalisera de andra dotterbolagen, stärka lånetecknandet och minska dotterbolagens likviditetsgap. Den har för avsikt att avyttra [...] dotterbolaget [...] ⁽¹⁴²⁾. Den kommer också att ytterligare omstrukturera verksamheten i dotterbolagen [...] och [...] före en eventuell försäljning av dessa i ett senare skede, såsom nämns i skäl 116.
- (377) Den totala lönsamheten i den utländska verksamheten kommer att återställas från och med den [...]. Vid samma tidpunkt kommer de medel som beviljats utländska dotterbolag att ha minskat med [...] jämfört med nivån per den 31 december 2012.
- (378) Därför anser kommissionen att banken kommer att ha omstrukturerats och minskat de utländska dotterbolagens storlek i tillräcklig utsträckning för att den inte ska utsättas för ytterligare kapitalbehov och likviditetsbrist i framtiden. Det åtagande som beskrivs i skäl 128 om att avstå från att tillföra stora kapitalmängder till bankens internationella dotterbolag säkerställer också att utländska dotterbolag inte utgör ett hot mot kapital eller likviditet.

7.6.2.4 Slutsats om lönsamheten

- (379) Grundscenariot som beskrivs i avsnitt 2.4 visar att banken i slutet av omstruktureringsperioden kommer att kunna få en avkastning som gör att den kan täcka alla sina kostnader och uppvisa en rimlig avkastning på eget kapital med hänsyn till bankens riskprofil. Bankens avkastning på eget kapital kommer i själva verket att uppgå till [...] procent år 2018 i grundscenariot. Samtidigt måste bankens kapitalsituation beräknas ligga kvar på en tillfredsställande nivå, eftersom kapitaltäckningsgraden inte kommer att understiga [...] procent från 2014 och framåt.
- (380) Avslutningsvis noterar kommissionen också det ogynnsamma scenario som beskrivs i bankens omstruktureringsplan som lämnats in av de grekiska myndigheterna. Detta ogynnsamma scenario bygger på en rad antaganden som fastställts tillsammans med HFSF. I detta scenario beaktas en längre och djupare recession samt en kraftigare sänkning av fastighetspriserna ⁽¹⁴³⁾. Omstruktureringsplanen visar att banken kan klara av en rimlig mängd stress eftersom den, i grundscenariot, fortfarande är lönsam i slutet av omstruktureringsperioden, med en avkastning på eget kapital på [...] procent och en kärnprimärkapitalkvot på [...] procent under 2018.
- (381) De stresstester som Greklands centralbank gjorde år 2013 bekräftar att den mängd ytterligare kapital som kommer att anskaffas under 2014, nämligen 2 864 miljoner euro, är tillräcklig för att hantera grundscenariot under omstruktureringsperioden. Banken kommer dessutom att lämna in en villkorad kapitalplan till Greklands centralbank med åtgärder som ska genomföras om det ekonomiska läget skulle försämrats ytterligare. Kommissionen erinrar om att Greklands centralbank införde flera ändringar redan vid bedömningen av kapitalbehoven i grundscenariot, vilket ledde till en ökning av de beräknade kapitalbehoven jämfört med de som banken uppskattade i det egna grundscenariot. Det ursprungliga kapital som Greklands centralbank beräknade kan därför betraktas som en typ av stresstest. För att dra slutsatsen att banken är ekonomiskt bärkraftig, kräver inte kommissionen att banken ska ha tillräckligt med kapital i inledningsskedet för att täcka de kapitalbehov i stressscenariot som Greklands centralbank uppskattat, eftersom denna uppskattade nivå innebär en hög grad av stress.
- (382) Dessutom är det positivt att banken inte kommer att göra några extra investeringar i värdepapper med låg kreditvärdighet, vilket kommer att bidra till att banken behåller sitt kapital och sin likviditet.
- (383) Kommissionen kan därför konstatera att banken har vidtagit tillräckliga åtgärder för att ta itu med lönsamhetsfrågorna för den grekiska inhemska bankverksamheten och den utländska verksamheten.

⁽¹⁴²⁾ Dotterbolaget [...] har gått med förlust sedan 2009, med en liten marknadsandel (på mindre än [...] procent för ut- och inlåning), ett högt K/I-tal och ett betydande finansieringsunderskott.

⁽¹⁴³⁾ De finansiella prognoserna i omstruktureringsplanen skiljer sig från resultatet av det stresstest som Greklands centralbank genomfört, eftersom det sistnämnda inte baseras på samma uppsättning antaganden eller beaktade samma justeringar som gjorts av Greklands centralbank.

7.6.3 Eget bidrag och ansvarsfördelning

7.6.3.1 Bedömning av huruvida åtgärderna A, B1, B2, B3 och B4 är förenliga med omstruktureringsmeddelandet

- (384) Enligt omstruktureringsmeddelandet måste banker och deras kapitalägare i så stor utsträckning som möjligt bidra till omstruktureringen för att kunna säkerställa att stödet begränsas till vad som är absolut nödvändigt. Bankerna bör därmed använda sina egna medel för att finansiera omstruktureringen, genom att exempelvis avyttra tillgångar, medan kapitalägarna om möjligt bör absorbera finansinstitutets förluster. Bankens åtaganden bör säkerställa att egna medel används och att ursprungliga aktieägare och privata investerare, som innehar hybridkapital i banken, bidrar till omstruktureringen.

7.6.3.1.1 Bankens eget bidrag: avyttringar och minskade kostnader

- (385) Banken har avyttrat betydande verksamheter i syfte att öka sin kapitaltäckning. Försäljningen av dess stora polska och turkiska dotterbolag har förbättrat bankens kapitalposition med omkring 750 miljoner euro. Denna försäljning har också förbättrat bankens likviditetsställning. Det ökade aktiekapitalet i Eurobank Properties innebär att banken kunde öka sitt kapital med 200 miljoner euro.
- (386) Omstruktureringsplanen föreskriver försäljning av ytterligare tillgångar år [...] och [...]. I synnerhet har banken åtagit sig att minska sina utländska tillgångar till 8,77 miljarder euro. Eftersom skuldsanering och avyttringar redan har genomförts och ytterligare nedskärningar kommer att göras, kommer banken att ha minskat sitt geografiska avtryck avsevärt år [...].
- (387) Dessutom har banken åtagit sig att ytterligare minska sin utländska verksamhet om den behöver ett kapitaltillskott från HFSF på mer än 1 miljard euro. I ett sådant scenario skulle banken minska sin internationella portfölj av tillgångar till högst 3,5 miljarder euro. Om kapitaltillskottet i åtgärd C är mindre än 1 miljard euro kommer privata investerare att satsa minst 1,5 miljarder euro, dvs. mer än HFSF. Ett större deltagande från privata investerare skulle minska det nödvändiga stödbeloppet avsevärt och därigenom öka ansvarsfördelningen.
- (388) Banken har också åtagit sig att sälja sina stora och lönsamma försäkringsdotterbolag.
- (389) För att begränsa sitt kapitalbehov har banken åtagit sig att inte använda kapital för att stödja eller öka andelen utländska dotterbolag, såsom anges i skäl 128. Dessutom innebär åtagandena att banken inte kommer att göra några ytterligare förvärv.
- (390) Banken har också inlett ett omfattande program för kostnadsminskning, enligt uppgift i avsnitt 2.4.2. Dess kostnader kommer att minska ytterligare fram till 2018. [...].
- (391) Grekland har särskilt åtagit sig att banken fram till [...] inte kommer att betala en total årlig ersättning (löner, pensionsavgifter, bonus) som överstiger [...] till någon anställd eller chef. Om HFSF måste teckna en eventuell andel i banken, har Grekland dessutom åtagit sig att tillämpa ett lönetak i linje med 2013 års bankmeddelande ⁽¹⁴⁴⁾.

7.6.3.1.2 Ansvarsfördelning mellan tidigare aktieägare och nytt kapital på marknaden

- (392) Många av bankens befintliga aktieägare flydde till följd av rekaptaliseringsåtgärden våren 2013 (åtgärd B4). De befintliga aktieägarnas andel hade i själva verket minskat från 100 procent före rekaptaliseringen våren 2013 till endast 1,44 procent. Kommissionen noterar också att banken inte har gett någon kontant utdelning sedan 2008. Slutligen ser kommissionen positivt på det faktum att HFSF kommer att skjuta till extra kapital endast om banken inte anskaffar detta från marknaden till ett pris som anses vara rimligt och som fastställs av två oberoende värderingsorgan.

⁽¹⁴⁴⁾ Se fotnot 85.

7.6.3.1.3 Ansvarsfördelningen mellan innehavare av efterställda skulder

- (393) Bankens innehavare av efterställda skulder har bidragit till att täcka kostnaderna för omstruktureringen av banken. Banken genomförde flera skuldhanteringsåtgärder i syfte att generera kapital. Det totala skuldbelopp som utbyttes uppgick till 748 miljoner euro, med en vinst på 565 miljoner euro, såsom anges i skälen 122 och 123.
- (394) De instrument som fortfarande är utestående omfattas av det kupongförbud som anges i skäl 133. Därför anser kommissionen att en rimlig ansvarsfördelning för bankens privata hybridinvestorer säkerställs och att kriterierna i omstruktureringsmeddelandet uppfylls i detta sammanhang.
- (395) Med tanke på de delar som utvecklats i avsnitt 7.6.1 anser kommissionen sammanfattningsvis att Greklands egna bidrag och åtgärder för ansvarsfördelning har varit tillräckliga för att begränsa beloppet av stödåtgärderna A, B1, B2, B3 och B4 till vad som är absolut nödvändigt.

7.6.3.2 Bedömning av förenligheten av åtgärd C med 2013 års bankmeddelande

- (396) 2013 års bankmeddelande kompletterar omstruktureringsmeddelandet och efterlyser en ökad ansvarsfördelning samt stöd till banker för att de ska kunna vidta ytterligare åtgärder för att begränsa stödet till vad som är absolut nödvändigt. Enligt punkt 29 i 2013 års bankmeddelande måste medlemsstaten visa att alla åtgärder för att begränsa stödet till vad som är absolut nödvändigt redan har vidtagits i största möjliga utsträckning. I detta syfte måste medlemsstaten lägga fram en kapitalanskaffningsplan, säkerställa en lämplig ansvarsfördelning mellan aktieägare och innehavare av efterställda fordringar och förhindra utflöde av medel före ett beslut om omstrukturering. Enligt 2013 års bankmeddelande bör kapitalanskaffningsplanen omfatta nyemissioner, frivilliga skuldhanteringsåtgärder, kapitalförstärkande avyttringar, låneminskningensåtgärder samt vinstbevarande och andra åtgärder som exempelvis en strikt kostnads- och ersättningspolicy.
- (397) Punkt 47 i bankmeddelandet från 2013 föreskriver att så snart kapitalunderskott fastställs, måste en bank förhindra utflöde av medel genom en rad åtgärder som syftar till att garantera samma resultat som regelbundna förbud mot utdelning och kuponger, förbud mot förvärv, förbud mot prisledarskap eller förbud mot reklam. Kommissionen noterar att banken redan har tillämpat dessa förbud eftersom de finns med på den förteckning över åtaganden som Grekland lämnat in, såsom anges i skäl 133, och att banken inte har betalat någon kontant utdelning sedan 2008.
- (398) Rekapitaliseringsåtagandet 2014 (åtgärd C) ger en buffert för att täcka framtida förluster enligt det stresstest som Greklands centralbank utförde 2013 och offentliggjorde den 6 mars 2014. Resultaten av stresstestet visar att banken behöver ytterligare 2 945 miljoner euro i kapital för att täcka dess framtida förluster i ett stressscenario. Åtgärd C omfattar endast det kapitalbehov som kommer att kvarstå i den mån som i) det inte kan täckas genom ytterligare avyttringar eller kapitalförbättringsåtgärder (kommissionen anser att banken har analyserat alla potentiella avyttringar och åtagit sig att göra alla sådana som kan minska kapitalbehoven inom ramen för den kapitalplan som lämnats in till Greklands centralbank) och ii) det inte omfattas av privata investorer inom ramen för den ökning av aktiekapitalet som kommer att äga rum i april 2014. Därför ger det inte banken ett kapitalöverskott.
- (399) Såsom förklaras i skälen 385–395 vidtog banken åtgärder redan före stresstestet för att begränsa kapitalbehovet till vad som var absolut nödvändigt. Inget ytterligare eget bidrag kommer att krävas från banken om den, inom ramen för den nuvarande kapitalanskaffningen, lyckas anskaffa merparten av det kapital som behövs från privata investorer och om det kompletterande stöd som betalas ut av HFSF understiger 1 miljard euro. Om det stöd som betalats ut inom ramen för åtgärd C överstiger denna nivå, bör banken avyttra fler verksamheter.
- (400) När det gäller ansvarsfördelningen föreskriver 2013 års bankmeddelande att lämplig ansvarsfördelning innebär bidrag från aktieägare, innehavare av hybridkapital och innehavare av efterställda lån innan stöd i form av kapital ges. Kommissionen konstaterar att Grekland har ändrat sin nationella lagstiftning för att säkerställa att innehavare av efterställda fordringar kommer att bidra till kostnaderna för omstrukturering av banken innan ytterligare kapital tillförs banken. Kommissionen noterar också att Grekland har åtagit sig att genomföra de åtgärder som föreskrivs i artikel 6a i HFSF:s lag i dess 2014 ändrade lydelse, som innebär att det kan vara nödvändigt att fördela kapitalunderskottet mellan innehavarna av dessa kapitalinstrument och andra efterställda skulder. Samtidigt som en sådan

ansvarsfördelning endast kommer att äga rum efter rekapitaliseringsåtagandet 2014 (åtgärd C), på grundval av punkt 45 i 2013 års bankmeddelande, anser kommissionen att orimliga resultat skulle följa om det krävs en obligatorisk omvandling av efterställda skulder och hybridkapital redan när åtagandet görs. Om banken skulle anskaffa tillräckligt med privat kapital för att täcka hela sitt kapitalbehov enligt det stresstest som utförts av Greklands centralbank, skulle det vara oproportionerligt att omvandla efterställda lån. Greklands åtagande att få innehavare av efterställda fordringar att dela ansvaret (s.k. bail-in) innan ett stöd faktiskt betalas ut till banken är därför tillräckligt för att säkerställa en korrekt ansvarsfördelning.

- (401) För att se till att bankens ägare i största möjliga utsträckning deltar i att rekonstituera en tillräcklig kapitalbas under omstruktureringsperioden, åtog Grekland sig att banken, fram till omstruktureringsperiodens slut, kommer att hålla inne utdelningar och inte kommer att betala utdelningar på kuponger som den enligt lag inte är skyldig att betala. I linje med punkt 26 i omstruktureringsmeddelandet och punkt 47 i 2013 års bankmeddelande kommer banken därmed inte att använda statligt stöd för att göra betalningar för egna fonder om avkastningen inte räcker till för att göra några sådana.
- (402) Banken har också åtagit sig att fram till den 31 december 2017 inte betala en total årlig ersättning (löner, pensionsavgifter, bonus) till någon anställd eller chef som överstiger den totala årliga ersättningen till chefen för Greklands centralbank (bortsett från vid en eventuell frivillig ersättningsbegränsning från chefens sida). Om HFSF måste teckna en eventuell andel i banken, har Grekland dessutom åtagit sig att tillämpa ett lönetak i linje med 2013 års bankmeddelande ⁽¹⁴⁵⁾.
- (403) Kommissionen måste bedöma om det åtagande som täcker de båda scenarierna uppfyller kraven i 2013 års bankmeddelande.
- (404) I det första scenariot där HFSF faktiskt inte tillför något nytt kapital till banken, kommer stödet i åtgärd C att begränsas till enbart ett garantiåtagande för en kapitalökning, och HFSF kommer inte att betala ut en enda euro eftersom alla nya aktier kommer att ha tecknats av privata investerare. 2013 års bankmeddelande föreskriver att ersättningsbegränsningen kan upphöra när stödet har återbetalats. Det stöd som ingår i ett sådant garantiåtagande för en eventuell kapitalökning kan dock inte återbetalas om åtagandet i fråga aldrig fullgjorts (eftersom staten inte betalat ut några pengar till banken). Under sådana omständigheter kan kommissionen godta att ersättningsbegränsningen gäller under en fastställd tidsperiod. Kommissionen anser att Greklands åtagande, som gäller fram till den 31 december 2017 (dvs. under tre år och åtta månader och löper ut ett år före omstruktureringsplanens slut) är en korrekt tillämpning av det sista stycket i punkt 38 i 2013 års bankmeddelande. Eftersom den årliga ersättningen till chefen för Greklands centralbank är lägre än det tak som fastställs i punkt 38 andra stycket i 2013 års bankmeddelande och att detta åtagande kommer att gälla för hela koncernen, anser kommissionen att det åtagande som Grekland föreslagit i händelse av att inga aktier tecknas av HFSF inom ramen för det planerade kapitaltillskottet är i linje med punkt 38 i 2013 års bankmeddelande.
- (405) I det andra scenariot där HFSF måste teckna en andel i banken, har Grekland lovat att anpassa åtagandet efter 2013 års bankmeddelande. Kommissionen noterar att om HFSF skulle teckna en andel skulle varaktigheten på ersättningstaket behöva ändras för att vara i linje med 2013 års bankmeddelande så att det varar fram till tidigast i slutet av omstruktureringsplanen – dvs. den 31 december 2018 – eller en transaktion som motsvarar en återbetalning av stödet. Eftersom stamaktier inte kan återbetalas av banken godtar kommissionen att en försäljning med vinst av andelarna på den sekundära marknaden kan betraktas som en återbetalning av stödet.
- (406) Sammanfattningsvis uppfyller Greklands åtagande om en begränsad ersättning kraven i 2013 års bankmeddelande i båda scenarierna.
- (407) När det gäller ersättning till staten föreskriver 2011 års förlängningsmeddelande att nya aktier ska emitteras till ett lägre pris än marknadspriset, efter justering för utspädning. Kommissionen konstaterar att syftet med detta krav är att säkerställa att staten får en tillräcklig ersättning för sitt aktieinnehav i banken och att antalet tidigare aktieägare minskar i enlighet därmed. När det gäller åtgärd C är staten redan den största aktieägaren i banken och innehar

⁽¹⁴⁵⁾ Se fotnot 85.

mer än 90 procent av aktierna. Därför skulle en alltför stor rabatt i förhållande till marknadspriset minska ersättningen till staten för åtgärd B4 och utgöra stöd till investerarna om rabatten är en underskattning av bankens värde. För att undvika en sådan situation får teckningspriset inte understiga det lägsta pris som fastställts utifrån bedömningar av två oberoende värderingsorgan. De utförliga villkoren avseende prissättning skyddar därför HFSF från en alltför stor utspädning av nya investerare samtidigt som de säkerställer att HFSF tecknar nya aktier till ett pris som motsvarar bankens värde. Under dessa omständigheter kan kommissionen godta att de nya aktierna utfärdas till en lägre rabatt i förhållande till det nuvarande marknadspriset än den som avses i 2011 års förlängningsmeddelande. Vidare anser kommissionen att minimipriset är acceptabelt.

- (408) Om aktierna emitterades till ett högre pris, skulle detta ha kunnat avskräcka privata investerare från att delta i ökningen av aktiekapitalet och således begränsa anskaffandet av privat kapital.
- (409) Kommissionen anser därför att det egna bidraget och ansvarsfördelningen är lämplig för åtgärd C.

7.6.3.3 Slutsats om det egna bidraget och ansvarsfördelningen

- (410) Kommissionen har påpekat att det egna bidraget och ansvarsfördelningen i form av försäljning av tillgångar kraftigt understiger de nivåer som kommissionen normalt anser vara tillräckliga, i jämförelse med den totala statliga rekaptalisering som mottagits. Med tanke på de omständigheter som angetts i avsnitt 7.6.1, under vilka kommissionen kan godkänna ett mindre eget bidrag och en mindre ansvarsfördelning, kan omstruktureringsplanen emellertid anses utgöra ett tillräckligt eget bidrag och innehålla tillfredsställande ansvarsfördelningsåtgärder.
- (411) Omstruktureringsplanen uppfyller dessutom kraven i 2013 års bankmeddelande angående åtgärd C.

7.6.4 Åtgärder för att begränsa snedvridningar av konkurrensen

- (412) Enligt omstruktureringsmeddelandet måste omstruktureringsplanen innehålla åtgärder för att begränsa snedvridningar av konkurrensen och säkra en konkurrenskraftig banksektor. Dessutom måste den bemöta problemet med den moraliska risken och säkerställa att det statliga stödet inte används för att finansiera konkurrenshämmande beteenden.
- (413) Enligt punkt 31 i omstruktureringsmeddelandet måste kommissionen, då den bedömer storleken på stödet och dess snedvridande effekter på konkurrensen, ta hänsyn till både det absoluta och det relativa stödbeloppet samt till omfattningen av ansvarsfördelningen och finansinstitutets marknadsposition efter omstrukturen. I detta sammanhang påminner kommissionen om att banken har fått kapital från staten på motsvarande 16 procent av dess riskvägda tillgångar (med undantag för åtgärd C). Med åtgärd C får banken ett åtagande om ett tillskott på ytterligare 2 864 miljarder euro, vilket innebär att det totala kapitalstödet utgör 23,7 procent av bankens riskvägda tillgångar. Bortsett från kapitalstöd har banken också mottagit likviditetsstöd. Banken har erhållit likviditetsgarantier som uppgick till 13 600 miljoner euro per den 15 april 2011 och till 13 932 miljoner euro per den 30 november 2013, vilket utgör 17 procent av bankens balansräkning ifrågavarande dag. Banken har också gynnats av statsgaranterat akut likviditetsstöd till ett belopp på 12 miljarder euro från och med den 31 december 2012, vilket utgjorde 18 procent av bankens balansräkning den dagen. Behovet av att genomföra åtgärder för att begränsa eventuella snedvridningar av konkurrensen är således motiverat med tanke på detta relativt stora stödbelopp. Dessutom innehar Greklands centralbank en betydande marknadsandel, med 17 procent för utlåning och 12 procent för inlåning per den 31 december 2012. Förvärven av New TT Bank och Nea Proton Bank ökade bankens marknadsandel till 20,7 procent för utlåning och 18,8 procent för inlåning i september 2013⁽¹⁴⁶⁾.
- (414) Kommissionen påminner om att de svårigheter som banken möter främst härrör från externa chocker såsom den grekiska statsskuldskrisen och den utdragna recession som har skapat störningar i den grekiska ekonomin sedan 2008, såsom påpekas i skäl 69 i förfarandebeslutet avseende Eurobank. Behovet av att bemöta problemen med den moraliska risken har minskat eftersom banken inte tycks ha tagit alltför stora risker. Såsom diskuterades i avsnitt 7.6.1 är stödåtgärdernas snedvridande effekt mindre mot bakgrund av dessa omständigheter och så är även behovet av åtgärder för att begränsa snedvridningar av konkurrensen. Av dessa skäl kan kommissionen undantagsvis godta att omstruktureringsplanen inte avser någon minskning av balansräkningen och utlåningen i Grekland, trots det höga stödbeloppet.
- (415) Kommissionen konstaterar dock att den statliga rekaptaliseringen innebar att banken kunde fortsätta med sin bankverksamhet på utländska marknader och med sin försäkringsverksamhet i Grekland.

⁽¹⁴⁶⁾ Omstruktureringsplanen, s. 14.

- (416) I detta avseende noterar kommissionen, utöver den skuldsanering och omstrukturering som banken redan genomfört, bankens åtagande att sälja sin försäkringsverksamhet före den [...] samt att minska sina internationella tillgångar före den 31 december 2018, vilket förmodligen kommer att medföra ytterligare avyttringar år [...] och [...], och dess åtagande att inte använda statligt stöd för att finansiera tillväxten i dessa företag. Kommissionen anser att det är rimligt att de utländska tillgångarna minskas ytterligare om HFSF betalar banken ett ytterligare kapitalstöd på mer än 1 miljard euro inom ramen för åtgärd C. Såsom anges i skäl 295 skulle en sådan betalning göra stödet mer snedvridande än ett enkelt åtagande att delta i kapitalökningen. Om det ytterligare kapital som tillförs understiger 1 miljard euro, skulle detta medföra ett större deltagande från privata investerarens sida om minst 1,5 miljarder euro. Dessutom skulle ett större deltagande från privat sida innebära en ytterligare ansvarsfördelning, såsom förklaras i skäl 388. Enligt punkt 31 i omstruktureringsmeddelandet kommer både storleken på stödbeloppet från staten och ansvarsfördelningsgraden att beaktas vid bedömningen av åtgärderna för ansvarsfördelning. Därför kommer ytterligare snedvridningar av konkurrensen att förbli begränsade om HFSF skjuter till mindre än 1 miljard euro.
- (417) Grekland har också åtagit sig att införa ett förvärvsförbud, för att se till att banken inte använder det statliga stödet för att förvärva någon ny verksamhet. Detta förbud säkerställer att stödet endast används till att stödja återställandet av lönsamheten i den grekiska bankverksamheten och inte för att utöka verksamheten på exempelvis utländska marknader.
- (418) Åtagandet att minska den ohållbart höga ränta som betalas på grekiska insättningar säkerställer också att stödet inte kommer att användas för att finansiera ohållbara strategier för att samla in insättningar som snedvrider konkurrensen på den grekiska marknaden. På samma sätt kommer åtagandet att genomföra strikta riktlinjer när det gäller prissättningen för nya lån, på grundval av en ordentlig kreditriskbedömning, att hindra banken från att snedvrider konkurrensen på den grekiska marknaden med olämplig prissättning på lån till kunder.
- (419) Med hänsyn till den särskilda situation som beskrivs i avsnitt 7.6.1 samt de åtgärder som föreskrivs i omstruktureringsplanen, anser kommissionen att det finns tillräckliga skyddsåtgärder för att begränsa snedvridningar av konkurrensen.

7.7 ÖVERVAKNING

- (420) Enligt avsnitt 5 i omstruktureringsmeddelandet ska regelbundna rapporter lämnas in för att kommissionen ska kunna kontrollera att omstruktureringsplanen genomförs på vederbörligt sätt. Enligt åtagandena⁽¹⁴⁷⁾ kommer Grekland att se till att övervakaren, som banken har utsett med kommissionens godkännande, övervakar de åtaganden som Grekland har gjort om att omstrukturera verksamheten i Grekland och utomlands samt om företagsstyrning och kommersiella transaktioner. Kommissionen anser därmed att det säkerställs att omstruktureringsplanens genomförande övervakas på vederbörligt sätt.

8. SLUTSATS

- (421) Kommissionen konstaterar att Grekland olagligen har genomfört stödåtgärderna SA.34825 (2012/C), SA.34825 (2014/N), SA.36006 (2013/NN), SA.34488 (2012/C, f.d. 2012/NN) och SA.31155 (2013/C) (2013/NN) i strid med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eftersom de genomfördes före den formella underrättelsen. Kommissionen drar dock slutsatsen att omstruktureringsplanen tillsammans med åtagandena i bilagan säkerställer återställandet av bankens långsiktiga lönsamhet, att de är tillräckliga med hänsyn till ansvarsfördelningen och det egna bidraget samt att de på ett rimligt och proportionerligt sätt absorberar de snedvridande effekter på konkurrensen som de stödåtgärder som granskas i detta beslut har. Den omstruktureringsplan och de åtaganden som presenterats uppfyller kriterierna i omstruktureringsmeddelandet, vilket gör att stödåtgärderna kan betraktas som förenliga med den inre marknaden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Följande åtgärder som genomförts eller planerats av Grekland utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget:

- a) Det akuta likviditetsstödet till Eurobank Ergasias SA (nedan kallad *Eurobank*) som beviljats av Greklands centralbank och garanterats av Republiken Grekland (åtgärd L2).

⁽¹⁴⁷⁾ Se skäl 134.

- b) Den andra tillfälliga rekapitaliseringen på 1 341 miljoner euro som den grekiska finansiella stabilitetsfonden (nedan kallad HFSF) beviljade Eurobank i december 2012 (åtgärd B2).
- c) Finansieringsåtagandet på 528 miljoner euro som HFSF beviljade Eurobank den 21 december 2012 (åtgärd B3).
- d) Rekapitaliseringen på 5 839 miljoner euro som HFSF beviljade Eurobank i maj 2013 (åtgärd B4).
- e) Rekapitaliseringsåtagandet på 2 864 miljoner euro som HFSF beviljade till följd av den aktiekapitalökning på 2 864 miljoner euro som godkändes vid den extra bolagsstämman den 12 april 2014 enligt HFSF:s lag 3864/2010 i dess ändrade lydelse (åtgärd C).
- f) Kapitaltillskottet på 395 miljoner euro som HFSF beviljade Nea Proton Bank den 28 augusti 2013 (åtgärd NP3).

2. Mot bakgrund av omstruktureringsplanen för Eurobank Group (Eurobank Ergasias SA och alla dess dotterbolag [grekiska och icke-grekiska dotterbolag och filialer, både inom och utanför banksektorn]) som ingavs den 16 april 2014 och de åtaganden som Grekland gjorde den 16 april 2014, är följande statliga stöd förenliga med den inre marknaden:

- a) Kapitaltillskottet på 950 miljoner euro som Grekland beviljade Eurobank i maj 2009 enligt rekapitaliseringsordningen (åtgärd A).
- b) Likviditetsstödet till Eurobank som beviljats av Greklands centralbank och garanteras av Grekland sedan juli 2011, till ett belopp på 12 miljarder euro per den 31 december 2012 (åtgärd L2).
- c) Den första tillfälliga rekapitaliseringen på 3 970 miljoner euro som HFSF beviljade Eurobank i maj 2012 (åtgärd B1).
- d) Den andra tillfälliga rekapitaliseringen på 1 341 miljoner euro som HFSF beviljade Eurobank i december 2012 (åtgärd B2).
- e) Finansieringsåtagandet på 528 miljoner euro som HFSF gjorde till Eurobank den 21 december 2012 (åtgärd B3).
- f) Rekapitaliseringen på 5 839 miljoner euro som HFSF beviljade Eurobank i maj 2013 (åtgärd B4).
- g) Rekapitaliseringsåtagandet på 2 864 miljoner euro som HFSF beviljade Eurobank till följd av den aktiekapitalökning på 2 864 miljoner euro som godkändes vid den extra bolagsstämman den 12 april 2014 enligt HFSF:s lag 3864/2010 i dess ändrade lydelse (åtgärd C).
- h) Kapitaltillskottet på 80 miljoner euro som HFSF beviljade Proton Bank i maj 2009 (åtgärd Pr1).
- i) Finansieringen av det totala likviditetsgapet på 1 121,6 miljoner euro från den grekiska insättnings- och investeringsgarantifonden (HDIGF) och HFSF till verksamhet som överförts från Proton Bank till Nea Proton Bank, i oktober 2011 och maj 2012 (åtgärd NP1).
- j) Det totala kapitaltillskottet på 515 miljoner euro från HFSF till Nea Proton Bank i oktober 2011, februari 2012, augusti 2012 och december 2012 (åtgärd NP2).
- k) Kapitaltillskottet på 395 miljoner euro från HFSF till Nea Proton Bank den 28 augusti 2013 (åtgärd NP3).
- l) Finansieringen av det totala likviditetsgapet på 677 miljoner euro från HDIGF och HFSF till förmån för verksamhet som överförts från T Bank till Hellenic Postbank (nedan kallad TT Bank), i december 2011 och februari 2013 (åtgärd T).
- m) Kapitaltillskottet på 224,96 miljoner euro som Grekland beviljade TT Bank i maj 2009 (åtgärd TT).
- n) Finansieringen av det totala likviditetsgapet på 3 732,6 miljoner euro från HFSF till förmån för verksamhet som överförts från TT Bank till New Hellenic Postbank (nedan kallad New TT Bank), i januari och juni 2013 (åtgärd NTT1).
- o) Kapitaltillskottet på 500 miljoner euro från HFSF till New TT Bank den 29 januari 2013 (åtgärd NTT2).

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Grekland.

Utfärdat i Bryssel den 29 april 2014.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande

BILAGA

EUROBANK – REPUBLIKEN GREKLANDS ÅTAGANDEN

Republiken Grekland ska se till att **banken** genomför den omstruktureringsplan som lämnades in den 16 april 2014. Omstruktureringsplanen grundar sig på makroekonomiska antaganden som görs av Europeiska kommissionen (nedan kallad *kommissionen*) i bilagan samt rättsliga antaganden.

Republiken Grekland gör härmed följande åtaganden (nedan kallade **åtagandena**) som är en integrerad del av omstruktureringsplanen. Här ingår åtaganden om genomförandet av omstruktureringsplanen (nedan kallad **åtaganden om omstrukturering**) och **åtaganden om företagsstyrning och kommersiella transaktioner**.

Åtagandena träder i kraft dagen för antagandet av kommissionens beslut om att godkänna omstruktureringsplanen (nedan kallat *beslutet*).

Omstruktureringsperioden avslutas den 31 december 2018. Åtagandena gäller under hela omstruktureringsperioden, om inte annat anges i ett enskilt åtagande.

Denna text ska tolkas mot bakgrund av beslutet i den allmänna ramen för unionsrätten och med hänvisning till rådets förordning (EG) nr 659/99.

KAPITEL I

DEFINITIONER

Med avseende på åtagandena har följande begrepp den angivna betydelsen:

1. **Banken:** Eurobank Ergasias S.A. och dess dotterbolag. Därför innefattar det hela Eurobank Group med alla grekiska och icke-grekiska dotterbolag och filialer, både inom och utanför banksektorn.
2. **Kapitalförstärkande anbud inom banksektorn:** ett anbud som resulterar i en ökning av bankens lagstadgade kapitaltäckningskvot, med beaktande av alla relevanta faktorer, särskilt den vinst/förlust som bokförts för transaktionen och minskningen av riskvägda tillgångar till följd av försäljningen (korrigeras om nödvändigt vid ökade riskvägda tillgångar från återstående finansieringsled).
3. **Kapitalförstärkande anbud inom försäkringssektorn:** ett anbud som resulterar i en ökning av bankens lagstadgade kapitaltäckningskvot. Alla anbud över det bokförda värdet av försäkringsverksamheten på bankens konto antas automatiskt vara kapitalförstärkande.
4. **Överlåtelsedatum:** datum då äganderätten till den avyttrade verksamheten överförs till köparen.
5. **Avyttrad verksamhet:** alla verksamheter och tillgångar som banken åtar sig att sälja.
6. **Ikraftträdande:** datum för antagande av beslutet.
7. **Omstruktureringsperiodens slut:** den 31 december 2018.
8. **Utländska eller icke-grekiska tillgångar:** tillgångar med anknytning till kunder utanför Grekland, oberoende av det land där tillgångarna bokförts. Denna definition omfattar till exempel inte tillgångar som bokförts i Luxemburg men som har anknytning till kundernas verksamhet i Grekland. Omvänt gäller att tillgångar som bokförts i Luxemburg eller Grekland men som har anknytning till kunder i andra sydosteuropiska länder betraktas som utländska tillgångar och omfattas av denna definition.
9. **Utländska företag:** bankens utländska dotterbolag och filialer både inom och utanför banksektorn.

10. **Utländska dotterbolag:** alla bankens dotterbolag både inom och utanför banksektorn utanför Grekland.
11. **Grekisk bankverksamhet:** bankens grekiska bankverksamhet oberoende av var tillgångarna bokförs.
12. **Grekisk verksamhet utanför banksektorn:** bankens grekiska verksamhet utanför banksektorn oberoende av var tillgångarna bokförs.
13. **Grekiska dotterbolag:** bankens alla grekiska dotterbolag både inom och utanför banksektorn.
14. **Övervakningsförvaltare:** en eller flera fysiska eller juridiska personer, oberoende av banken, som godkänts av kommissionen och utsetts av banken. Övervakningsförvaltaren har i uppgift att övervaka att banken fullgör sina åtaganden.
15. **Köpare:** en eller flera fysiska eller juridiska personer som, helt eller delvis, köper den avyttrade verksamheten.
16. **Försäljning:** försäljning av 100 procent av bankens aktieinnehav, om inte annat anges i ett enskilt åtagande.

Med avseende på dessa åtaganden ska singularis inbegripa pluralis (och vice versa), om inte annat anges i åtagandena.

KAPITEL II

ÅTAGANDEN OM OMSTRUKTURERING

1. **Antal filialer i Grekland:** Antalet filialer i Grekland ska vara högst [...] den 31 december 2017.
2. **Antal anställda i Grekland:** Antalet heltidsekvivalenter i Grekland (grekisk bankverksamhet och annan verksamhet) ska vara högst [...] den 31 december 2017.
3. **Totala kostnader i Grekland:** De totala kostnaderna i Grekland (grekisk bankverksamhet och annan verksamhet) ska vara högst 800 miljoner euro per den 31 december 2017.
4. **Kostnader för inlåning i Grekland:** För att återställa sin lönsamhet före avskrivningar (*pre-provisioning profitability*) på den grekiska marknaden, ska banken minska sina finansieringskostnader genom minskade inlåningskostnader i Grekland (inklusive besparingar, insättningar på transaktions- och terminkonton och andra liknande produkter som erbjuds till kunder och vars kostnader ska bäras av banken) [...].
5. **Relationen mellan nettoutlåning och nettoinlåning i Grekland:** För grekisk bankverksamhet ska relationen mellan nettoutlåning och nettoinlåning uppgå till högst 115 procent den 31 december 2017. [...]
6. **Stöd till utländska dotterbolag:** Banken får inte, totalt sett från och med ikraftträdandet och till och med den 30 juni 2018, ge något ytterligare eget kapital eller sekundärt kapital till något utländskt dotterbolag som överstiger det högsta av antingen i) [...] procent av de riskvägda tillgångarna i ifrågavarande dotterbolag den 31 december 2012 eller ii) [...] miljoner euro. Om banken har för avsikt att skjuta till eget kapital eller efterställda lån till det utländska dotterbolaget till ett belopp som är högre än det angivna tröskelvärdet, måste den begära att de grekiska myndigheterna försöker få kommissionen att fatta ett beslut om att ändra omstruktureringsplanen.

[...]

a) [...]

b) [...].

c) [...]

d) [...]

e) [...]

[...]

7. **Skuldsanering av icke-grekiska tillgångar fram till den 30 juni 2018:** Den sammanlagda storleken på portföljen av utländska tillgångar ska minskas till högst 8,77 miljarder euro före den 30 juni 2018.

7.1 Om banken får ett ytterligare stöd på mer än 1 miljard euro och mindre än det anmälda stödbeloppet, ska den sammanlagda storleken på portföljen av utländska tillgångar minskas till högst 3,5 miljarder euro före den 30 juni 2018. Om försäljning av utländska företag används för att nå det målet, får försäljningarna inte avslutas efter den 31 december 2018.

7.2 [...]

7.3 [...]

8. **Försäljning av försäkringsverksamhet:** Försäljningen av försäkringsverksamhet (livförsäkring och skadeförsäkring) ska slutföras (dvs. avslutas) senast den [...]. [...]

Banken och dess rådgivare ska uppmana potentiella köpare att inge ett anbud för ett minsta aktieinnehav på 80 procent, och banken ska visa sin beredvillighet att ingå ett partnerskap i fråga om bankförsäkringsverksamhet, där den erbjuder sitt distributionsnät, och bibehålla en minoritetsandel på högst 20 procent.

9. **Försäljning av dotterbolag inom fastighetsbranschen:** Banken ska minska sin andel i Eurobank Properties REIC till 20 procent före den 31 december 2016. [...]

10. **Försäljning av investeringar i eget kapital, efterställda obligationer och hybridobligationer:** Det bokförda värdet av bankens (förutom de reglerade försäkringsdotterbolagens) värdepappersportfölj enligt definitionen nedan ska understiga 35 miljarder euro per den 31 december 2015. [...]

11. Republiken Grekland åtar sig följande i fråga om all försäljning:

a) Köparen ska vara oberoende av och sakna anknytning till banken.

b) För att förvärva den avyttrade verksamheten ska köparen inte finansieras vare sig direkt eller indirekt av banken.

c) Banken ska, under en period på 5 år efter slutförandet av försäljningen, inte skaffa sig något direkt eller indirekt inflytande över hela eller delar av den avyttrade verksamheten utan förhandsgodkännande från kommissionen.

12. **Investeringspolicy:** Banken ska inte köpa värdepapper med låg kreditvärdighet fram till den 31 december 2017.

[...]

13. **Lönetak:** Fram till den [...] kommer banken inte att till någon anställd eller chef betala en total årlig ersättning (löner, pensionsavgifter eller bonus) som överstiger [...]. I händelse av ett kapitaltillskott från HFSF kommer ersättningsstaket att omvärderas enligt det europeiska bankmeddelandet av den 1 augusti 2013.

KAPITEL III

ÅTAGANDEN OM FÖRETAGSSTYRNING OCH KOMMERSIELLA TRANSAKTIONER – FÖRLÄNGNING OCH ÄNDRING

1. Banken ska fortsätta genomföra åtagandena om företagsstyrning och kommersiell verksamhet, enligt förslaget från Republiken Grekland den 20 november 2012, med de ändringar som anges i kapitel III i åtagandena, fram till den 30 juni 2018. När det gäller Eurobank Properties REIC ska åtagandena i kapitel III avsnitt A (4) (dvs. förenligheten med HFSF:s ram för förbindelser), avsnitt C (punkt 27) (förbudet mot utdelning, kuponger, inlösen och återköp), avsnitt C (punkt 28) (förvärvsförbud) och kapitel IV (övervakningsförvaltare), inte längre vara tillämpliga för dotterbolaget när bankens aktieinnehav i Eurobank Properties REIC understiger [...] procent.
2. Om ett enskilt åtagande inte omfattar banken, ska banken inte utnyttja dotterbolag eller verksamheter som inte omfattas av ifrågasvarande åtagande för att kringgå detta åtagande.

Avsnitt A*Inrättande av en effektiv och lämplig intern organisation*

3. Banken, med undantag av dess utländska dotterbolag, ska alltid uppfylla samtliga bestämmelser i lag 3016/2002 om företagsstyrning och lag 2190/1920 om aktiebolag och särskilt bestämmelserna om de funktioner som innehas av företagsorgan såsom bolagsstämman och styrelsen för att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och öppenhet. Bolagsstämmans befogenheter ska begränsas till de uppgifter som en sådan ska ha enligt bolagsrätten, särskilt när det gäller rättigheter som rör information. Ytterligare befogenheter, som skulle ge ett otillbörligt inflytande över företagsledningen, ska återkallas. Ansvaret för den löpande förvaltningen ska enbart vila hos bankens verkställande direktörer.
4. Banken, med undantag av dess utländska dotterbolag, ska alltid respektera HFSF:s ram för förbindelser.
5. Banken ska iaktta bestämmelserna i lag 2577/9.3.2006, i dess nuvarande form, för att på företags- och koncernnivå upprätthålla en effektiv organisation och ett adekvat internt kontrollsystem som inbegriper de tre centrala pelarna, nämligen internrevision, riskhanterings- och regelefterlevnadsfunktioner samt bästa internationella praxis för företagsstyrning.
6. Banken ska ha en effektiv organisationsstruktur för att se till att internrevisions- och riskhanteringsavdelningarna är helt oberoende av kommersiella nätverk och rapporterar direkt till styrelsen. En revisionskommitté och en riskkommitté, som bildas inom styrelsen – ska bedöma alla frågor som tas upp av dessa avdelningar. Avdelningarnas roller, ansvarsområden och resurser ska anges i lämpliga arbetsordningar för internrevision och riskhantering. Arbetsordningarna ska vara förenliga med internationella standarder och säkerställa att avdelningarna är helt oberoende. Vägledning och instruktioner som rör beviljandet av lån, inklusive prissättning på och omstrukturering av dessa, ska anges i en kreditpolicy.
7. Banken ska för behöriga myndigheter offentliggöra förteckningen över aktieägare som innehar minst 1 procent av stamaktierna.

Avsnitt B*Affärsmetoder och riskbedömning*

Allmänna principer

8. Enligt kreditpolicy ska alla kunder behandlas rättvist genom icke-diskriminerande förfaranden bortsett från de som avser kreditrisk och betalningsförmåga. De tröskelvärden över vilka beviljandet av lån måste godkännas av högre chefer ska anges i kreditpolicy. Liknande tröskelvärden ska anges när det gäller omstruktureringen av lån och hanteringen av fordringar och rättstvister. Kreditpolicy ska föreskriva att beslutsprocessen centraliseras till utvalda instanser på nationell nivå och ge tydliga garantier för en konsekvent tillämpning av dessa anvisningar vid all grekisk bankverksamhet.
9. Banken ska fullt ut införliva kreditpolicy i fråga om all grekisk bankverksamhet i sina system för långivning och lånefinansiering samt utbetalningssystem.

Särskilda bestämmelser

10. De särskilda bestämmelserna i punkterna 8–18 i kapitel III i åtagandena ska omfatta grekisk bankverksamhet, om inte annat uttryckligen anges.
11. Enligt kreditpolicyn ska prissättningen på lån och hypotekslån följa stränga riktlinjer. Dessa riktlinjer ska omfatta en skyldighet att strikt iakttä de standardtabeller för räntenivåer (intervaller) som anges i kreditpolicyn beroende på lånets löptid, kreditbedömningen av kunden, den förväntade indrivningsbarheten av säkerheten (inklusive tidsramen för en potentiell likvidation), den allmänna relationen med banken (t.ex. nivå och stabilitet när det gäller inlåning, avgiftsstruktur och annan intern försäljningsverksamhet) och bankens finansieringskostnad. Särskilda tillgångsklasser för lån (t.ex. kommersiella lån, hypotekslån samt säkrade/osäkrade lån) och prissättningen på dessa ska sammanställas i en lämplig kreditpolicytabell som ska uppdateras regelbundet av kreditkommittén. Varje undantag måste godkännas på vederbörligt sätt av kreditkommittén eller av lägre instans för att det ska vara tillåtet enligt kreditpolicyn. Skraddarsydda transaktioner såsom syndikerade lån eller projektfinansiering ska tillämpa samma principer, med vederbörlig hänsyn till att de kanske inte alltid passar in i de standardiserade kreditpolicytabellerna. Överträdelser av prissättningspolicyn ska rapporteras till övervakningsförvaltaren.
12. Riskhanteringsavdelningen ska ansvara för bedömningen av kreditrisken och värderingen av säkerheter. Vid bedömningen av kvaliteten på lån ska riskhanteringsavdelningen agera oberoende och avge ett skriftligt yttrande för att se till att de kriterier som används i bedömningen tillämpas konsekvent över tiden och på kunderna samt i enlighet med bankens kreditpolicy.
13. När det gäller lån till fysiska och juridiska personer ska banken, i fråga om all grekisk bankverksamhet och på grundval av bästa internationella praxis, tillämpa strikta individuella och gemensamma gränser för högsta lånebelopp som kan beviljas en och samma kreditrisk (när det är tillåtet enligt grekisk och europeisk rätt). Gränsvärdena ska ta hänsyn till lånets löptid och kvaliteten på eventuell säkerhet och ställas mot viktiga referensvärden inklusive kapital.
14. Det ska vara förbjudet att bevilja lån ⁽¹⁾ för att göra det möjligt för låntagare att köpa aktier eller hybridinstrument i banken och i andra banker ⁽²⁾, oavsett vilka låntagarna är ⁽³⁾. Denna bestämmelse ska gälla och övervakas av banken.
15. Alla låneansökningar från icke-anslutna låntagare på över [...] procent av bankens riskvägda tillgångar eller lån som innebär att exponeringen för en grupp (dvs. en grupp av anslutna låntagare som utgör en enda kreditrisk) överstiger [...] procent av bankens riskvägda tillgångar ska rapporteras till övervakningsförvaltaren som, om villkoren inte verkar vara marknadsmässiga eller om otillräckliga uppgifter har lämnats till övervakningsförvaltaren, får skjuta upp beviljandet av krediten eller lånet med [...] arbetsdagar. I brådskande fall kan denna period minska till [...] arbetsdagar förutsatt att tillräckliga uppgifter har lämnats till övervakningsförvaltaren. Under denna period kommer övervakningsförvaltaren att kunna rapportera ärendet till kommissionen och HFSF innan några slutgiltiga beslut fattas av banken.
16. Kreditpolicyn ska ge klara instruktioner om omstruktureringen av lån. Den ska tydligt ange vilka lån som är berättigade, samt under vilka omständigheter, och vilka villkor som kan erbjudas behöriga kunder. När det gäller all grekisk bankverksamhet ska banken se till att alla omstruktureringar syftar till att förbättra bankens framtida återkrav och därmed skydda bankens intressen. Omstruktureringspolicyn får inte under några omständigheter äventyra bankens framtida lönsamhet. För detta ändamål ska bankens riskhanteringsavdelning ansvara för att utveckla och införa lämpliga mekanismer för omstruktureringseffektivitet, göra djupgående analyser av intern och/eller extern bästa praxis, rapportera sina resultat åtminstone kvartalsvis till kreditkommittén och styrelsens riskkommitté, föreslå genomförbara förbättringar av förfarandena och policyerna samt övervaka och rapportera genomförandet av dessa till kreditkommittén och styrelsens riskkommitté.
17. När det gäller all grekisk bankverksamhet ska banken tillämpa en policy i fråga om fordringar och tvister som syftar till att maximera återhämtningen samt förhindra diskriminering och förmånsbehandling vid tvisthantering. Banken ska se till att alla nödvändiga åtgärder vidtas för att maximera återhämtningen för banken och skydda dess finansiella ställning på lång sikt. Varje överträdelse i genomförandet av policyn ska rapporteras till övervakningsförvaltaren.

⁽¹⁾ I fråga om detta åtagande ska begreppet "lån" i vidare bemärkelse tolkas som all slags finansiering, t.ex. kreditfacilitet, garanti osv.

⁽²⁾ Det bör förtydligas att uttrycket "andra banker" avser alla banker och finansinstitut i världen.

⁽³⁾ Det bör förtydligas att alla låntagare, inklusive bankens privata bankkunder, omfattas av detta åtagande.

18. Banken ska övervaka kreditrisken med hjälp av en genomtänkt uppsättning varningssystem och rapporter, som gör det möjligt för riskhanteringsavdelningen att i) hitta tidiga tecken på lånenedskrivning och fallissemang, ii) bedöma låneportföljens återhämtningsbarhet (däribland alternativa återbetalningskällor såsom medgäldenärer och borgensmän samt ställda säkerheter eller tillgängliga men inte ställda säkerheter, iii) bedöma bankens allmänna exponering för en enskild kund eller på portföljbasis och iv) föreslå avhjälpan och förbättrande åtgärder för styrelsen efter behov. Övervakningsförvaltaren ska få tillgång till denna information.

Bestämmelser om anslutna låntagare

19. Alla bestämmelser som rör anslutna låntagare ska tillämpas av banken.
20. En särskild del av kreditpolicyn ska handla om de bestämmelser som styr relationerna med anslutna låntagare. Anslutna låntagare inbegriper anställda, aktieägare, direktörer, chefer, samt deras makar, barn och syskon och varje juridisk person som direkt eller indirekt kontrolleras av anställda med nyckelpositioner (dvs. anställda som deltar i beslutsprocessen kring kreditpolicyn), aktieägare, direktörer eller chefer eller deras makar, barn och syskon. I förlängningen ska alla offentliga institutioner eller statskontrollerade organ, offentliga företag eller statliga organ betraktas som anslutna låntagare. Politiska partier ska också behandlas som anslutna låntagare inom ramen för kreditpolicyn. Särskilt fokus bör läggas på beslut om eventuella omstruktureringar och nedskrivningar av lån till nuvarande eller tidigare anställda, direktörer, aktieägare, chefer och deras anhöriga samt policyer som följts när det gäller lämpligheten, värderingen, registreringen av panträtter och utmätningen av säkerheter för lån. Definitionen av anslutna låntagare har angetts närmare i ett separat dokument.
21. Riskhanteringsavdelningen ska ansvara för att kartlägga alla berörda grupper av låntagare som utgör en enda kreditrisk för att få till stånd en riktig övervakning av kreditriskkoncentrationen.
22. När det gäller lån till fysiska och juridiska personer ska banken, utifrån bästa internationella praxis, tillämpa strikta individuella och gemensamma gränser för högsta lånebelopp som kan beviljas för en och samma kreditrisk avseende anslutna låntagare (när det är tillåtet enligt grekisk och europeisk rätt).
23. Banken ska separat övervaka exponeringen för anslutna låntagare inbegripet offentliga organ och politiska partier. Den nya produktionen av lån ⁽⁴⁾ till anslutna låntagare (årlig tillväxt i procent av y-1-beståndet ⁽⁵⁾) får inte vara större än den nya produktionen av den totala låneportföljen i Grekland (årlig tillväxt i procent av y-1-beståndet). Detta åtagande ska fullgöras separat för varje typ av ansluten låntagare (anställda, aktieägare, chefer, offentliga organ och politiska partier). Kreditvärderingen av de anslutna låntagarna, liksom prisvillkoren och eventuella omstruktureringar som erbjudits dem, ska inte innebära större fördelar jämfört med de villkor som erbjuds liknande men icke-anslutna låntagare, för att säkerställa lika villkor i den grekiska ekonomin. Denna skyldighet avser inte befintliga allmänna ordningar till förmån för anställda, vilka erbjuder dessa subventionerade lån. Varje månad ska banken rapportera om utvecklingen av exponeringen, omfattningen av den nya produktionen och nyligen ansökningar på mer än [...] procent av bankens riskvägda tillgångar som ska behandlas av kreditkommittén.
24. De kriterier som tillämpas på anställda/chefer/aktieägare får inte vara mindre strikta än de som tillämpas för andra, icke-anslutna låntagare. Om den totala kreditexponeringen för en enskild anställd/chef/aktieägare överstiger ett belopp som motsvarar en fast lön [...] för garanterade lån och ett belopp som motsvarar en fast lön [...] för lån utan säkerhet, ska exponeringen utan dröjsmål anmälas till övervakningsförvaltaren som kan ingripa och skjuta upp beviljandet av lånet i enlighet med det förfarande som beskrivs i punkt 25 i kapitel III i åtagandena.
25. Alla låneansökningar från anslutna låntagare på över [...] procent av bankens riskvägda tillgångar eller lån som innebär att exponeringen för en grupp (dvs. en grupp av anslutna låntagare som utgör en enda kreditrisk) överstiger [...] procent av bankens riskvägda tillgångar ska rapporteras till övervakningsförvaltaren som, om villkoren inte verkar vara marknadsmässiga eller om otillräckliga uppgifter har lämnats till övervakningsförvaltaren, får skjuta upp beviljandet av krediten eller lånet med [...] arbetsdagar. I brådskande fall kan denna period minskas till [...] arbetsdagar förutsatt att tillräckliga uppgifter har lämnats till övervakningsförvaltaren. Under denna period kommer övervakningsförvaltaren att kunna rapportera ärendet till kommissionen och HFSF innan några slutgiltiga beslut fattas av banken.

⁽⁴⁾ I klagörande syfte omfattar nyproduktionen av lån också överföring och omstrukturering av befintliga lån.

⁽⁵⁾ I klagörande syfte avser den årliga tillväxten i procent av y-1-beståndet den nya produktionen i procent i förhållande till beståndet i slutet av föregående år. Med riskvägda tillgångar avses de riskvägda tillgångarna vid årets slut.

26. Omstrukturering av lån som involverar anslutna låntagare ska uppfylla samma krav som för icke-anslutna låntagare. Dessutom ska fastställda ramar och policyer för hantering av svaga tillgångar utvärderas och förbättras vid behov. Det förväntas dock att omstrukturerade lån till förmån för anslutna låntagare rapporteras separat, åtminstone per tillgångsklass och typ av ansluten låntagare.

Avsnitt C

Övriga restriktioner

27. **Förbud mot utdelning, kupong, inlösen och återköp:** Såvida inte kommissionen godkänner ett undantag, åtar sig Republiken Grekland följande:
- a) Banken ska inte betala ut några kuponger på hybridkapitalinstrument (eller andra instrument för vilka kupongbetalningar är diskretionära) eller utdelning på instrument för eget kapital och efterställda skuldinstrument, utom då det finns en rättslig skyldighet att göra detta. Banken ska inte frigöra reserver för att försätta sig själv i en sådan situation. Om det råder tvivel om huruvida det finns en rättslig skyldighet att göra detta ska banken, inom ramen för åtagandet, förelägga den föreslagna kupongen eller utdelningen för kommissionen för godkännande.
 - b) Banken får inte köpa tillbaka sina egna aktier eller utnyttja en köpoption för dessa instrument för eget kapital och efterställda skuldinstrument.
 - c) Banken får inte köpa tillbaka hybridkapitalinstrument.
28. **Förvärvsförbudet:** Republiken Grekland åtar sig att banken inte ska förvärva någon andel i något företag, oavsett om det är fråga om en överföring av en tillgång eller en aktieöverlåtelse. Detta förvärvsförbud omfattar både företag som har den rättsliga formen av ett bolag och alla tillgångar som utgör en verksamhet ⁽⁶⁾.
- i) **Undantag som kräver ett förhandsgodkännande från kommissionen:** Trots detta förbud får banken, efter att ha fått kommissionens godkännande och, i förekommande fall, på förslag av HFSF, förvärva verksamheter och företag om det är nödvändigt i just det fallet för att återställa den finansiella stabiliteten eller för att säkerställa en effektiv konkurrens.
 - ii) **Undantag som inte kräver något förhandsgodkännande från kommissionen:** Banken får förvärva andelar i företag förutsatt att följande krav uppfylls:
 - a) Det anskaffningspris som banken betalar för förvärvet är [...] procent lägre än bankens balansräkning ⁽⁷⁾ vid ikraftträdandet av åtagandena ⁽⁸⁾.
 - b) Det kumulativa anskaffningspris som banken betalar för alla sådana förvärv, från den dag då åtagandena träder i kraft fram till omstruktureringens slut, ska understiga [...] procent av bankens balansräkning vid ikraftträdandet av åtagandena.
 - iii) **Verksamhet som inte omfattas av förvärvsförbudet:** Förvärvsförbudet ska inte omfatta förvärv som sker i samband med normal bankverksamhet vid förvaltningen av befintliga fordringar gentemot företaget i svårigheter.
29. **Reklamförbudet:** Republiken Grekland åtar sig att banken ska avstå från att göra reklam som avser statligt stöd och att tillämpa en aggressiv affärsstrategi som den inte skulle ha tillämpat utan stöd från Republiken Grekland.

⁽⁶⁾ I klagörande syfte ska, med avseende på det åtagandet, bankens verksamhet med eget kapital och riskkapital undantas från detta åtagande. I detta avseende ska banken göra en formell begäran till kommissionen, som ska innefatta en verksamhetsplan för denna enhet.

⁽⁷⁾ I klagörande syfte ska balansräkningen motsvara bankens totala tillgångar.

⁽⁸⁾ I klagörande syfte ska bankens balansräkning vid ikraftträdandet av åtagandena, om kommissionen godkänner ett hävande av förvärvsförbudet enligt punkt 28 i i kapitel III i åtagandena, beräknas så att den även omfattar tillgångarna i de förvärvade enheterna eller den förvärvade enheten vid tidpunkten för förvärvet.

KAPITEL IV

ÖVERVAKNINGSFÖRVALTARE

1. Republiken Grekland åtar sig att banken ska ändra och förlänga mandatet för den övervakningsförvaltare som godkänts av kommissionen och som banken utsåg den 22 februari 2013 fram till slutet av omstruktureringsperioden. Banken ska också bredda tillämpningsområdet för detta mandat så att det inkluderar övervakning av i) omstruktureringsplanen och ii) alla åtaganden som anges i denna förteckning.
 2. Fyra veckor efter den dag då åtagandena träder i kraft, ska Republiken Grekland förelägga de fullständiga villkoren för det ändrade mandatet för kommissionen, vilka ska innehålla alla nödvändiga bestämmelser för att övervakningsförvaltaren ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt åtagandena.
 3. Ytterligare bestämmelser om övervakningsförvaltaren anges i ett separat dokument.
-

Tillägg

MAKROEKONOMISKA PROGNOSE R FÖR GREKISK INHEMSK VERKSAMHET

Tillväxt i % per år (om inget annat anges)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Kumulativ tillväxttakt 2013–2017
Real BNP	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Nominell lånetillväxt i Grekland	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
BNP-deflator	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Fastighetspriser	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Hushållens nominella disponibla inkomst	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Inlåning – privata sektorn	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Arbetslöshet (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
ECB:s refinansieringsränta (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
NPL-bildningstopp			2H2014				
Euribor 3 månader (genomsnitt i %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Tillgång till kapitalmarknaderna – repor		Tak JA/NEJ					
Tillgång till kapitalmarknaden – säkrad/osäkrad		Ja – upp till 500 miljoner euro	Ja – upp till 1 miljard euro	Tak JA/NEJ			

ISSN 1977-0820 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2628 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV